

A helyzet reménytelen, de nem komoly

**A VICCEKET FELJEGYEZTE ÉS A KÖTETET ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
KATONA IMRE**

Tartalom

- A HARMADIK DŰLÁS MAGYARORSZÁGON (1945)
KIS NÉP VAGYUNK, NEKÜNK CSAK EGY CSŐCSELÉKÜNK VAN... (1946)
AKI MISÉT AKAR HALLGATNI, TARTSON JOBBRA, AKI MESÉT, HALADJON BALRA! (1947)
LÉLEK NINCS, DE SZOLGALÉLEK AZ VAN! (1948)
A MAGYAROK BERAKODNAK, A SZOVJETEK KIRAKODNAK... (1949)
NÁLUNK A LEGFŐBB ÉRTÉK NÉHÁNY EMBER (1950)
EZ MÁR SZOCIALIZMUS, VAGY LESZ MÉG ROSSZABB IS? (1951)
NÁLUNK A ZUBBONY NEM KÉNYSZER, HANEM BECSÜLET ÉS DICSŐSÉG DOLGA (1952)
VÉGRE LEHUNYTA SZEMÉT A SZEMÉT! (1953)
HAZÁNK HINTA MÉRTÉK NÉLKÜL (1954)
HARMADIK VILÁGHÁBORÚ PEDIG NEM LESZ, CSAK BÉKEHARC (1955)
BOMBA SIKER: FÉL HÁZ! (1956)
ÖRÜLÖK, HOGY MÉG LÁTHATSZ! (1957)
MINDENEM ODA, CSAK A KIEJTÉSEM MARADT! (1958)
NEM AZT LÁTOM, AMIT HALLOK, ÉS NEM AZT HALLOM, AMIT LÁTOK (1959)
EZ ÁTMENETI ÉV LESZ: ROSSZABB A TAVALYINÁL, DE JOBB A JÖVŐ ESZTENDŐNÉL (1960)
JÓ EZ A SZOCIALIZMUS, DE A HOZZÁ VEZETŐ ÚT NÉLKÜL (1961)
ÉN MÁR GYERMEKKOROMBAN SZERETTEM A RIZST (1962)
CSAK KAGYLÓJA VAN, BESZÉLNI NEM LEHET BELE (1963)
LÁBHOZ TETT NYELVVEL VÁRJUK A FEJLEMÉNYEKET (1964)
A FENEKET NEM NYALNI, HANEM KOTORNI KELL! (1965)
A HELYZET REMÉNYTELEN, DE NEM KOMOLY (1966)
VILÁG PROLETÁRJAI, OSZOLJATOK! (1967)
TANKKAL ÁLMODNI: JÓ BARÁT ÉRKEZIK (1968)
NEM LEHET TUDNI, MIT HOZ A MŰLT... (1969)
SZOLZSENYICIN DILEMMÁJA: - FEJEM VAGY ÍRÁSOM? (1970)
HARCOS POLITIKAI IRÁNYVONALAT JUTÁNYOS ÁRON CSERÉLNÉNK KEDVEZŐBB FÖLDRAJZI FEKVÉSRE (1971)
A PROLETARIÁTUS ÖNURALMA (1972)
KÉT HETÜNK VAN, HOGY MEGTANULJUNK VÍZ ALATT ÉLNI! (1973)
KÖTELET IS MI HOZZUNK? (1974)
VILÁG PROLETÁRJAI, BOCSÁSSATOK MEG! (1975)
TERELÉS AKOLBÓL KI, AKOLBA BE... (1976)
HA GONDOLKOZTÁL, LE NE ÍRD! (1977)
JÁNOS, NEKEM LÓ KELL, NEM PEDIG SZAMÁR! (1978)
MI A KENENDŐ? (1979)
SZABADSÁG MIATT ZÁRVA! (1980)
KISÉGÍTJÜK EGYMÁST A SZOCIALIZMUSBÓL (1981)
A LENINIZMUSTÓL A SZENILIZMUSIG (1982)
VILÁG PROLETÁRJAI, VEGYETEK MÉLY LÉLEGZETET! (1983)
IDEI ÉLETSZÍNVONALAT RÁFIZETÉSSEL CSERÉLNÉNK TAVALYIRA! (1984)
AZ ÁLLAM FELKOPIK (1985)
CSAK EGY UGRÁS A SUGÁR (1986)
A SZOCIALIZMUS LENINI ÚTJA JÁRHATATLAN! (1987)
A LÉTEZŐ SZOCIALIZMUS NEM MŰKÖDIK, MŰKÖDŐ PEDIG NEM LÉTEZIK (1988)
VISSZA A LENINI ÚTON! (1989)
HAZÁNK NEM RÉS, HANEM NYITOTT PERSELY... (1990)
MIBŐL TELIK A MAGYAROKNAK EKKORA DEFICITRE? (1991)
MI ROSSZABB A KOMMUNIZMUSNÁL? (1992)
AMI KÉSIK, AZ NEM AZ ÁREMELEÉS... (1993)
VISSZATÉRNEK AZ ILLEGÁLIS IDŐK... (1994, JANUÁR-MÁJUS)

Fél évszázad óta folyamatosan gyűjtöm a közéleti vicceket. Számításaim szerint a közszájon forgott politikai vicceknek mintegy 80%-a jutott el hozzám. Öt évtized alatt ötezernél is több szövegváltozatot jegyeztem le, de a vicctípusok száma ennél jóval kevesebb, mintegy másfél ezernyi, mert a többségük időközönként vissza-visszatér.

Közéleti vicceink szókimondó fenegyerekek mások kárhoztatásában, de saját magukról alig árulnak el valamit. A városi-polgári környezet ellenére is „szabályos” szóbeli, népköltészeti műfajról van szó, mely más műfajokhoz hasonlóan viselkedik: sűrít, általánosít, tipizál, és változatokban újul fel. Szerzőtlen szellemi közkincs, mely éppen lejegyezetlen, szóbeli életformája és szerzőtlensége, személytelensége miatt nehezen volt büntethető.

A politikai vicc köztudottan kíméletlen: nincs tekintettel sem személyre, sem pedig intézményre vagy hatalomra, sőt minél nagyobb az elnyomás, annál kíméletlenebb a vicc is. A közéleti vicc szinte kivétel nélkül ellenzéki, tehát görbe tükröt tart a valóságos vagy csak vélt fonáságok, visszásságok elé, és számon kéri a „szép” szavakat; olyan ideális normát fogalmaz meg, amelyet nagyon nehéz teljesíteni.

Az ellenzéki vicc nem döntött ugyan meg egyetlen diktatúrát sem, de segített átvészelni a nehéz korszakokat, ezáltal a köztudatot megmentette a tartós eltorzulástól. Bepillantást engedett a nagyok boszorkánykonyhájába. Viszonylagos elzártágunk idején többségben voltak a bel-, nyitáskor pedig a külpolitikai vonatkozású viccek, és e kettőn belül is változtak az épp időszerű témakörök.

A vicc, más népköltészeti műfajhoz hasonlóan, tipikus helyzeteket sorakoztat fel, és típusokat ábrázol, s egyáltalán nem árnyal, hiszen ezt már csak röpke terjedelme miatt sem tehetné.

Minden jellemző a viccre: az is, ami szerepel benne, és az is, ami kimarad. Míg pl. a lengyelekkel és egyes szomszédainkkal akár több tucat vicc is foglalkozott, az osztrákokkal és a bolgárokkal alig, holott az utóbbiak repertoárja nagyon hasonló a miénkhez.

Hasonló féloldalasság jellemzi társadalmi szempontból is: mivel a városi középrétegek körében keletkezett, munkások és parasztok alig szerepelnek benne. „Férfias” műfaj, mert nőket sem nagyon szerepeltet, és ha igen, másodrendű szerep-, illetve munkakörben.

Mivel napjainkban világszerte a szóbeli vicc volt a legnépszerűbb népköltészeti műfaj, nálunk pedig a közéleti vicc még az erotikus-anyós-abszurd és egyéb csoportokat is megelőzte, kötelességemnek éreztem e röpke, tűnékeny, utólag már felidézhetetlen műfajt lehető teljességgel megörökíteni.

Ha mást nem is, de legalább az eltelt nehéz fél évszázadot egy időszerű és népszerű műfaj tükrében, illetve segítségével igyekeztem dokumentálni.

Katona Imre

A harmadik dűlűs Magyarország (1945)

A magyar belügyminiszter bizalmas kűrlevélben szólítja fel az elűljárűsűgokat, hogy akadűlyozzák meg a rűmhűrek terjedűsűt! Egy faluban a kisbűrű kidobolja:

- Kűzhűrrű tűtetik: jűnnek az oroszok, de senkinek nem szabad mondani!

* Lezajlik Hitler űs Gűring utolsű pűrbeszűde; a Fűhrer nűgyszemkűzt megkűrdi:

- Te mit csinűlsz, ha műgis elveszűtenűnk a hűborűt?

- Amit az első vilűghűborű után: fogom a kalapom, űs...

- űs mire teszed?

1945. műjus 8-űn a nűmetek feltűtel nűlkűl letűttűk a fegyvert; Eurűpűban vűget űrt a II. vilűghűborű. A gűzűtes szűvetsűgesek katonai dűszszemlűt tartanak Berlinben: az Unter den Linden sugűrűton nyugat felűl az angolszűsz űs a francia, keletrűl pedig a szovjet csapatok űrkeznek. Hitler űs Mussolini mindezt műr a műsvilűgrűl szemlűli. A Fűhrer odaszűl a Ducűnak:

- Te, ezek komolyan azt hiszik, hogy gűzűttek!...

1945. szeptember 8-űn a japűnok is letűttűk a fegyvert, ezzel bekűszűntűtt a vilűgbűke. A nyűlt tengeren műr a bűke első napjűn aknűra futott kűt hűjű űs elsűllyedt. A hűjűkrűl egy-egy tengerűsz megmenekűlt, de csak egyetlen mentűcsűnak maradt űpen. Erre mind a kűten felkapaszkodtak. Amikor kifűjtűk magukat, ismerkedni kezdtek. Elűszűr a szovjet tengerűsz kűrdezte meg:

- űn angolszűsz?

- Igen, amerikai. űs űn?

- űn pedig orosz.

Erre barűtsűgosan kezűt rűztak, majd egyműsnak hűtat fordűtva a vűzbe ugrottak űs ellenkűzű irűnyban elűsztak.

Valahol a Szovjetuniűban egy gűzűtesen visszatűrt katonai alakulatot űnnepelnek. A pűpa is elvonul a katonűk sorfala elűtt, űs csűkra nyűjtja a keresztűt. Egy altűsz űnűrzetesen hűrűtja el:

- De űn műr kűt űve pűrttag vagyok!

- Csűkold meg csak nyugodtan, fiam! űn műr nyolc űve belűptem.

A gűzűtes nagyhűtűlűk vezetűi egyműst kűvetű nemzetkűzi űrtekezletűken tűrgyaltűk meg a tennivalűkat. Elűtte űrűikat egyeztűttűk, elismerűssel adűzva a szebbnűl szebb űtvűsművűszeti remekűknek, s a fedűlen talűlűhűtű szűvegeket tolműcsoltattűk.

W. Churchillűn ez űllt:

* A kűzűratban szereplű, de a nyomtatott kiadűsbűl hiűnyzű viccek kisebb betűvel vannak írva.

„Miniszterelnökünknek barátai az angol alsóházból.”

F. D. Roosevelten:

„Elnök Úrnak tisztelői a szenátusból.”

J. V. Sztálinén pedig:

„Gróf Széchenyi Istvánnak barátai a Nemzeti Casinóból.”

János bácsi még az országgyarapodás után, a II. világháború vége előtt új tanyát épített, mely véletlenül épp az 1945-ben megvont magyar-szovjet határra esik. Nem akarják lebontatni, megkérdik az öregtől:

- Hová akar tartozni?

- Magyarországhoz.

- Gondolja csak meg: a Szovjetunió a világ legnagyobb országa, legerősebb a hadserege, legbölcsebb a vezére, és ők már rég a szocializmust építik, mi pedig csak most kezdjük!

- Hát igen, igen... de azok az orosz telek!

A győztes nagyhatalmak végső döntése:

Az amerikaiaké a győzelem, az oroszoké az élelem, a zsidóké a jövedelem, a magyaroké a félelem.

Az egyik pesti bérházban hajnalok hajnalán egy felfüggesztett sındarab ütögetésével riasztanak. A zabrálástól (*erőszakos fosztogatástól*) tartó lakók rémülten kitódulnak a folyosókra. A házmester lentről „megnyugtat”-ja őket:

- Nem kell félni! Semmi baj, csak ég a ház!...

Egy ősszelőtt pesti telefonfülkében maradt plakáton a következő szöveg volt olvasható:
„Szálasi jön!”

Alatta kézzel ráírva: „Itt volt!”

Kora tavasszal két ismerős találkozik egy romos pesti utcán, beszélgetni kezdenek:

- Mondja! Maguknál hány fok van a lakásban?

- Szellőztetés előtt vagy után?

- Hát... utána.

- Ugyanannyi.

Egy másik párbeszéd sötétedés után az egyik pesti utcán:

- Nem értem, miért van ilyen vaksötét, mikor már megszűnt az elsötétítés?

- Biztosan elfelejtették értesíteni az Elektromos Műveket.

Az egyik fővárosi lapban a következő hirdetés jelenik meg:

- Közmunkán sakk-készletemből két figura elveszett. Aki tud róluk, értesítsen a kiadóban!

Kohn csonttá és bőrré soványodva, borostásan, rongyosan érkezik haza egy német haláltáborból. Összefut jól öltözött és táplált szomszédjával, aki kényszeredett mosollyal kérdi:

- Látom, szerencsésen megúszta. Hogy vagy?
- Ne is kérdezd! Csak az maradt, ami rajta van.

Pesti lakók ebéd előtti párbeszéde egy bérház udvarán:

- Szabóné! Itthon van?
- Igen! Tessék.
- Ha ezt a szelet lóhúst megfőzhetem a maga fájával, cserében a levesemben maga megfőzheti a gombócait.

Két régi ismerős párbeszéde a főváros valamelyik külső kerületében:

- Hallottad? A Nagykörútból maolnap Tejút lesz.
- Olyan sok tejesarnok nyílik?
- Nyavalyát! Annyi ott a csillag mindenfelé...

Egy háziasszony valódi friss citromhoz jut. Boldogan vágja fel a teához, mire kisfia megkérdi:

- Anya, ez micsoda?
- Citrom.
- És mire való?
- Ez pótolja a citrompótlót.

Az egyik pesti étteremben egy régi kedves vendég ebédet rendel:

- Kérek egy bécsi szeletet friss salátával!
- Hát arra még várni kell, kedves vendég.
- Hát mégis mennyit, mert már nagyon éhes vagyok?!
- Hát úgy két-három évet...

Az 1945-ös, mindenkire kötelező politikai igazolásra felvonult az egész cigányzenekar, de csak a primást szólítják be. Rövid idő után ki is küldik, szemmel láthatólag nagyon levert. Megrohanják a többiek.

- Na, mi van veled? Széna vagy szalma? Mondd, miért lógatod az orrod?
- Á, a fene ott egye meg! Hagyjatok már békén! Nem igazoltak, mert szombaton azt játszottam: „Horthy Miklós katonája vagyok, legszebb katonája...”
- Jaj de hülye is vagy te! Hát miért nem tagadtad le?
- Hát nem lehetett! Nekik húztam!

Az egyik igazoló bizottság előtt egy feljelentés ellen a megvádolt hevesen tiltakozik:

- Aki pedig azt merde rólam állítani, hogy én jobboldali beállítottságú személy vagyok, az hazudik, az egy közönséges zsidóbérenc!

A szerencsésen életben maradt Kohn bácsi elsők között jelentkezik a Magyar Kommunista Pártba. Óriási meglepetésére, rövid úton elutasítják. Berohan a pártszékházba, magyarázatot követel, meg is kapja.

- Szeretném én is tudni, mi kifogás lehet ellenem?

- Több tanú is van rá, hogy 1944-ben előbb nyilas keretlegényekkel, majd német SS-katonákkal sétált a Duna-parton.

Egy volt, úgynevezett kisnyilas meglátogatja régi ismerősét, aki egy könyvkupac mögött ül, és buzgón jegyzetel. Kíváncsian kérdi:

- Mi az? Csak nem vizsgára készülsz?

- De igen! Jelentkeztem a Magyar Kommunista Pártba, és most a felvételire jegyzetelem a kötelező szakirodalmat.

Mire a látogató mosolyogva nyúl zsebbe, előhúzza egy vékony füzetet.

- Na, ide nézz! Nekem csak különbözetit kellett tennem. Engem már fel is vettek.

Két barát bizalmas kávéházi beszélgetése az első 45-ös többpártrendszer időszakából:

- Te, mondd! Hogyan jutott eszedbe épp a legkisebb Radikális Pártba belépni?

- Tudod, mindig nagyon szerettem a magányt.

A tanár irodalomórán egy tyúkot, egy kutyát és egy konyhaszekrényt rajzol fel a táblára. Felteszi a kérdést az osztálynak:

- Na, gyerekek! Kinek a versét illusztráltam, és melyiket?

Mire az osztály kórusban zengi:

- Petőfi: *Anyám tyúkjá*.

- Nagyon jó! Ki tudna egy másik Petőfi-verset illusztrálni?

Pisti jelentkezik: felvázol egy tavat, benne egy tündért, kezében rózsával, a parton pedig egy nyalka huszárt. Az osztály kérdés nélkül harsogja:

- Petőfi: *János vitéz*.

- Jól van, gyerekek! Van-e még jelentkező?

Móriczka megy ki a táblához, felrajzol egy folyót, rajta híd ível át, melyen szovjet katonák menetelnek, alatt a vízben nők mosnak... Csönd, a tanár szakítja meg:

- De hát melyik Petőfi-verset akartad ábrázolni?

- A *Nemzeti dal*.

- Hát hol van itt a kard vagy a lánc? Mit akar mondani?

- „Mit rákentek a századok, Lemossuk a gyalázatot!”

Történelemórán a tanár felteszi a kérdést:

- Ki tudja megmondani, hány dúlás is volt Magyarországon?

- Három: tatárdulás, törökdulás és felszabadulás.

**Kis nép vagyunk, nekünk csak egy csőcselékünk van...
(1946)**

- Képzeld, a férjem saját mesterségének lett az áldozata: öt évet kapott!
- De hát mivel foglalkozott?
- Sűgő volt.
- Jó, jó, de milyen sűgő?
- Hát besűgő.

Két régi ismerős összefut egy pesti utcán.

- Örülök, hogy találkoztunk! Hát hogy vagy?
- Köszönöm, megvagyok. És te?
- Én még nem vagyok meg, de már köröznek.

Két jó barát csúnyán összevész; végre egyikük békítőleg javasolja:

- Tudod mit? Vívjunk, mexikói párbajt!
- Hát az milyen?
- Mindketten bemegyünk a rendőrségre, és aki onnan ki is jön, az lesz a nyertes.

Két nyilas bíróság elé kerül. A bíró felteszi a kérdést:

- És maga mit csinált ott, vádlott?
- Én? Semmit az égvilágon!
- És maga, tanú?
- Én csak segítettem a vádlottnak.

Két nyilas összetalálkozik; mérlegelni kezdik múltjukat, jelenüket:

- Öregem, mondhatsz, amit akarsz! Ez a népi demokrácia mégis jobban tetszik nekem, mint a hungarizmus!... *(A szélsőjobboldal egyik neve.)*
- Ugyan már! Hogy lehet az?
- Mert Szálasi alatt csak párttitkár voltam, de most ügyész vagyok a népbíróságon.

Sztálin magához rendeli Rákosit, és a magyar terméskilátások felől érdeklődik:

- Milyen búzatermés ígérkezik Magyarországon?
- A kenyérgabona most már biztosan jól fog fizetni.
- Jó, akkor lesz mit ennünk. Na és a kukorica?

- Hát a szakértők szerint ebből is terem elegendő.
- Rendben van, akkor maguknak is lesz mit enniök.

Súlyos jóvátételi kötelezettségeink miatt a Sztálin és a magyar köztársasági elnök közötti vita annyira elmérgesedik, hogy végül ún. spanyol párbajban egyeznek meg: kezükben egy-egy dárdával Sztálin lóháton, Tildy Zoltán pedig bikán kihajt a porondra; felállnak egymással szemben. Tildy lehajol, valamit súg a bika fülébe, mire az bőszen nekiront Sztálin lovának, felökleli, hátasa elterül a földön. Sztálin lassan feltápáskodik, bosszankodva kérdi:

- Maga mit sugdosott annak a bikának?
- Csak annyit mondtam, hogy az a lovon ülő bajuszos hajtotta el a teheneinket!

Rákosit hangosan zajongó csepele munkásasszonyok küldöttsége keresi fel. Amikor végre elé kerülnek, méltatlankodva mutogatják neki a korábbi szokásosnál jóval kisebb zsemléket. Rákosi futó pillantást vet a péksüteményekre, és a következőkkel zárja le a vitát:

- Na, nem a zsemle lett kisebb, hanem a pofátok lett nagyobb!

Még a háborús években vált ismertté Grün bácsi szalámija, mely jegy nélkül volt kapható, ló- és libahús keverékéből állott.

Két értelmiségi az új rendszerről tanakodik:

- Te, szerinted milyen ez a most épülő szocializmus?
- Olyan, mint Grün bácsi szalámija volt, csak most egy liba és egy ló húsának „arányos” keveréke.

Korabeli jelenet egy zöldséges boltban, ahol a kedvetlen vevő végül megkérdi:

- Hát semmilyen gyümölcsöt nem tud mutatni?

Mire az eladó karját széttárva mondja:

- Hát legfeljebb fűgét mutathatok...

Az újjáépítés láza a nyuszi is elkapja: az ígéretes jövő reményében elhatározza, hogy alkalmi vackai helyett szép, új állandó hajlékot épít. Nyomban kapirgálni kezdi az alapokat, amikor felbukkan a róka, és máris tanácsot ad:

- Így hamar elkopik a körmöd. Tudod mit, kérd el a vakond lapátját!

A nyuszi el is indul, de útközben kétségei támadnak: „Ez a ravasz dög biztosan be akar ugratni. A vakond egy sötét alak; föld alatti munkát végez; lehet, hogy fel sem jön a csengetésre. Na és, ha fel is jönne, könnyen letagadhatja, hogy van lapátja. Jó, mondjuk, nem titkolja el, de nem biztos, hogy kölcsön is adja. Tegyük fel, hogy mégis kölcsönadja, talán nem foghatja rám, hogy én törtem el a nyelét?!”

Eközben megérkezik, türelmetlenül csenget. A vakond gyanútlanul ajtót nyit, s barátságosan, örvendezve kérdi:

- Jé, a nyuszi! Minek köszönhetem a látogatást?

Az önmagát feltüzelt tapsifüles azonban ráförmed:

- Vedd tudomásul, hogy most már nem is kell a lapátod!

Kép a szocialista jövőből: hogy az ezredfordulón mi lesz az élmunkások jutalma, az a teljesítményektől függ. A munkaverseny eredményéről, a kapott jutalmakról az újságok így számolnak be:

- I. díj: 1 kg sertéshús; elkészítése azért nem okozott gondot, mert a nyertes a padláson talált egy régi szakácskönyvet, és abban benne volt a pörkölt elkészítésének receptje is.

- II. díj: 1/2 kg zsír; egyelőre nem tudnak vele mit kezdeni; hasznos tanácsot szívesen fogadnának.

- III. díj: esti órákra külön villanyáram; ezzel egy már használaton kívüli, régi rádiót sikerült megszólaltatni. Amerika Hangja éppen híreket közölt, az adást ezzel fejezte be:

- Megnyugtatjuk magyar hallgatóinkat, hogy a rendszer bukása már nem sokáig várat magára!

Korabeli mindennapos párbeszéd:

- Mondd, tulajdonképpen mikor beszélhetünk inflációról?

- Amikor azt tapasztalod, hogy mindenfelé sok a pénz, kivéve a te pénztárcádat.

Vevő lép be egy cipőboltba, és cipőfűzőt kér. A száguldó pénzromlás idején ún. mill-pengővel akar fizetni. Az eladó egy kis türelmet kér:

- Pillanatnyilag nem tudok visszaadni, egy kicsit tessék várni!

- Míg összegyűl az apró?

- Dehogy! A fűző fog mindjárt ennyibe kerülni!

Minden korabeli újság lelkesen közölte a forint megszületését. Két pesti polgár lapozgat bennük egy kávéházban.

- Na, olvasta? A Szabad Nép azt írja, hogy Rákosi a forint apja.

- Hm! Úgy látszik, hogy akkor a mama lehetett szép!

János bácsi fővárosi útjáról tér vissza: otthon beszámolt a tapasztalt változásokról:

- Hát tudjátok, végül is minden könnyen ment, de a jelzőlámpákon sehogy se tudtam eligazodni: a piroson átrohant egy-két kommunista, a sárgán egy kevés megmaradt zsidó, a zöldön csak úgy özönlöttek a nyilasok, de én meg hiába vártam a piros-fehér-zöldet...

Az 1945-ös földosztást falugyűlések sorozata követte. Az egyik pesti agitátor így tüzelte falusi hallgatóit:

- Itt is megszabadultatok az élösködőtől, aki Monte-Carlóban egyetlen éjszaka elkártyázott annyit, amennyit ti egy év alatt sem kerestetek!

Hátul egy hang:

- De csak ha rossz lapra tett!

A forint megjelenése utáni jellemző párbeszéd:

- Meg fogod látni, hogy szilárd, értékálló lesz az új pénz, mert a kormány egyik kezével erősen tartja az árakat, a másikkal pedig a béreket.

- Jó, jó, csak úgy ne járjon, mint az egyszeri ember, akinek egyik kezében WC-kulcs volt, a másikban pedig WC-papír, és mégis berezelt!

A fővárosban népszerű volt egy vak jós, aki először végigtapogatta a jelentkezők arcát, azután feltárta előttük jövőjüket. Mivel jóslatai állítólag beváltak, titokban még a politikusok is felkeresték. A szokásos tapogatás után mondotta:

Tildy Zoltánnak: „Közepes múlt, fényes jelen (*köztársasági elnök volt*), borús jövő”;

Szakasits Árpádnak: „Fényes múlt, közepes jelen, semmi jövő”;

Rákosi Mátyásnak, miután tar fejét végigtapogatta: „De kérem, ne üzzenek gúnyt egy szegény, vak emberből! A másik végét kérem!”

A két jó barát: Kohn és Grün véletlen szerencse folytán életben maradt. A járda széléről figyelik a május elsejei felvonulást, és egymás szavába vágva hüledeznek:

- Te, oda nézz! Aki ott elöl azt a vörös csillagot viszi, nemrég még nyilaskereszttel feszített!

- Mögötte, aki a jelszót cipeli, az jelentett fel engem!

- Aki a Rákosi-képet viszi, az ellenőrizte a gettót!

- Hát ez már mégiscsak disznóság! Mindennek a teteje! Nekünk is tennünk kellene valamit!

- Ugyan hagyd! Kis nép vagyunk, nekünk csak egy csőcselékünk van.

Gyorstalpaló tanfolyamot végzett cigányprímás így oktatja bandáját:

- Ha fele pénz az enyim, fele pedig a tietek, hát az a demokrácia. Ha pedig ti emiatt azt a nagy bűdös pofátokat ki meritek nyitni, az a reakció.

Egy szállodába szovjet százados érkezik. Az oroszul tudó portás bemondás alapján előzékenyen kitölti neki a bejelentőt, és aláírásra átnyújtja. Legnagyobb megrökönyödésére a százados aláírás helyett három keresztet tesz. A portás óvatosan érdeklődik:

- Elnézést, százados elvtárs, ezek mik?

- Hát az aláírásom, a nevem.

- És elöl fent ez a kisebb kereszt?

- Az meg a doktorátusom.

Újonnan szervezett néphadseregünk is mindenben a szovjet modellt szerette volna követni. Hamarosan kiderült, hogy pl. a magyar katonák nem tudnak tercelni. Nosza, énektanfolyamra küldik őket. Ennek végeztével az egyik kiképző őrmester visszakapja újoncait. Az alaki kiképzés után sorakozót vezényel, és kiáltja:

- Szakasz, indulj! Ének! Most pedig mindenki egyszerre terceljen!

Egy kávéházi társaságban a beszélgetés során történelmi párhuzamokat sorakoztattak fel a jelenlegi helyzetre. Egyikük a török hódoltságot említi, de társa letorkolja:

- Jó, jó, de nem kellett folyton üvölni: „Éljen a török hadsereg!”

- Te, mondd! Miért mosolyog folyton Rákosi, ha mennydörög és villámlik?

- Azt hiszi, mindenki őt fényképezi.

A pártközpont székházában Rákosi személyi titkára szelíden korholja a múltból ott maradt öreg hivatalsegédet:

- János bácsi, miért rakja át Rákosi elvtárs iratait a szomszédos asztalra?

- Tessék csak rám bízni! A főtitkár elvtárs keze messzire ér!

Aki misét akar hallgatni, tartson jobbra, aki mesét, haladjon balra!
(1947)

Az új Gellért-hegyi Szabadság-szoborról terjeszteni kezdték, hogy voltaképpen halat tart a kezében. Két szemlélődő párbeszéde:

- Na, mit gondolsz, eztán mi lesz a neve a felszabadulás ünnepének?
- Sejtelmem sincs!
- Hát halászünnep!
- Hogyhogy?
- Nézz csak fel rá! A szobor mutatja.
- Mit?
- Hogy ezt jól kifogtuk!

Május végén Dinnyés Lajos többpárti kormányt alakított. A megalakulást kommentáló korabeli párbeszéd:

- Mit gondolsz, milyen az új koalíciós kormány?
- Kétszínű, mint a dinnye: kívül zöld, belül vörös.

- Te elhiszed, hogy Rákosi, Szakasits, Veres Péter és Nagy Ferenc csakugyan olyan jóba' vannak?
- Hát persze: koalícióba'.

A 47-es választások előtt Mindszenty és Rákosi egyidejűleg tartott nagygyűlést Kecskeméten. Az érkező utasoknak az állomáson hangszóró hirdette:

- Aki misét akar hallgatni, tartson jobbra, aki mesét, haladjon balra!

Utcai párbeszéd a megsokasodott névtelen feljelentésekről:

- A legnagyobb aljasság névtelen leveleket írogatni!
- Igazad van! Én is mindig aláírom valaki másnak a nevét.

- Na, tudod-e, mi a különbség a toronyóra és a régi katonatisztek között?
- Nem.
- Az, hogy a toronyóra üt, a régi katonatisztek pedig ütik.

- Hová-hová olyan sietve?
- Megyek a Földművelésügyi Minisztériumba.

- És miért?
- Visszaigénylem a földemet azon a címen, hogy részt vettem az ellenállásban.
- De hát tudtommal nem is volt földed!
- Na és, kit érdekel? Az ellenállási mozgalomban sem vettem részt.

Egy holló üldögél az ágon, kenyérszeletet tart csőrében. Arra halad a róka, megpillantja, hízelegve szól fel:

- Hallottam, milyen szép a hangod. Szólalj már meg a kedvemért.

Erre a holló szárnya alá dugja a kenyeret, károg egyet. A csalódott róka újabb cselt eszel ki.

- Igazat mondott a fáma: csakugyan szép volt. De azt is mondják, hogy kecsesen tudsz szárnyalni. Mutasd már a röptödöt.

A holló újra a csőrébe veszi a kenyeret, felröppen: néhány kört ír le a levegőben, majd újra visszatelepszik az ágra. A róka végső felfurcsuláshoz folyamodik, színlelt együttérzéssel figyelmezteti a hollót:

- Onnan a magasból igazán nem láthatod, hogy amíg te kenyeret keresel, az alatt a párttitkár teszi a szépet a párodnak.

Erre a holló dühösen elkárologja magát, a kenyérszeletet kiejti a csőréből, a róka felkapja, gyorsan elinál vele. Mi a tanulság?

- Ha valaki feleségének egy párttitkár udvarol, ki ne nyissa a csőrét, mert elveszti a kenyerét.

Vevő és eladó párbeszéde a moszkvai GUM nagyáruház női fehérnemű osztályán:

- Kérek egy melltartót!
- Itt semmiféle luxuscikket nem árúsítunk.
- Hát akkor egy kombinét kérek! Van?
- Talán lesz. Tessék a jövő héten benézni!
- Hát bugyi csak van?
- Azt tudok adni, de előbb tessék egy igazolást hozni, hogy az elvtársnő létrán vagy állványon dolgozik!

Pestiek párbeszéde a folyton akadozó közellátásról:

- Nem értem, miért van még mindig húshiány?
- Pedig pofonegyszerű: a pipik még iskolába járnak, a tyúkok a presszóknak üldögélnek, a libák korzóznak, a marhák bent ülnek a hivatalokban, a disznók pedig a pártban, és csak a birkák dolgoznak.

Iskolalátogatás alkalmával a tanfelügyelő meglátogat egy osztályt, és felteszi a szokásos beugrató kérdést:

- Ki tudná megmondani: a tyúk vagy a tojás volt-e előbb?

Mire Pisti kissé tétován jelentkezik, és habozva válaszolja:

- Én csak azt tudom, hogy régebben tyúk is meg tojás is volt.

Köztudott, hogy a kaukázusi örmények és grúzok között is évszázados ellentétek lappanganak. Egy nyugati turista ellátogat Jerevánba, Örményország fővárosába. Nem kis meglepetéssel tapasztalja, hogy minden felnőtt férfi kopaszra van nyírva, s mégis feltűnően nagy a vidámság: állandóan vigyorognak. Hüledezve kérdi az egyik ácsorgó csoporttól:

- Miféle új divat van maguknál?

- Dehogyan divat, büntetés: Sztálin parancsára nyírtak kopaszra bennünket, mert köztársaságunk nem teljesítette a gyapjú beszolgáltatást.

- És hogy-hogy mégis ilyen vidámak?

- Mert a grúzok meg a tojás-beszolgáltatást nem teljesítették.

- Végre egy örömhír! Hallottad? Lassanként megszűnik a cukorhiány.

- Úgy értsem: lesz elegendő?

- Nem, nem! Úgy elfelejtjük, hogy már nem is fog hiányozni.

A tanító felszólítja egyik diákját:

- Hallom, Pisti, hogy otthon megint rossz fát tettél a tűzre!

- Tanító bácsi! Nem is igaz! Hiszen már hetek óta egyáltalán nem is fűtünk!

Veres Péter honvédelmi miniszterként sorra látogatja a laktanyákat. Egyik helyen jó előre kioktatják a legénységet, hogy a miniszter minden kérdésére kedvező választ kell adni! Megérkezik a látogató, mindjárt az első újonctól megkérdezi:

- Na, aztán elég-e a menázi?

- Elég! Még marad is belőle.

- És a maradékkal mit csináltok?

- Hát később azt is megesszük.

Az első arab-izraeli háború idejéből való pesti párbeszéd:

- Tudod-e, kik örültek igazán Veres Péter honvédelmi miniszteri kinevezésének?

- Gondolom, az újoncok.

- Dehogyan! Az izraeli zsidók, amikor meghallották, hogy az arabok Péter bácsit kérték fel katonai szakértőjüknek.

Kohn, az egykori pesti tőzsdeügynök gyors karriert futott be Izraelben: a hadiflotta egyik zászlóshajójának parancsnoka lett. A flotta az ő vezényletével fut ki a nyílt tengerre. Hajóján hamarosan jelentik neki:

- Gyors ütemben süllyed a barométer.

- Süllyed?! Akkor azonnal eladni!

A háború egyik válságos pillanatában az izraeli vezérkarban Kohn a következő javaslattal lepi meg társait:

- Uraim! Üzenjünk hadat az USA-nak.
- Ugyan! Ezt nem gondolhatja komolyan. Tiszta örültség!
- Miért lenne az? Tessék végiggondolni: legyőznek, majd megszállnak bennünket, és utána folyamatosan küldözgetik az ingyenes segélyszállítmányokat.

Egy vállalat munkaügyi osztályán érdeklődnek:

- Álláshirdetésükre jöttem; szakképzett marós vagyok. Mégis, mennyit tudnának fizetni?
- Egyelőre 25 Ft lenne az órabére, később felmehet akár 30-ra is.
- Jó, akkor később jövök.

Krausz bácsi vallási okokból szombatonként zárva tartja üzletét. Mivel a hivatalos munkahét hat nappól állt, közlik vele, hogy ha szombaton továbbra sem hajlandó kinyitni, akár be is zárhatja a boltot. Krausz bácsi rémülten rohan a rabbihoz. Megkérdi, mitévő legyen? Mire az megnyugtatja:

- Nyiss csak ki, fiam, szombaton is, hisz ez is benne van a tórában!
- Miféle tórában?
- Hát a diktatórában.

Osztályfőnöki óráján a tanár ún. szabad foglalkozáson kérdegeti diákjait:

- Na, gyerekek, gondolkozzatok! Miért is szeretjük a Szovjetuniót?
- Mert felszabadított bennünket.
- Helyes! És miért nem szeretjük az Egyesült Államokat?
- Mert nem szabadított fel bennünket.

Kisdíákok írásbeli házi feladatot kapnak. A következő kérdésre kell válaszolniuk:

- Miért szeretem a Szovjetuniót?

A kis Ági tanácstalan, először anyját faggatja, de az elhárítja:

- Nézd, én nem szeretem a Szovjetuniót. Hogy miért, azt majd akkor mondom meg, ha nagyobb leszel. Inkább kérdezd meg apádat!

Ági őt is faggatja, de hasonló választ kap, sőt a bátyja is elküldi. Erre a következőket írja füzetébe:

„Én azért szeretem a Szovjetuniót, mert szegényt nem szereti senki.”

Ún. átpolitizált földrajzórák egyikén elhangzik a következő tanári kérdés:

- Próbáljátok meg a Duna folyó jelentőségét egyetlen mondatba sűríteni!

Pillanatnyi csend után Pisti jelentkezik, huncut mosoly látszik az arcán.

- A Duna nem más, mint hazánkon ideiglenesen átfolyó kis Volga.

- Na, mit gondolsz: mi igaz a Szabad Népből?

- Ez: „Ára 60 fillér”.

Ekkor még eltűrték a céltudatos utcai rikkancskiáltásokat:

- Ludas a Matyi, ludas!

- Szabad Nép a Magyar Nemzet?

- Színház a Demokrácia?

Egy pesti villamoson az egyik utas újságjába mélyed, a mellette ülő szemmel láthatólag szintén szeretne belenézni, de az olvasó utas mindig elhúzza előle. Végül a potyázni szándékozó elveszti türelmét, kifakad:

- Jaj de irigy! Hát egy kicsit se engedi olvasni a Szabad Népet?!

- Ha magának a Magyar Nemzet szabad nép, tessék, olvassa!

Év végi párbeszéd:

- Ejnye, de rossz kedved van! Tán nem tett semmit a Mikulás a cipődbe?

- Dehogynem! Egy cédulát, ez volt rajta: „Fizessen elő a Szabad Népre!”

Kültelki párbeszéd közállapotokról:

- Te, ha ez így megy tovább, lassan már enni se kapunk!

- Hát nem elég az neked, hogy legalább szemmel tartanak?!

- Olvastad? Egyetlen rab két és fél Ft-jába kerül naponta az államnak.

- Nyugodj meg, majd olcsóbb is lesz, ha még többen lesznek!

Bekísért fogolynak az adatlapját töltik ki; egyik kérdés:

- Születési helye?

- Nagy-Britannia.

- Ne okoskodjon itt, figyeljen! Nem az anyja nevét kérdeztem!

Lélek nincs, de szolgálélek az van! (1948)

Nemzetközi pályázatot hirdetnek az elefánt életének népszerű ismertetésére; a beküldött pályamunkák már címükben is jellemzők.

India: - legszentebb állatunk az elefánt.

Anglia: - az elefánt az angol világirodalomban.

USA: - az Államokban él a világ legnagyobb elefántja.

Franciaország: - az elefánt szexuális élete; egy (k)ormány perverzításai.

Németország: - bevezetés az elefántkutatásba: I. az állat származása; II. őshazája; III. családi élete.

Ausztria: - egy elefánt a császári és királyi szép napokban.

Szovjetunió: - az elefánt sorsa 1917 előtt és fejlődése a nagy októberi forradalom után.

Magyarország: - példaképünk a Nagy Szovjet Elefánt.

A tanító felszólít egy kisdíákot:

- Na, Pisti, meg tudnád-e mondani, mit is kapunk a nagy Szovjetuniótól?

Míg a felszólított fiú némán töpreng, háta mögött halkán súgja valaki:

- A nagy semmit!

A tanító meghallja, leinti a buzgólkodót:

- Nem kell súgni! Pisti is tud gondolkozni, majd rájön ő magától.

- Tudod-e, mi a különbség a Nap és az élelem között?

- Nem! Hogy kerülnek ezek egymás mellé?

- Úgy, hogy a Nap nyugaton, az élelem pedig keleten hagyja el hazánkat.

- De hát hogyan tudott Karády Katalin nyugatra szökni?

- Könnyű volt neki: még a sorompók is felálltak előtte...

- Hova lett a pénztárosunk?

- Hát nem tudod? Félig disszidált.

- Ugyan, hát hogy lehetne félig disszidálni?

- Úgy, hogy még nem jutott át a határon, de a kasszát már magával vitte.

A nyugati határon az őrjárat elcsíp egy cigányt; ráripakodnak:

- Állj! Hát hová olyan sietve?
- Hát csak ide a nagy Szovjetunióba.
- Ne beszélj bolondokat! Te is tudod, hogy az ellenkező irányban: keletre van!
- Hát ez a kis kerülő már igazán nem számít.

Egy pesti bérház harmadik emeletéről valaki hangosan lekiált:

- Viciné! Viciné!

Mire a megszólított segéd-házfelügyelő nem kisebb hangon és önérzettel replikázik:

- Mit ordibál! Vegye tudomásul: az uramat most nevezték ki miniszterhelyettesnek. Ha ez a kurva rendszer nem volna, méltóságos asszony lehetnék!

Két ismerős év végén összetalálkozik, egyikük megszólal:

- Engedje meg, hogy boldog új évet kívánjak!
- Maga csak ne kívánjon nekem boldog új évet!
- De hát miért?
- Tavaly is maga kívánt nekem először...

Jövendőbeli pillanatkép az ezredforduló tájáról: Arisztid nagy bőröndöt cipel, fürkészsze halad a nyugati határ felé. Még jóval előtte véletlenül összefut Taszilóval, aki meglepetten kérdi:

- Hová-hová ilyen sietve?
- Pszt! Elegendem van mindenből! Elhatároztam, hogy nem húzom tovább az időt, azonnal disszidálok.
- Ugyan, ezt a pár hónapot már igazán kibírhatnád!

Az állatok nagygyűlése az oroszánt királyból elnökké minősíti, és rábizza, hogy helyetteséről maga gondoskodjék. Hogy hatalmát megmutassa, a nyuszt teszi meg helyettesének, s felhatalmazza, hogy távollétében tetszése szerint cselekedjék. A tapsifüles vérszemet kap, azonnal belecsíp a medvébe, az dörmögve eloldalog. Következik a farkas, a nyuszi annak is nekiugrik, de az jobbnak látja kitérni előle, s vicsorogva meghátrál. A nyuszi összefut a tigrissel, nekilendül, hogy azt is megijessze, ám a tigris egyetlen falással bekapja. Volt nyuszi, nincs nyuszi. Dehát mi történhetett?

- Kiderült, hogy a tigris nem vett részt a nagygyűlésen, nem tudott a határozatról!

Egy korabeli táptakarmány és Rákosi képe nem egészen véletlenül került a hirdető oszlopra egymás mellé. Az arcképre kézzel ráírták:

- „Futort ettem, ilyen lettem”.

A nagygyűlésre kivezényelt cigányprímás végighallgatja Rákosi beszédét, látható csalódással távozik. Otthon faggatják:

- Na, beszélj mán, milyen vót ez a Rákosi?!
- Á, hagyjátok! Azt hittem, hogy maga Rákócsi, de csak a sarja!

Rákosi ez évben pártfőtitkár és miniszterelnök-helyettes lett. Ő maga is kereste a népszerűséget. Egy ízben iskolát látogatott, és faggatta a tanulókat.

- Na, gyerekek, most már tudjátok, ki vagyok, de azt is megmondaná-e valaki, hogyan lettem az ország első embere? Hallottatok-e, tanultatok-e róla?

Pisti jelentkezik, és töprengve válaszolja:

- Hát tanulni ugyan nem tanultuk, de el tudjuk képzelni.

A gyűjtőfogház politikai elítélteit az udvaron felsorakoztatják. A parancsnok közli, hogy hamarosan megérkezik Rákosi Mátyás főtitkár... Egy hang hátul:

- Végre! És ki lesz az új főtitkár?

Az újságárust nyugtalanítja, hogy egyik vásárlója minden reggel megveszi a Szabad Népet, rápillant a címdoldalra, és aztán olvasatlanul bevágja a közeli személtárába. Egy reggel halkán odaszól:

- Miért veszi meg, ha el se olvassa? Mit keres benne?
- Engem csak a halálhírei érdekel.
- De hát az a harmadik oldalon szokott lenni.
- Akiét én várom, az az első oldalon fog megjelenni!

- Hogyan lehetne hazánk jelenlegi (1948-beli) helyzetét tömören jellemezni?

- Miénk a világ legvillamosítottabb országa: itt a legnagyobb a feszültség, legkisebb az ellenállás, mindenki voltban beszél, és a vezetők érintése életveszélyes.

Egy falusi plébános és a párttitkár a lélek kérdéséről vitatkozik, ki-ki saját meggyőződése szerint érvel:

- Nincs lélek - mondja határozottan a párttitkár.
- De van! - cáfolja ugyanolyan magabiztossággal a lelkész, és sorolja a példákat.
- Ezek még nem bizonyítékok! - makacskodik továbbra is a párttitkár, és ateista tekintélyekre, vezetőkre hivatkozik.
- Na, jó - adja meg magát látszólag a plébános -, de azt látom, hogy szolgálélek az van!

A söntésben hárman ülnek egy asztalnál, mélyen hallgatnak. Az egyik szótlanul, lemondóan legyint, a másik hatalmasat sóhajt, a harmadik undorral köp egy nagyot. Valaki átszól a szomszéd asztaltól:

- Jobb lesz, ha abbahagyják a politizálást!

Valahol egy magánlakás elfüggönyözött szobájában négyen kártyáznak. Kint motorzaj hallatszik, kinéznek a függöny mögül: egy fekete kocsi áll az ablak alatt. Folyik a játszma tovább, kisvártatva azonban csengetnek. A négy játékos szinte egyszerre teszi le a lapokat, és szólal meg:

- Úgy látszik, értem jönnek...

- Na, hogy vagytok meglegedve az új párttitkárotokkal?

- Hiszed, nem hiszed, de az egy valóságos angyal, igazi angyal! És ti?

- Micsoda szerencsések vagytok! A miénk még él!

- Te mindig jól értesült szoktál lenni, mondd csak, nem tudod, ki lesz az új kultuszminiszter?

- Szerintem Darvas József.

- Az ki van zárva.

- Miért? Csak nem hiszed, hogy Hóman Bálint?

- Az be van zárva!

Földrajzórán feleltetés folyik Európa főbb folyóiról, térképen meg is kell ezeket mutatni. Dél-Európával kezdik, Pistinek jut a Kárpát-medence. Kezével követi a Dunát, és közben alig hallhatóan suttogja:

- Ez itt a Duna!

A tanár látható együttérzéssel kérdi:

- Ennyire be vagy rekedve? Miért suttogsz?

- Á, dehogy! Ami ebben az országban folyik, arról csak suttogva lehet beszélni.

Földrajzórán szakfelügyelői látogatás van; a diákok a földgömb előtt felelnek. A felügyelő rábök a földgömbre, és az egyik diákhoz fordul:

- Na, meg tudod-e mondani, miért ilyen lapult az északi és a déli sark?

A diák megszeppen, és ügyesen „kivágja” magát.

- Én hozzá sem nyúltam, nem is láttam senkit és semmit!

A szakfelügyelő arca elsötétül, nem szól semmit, de óra után négyszemközt kioktatja a tanárt, aki kínjában mentegetőzni kezd:

- Tessék elhinni: a diák igazat mondott! Mi is így kaptuk a minisztériumtól.

A szakfelügyelő szó nélkül elrohan, azonnal ír egy felháborodott hangú levelet az „illetékeseknek”. A válasz nem sokat késik.

- Nem érdemes az ügyet felfűjni! Azonnal küldetek egy új földgömböt az iskolának.

Az orvos megvizsgálja a beteget, gyomorhurutot állapít meg; a terápiát közli a beteggel:

- Felírok magának egy orvosságot. Minden órában vegyen be egy evőkanállal!

- Köszönöm, doktor úr! De tessék hozzá egy kanalat és egy órát is felírni!

Egy másik beteg olyan orvosságot kap bajára, melyet naponta háromszor kell bevenni étkezés után; a páciens megszólal:

- Doktor úr, ezt én nem tudom megtenni!

- Mi az akadály?

- Az, hogy naponta legfeljebb egyszer, ha étkezem. Tessék már reggelit-vacsorát is felírni.

A cipész így figyelmezteti egyik régi vevőjét:

- Ha még van lyukas cipője, azt ajánlom, idejében talpaltasson!

- Miért?

- Mert elsejétől csak azok kapnak talpalási utalványt, akik legalább 15 perc távolságra laknak a legközelebbi villamosmegállótól.

Kohn bácsi kénytelen beletörődni, hogy kereskedését szombaton is nyitva kell tartania, de a pénz elfogadását illetően kétségei támadnak, mert azt tiltja a vallás. Elmegy a bölcs rabbihoz.

- Nézd rabbi! Az üzletet kénytelen vagyok nyitva tartani, de minek, ha pénzt nem szabad elfogadnom? Mit tegyek?

- Fogadd csak el a Forintot, fiam, az nem pénz.

A rabbinövendékek tájékozódni akarnak az új filozófiai fogalmakról, és egyáltalán nem értik a dialektikát. Felkeresik a bölcs rabbit, tőle kérdik, aki könnyebbség kedvéért példázattal él:

- Mondjuk, van egy tiszta és egy szutykos zsidó. Együtt utaznak, és estére egy szobában szállásolják el őket, ahol a mosdótálban csak egy személynek elegendő víz van. Melyik mosdik?

- Valószínűleg a piszkos, mert ő tisztálkodott régebben.

- Minek mosdana? Hiszen ő úgyis koszos!

- Igaz! Természetesen a tiszta mosdik meg.

- Hát már miért tenné, hiszen ő mindig tiszta!

- Akkor egyik se!

- Láttatok már két olyan bolondot, hogy csak úgy otthagyják a tiszta vizet?

- Igaz! Nem gondoltunk rá: mindkettő megmosdik benne.

- A tisztának minden csepp vére tiltakozna ellene! A piszkos minek kezdené, ha a másik nem indít?

A növendékek láthatólag megzavarodnak, mire a rabbi:

- Na, látjátok, ez a dialektika: hol a tiszta, hol a piszkos mosdik, máskor mindkettő vagy egyik sem. Nincs örök szabály, csak olyan, amelyik minden helyzetre alkalmas.

Jeles tudós lelke felszáll a mennybe, ahol Szent Péter a tetszésére bízza: mennybe vagy pokolba akar-e kerülni? Tudósunk mindenről személyesen akar meggyőződni; először meg-

tekinti a poklot, ahol félkörben üldögélnek az öregek, ölükben egy-egy szépséggel. Felmegy a mennybe, ott is ugyanez a látvány fogadja; nem tud dönteni, Szent Péterre bízva, s magyarázatot kér.

- Látod, fiam, hiába vagy te tudós, mégsem tudod, mi az a dialektika! A pokolban a feslett életű nők bűnhődnek, a mennyben pedig a jámbor, becsületes öregek üdvözülnek.

A magyarok berakodnak, a szovjetek kirakodnak... (1949)

Tűnődés a hivatalosan csak említett, de közzé nem tett magyar-szovjet folyamhajózási egyezményről.

- Mit gondolsz, mit tartalmazhat az egyezmény?
- Azt, hogy a magyarok keresztben, a szovjetek pedig hosszában hajózhatnak a Dunán.

Újságolvasók párbeszéde:

- Hogy lehet drágább a Szabad Nép, mint a Pravda?
- Nem tudod? Hát a fordítási díj miatt.

Hosszú sor kígyózik egy húsbolt előtt, de nemhogy fogyna, inkább gyarapodik. Egy idő után az üzletvezető kiszól:

- Elvtársak, nem jut mindenkinek. Kérem a családaltalakat, távozzanak! Holnap talán nagyobb szállítmányt kapunk.

A sor megritkul, de továbbra sem fogy; újabb kérés:

- Megkérem a pártonkívülieket, hogy ők is próbálkozzanak holnap!

Az emberek jó része méltatlankodva szétszéled. A boltvezető halkabban jegyzi meg:

- Kérem az elvtársakat, ne mondják senkinek, de ma egyáltalán nem is érkezett szállítmány!

Az állandósult zavarok miatt titokban maga Rákosi is felkeresi a bölcs rabbit.

- Rabbi, csak röviden: akadozik a közellátás, fokozódik a lakásínség; olcsó, használható tanács kellene!
- Nem kerül semmibe: le kell zárni a keleti és meg kell nyitni a nyugati határt!

Egy gyűlésen valaki halkán odaszól a szomszédjának:

- Te, nem tudod, ki szónokol?
- Hát egy ezredes.
- De hát civilben van, miért mondd ezredesnek?
- Mert csak minden ezredik szavát lehet elhinni.

Valaki nem tudott egy értekezleten részt venni, barátjától kérdi:

- Volt valami érdelemes? Hozzászóltak?
- Igen, egy hozzászólás hangzott el, de eleje-vége ugyanaz volt.
- Hát ez meg hogy lehetséges?

- Úgy, hogy a felszólaló a következőket mondta: „Eltársak, most pedig kendőzetlenül megmondom őszinte véleményem.”

Szakszervezeti gyűlésen a titkár bejelenti:

- Elvtársak, összejövetelünknek mindössze két napirendi pontja van: 1. Szabó kartárs bírálatot mond a vezetésről; 2. Szabó kartárs búcsúztatása...

A nagymama iskolás unokáját magával viszi a vasárnapi misére. A hosszas szentbeszéd alatt a nagy elszundít; unokája rémülten rángatja a ruháját, és a fülébe súgja:

- Nagy! Ne aludj! Majd nem tudsz hozzászólni.

A fővárosban kezdtek feltűnni a női rendőrök, korabeli gúnyneveükön a Hekus Loncik; főként a közlekedést figyelték. Egy falusi paraszt átmege a tiloson, odaát a rendőrnő megállítja, és könnyed hangsúllyal kérdi:

- Na, fizet nekem húsz forintot?

Emberünk tetszelegve végigméri a csinos rendőrnőt.

- Akár ötvenest is... De mióta hordotok egyenruhát?

Vidéki tünődések a fővárosban rendezett Világifjúsági Találkozóóról, melyet csak rövidítve: VIT-nek emlegettek.

- Mit akar ez a VIT jelenteni?

- *Viszik idei termésünket.*

- Tavalý is *vitték.*

- *Téged is visznek!*

Ez év májusában zajlott le az első olyan szavazás, melyen a Hazafias Népfrent jelöltjeit „egyhangúlag” választották. A választási küzdelem elmaradt, az alkoholtilalom viszont nem.

- Miért volt most is alkoholtilalom?

- Nehogy a választók két vagy több pártot lássanak!

Szavazás utáni párbeszéd:

- Na, mit szólsz hozzá! A választók 99%-a a Népfrent jelöltjeire szavazott.

- Érdekes, én mindig csak az 1%-kal találkozom.

Egy társaságban a hangulat tetőpontján a közismert tréfamester megszólal:

- Na, mondhatok vicceket?

Mire a háziasszony visszakérdez:

- A gyerekeket vagy a párttitkárt küldjem ki?

Rákosi megsokallja a róla keringő vicceket, kinyomoztatja a forrást. A szálak Kohn bácsihoz vezetnek. Bekísérik őt a Nagy Testvérhez, aki alaposan rá akar ijeszteni:

- Miket talál maga ki?! Azonnal lecsukatom!

- De Rákosi elvtárs, hallgasson meg! Nem én találok ki a vicceket, legfeljebb csak elmondom.

- Ez is szemtelenség! Azonnal fizessen 500 Ft-ot! Még hogy velem mer viccelődni, mikor mögöttem az egész nép!

- Látja, Rákosi elvtárs, máris kvittek vagyunk! Nem kell fizetnem, mert ezt a viccet se én találtam ki, és maga mondta, nem én!

1949 nyarán letartóztatták Rajk Lászlót; két másik rabbal együtt közös cellába zárták. A rabtársak röviden elmondták, ki miért került börtönbe:

- Én szidtam Rajkot.

- Én dicsértem Rajkot.

- Én vagyok Rajk!

Egy tisztviselőt váratlanul letartóztatnak, beviszik a hírhedt ÁVH-ra, ahol néhány óra múlva kihallgatásra rendelik. Ezzel kezdi:

- Megtudhatnám végre, miért hoztak be?

- Tudja azt maga jól! Kémkedés alapos gyanúja miatt.

- Képtelenség! Mióta vagyok én kém?

- Ma reggeltől.

- És miféle szervezet megbízásából „kémkedtem”?

- Egy nyugati katonai szervezet javára.

- De hát mondja már meg, melyik katonai szervezetnek?

- Nem mondhatom meg, mert titkos katonai szervezetről van szó...

Két fiútestvér életútja elvált: egyikük csendőr százados lett, a másik partizán. Csak 1949-ben találkoztak újra, addig nem is tudtak egymásról. Beszélgetnek.

A volt csendőrtiszt: - Rég láttalak, mi van veled?

A volt partizán: - Megvagyok; segéd munkásként dolgozom a MÁVAG-ban. És te?

A volt csendőrtiszt: - Századosi rangban átvettek a Néphadseregbe.

A volt partizán: - Hogy létezik ez?

A volt csendőrtiszt: - Azt írtam az önéletrajzomba, hogy a testvérem partizán, te meg biztosan azt, hogy csendőr százados.

A vállalati igazgató bekéretti az új alkalmazottat. Régi műhelyvezetői gyakorlata alapján azonnal kiadja az utasítást:

- Hát kezdjük is el: seperje fel a padlót!
- De kérem, hát nekem diplomám van!
- Ja, az más! Akkor megmutatom, hogy kell csinálni.

- Hallom, férjhez megy a leányod. És jól választott?
- Különb vőt nem is kívánhatnék.
- Hogyhogy?
- Jó proletárcsaládból való igazi úriember...

- Tudod, mi a legfőbb baj ebben az országban?
- Nem tudom, mire gondolsz?
- Arra, hogy a vezetők egyik fele semmire nem képes, a másik fele viszont mindenre.

Egy ún. munkáskáderből lett vállalatvezető diktál az újonnan szerződötett gépíróőnek.

- Kedden délután három órakor termelési értekezlet.
 - Igazgató elvtárs! A kedden hány d-vel, az órakor hány k-val írandó?
- Az igazgató töpreng, majd így folytatja:
- Tudja mit?! Írjuk: szerdán délben!

- Tudod-e, mi a különbség az új igazgató és a személyvonat között?
- Nem én.
- A személyvonatnak két osztálya van, az igazgatóknak egy sincs.

Gyorstalpaló tanfolyam elvégzése után vizsgáztatják az új személyzetist; az első kérdés a helyesírásra vonatkozott, a második:

- Ki nem alkalmas vállalati vezérigazgatónak?

A jelölt töpreng, majd magabiztosan kivágja:

- Például aki a tudhassa szót egy s-sel írja.

Az újdonsült államtitkár taxit rendel a minisztériumhoz, bevágja magát a kocsiba.

- Hajtson gyorsan a Bazilikához! Késésben vagyok!

Megérkeznek, a kocsit visszatartja. Berohan, egy-két perc múlva kiszalad, újabb rendelkezés:

- Gyorsan, gyorsan a belvárosi templomhoz!

Ott az előbbi jelenet megismétlődik, most a Mátyás-templom kerül sorra, de hasztalan. A taxis megkérdi:

- De hát kit keres?
- Meghívtak a Figaro házasságára, de arról nem értesítettek, hogy hol tartják az esküvőt...

Nálunk a legfőbb érték néhány ember (1950)

Kérdés-felelet sorolta fel az új gazdasági, kulturális, politikai és fegyveres hatalmasságokat:

- Mikor volt nálunk jó világ?
- Mikor Vas (*Zoltán*) még csak egy fém volt a sok közül. Révai (*József*) egy többkötetes lexikon, Rákosi (*Mátyás*) rendező pályaudvar és Farkas (*Mihály*) csak egy a fenevadak közül.

Bejegyzés egy második osztályos általános iskolai tanuló intőkönyvében:

„A gyerek óra alatt többször is hátrafordult, így akarja építeni a szocializmust?”

Iskolalátogatáson a szakfelügyelő történelemórán megkérdi az egyik kisdíákot:

- Ki törte el Lehel kürtjét?

A diák meglepődik, sírva fakad, és böggve kijelenti:

- Tanár úr, kérem, nem én voltam!

A szakfelügyelő óra után felháborodva vonja felelősségre a tanárt, mire az megnyugtítja:

- Kolléga úr, ő a legjobb diákom, és őszinte: ha azt mondja, akkor valóban nem ő volt.

A szakfelügyelő felrohan a minisztériumba, elpanaszolja a tapasztaltakat, mire az „illetékesek” megnyugtatták:

- Nem kell ebből akkora ügyet csinálni! Közölje az összeget, mi majd kiutaltatjuk.

- Felkarolták a munkásból lett írókat is. Egyiküket tovább akarták taníttatni; hívták az Írószövetségbe:

- Úgy gondoltuk, fiatal vagy, előtted a pálya, ösztöndíjjal egyetemre küldünk...

Az ifjú titán szeme felcsillan, gyorsan közbevág:

- Nagyszerű! És mit kell ott tanítanom?

„Kísértet járja be a világot...”

A különféle tanfolyamok szokásos kérdése volt:

- Elvtársak! Hol áll ma a kapitalizmus?
- A szakadék szélén.
- Helyes és pontos a válasz. És a szocializmus?
- Már egy lépéssel előtte.

Az ideológiai fejtágítók másik szokványos kérdése volt:

- Ki tudná megmondani: miből áll a szocializmus fejlődésének két kezdeti szakasza?
- Az első: a fejlődés nehézségei, a második: a nehézségek fejlődése.

Két barát négyszemközt vitatkozik a szocializmus meghirdetett világméretű elterjedéséről:

- Te mit gondolsz, megvalósítható a szocializmus, mondjuk, Andorrában?
- Nem! Nem hiszem, hogy olyan kis ország ekkora szerencsétlenséget kibírjon.

Egy könyvnap sátornál ellesett párbeszéd:

- De hát hol vannak az ellenzéki könyvek?
- Azok, kérem, nyomás alatt.

A kölcsönjegyzést nemcsak erőltették, hanem ki is kényszerítették; nem lehetett előle kitérni, esetenként legfeljebb alkudozni. Ünnepeles lezárásul jutalomfilmeket vetítettek. És milyen filmeket vetítettek a kölcsönjegyzőknek?

Akik mertek keveset jegyezni: *Bátrak arénája*.

Akik csak az átlagot jegyezték: *A félelem bére*.

És akik sokat jegyezték: *A kulmi ökör*.

Korabeli jelszó volt: „Gyűjtsd a vasat és a fémét, azzal is a békét véded!” Ennek jegyében rendeztek ún. vasgyűjtő hónapokat; főként az iskolákat versenyeztették. Egyik nap Pisti jókora vastüdőt cipel be az iskolába. A tanító megőrül a mázsányi tömegnek, mellyel talán még kerületi vándorzászlót is nyerhetnek. De azért némi gyanakvással kérdezi:

- Mondd csak, Pisti! Honnan hozod ezt a vastüdőt?
- Hazulról, apukám ágya mellől.
- És mit szólt apukád, amikor elhoztad?
- Nem szólt az semmit, csak így csinált: sz-sz-sz...

A több ízben is végrehajtott létszámcsökkentés elsősorban politikai megbízhatóság, illetve megbízhatatlanság alapján történt; ezt racionalizálással, vagyis ésszerű takarékossgal indokolták. Lényegét és menetét több csattanójú szójáték foglalja össze.

- Fejlődésünknek milyen újabb szakaszához érkeztünk?
- A racionálszocializmushoz.
- És ezt most kik építik?
- A munkából kiváló dolgozók.
- Milyen terv alapján: a három- vagy az ötéves terv szerint?
- Az ötéves tervük alapján.

A bányászok új május elsejei jelszava:

„Minden követ megmozgatunk!”

Népjólét: mindenkinek „szükséglete” szerint.

Hosszú sor kígyózik az élelmiszerbolt előtt. Egy arra haladó járókelő megkérdezi a sor elején álló férfitől:

- Mondja, mit lehet itt kapni?

- Hát ha elém áll: egy pofont, ha pedig a legvégére, már legfeljebb csak egy náthát.

A hírhedt padláslesöprések időszakában a hagymatermesztő Makón egy gazdától már mindent elkoboztak a rekvirálók, amikor a padlásgerendák közé dugva felfedeznek egy nagyobb papírzacskót. A tulajdonos rimánkodni kezd:

- Jaj, el ne vigyék már, az egész hagymatermés attól függ! Az a tavaszi dughagyma.

- Látjuk - válaszolják -, csak éppen rossz helyre dugta.

- Hallottad: kengurukat hozunk be Ausztráliából! Csak azt tudnám, miért épp kengurukat!

- Pedig igen egyszerű: hogy megtanuljunk üres erszénnyel is ugrálni.

Egy friss menyecske próbálkozik ugyan otthoni főzőcskézéssel, de a levest minduntalan elsózza, a rántást odaégeti, a hús pedig vagy sületlen, vagy fővetlen marad. Az egyre keszegebb ifjú férjet barátai rábeszélik, hogy nejét írassa be egy főzőtanfolyamra. Ez közös elhatározás alapján meg is történik, addig a férj üzemi konyhán étkezik, de ettől sem lesz testesebb. Egy idő után barátai újra megkérdezik:

- Na, tud-e az asszony már egy jóízű gulyáslevest főzni?

- Még nem, mert még csak az 1905-ös forradalomnál tartanak.

Egy ideológiai szemináriumon a tisztelt előadó kissé rózsaszínű képet fest a jelen helyzetről. A szokásos fordulattal fejezi be hatásosnak érzett beszédét:

- Elvtársak, ha valaki valamit nem tud, vagy nem ért, bátran tegye fel a kérdést! Ha tudok, válaszolok rá.

A hátsó sorból Kovács szaki jelentkezik:

- Hát mindez nagyon szép, de bennünket elsősorban most az érdekelne, hogy miért hiányzik mindig valami? Hova lett pl. a közértékből a vaj, a liszt meg a cukor?

- Hát erre a kérdésre így előkészület nélkül most nem tudok válaszolni, utána kell néznem, de egy hét múlva visszatérek.

Ahogy mondta, egy hétre rá újra meg is jelenik, ámde témája ezúttal nem a bel-, hanem a külpolitika. Előadása végeztével újra elhangzik a biztatás:

- Van-e valakinek kérdése, elvtársak?

Erre Szabó szaktárs, Kovács szomszédja és barátja jelentkezik:

- Hát bennünket pillanatnyilag csak az érdekel: hová lett Kovács szaki?

Egy vevő és az eladó párbeszéde az egyik húsboltban:

- Kérek fél kiló borjúhúst!

- Sajnos nem tudok adni. Régen kaptunk.

- Persze elviszik az oroszok. Akkor adjon színhúst!

- Sajnos azzal sem szolgálhatok. Egyhamar nem is lesz.

- Hogy is lenne, hiszen elviszik az oroszok. De karajt csak kaphatok?

- Pillanatnyilag azt sem, de napokon belül várható egy szállítmány.

- Miért várnánk, ha mindennek a javát elviszik az oroszok.

Ezzel a vevő sarkon fordul, dühösen bevágja maga mögött az ajtót, és hazasiet. Az esetnek több szem- és fültanúja volt, egyvalaki hazafelé menet már követi is őt. Otthon alig csukja be maga mögött az ajtót, máris csengetnek. Kinyitja, hát ott áll egy ÁVH-s, és dühösen sziszegve kérdi:

- Szóval, mindennek a javát elviszik az oroszok?

Mire emberünk zavartalan nyugalommal visszakérdi:

- Miért? Hát az elvtárs szerint nem érdemlik meg?

Nehéz időszakokban mit mond az optimista és a pesszimista?

Optimista: „Ha ez így folytatódik, majd meglátod, hogy még koldulni fogunk!”

Pesszimista: „Igen, igen, de ugyan kitől?”

Mi az alapvető különbség egy derűlátó és egy borűlátó között?

- Csak árnyalatnyi: a derűlátó is jól értesült, de a borűlátó még jobban.

Az optimista és a pesszimista embertípusnak egy jellemző párbeszéde:

- Mit siránkozol folyton?! Minden könnyebben sikerül, mint a múltban: pl. elég egy évig olvasgatni a Szabad Népet, hogy valakiből, mondjuk, egy egyszerű munkásból akár vállalati vezérigazgató is lehessen.

- Ez igaz, de elég egy fél évig nem olvasni Szabad Népet, hogy igazgatóból valaki újra egyszerű munkás legyen.

- Hallottad? Jövőre már csak fél kézzel fogunk dolgozni.

- Hogyhogy?

- Hát a másikkal a fügefalevelet tartjuk.

Vidéki taggyűlésen a párttitkár nyitja meg, zárja is be az értekezletet. Merőben formális szerepe igazán nem nehéz; így kezdi:

- Elvtársak, álljunk fel! Énekeljük el az „Elnyomás”-! (*A köztársasági induló kezdődik így: - Elnyomás, szolgasors, ez volt a rend ezer évig...*)

A gyűlés végeztével pedig:

- Köszönöm a megjelenést. Ismét álljunk fel, és énekeljük el az „Interurbán”-t!

A megszűnőben lévő pesti kávéházak törzsvendégei az idős Zala Márk művésznak tulajdonították ezt a távolmaradást indokló szójátékot:

- Ne várjatok! Az ávéházba (ÁVH) kell mennem!

A közéleti viccek divathullámának tetőzése idején valaki megjegyzi régi ismerősének:

- Érdekes, téled még egyetlen viccet sem hallottam. Hogy létezik ez?

- Nézd, biztos, ami biztos: én szexviccet ab ovo, politikait pedig ab ávó nem mondok.

Az ítélet kihirdetése után a bíró kilép a folyosóra, és abban a pillanatban ellenállhatatlan hahotában tör ki. Váltótársa épp szembejön, azonnal megkérdi:

- Min nevensz ilyen jót?

- Kitűnő viccet hallottam.

- Mondd el nekem is!

- Nem vagyok bolond! Most adtam érte három évet...

Időközben megszületett az illegális *Szocialista Szózat* első szakasza:

*Hazudnak rendületlenül,
Légy hülye, ó magyar;
Kölcsön még a sírod is,
Mely kötvénnyel eltakar.*

*Sztálin fején kívül
Nincsen számodra fej;
Ávóval vert a sors keze:
Itt ülnöd s nyalnod kell!*

Kovács késő este fáradtan ballag hazafelé. Útközben valamilyen egyenruhás járőrbe ütközik, nem tudja őket felismerni. Még nagyobb baj azonban, hogy amikor igazoltatják, veszi észre, hogy iratait otthon felelte. Azonnal bekísérik az ÁVH-ra, ott megmondja lakcímét, nevét és egyéb adatait. Már indul is a járőr a helyszínre, de kiszáratva azzal térnek vissza, hogy a megadott címen semmiféle Kovács nem lakik. Erre nekiesnek, összeverik, de ő újra csak ugyanazt vallja. Másik járőrt küldenek ki, de hasonló nemleges válasszal tér vissza. Újabb puhítás következik, amikor váratlanul belép az ügyeletes tiszt.

- De Kovács elvtárs! Hogy kerül maga ide?

- Igazoltattak, nem volt nálam semmiféle papír, a megadott címen pedig nem találnak...

- Ugyan, hagyjátok! Hiszen Kovács elvtárs a szomszédom, régóta ismerem.

Erre elnézést kérve hazaengedik; otthon a házfelügyelő már a kapuban lesi, és látható elégedettséggel mondja neki:

- Na, milyen vagyok magához, Kovács? Kétszer is keresték magát az ÁVH-sok, de én mind a kétszer letagadtam!

Egy korosodó hölgy felkeresi a nőorvost, és elmondja a panaszát:

- Doktor úr, nem tudom, mi van velem: egyszer hóhullám jön rám, máskor pedig majdnem fázom...

- Hát ez bizony szabályos klimax...

- És tessék nekem mondani: az micsoda?

- Hát hogy is mondjam: változások előtt állunk...

- Jaj, ne tessék mondani! Talán kimennek az oroszok?

Néhány bizalmas jó barát felkeres egy híres jóst, akivel azonnal közlik is:

- Bennünket most csak egy dolog érdekel: mikor és hogyan vonulnak ki a szovjet csapatok Magyarországról.

- Hát ezt még én sem látom egész világosan, csak annyit tudok mondani, hogy kétféleképpen is elképzelhető: csodával határos vagy természetes módon. Melyiket óhajtják hallani?

- Hát előbb csakis a természetes módot.

- Igen. Akkor Gábrriel arkangyal lejön az égből, és lángpallossal kiüzi őket...

- Eltévesztette! Akkor milyen lenne a kivonulás csodával határos módja?

- Ha maguktól kimennének.

- Tudod-e, mi a legújabb jelszó?

- Nem. Mire gondolsz?

- Nálunk a legfőbb érték néhány ember.

Idős parasztember keresi fel a Belügyminisztériumot, ahol bejelenti, hogy névváltoztatásért szeretne folyamodni.

- Jó, tessék mondani a nevét!

- Tulok Mátyásnak hívnak.

- Hát ez csakugyan nem tartozik a legszebb nevek közé. És mire szeretné változtatni?

- Tulok Sándorra.

Rákosi személyi kultuszának felfutása idején készültek el róla a múltját megszépítő életrajzok, bennük egyre több személy nevével, kikkel valaha kapcsolatba került. Volt adai tanítóját

nyugtalanság fogta el, átjön Magyarországra, és személyes kihallgatást kért magától Rákositól. Rákosi soron kívül, nagy örömmel fogadja:

- Bármilyen gondja van is, azonnal intézkedem. Lakás? Nyugdíj? Egészségi problémák? Tessék mondani, mit óhajt?

- Nem, köszönöm, semmi ilyesféle gondom, csak azt a kis hátralévő időmet szeretném nyugodtan eltölteni. Egyetlenegyét kérek: ne mondja el senkinek, hogy én tanítottam!

Az egyik falusi közkönyvtárba betéved egy idős parasztember, és tanácstalanul nézelődik. A könyvtáros azonnal odasiet, és udvariasan megkérdi:

- Mit ajánlhatok: gazdasági, történelmi könyveket vagy útleírást?

- Köszönöm, nem. Most éppen a politika érdekel. Annyit emlegetik ezt a Rákosit, van itt róla vagy tőle valami?

- Hogyne volna! Itt van ez az egész polc. Válogathat, minden megvan itt fűzve is, kötve is; hogyan kéri?

- Kötve.

Két cigány tanakodik, nem tudják hova tenni az oly sokat emlegetett Rákosit.

- Te, ez a Rákosi tulajdonképp császár vagy király?

- Egyik se!

- Hát akkor mi?

- Fára jó.

Egy zsúfolt pesti villamoson váratlanul kifakad valaki:

- Mindent annak a csirkefogónak „köszönhetünk”: fűrtökben lógnak az utasok, félig romosak a házak, hol ez, hol az nincs, most „csak” a vaj, a tojás és a tüzelő hiánycikk...

De nem folytathatja tovább, mert két bőrkabátos férfi karol bele, és a legközelebbi megállóban leszállítják. Hamarosan az ÁVH hírhedt központjában: az Andrássy út 60-ban hallgatják ki:

- Na, most mondja: kire is gondolt?

- Én? Hát természetesen Trumanra (*1945-1952 között volt az USA elnöke*). De miért? Hát maguk kire gondoltak?

Ünnepi díszelőadást tartanak az Operában, a meghívottak között élmunkások, tsz-vezetők, békeharcosok és más kitüntetésben részesült személyek vannak jelen. A díszpáholyban Rákosi. Az ünnepi szónok elsőnek Rákosit élteti. A nézősereg egy emberként ugrik talpra, ütemes tapssal, fergeteges éljennel köszöntik a vezért, aki szerénykedve ücsörög. Oldalról átszól neki egy idősebb parasztember:

- Hé, maga, kopasz! Álljon már fel! Nehogy valami baja legyen! Nem ér annyit az a csirkefogó!

Egy viszonylag nyugodtabb estén Rákosi odaszól a titkárának:

- Hozza elő a készletet, üljünk le sakkozni!
- A titkár elő is hozza, és udvariasan megkérdi:
- Én a fehérrel vagy a feketével játszom?
- Maga? A fejével.

Rákosi nagyon buzgón látogatta a különféle közintézményeket; egyszer a klinikai ideg- és elmeosztály is sorra került. A kísérők összetereleik a népet, Rákosi rövid beszédet rögtönöz. Lelkes taps fogadja. Észreveszik azonban, hogy néhányan a bejáratoknál egyáltalán nem tapsolnak. Mikor a tömeg szétoszlik, kérdőre vonják őket, mire a legidősebb kissé méltatlankodva válaszol:

- De kérem! Mi nem bolondok vagyunk, hanem ápolók.

Rákosi egy ízben megbetegszik, orvosi kezelésre szorul. A legjelesebb klinikai professzornál jelentik be, aki már a rendelőjében várja. Megtörténik a kölcsönös bemutatkozás. Vetkezés közben Rákosi kedélyeskedve kérdi:

- Professzor úr is olyan híres a szakmájában, mint én az enyémben?
- Igen, de egy kis különbséggel: ön az egészségesekből betegeket, én a betegekből egészségeseket faragok.

Valós párbeszédként hangzott el egy ünnepi fogadáson Kodály Zoltán és Rákosi Mátyás között; az utóbbi csípős rosszállással mondja:

- Sok rosszat hallok magáról mostanában, mester!
- Én is magáról, Rákosi!

Az egyenlők között a „legegyenlőbb”: a nagy Sztálin.

- Nos, meg tudnád-e mondani: mi a különbség a szentföldi Betlehem és a grúziai Gori között?
- Nem. Miről volna szó?
- Betlehemben született a kis Jézus, Goriban pedig a nagy Sztálin.

Általános iskolás nebulókat lelkesít a tanítójuk.

- Na, ki szeretne a nagy Sztálin fia lenni?

A sok jelentkező közül felszólítja Pistit, megkérdi:

- És te miért? Ha csakugyan megadná a sors kegye, akkor mi szeretnél lenni?
- Árva!

Ez már szocializmus, vagy lesz még rosszabb is? (1951)

Falura is eljut a tudományos ismeretterjesztés: ennek keretében esik szó a darwinizmusról, az ember származásáról. Amikor az előadó a majommal való rokonságot kezdi fejtegetni, hátul felcsattan egy női hang:

- Majom ám az elvtárs meg az öregapja!

Mozgás támad. Mire a párttitkár csitítólag megjegyzi:

- Asszonyok, nyughassanak már! Ha majom, hát majom, az is csak az Isten teremtménye.

Falun Szabad Föld Téli Estéket is szerveztek, ezeken is hangzottak el természettudományos előadások. Mindegyikről jegyzőkönyvi beírás készült. Egy a sok közül:

„A Föld keletkezése. Jelen volt a párttitkár elvtárs, a tanácselnök elvtárs, egy vb (*végrehajtó bizottsági*)-tag, egy tanácsstag és az előadó.”

Esti és levelező tagozatok, ún. gyorstalpaló tanfolyamok vizsgakérdéseit gúnyolták ki így:

- Mi a különbség a veréb és a pacsirta között?

- Mindkettő énekesmadár, csak a veréb esti tagozatot (*tanfolyamot*) végzett.

- Mi a különbség a krokodil és a gyík között?

- A gyík: szocialista fejlődésen átment krokodil.

Egyik nap valósággal elárasztották a városokat a hatalmas utcai plakátok, melyeken a Szabad Nép kinagyított oldala volt látható, a következő öles betűkkel:

- „Nálunk minden művelt ember a Szabad Nép-et olvassa”.

Másnap nem kisebb betűkkel a következő kézzel írott szöveg volt látható:

- „A többiek pedig írják”.

A tanár kémiaórán megkérdezi:

- Az ókorban még csak hány őselemet tartottak számon?

- Négyet, ezek: víz, tűz, föld és levegő.

- És ezzel szemben hány elemet ismerünk ma?

Mire Pisti önként jelentkezik:

- Ma már öt őselemet ismerünk, nevezetesen: víz, tűz, föld, levegő és duma.

Biológiaórán hangzik el a következő kérdés:

- Miért van az embernek tíz ujja, de csak két füle, két szeme és egyetlen szája-nyelve?

Hosszas töprengés után végre valaki jelentkezik.

- Tíz ujj azért kell, hogy termeljen annyit, amennyit egy száj és nyelv megeszik, két fül és két szem pedig azért, hogy az ember kétszer annyit lásson és halljon, mint amennyit mond.

Két régi ismerős találkozik.

- Hogy van, Szabó elvtárs?

- Hagyjuk! Alig hallok már a jobb fülemre...

- De jó magának!

Egy gazda rosszul szolt, azonnal letartóztatták, és börtönbe is csukták. Felesége azonban nem hagyta annyiban: egyetlen igavonó ökrüket eladta, az árából megfizette az ügyvédet és azokat, akik hathatósan tudtak segíteni; férje néhány hét után ki is szabadult. Hazatérve boldogan néz szét a házban, az udvaron, belép az istállóba.

- Hova lett az igásökör?! - kérdi meglepve.

- Hát annak az árából szabadítottalak ki - válaszol az asszony.

- És mit fogok be eztán?! - méltatlankodik a férj.

- A szádat - feleli az asszony.

A rendszer bosszantására kitalált, névtelen hirdetés jelent meg a lapokban:

- „Tegnap az Alkotmány utcában »elejtettem« egy csípős megjegyzést. Kérem a becsületes megtalálót: ne továbbítsa”.

Bírósági tárgyalás befejeztével megkérdezik a vádlottól:

- Van-e még valami hozzátennivalója?

- Volna, de attól tartok, hogy azért külön büntetés jár.

Ítélethirdetés után a vádlott hangosan kifakad:

- Meghalt Mátyás király!

- És?! - kapja fel a fejét a bíró.

- És... azután szépen eltemették - kap észbe a vádlott is.

- Hallottad, mi lesz az új május elsejei jelszó?

- Nem hallottam, mondd!

- Több mézet a dolgozók madzagjára!

Jóval május elseje előtt a könyvesboltok is megkapták Rákosi, Gerő és Révai képeit, hogy mindenhol a megfelelő módon helyezték el az ünnepi kirakatban. Az egyik helyen a következő volt látható: háttérben a triumvirátus, előttük egy könyv kinyitva, belső címlapján ez állt:

„Victor Hugo: *A nyomorultak*”

A gondos apa gyanakodva néz bele az értesítőkönyvecskébe; balsejtelme igazolódik: rossz dolgozati jegy van beírva.

- Na, gyere csak, te haszontalan! Megérdemelnéd, hogy jól elfenekeljelek!
- Apa - mondja öntudatosan a gyermek -, én inkább önkritikát gyakorlok.

1951-ben az ún. szocialista realizmust nyilvánították támogatást érdemlő irányzatnak, a többit legfeljebb tűrték, olykor tiltották. (*Ez volt a három T időszaka.*) Korabeli kérdések:

- Mit visz vászonra egy expresszionista festő?
- Amit érez.
- Mit ábrázol egy realista festő?
- Amit lát.
- És egy szocialista-realista?
- Amit hall, vagy amit mondanak neki.

A hivatalfőnök bekéreti titkárát: közli vele, hogy magas rangú küldöttség fogadását kell előkészítenie. Ehhez egy hatalmas Rákosi-képet ad át. A titkár azonban épp ennek nem talál helyet; főnöke türelmetlenül sürgeti:

- Na, mi van már Rákosival? Már rég lógnia kellene!
- Tudom, de hová akasszam?

Az ismétlődő racionalizálások, vagyis létszámcsökkentések idején sokan töprengtek a *Miénk az ország, magunknak építjük* és *Miénk az üzem, magunknak dolgozunk* jelszavak értelmén.

- Azt értem, hogy enyém az üzem, magamnak dolgozom, csak azt nem, hogy miért mondtam fel önmagamnak?

- Hallottad, mi történt azzal a szerencsétlen Kováccsal?
- Nem hallottam. Mi történt?
- Beleugrott a Dunába, bele is fulladt.
- Istenem, a mai világban mindenki úgy segít magán, ahogy tud.

- Hallottad: megházasodott a munkaverseny.
- Igen? És kit vett el?
- A munkakedvet.

A tsz(cs)-szervezés és a városba özönlés időszakában elhangzott kérdés és rá a felelet:

- Ki a legnagyobb földbirtokos ma Magyarországon?
- Parlag herceg.

- Mi megy át töretlenül a második hároméves tervbe?
- A tsz(cs) kukoricája.

Piaci terefere falun:

- Na, milyen lesz az idei termés?
- Hát, közepes.
- De mihez viszonyítva?
- Rosszabb lesz, mint a tavalyi, de biztosan jobb, mint jövőre.

A tsz(cs)-szervezések első nagy hullámának időszakában keletkezett Miatyánk-paródia:

- Mi atyánk, ki főtt vagy a mennyekben, mi pedig itt lent a termelőszövetkezetben; a fiatalok az irodákban, az idősebbek a határban; a jó barátok a raktárban, a vezetők a kocsmában. Uram, engedd, hogy lophassunk, mert másként megélni nem tudunk! Ámen.

A hiánycikkek közé tartozott a kávé is, ritkán és nehezen lehetett hozzájutni a városi embernek e nélkülözhetetlen serkentőszeréhez. Egyszer is elterjedt a hír, hogy az egyik üzletben kávé lehet kapni. Már nyitás előtt hatalmas sor kígyózott az utcán. Egy kis emberke mindenáron előre szeretett volna furakodni, de durván hátralökték. Másodszorra az oldalbejárat felé tartott, de onnan is visszazavarták. Amikor harmadszorra is nekirugaszkodott, ellökték és szidalmazták. Megvárta, míg csend lett körülötte, közben ruháját leporolta, majd megszólalt:

- Így is jó! Vegyék tudomásul, hogy ma ki sem nyitom az üzletet!

Az általános iskolások a sertésről tanulnak; tanáruk elmagyarázza: milyen hasznos háziállat és mi készül belőle. Végül felszólít egy tanulót:

- Pisti, a te papád hentes, mondd el, miből és hogyan készül a kolbász?
- Azt nem mondhatom meg, mert kikapok a papámtól.

Hosszas huzavona után végül 1951 decemberében felállították Sztálin hatalmas szobrát a Városligetben. Hamarosan szójátékok, viccek valóságos céltáblája lett. Elsőnek Ady: *Álmodik a nyomor c.* versét alakították át; ennek néhány sora:

- ...Hideg szoba, üres gyomor; Hétméteres Sztálin-szobor: Nyomor, nyomor, nyomor... Meleg szoba, teli gyomor, icipici Truman-szobor. Mikor, mikor, mikor?

Nemzetközi házasságközvetítő iroda ajánlata:

- Idősebb hölgyeket is elvehetnek fiatalabb férfiak, mert az amerikaiak gazdagok, a franciák „techniká”-sok, a németek szorgalmasak, a magyarok háziasak, az orosz nők pedig még látták Lenin elvtársat.

Az ún. Ratkó-korszakban szigorúan tiltották az abortuszt; egy korabeli dilemma:

- Eddig nem volt elegendő pénzünk, hogy gyermekünk legyen, most pedig még arra sincs, hogy ne legyen.

A legújabb békekölcsön-jegyeztetés egy makacs munkásnál váratlanul elutasításba ütközik. Falkástul rohanják meg a renitens melóst az agitátorok, mire ő higgadtan kifejti:

- Nézzék, elvtársak! Már van egy „erőmű”-vem Inotán, egy „kohómű”-vem Sztálinvárosban (Dunapentelén, Dunaújvárosban), egy olajfinomítóm Százhalombattán, végre szeretnék magamnak venni egy lódenkabátot is.

Az újoncoknak magyarázza a kiképzőtiszt, hogy ideje lenne felhagyni a régi nemesi névírással, ezentúl lehetőleg ne használjanak pl. th-t vagy y-t, mint pl. Horthy nevében is. A végén megkérdi:

- Van-e, aki mégis valamelyiket használni akarja?

- Igen - jelentkezik egy újonc.

- Hát hogy hívják magát?

- Nagy István.

Két jó barát megfogadja, hogy mindig mindenről értesíteni fogják egymást, bárhova veti is őket a sors. Ha a nyílt színvallásnak valami akadálya lenne, piros tintával fognak írni, s akkor mindennek épp az ellenkezőjét kell majd érteni. Egyikük disszidál, vagyis Nyugatra távozik, jó hírekkel jelentkezik. Másikukat kitelepítik Hortobágyra kényszermunkára. Azért onnan is megy levél:

- Remekül megy sorom: „kiemelték”, és most a hortobágyi pusztán „üdülok”. Azt csinállok itt, amihez kedvem van. Egyetlen kifogásom van csak: itt nem lehet piros tintát kapni...

A kitelepítések idején rémület szállta meg az embereket, és mivel általában éjszaka hurcolták el a szerencsétleneket, minden mozgás és hang kétszeresen hatott a sötétben. Egyszer is erősen csengetnek Kohn bácsiék Dob utcai lakásán, az idős házaspár felriad, tanakodik, melyikük nyisson ajtót? Végül Kohn bácsi csoszog az ajtóhoz, rémülten kitarja, hát ott áll a halál fehér lepelben, kaszával a vállán. Kohn bácsi megkönnyebbülten sóhajt fel:

- Jaj, hála Jehovának! Már azt hittem, az ÁVH jött értem!

Grünwald bácsi köztudottan megrögzött rémhírterjesztő. Mivel üldözött volt, elég idős is, nem bántják, de rá akarnak ijeszteni, hogy elvegyék a kedvét a fecsegéstől. Beviszik az ÁVH-ra, fejére olvassák bűneit, majd bekötött szemmel falhoz állítják, de csak vaktölténnyel lönek rá. Az öreg az ijedtségtől elájul. Amikor magához tér, a szemén már nincs kötés, tagjai épek, sehol senki a közelben, a kapu tárva-nyitva. Lélekszakadva rohan ki az utcára, épp barátjának, Kohonnak karjaiba fut, aki meglepetve kérdi:

- Honnan jössz te? Miért vagy ilyen feldúlt?

- Pszt! Az ÁVH karmaiból szabadultam: ki akartak végezni, de képzeld, ezeknek már töltényük sincs!

A halálraítélt hirtelen megbetegszik, de néhány napos ápolás után meggyógyul. A következő szöveg kerül be a börtönnaplóba:

„A politikai fogoly felépült, így a kivégzést egészségi állapotában történő károsodás nélkül végre lehet hajtani.”

Két igazi arisztokratát akasztás általi halálra ítélnék; a bitófa alatt egyik odaszól a másiknak:

- Te, mi itt a szokás? Kell ezeknek borraivalót adni?

Az idős Krausz bácsi elköltözik az élők sorából, jelentkezik az égi kapusnál. Szent Péter közli vele a lesújtó hírt: elkárhozik, de kivételesen választhat a kapitalista vagy a szocialista pokol között. Krausz bácsi habozás nélkül az utóbbit választja. Szent Péter csodálkozik:

- Úgy tudom, te kereskedő voltál, nem csináltál te rossz cserét?

- Atyám, én már ismerem a szocializmust: vagy tüzelő nincs, vagy pedig ördög, aki fűtsön, mert azok is egymás fűrásával vannak elfoglalva.

Kohn bácsi meghal, a pokol bejáratánál nagy táblát pillant meg, rajta a következő szöveg:

„Kapitalista pokol jobbra - szocialista pokol balra.”

Habozás nélkül jobbra indul; belép az ajtón, egy teremtet ördög sehol! Végre valahonnan előkerül egy. Kohn bácsi izgatottan kérdi:

- Mi fog velem történni?

- Hát belenyomunk egy nagy üstbe, amely színültig van olajjal; azt meggyújtjuk, te fűsz benne, és közben nagy szegeket verünk a fejedbe.

Kohn bácsi megretten, átrohan a bal oldali bejáratához, az a szocialista pokolba nyílik. Belép, hát óriási tömeg tolong, egy lépést se lehet tenni. Végre valakitől megkérdi:

- Mi lesz itt velünk? Mi vár ránk?

- Ugyanaz, mint a másik pokolban.

- Akkor miért nincs ott senki, itt meg tolonganak?

- Mert itt nem jut mindenkinek üst, akadozik az olajellátás, nem mindig tudják meggyújtani sem, a szög pedig tartós hiánycikk.

A korabeli viccek egyik forrása volt - nem teljesen alaptalanul - az örmény jereváni rádió. Többek között a következő „kínos” kérdést intézték hozzá:

- Lehetséges-e Svájcban is szocializmus?

- Igen, lehetséges volna, de minek?

Egy másik kínos kérdés, és a hasonlóképpen őszinte válasz:

- Igaz-e, hogy a moszkvai Vörös téren Ford kocsikat osztogatnak?

- Nem igaz! Nem is Moszkvában, hanem Kijevben, nem Ford kocsikat, hanem Moszkvicsokat, és nem osztogatnak, hanem fosztogatnak.

Egy részeg utcahosszat dülöngél, és hangosan szitkozódik:

- Megállj, te átkozott kopasz, hájfejű, kövér disznó! Csak egyszer kerülnél a kezembe! Én nem lennék olyan gyáva, mint mások, én leszúrnalak! De majd megmutatom!

Ebben a pillanatban mellé áll egy ÁVH-s, kemény hangon kérdi:

- Halljam csak, te részeg disznó: ki az a kopasz, hájfejű, akit te le akarsz szúrni?

- Hát azért annyira részeg nem vagyok, hogy még meg is nevezzem.

Két barát meghitt beszélgetésbe merül a néptelen, sötétedő Duna-parton. Egyikük nagyon belelendül:

- Én mondom neked: a kormány kilopja az utolsó fillérünket is a zsebünkből, és még csak nem is tiltakozhatunk ellene...

Ebben a pillanatban hátulról valaki ráteszi a kezét a szónokló barát vállára, erélyesen mondja:

- Államellenes izgatásért letartóztatom!

A másik barát pillanatok alatt felméri a helyzetet.

- Hát nem látja, hogy a barátom beszámíthatatlan, elmebajos?

- Úgy? Elmebajos? Hát akkor hogy látja ilyen világosan a helyzetet?

Egy optimista és egy pesszimista párbeszéde poharazgatás közben:

Pesszimista: - Mi lesz itt, ha az ÁVH hatalma így növekszik, és eközben terjeszkedik is?

Optimista: - Semmi! Az Andrássy út 60. sz. alatti főbejáratra kiírják: „Belépés az Üllői úti oldalkapun.”

Falusi pártiskola sikeres elvégzése után áldomást isznak. A vizsgáztató fehér asztal mellett kissé provokatívan kérdi:

- Na, most őszintén, János bácsi! Maga szerint milyen ez az új rendszer?

- Hát, éppen lehetne még rosszabb is!

- Nem szégyelli magát! Elvégzi itt a pártiskolát, és ilyen igazságtalanságokat mond? Azonnal vonja vissza!

- Visszavonom: rosszabb már nem is lehetne!

Kocsmai vitafórum vidéken: dől a panasz mindeniből, mire a legöregebb bölcsen összefoglalja a vitát:

- Lesz ez még rosszabb is, csak ez a csepp kis jó múljék el!

Kohn bácsi régi, megértő párttag, de már ő is kezdi elveszíteni a türelmét. Berohan a pártközpontba, és ott az első elvtársnak nekiszegezi a fő kérdést:

- Ez már szocializmus, vagy lesz még rosszabb is?

Két barát bizalmas kettesben politizál, az egyik így összegzi kétségeit:

- Ha nem tudnám biztosan, hogy a szocializmust építjük, azt hinném, hogy itt valami tévedés történt.

- Mi a kapitalizmus?

- Embernek ember által való kizsákmányolása.

- És mi a szocializmus?

- Embernek állam által való kizsákmányolása.

- Mi a kapitalizmus?

- Embernek ember által való kizsákmányolása.

- És mi a szocializmus?

- Épp a fordítottja.

Pártfórumon vita zajlik arról, hogy milyen beláthatatlan következményei lennének, ha letérnénk a Rákosi által kijelölt útról. Végezetül egy elvtárs megkérdi:

- Beszéljünk már arról is, hogy mi lesz velünk, ha nem térünk le a Rákosi kijelölte útról?

A Szabad Nép szerkesztője behívhatja az egyik tudósítót.

- Na, sikerült találkoznia az elnök elvtárssal?

- Igen.

- És mit mondott?

- Semmit.

- Jó, akkor a vasárnapi számban közöljük. De ne legyen hosszabb három hasábnál.

Üzemi taggyűlésen a szónok befejezi mondókáját, felkéri hallgatóságát, szóljanak hozzá. Kovács szaki kezdi:

- Éljen Rákosi!

Nem tudja tovább folytatni, dörgő taps, lelkes éljenzés. Amikor újra kezdené: „Éljen Rákosi!”

- a taps és éljen miatt nem tudja folytatni. Végre harmadszorra így kezdi:

- Csak azt akarom mondani: éljen Rákosi ennyi fizetésből!

Egy országjárás során Rákosi gépkocsikaravánja falun áthaladtában elüt egy disznót. Rákosi titkárát meneszti a legközelebbi házba, hogy a tulajdonosnak térítse meg a kárt. Várnak, a titkár csak nem jön, ellenben vidám mulatozás zaja szűrődik ki. Végre kivágódik a kiskapu, a titkár imbolygó léptekkel közeledik. Rákosi csúnyán ráförmed:

- Mi a fenét csinált ott benn ilyen sokáig?!

- Elnézést, de amikor beléptem, és mondtam, hogy megdöglött a disznó, azonnal csapra vertek egy hordót, és azóta is mulatnak.

- Van egy jó és egy rossz hírem, melyikkel kezdjem?
- A jóval, mert utána könnyebb a rosszat elviselni.
- Meghalt Sztálin...
- Most már minden rosszat kibírunk! Mondd!
- Rémhírnek bizonyult: nem igaz!

Két matyó néniké kíváncsian nézegeti Sztálin új szobrát a Városligetben. Tanakodnak: ki lehet ez? Végre megkérdik; a válasz:

- Ez Sztálin, aki kikergette a németeket.
- Áldott jó lélek! Nem tudná az oroszokat is kizavarni?

Nálunk a zubbony nem kényszer, hanem becsület és dicsőség dolga (1952)

Kérdés a jereváni rádióhoz: - Felépíthető-e a szocializmus egy országban, miként Lenin elvtárs tanította?

Válasz: - Igen, de akkor egy másik országot kell keresni!

Falusi ismeretterjesztő előadásra inkább csak a kivezényelt fiatalok mennek el, és az otthon unatkozó öregek, akik fejszónálva nézik a serdülő ifjúság „helytelenkedéseit”. Az előadó azonban a szebb jövő ecsetelésében nem hagyja magát zavartatni, és idősebb hallgatói felé fordulva hangsúlyozza:

- Az idősebbek unokái bizony nem fogják látni a Föld teljes átalakítását.

Egy hang az öregek padsorából:

- Úgy kell azoknak a szemtelen jampeceknek.

- Mi a különbség a demokrácia és a népi demokrácia között?

- Ami a zubbony és a kényszerzubbony között.

A kútvölgyi pártkórházban kötelező volt minden látogatónak fehér köpenyt öltenie, melyet természetére való tekintet nélkül adott ki a porta.

- Mi ennek a kórháznak a jelszava?

- Nálunk a zubbony nem kényszer, hanem becsület és dicsőség dolga.

- Hogy változott litániánk korszakról korszakra?

- Mikor Ferenc Jóska volt az apánk, vászon volt ingünk, gatyánk.

- Mikor Horthy Miklós lett az apánk, klottból volt az ingünk, gatyánk.

- Mikor Hitler Adolf lett az apánk, műrost volt az ingünk, gatyánk.

- Mikor Sztálin lett az apánk, nem volt már ingünk, se gatyánk.

Szegeden gyakran ki-kimaradt az áram- és gázszolgáltatás. Egy ízben is az egyik gazda átkiált szomszédjának:

- Maguknál van már gáz, villany?

- Hát csak úgy félig-meddig.

- Hogyhogy csak félig-meddig?

- Hát úgy, hogy az újságban már van, de itt nálunk még nincs.

Rákosiné nyugtalanul alszik. Azt álmodja, hogy a feszített tempójú ötéves terv végén férjét fel fogják akasztani. Nyomasztó álmát ébredés után elmeséli Rákosinak, aki szokott fölénnyel „nyugtatgatja”:

- Ne félj te attól! Öt év múlva már cérna sem lesz, nemhogy kötél.

Rögtönzött üzemi gyűlés lelkes szónoka szokásos korabeli jelszóval fejezi be lendületes beszédét:

- Lenin élt, Lenin él, Lenin élni fog!

Egy hang valahonnan a hátsó sorokból:

- De nem is volt soha SZTK-tag.

Manapság mi az abszolút lehetetlen?

- Kamatlábra zoknit, tenger fenekére bugyit húzni, és egy mai történetet így kezdeni: Kohn, a vájár...

Két bizalmas barát egyikét Moszkvába küldik. Előre megbeszélik, hogy levelezőlapon jelzi a valóságot: ha megelégedett, akkor kék, egyébként pedig majd lila tintát használ. Néhány hét múlva befut a lap, a következő szöveggel:

- „Várakozáson felül minden jól sikerült; minden van, egyedül lila tintát nem lehet kapni”.

Rákosi egy nyugati tudósítót próbál meggyőzni arról, milyen vasfegyelem van az országban, ám az csak a fejét csóválja, és kijelenti:

- Akkor hiszem el, ha látom.

Erre Rákosi becsenget egy ÁVH-s (államvédelmis) őrt, kitarja előtte az ablakot, és ráparancsol:

- Ugorjon ki!

Az őr szó nélkül kiveti magát, és holtan terül el az udvar kövezetén. A megrökönyödött tudósító összejátszást sejt, másodjára azt kéri, hogy a palotaőrségből ő jelölhesse ki a következőt. Ez meg is történik, ám az eredmény ugyanaz: az általa választott őr is gondolkodás nélkül veti ki magát az ablakon. A harmadik, végső próba előtt a tudósító az őrt félrehívja, és négy szemközt megkérdi.

- Végképp nem értem! Hát nem sajnálják csak így eldobni fiatal életüket?

Mire a kiskatona visszakérdez:

- Mondja uram, hát élet ez?

Határszemplén a tsz-elnököt a csósz kíséretti. Megállnak egy kukoricatábla végén; az elnök elégedetten kérdezi:

- Nem tudja véletlenül, melyik szorgos brigád törte le ezt a nagy tábla kukoricát?

Az öreg csósz rezzenetlen arccal válaszol:

- Nemrég a rendőrség is ezt kérdezte. Ők is szeretnék tudni.

A mundér „becsülete” és akik „hordják”:

Az új tanév elején a diákok kérdőívet kapnak, a kitöltendő kérdések között szerepel a szülők foglalkozása is. Az osztályfőnök meglepetéssel olvassa a következő választ:

- „Apám portás egy bordélyházban”.

A tanár az ellenőrző könyv útján bekérheti az apát, aki az osztályfőnök nagy meglepetésére ÁVH-s őrnagyi egyenruhában jelenik meg. A tanár őszintén megkérdi:

- De őrnagy elvtárs, hogyan írhatott olyat a fia, hogy „Apám portás egy bordélyházban”, mikor nincs is ilyen intézmény, és önnek magas rangjelzése van?

- Magunk között maradjon: a fiam mindent kitalál, csak az igazat ne kelljen bevallania, annyira restelli a foglalkozását.

Éjnek évadján vadul csöngetnek egy Dohány utcai ház I. emeleti ajtaján. Kohn bácsi reszkető inakkal nyit ajtót. Balsejtelme igazolódik: két marcona, bőrkabátos férfi ront rá, csak annyit közölnek, hogy kémkedés miatt előállítják. Kohn bácsi megkönnyebbülten sóhajt fel:

- Vagy úgy! A kém Kohn egy emelettel feljebb lakik...

Napiparancs a honvédségnél:

„Holnap díszszemle lesz, felkészülni! Ha délelőtt esik, délután tartják; ha pedig délután esik, akkor délelőtt.”

Egy üzemi könyvtár olvasótermében két öreg, nyugdíjas szaki ül egymás mellett; szorgos olvasgatással próbálják pótolni, amit aktív korukban elmulasztottak. A következő csendes párbeszéd alakul ki köztük:

- Te mit olvasol?

- May Károly *Tőkéjét*.

- Talán Marx Károlyét?

- Igazad lehet, mert már az 50. oldalnál tartok, és eddig egyetlen indiánnal se találkoztam.

Rákosi egy vidéki körútja során faggatja az egyik idősebb tsz-tagot:

- Aztán kezébe veszi-e egyáltalán a Szabad Népet?

- Már hogyan venném! Hiszen munkába indulás előtt mindennap abba csomagolom a paprikás szalonnát.

(A csepeli Weiss Manfréd Műveket „átkeresztelték” Rákosi Mátyás Kohászati Művekre; a rendszerrel együttműködő lelkészeket pedig a köznyelven békepapoknak hívták.)

- Tudod-e, hogy hívják a békepapok tanácsát?

- Nem!

- Rákosi Mátyás Fohászati Művek.

A természet korlátlan átalakítását hirdető áltudósok - Micsurin és Liszenko - tévtanait nálunk is széltében hirdették. Viccek özöne gúnyolta ki ezt az áltudományt; néhány közülük:

1. Sikerrel keresztelték a bolhát a görögdinnyével, most a felvágott gyümölcsből menten kiugrálnak a magok.

2. Sikerült a zsiráf és a tehén keresztézése is: nálunk legel, és a Szovjetunióban fejik.

3. A benzintolvajok elleni busz- és kutyakeresztezés még némi tökéletesítésre szorul, mert a tolvajokat megugatja ugyan, de a nagyobb fáknál és fordulóknál meg-megáll, hátsó kerekét felemeli, és üzemanyagot vizel.

Népvezérek és népeik. A Sztálini „humanizmus”:

Sztálin és Rákosi a gépkocsi hátsó ülésén élénk eszmecsere-t folytatnak, teljesen megfélelkeznek a gépkocsi irányításáról. Önelégülten állapítják meg, hogy kinek-kinek országában mindenki milyen boldog, és mindkettőjüket mennyire szeretik a tömegek. Azon tűnődnek: mit kellene még tenniük, hogy népeik még elégedettebbek, igazán boldogok legyenek? Hosszasan, szó nélkül töprengenek, a gépkocsivezető sűrűtőleg törli meg a csendet:

- De elvtársak, talán hajtsak a Dunába?

A népek egyetértéséből született a közös magyar-szovjet szocialista miatyánk:

„Atyuskánk, Sztálin! Ki vagy a Kremlben, átkozott legyen a te neved, miképpen Moszkvában, azonképpen nálunk Budapesten is! Ne jöjjön el a te országod, legyen meg a mi akaratunk! Ne vígy minket Szibériába, hanem szabadíts meg bennünket a szovjet megszálló csapatoktól. Egyelőre tiéd a két ország, ott minden hatalom és dicsőség, de - szerencsénkre - már nem örökké. Ámen!”

Sztálin a Kreml dísztermében szónokol. Lassú beszédét gyakori szünetekkel tagolja, hogy a hatás még nagyobb legyen. Az egyik hatásvadászó szünetben valaki hatalmasat tüsszent, mire egyesek kuncogni „merészelnek”. Sztálin vészjósló hangon kérdi:

- Ki volt az? Álljon fel!

Síri csend, nem jeletkezik senki. Erre Sztálin megnyom egy gombot, mire beront a palotaórség, és a hallgatóságot pillanatok alatt megtizedeli. Sztálin erőltetett nyugalommal folytatja beszédét. Az egyik szünetben újabb tüsszentés, az előző jelenet szóról szóra megismétlődik. A harmadik tüsszentés és a vérfagyasztó Sztálini kérdés után végre felemelkedik egy cingár elvtárs valahonnan a hátsó sorokból, és reszketve mondja:

- Bocsásson meg, Sztálin elvtárs, mind a háromszor én voltam.

- De ember, hát miért nem jelentkezett már előbb? Hiszen maga beteg, komoly influenzája van! Azonnal intézkedem, hogy soron kívül kapjon egy beutalót Szocsiba. Nálunk legfőbb érték az ember! (Berija ehhez mindig hozzátette: de leszámolva.)

- Miért tartja Sztálin a kezét kabátja elejébe dugva, talán a napóleoni póz kedvéért?

- Dehogy! Sokkal egyszerűbb okból. Feltűnés nélkül ellenőrzi, megvan-e még a pénztárcája.

Sztálin kedvenc kutyája egy óvatlan pillanatban besurran a hálósobába, és gazdájának a paplan alól kilógó meztelen talpát kezdi nyalni. Sztálin lassan ébredezni kezd, félálomban motyogja:

- Már megint itt vannak ezek a „Rákosi”-ék. Nekik mindig minden sürgős. Nem tudom, most mit akarnak?

Dunapeletéből Sztálinváros lett. A munkások egyszerűen csak Sztálinnak mondták. Bejárók párbeszéde:

- Hová mégy, szaki?
- Sztálinba, szaki.

Eszmeileg fejlett, haladó gondolkodású társaságban valaki rosszul szól, mert ezt mondja:

- Hála Istennek!

Egy „éber” elvtárs rögtön ki is javítja:

- Elvtársam, talán inkább így: hála a nagy Sztálinnak!
- Nos jó, és ha majd egyszer Sztálin meghal?
- Akkor joggal mondhatja: hál' istennek!

Két ismerős a várható élettartamról beszélget:

- Anyám 70, apám pedig 65 éves korában halt meg. Mit gondol, én mire számíthatok, hány évig élek?
- Hát az attól függ: Rákosival vagy Rákosi nélkül.

Az osztályfőnök meggyőzően magyarázza diákjainak:

- Nálunk minden, de minden: a munka, a tudomány, a művészet, a szórakozás egyes-egyedül csak az emberért van...

Egy diák közbeszól:

- Tanár úr, én tudom, hogy ki az az egy ember!

Kovács szaki gondol merészet és nagyot: kivándorló-útlevelet kér. Nemhogy nem adják meg neki, hanem még be is hívatják a Belügyminisztériumba, ahol keményen kioktatják; közlik vele, hogy a szocializmusban minden munkáskézre szükség van. Kovács szaki azonban nem hatódik meg, hanem visszakérdez:

- Ezek szerint senki, de senki nem kaphat útlevelet?
- De igen! A teljesen megbízható elvtársak.
- Mondjuk, mint Rákosi, Gerő, Révai?
- Mondjuk: ők minden további nélkül.
- Tudják mit? Ha ezek mind kivándorolnak, akkor én maradok.

Közismertté vált korabeli tréfás, beugrató kérdés:

- Hány kommunista van Magyarországon?
- Egy és fél: Rákosi, a többi fél.

Rákosi 1952-ben volt 60 éves, személyi kultusza már-már az eget verdeste. Két cigány azon tünődik, hogy voltaképpen ki is ez a Rákosi? Párbeszédük menete:

- Hát egész biztos, hogy ez egy császár, ha így ünneplik.

- Á, ne butáskodj! Nincs már császárunk!

- Na, akkor csak király lehet.

- Dehát 14 óta már az sincs!

- Megvan: akkor fára jó!

- Tudod-e, melyik a legjobb karóra?

- Gondolom, továbbra is a svájci.

- Nem, a Rákosi karóra!

Rákosi tiszteletére bélyegsort is adnak ki. Hamarosan fülébe jut, hogy olyan rossz minőségű: nem lehet felragasztani. Rákosi maga megy el a postára, megveszi a tömböt, letép egy bélyeget, megnyálazza, hát minden további nélkül felragad. Odafordul a várakozókhoz:

- Na, saját szemükkel láthatták: a bélyeg igenis ragad. Nem szabad bedőlni ezeknek a kósza rémhíreknek!

Mire egyvalaki megszólal a várakozó tömegeből:

- Ja, vagy úgy! De mi nem a hátulját, nem a tiszta felét köpködtük, hanem a képes felét.

Estefelé Rákosi abbahagyja a munkát, fürdeni indul. Titkárának meghagyja: csak akkor zavarják, ha sürgős telefon fut be. Sürgős és fontos telefonhívás miatt a titkár kénytelen a fürdést megzavarni. Háromszor is kopog, de válasz nem hallatszik. Rosszat sejtve benyit, Rákosi épp fejjel lefelé van a kádban, csak a fenéke látszik ki a vízből. A titkár visszahőköl, kirohan a folyosóra, és torkaszakadtából üvölti:

- Segítség! Segítség! Rákosi elvtárs feje kettévált!

(1950-53 között dúlt a koreai háború, ennek során leggyakrabban a két Korea közötti, a nagyjából középpüth húzóó határt, a 38. szélességi vonalat emlegették.) A tanár földrajzórán felteszi a kérdést:

- Na, ki tudja, mi is az a sokat emlegetett 38. szélességi vonal?

Méla csend. A tanár végül rábök egy diákra, aki föl pattan, és kivágja:

- Akármí is az, de az biztos, hogy az amerikaiak nem mennek át rajta.

A diákok kedvelt beugratása volt, hogy kítárt tenyerüket mutatva társuktól megkérdezték:

- Ha a tenyerem a két Korea, hol van a 38. szélességi vonal?

S ha valaki gyanútlanul rámutatott a tenyér középvonalára, a kérdező rácsapott a kezére, s idézte a korabeli jelszót:

- El a kezekkel Koreától!

Végre lehunyta szemét a szemét! (1953)

- Mondd csak, végül is miért építjük a szocializmust?
- Hogyhogy nem jöttél még rá? Még mindig jobb, mint dolgozni.

Egy pártban hívő lélek elkeseredve mondja bizalmas barátjának:

- Te, ha nem tudnám egészen biztosan, hogy a szocializmust építjük, azt kellene hinnem, hogy itt valami végzetes tévedés történt.

Kérdés a mindentudó jereváni rádióhoz:

- Meg lehet-e állni ezen a lejtőn, amelyen vagyunk?

És a megnyugtató válasz:

- Meg... az alján.

Két megyei párttitkár csendes vetélkedője egy országos gyűlésen:

- Az én megyém olyan kiterjedt, hogy ha reggel felülsz egy vonatra, még este is a megye-határon belül jársz.
- Hát igen, még a mi megyénkben is akadnak ilyen ócska, elavult vonatok.

Az 1953-as kelet-berlini munkásmegmozdulás egyik kiforgatott jelszava:

Miénk a norma (munkateljesítmény), magunknak emeljük.

Csepeli munkás töpreng egy pohár bor mellett:

- Enyém a gyár, értem. Magamnak dolgozom, ezt is értem. Csak azt nem értem, miért mondtam fel önmagamnak?

A racionalizálások új hulláma alkalmával elhangzott párbeszéd:

- Na, milyen baj fenyegeti most legjobban a dolgozókat?
- Hát a raci-baci.
- És mi az ellenszere?
- A protekcillin.

Utcán ellesett párbeszéd:

- Tudod-e, mi a különbség a bér és a sír között!
- Nem én!
- Semmi! Egyikből sem lehet kijönni.

Bérszámfejtés idején az egyik csepeli szaki kevesli a kapott összeget, azon nyomban felemelt hangon szóvá is teszi:

- Disznóság! Hát miért kapok én most csak ennyit?
- Elvtársam, nézze csak meg jobban azt az elszámolást: szépen levontuk a selejtet.
- Igen? És Gerőtől akkor mennyit vonnak le az elbékelt öt éves terv miatt?

Az 1953-as várakozó hangulatot érzékeltető vidéki párbeszéd az utcai kispadon üldögélő paraszt és az előtte elhaladó ismerőse között:

- Szabadság!
- Az kéne már, meg egy kis csendes eső...

Két régi ismerős hosszú idő után összeakad az utcán. Mindketten rohannak is tovább, csak futó érdeklődésre telik idejükből:

- Rég láttalak! Hogy vagy?
- Köszönöm! Nem panaszkodom...
- Örülök, ezt igazán kevesen mondhatják. Szóval jól megy?
- Egyáltalán nem, de meghallhatják.

- Hogyan osztozott meg a két német állam Marx örökségén?
- Az NDK kapja a Kommunista Kiáltványt, az NSZK pedig a Tökét.

A feleség a tükör előtt állva új kalapját próbálgatja, majd elvonul a férje előtt, aki azonban észre sem veszi őt. A megbántott feleség felcsattan:

- Mondhatom, figyelmes egy férj vagy! Észre sem veszed az új kalapomat; nincs rá egy elismerő szavad!
- Jaj, hagyj már! Te is olyan vagy, mint ez az egész rendszer: nem elég túrni, még dicsérni is kell!

- Tudod-e, mi különbség van a feleség és a szocializmus között?
- Nem én!
- Semmi: ez van, ezt kell szeretni!

- Újabban miért nem politizálnak már a gyerekek?
- Mert nemcsak a falnak, hanem a bilinek is füle van.

- Újabban miért nem gyártanak ágyat hazánkban?
- Nincs rá szükség, mert a párttagok éberek, a reakció nem alszik, a dolgozók éjt nappallá téve szorgoskodnak, és ha valakinek mindez nem tetszik, az ül.

A rendőrség hirdetést tesz közzé fajkutyák vásárlására. Sokan visznek farkaskutyát. Kohn viszont egy korcs dakszlit (*rendőr nyelven a dakszli: besúgó*). Mérgesen rá is förmednek:

- Nem olvasta? Fajkutyákat keresünk, nem ilyen kis korcsot!
- Tudom, olvastam, de azt gondoltam, egy besúgó is kell.

Méltatlankodás falusi kocsmában beszélgetők közt:

- Ide figyelj! Az elnök végighallgatott, de egy árva szót se szólt, sőt még kézfogásra se méltatott. Na, ehhez mit szólsz?
- Ugyan, hagyd! Neki is meg van kötve a keze.

A londoni British Museumot egy szovjet küldöttség látogatja. Mindent megmutatnak nekik, ám a látogatás végén valaki megkérdi:

- És hol tartják a világhírű Kohinoor-gyémántot?
- Hát legnagyobb értékeink zárva vannak, gondolom önöknél is, és ott mi a legfőbb érték?
- Nálunk legfőbb érték az ember.

Arisztid egy reggelen kínzó fogfájásra ébred. Nem sokáig bírja a fájdalmat, elrohan a legközelebbi fogorvoshoz. Amikor az belenéz a szájába, csodálkozva kérdi:

- Miért nem tartja rendben? Hogy lehet ennyire elhanyagolni? Miért nem csináltatta meg?

Mire Arisztid hideg, megvető fölénnyel:

- Ezeknek? Kommunistáknak?

Séta közben Rákosi fülét megüti valami „kommunistázás”. Közelebb lép, hát egy fiúcska kiscicákkal játszadozik; két csoportra osztja az apróságokat, közben folyton hajtogatja:

- Ez kommunista, ez nem kommunista, ez kommunista...
- Miben különböznek ezek egymástól? - kérdi Rákosi „pajtás”.
- Hát egyiknek még nem nyílt ki a szeme, az kommunista, amelyiknek már kinyílt, az nem kommunista...

- Te mit gondolsz! Elkészül valaha is ez a költséges Metró?

- Biztos vagyok benne.
- Miért vagy olyan biztos? Én ugyan nem lennék!
- Mert fürni, azt aztán igazán tudunk!

- Hallottad? Újra engedélyezik az abortuszt.

- Miért? Lényegében mi is az abortusz?
- A dolgozók születés előtti racionalizálása.

- Te, annyit emlegetik ezt a disszidálást (*külföldre szökést*), hát mi is volna az?
- Szerencsés esetben viszonylag békés átmenet a szocializmusból a kapitalizmusba.

Nyugaton szökési kísérlet közben elfognak egy cigányt. A határőrök nem akarnak vele hosszasan bajlódni, alaposan helybenhagyják, és még rá is ijesztenek:

- Ha bárkinek csak egy szót is mersz szólni, folytatása következik!

A kárvallott cigány persze mindent megígér, így rövid úton el is engedik. Dagadt arccal, kékre-zöldre vert testtel érkezik haza. Felesége rémülten csapja össze a kezét.

- Jaj, te Lajos! Ki bántott? Mi van veled? Biztos megint a kocsmában voltál.
- Ugyan, sehol nem voltam, senki nem bántott. Hagyj békét!
- Nekem ne próbálj hazudni! Minden meglátszik rajtad! Hiszen látom, hogy csúnyán össze vagy verve.
- Dehogy vagyok én összeverve, csak egy kis balesetem volt.
- Engem nem csapsz be! Ugyan miféle baleset?
- Hát séta közben nem rám szakadt az az átkozott vasfüggöny!

Egy külkereskedelmi utazó a következő táviratot küldi haza vállalatának:

- „Mindent sikeresen intéztem, stop. A szabadságot választottam, stop”.

Az igazgató és a párttitkár azonnal röpgyűlésre hívja az elvtársakat, ahol mélységesen elítélik ezt a nyíltszíni disszidálást, és hasonló esetek elkerülésére megfelelő intézkedésekről gondoskodnak. A kiküldetési idő leteltével azonban váratlanul megjelenik külkeresünk; kollégái nem győznek rajta csodálkozni, meg is kérde tőlük:

- Miért bámultok rám olyan gyanakodva?
- Hát mert azt táviratoztad, hogy a szabadságot választod.
- De hát szerintetek hol a szabadság? Nem itthon?

Egy tisztviselő eldicsekszik barátjának:

- Képzeld! Megírtam a főnöknek, hogy utálom, mert zsarnok, és nemcsak én vagyok vele így, hanem mindnyájan...
- Megőrültél? Először téged, utána minket fog sorra kirúgni!
- Na, ne izgulj! Mit gondolsz, tán el is küldtem azt a levelet?

A személyzetis behívhatja Kovácsot, és minden teketória nélkül ráförmed:

- Igaz, hogy egy társaságban a főnököt tökfilkónak mondta?!
- Hát, elismerem...
- Na, akkor azonnal adja is írásba!
- Ugyan minek? Tudja azt mindenki!

Horthy birtoka és kúriája Kenderesen volt, ahova szintén elért a szövetkezetesítés szele. Váratlanul könnyűnek bizonyult a szervezés; végezetül kis ünnepséget tartottak a tanácsházán. Jó hangulatban kérdik az egyik öreg parasztot:

- Aztán, János bátyám, tudna-e még levelet írni Horthynak?

- Igen.

- És hová címezné? Hogyan címezné?

- Hát vitéz nagybányai Horthy Miklós őfőméltóságának, Magyarország kormányzójának. Kenderes, Sztálin út 1.

- Elvtársak! Hát nem érzitek, hogy itt elviselhetetlen bűz van?

- Mitől lenne, hiszen a rendezők nemrég szellőztettek?

- Hát biztos attól a nagy, loboncos kutyától, amelyik itt döglik az ablak alatt.

- Ugyan, hát kívül fekszik az udvaron, nem pedig belül a teremben.

- Jó, jó, de egyetlen ajtónyitással bármikor bejöhet.

Vidéken cigányzenekart alakítanak, ez azonban most már engedélyhez van kötve. Előzetesen sorban hívják be a zenészeket, hogy a megfelelő prímást kiválasszák. Könnyű kérdéseket adnak fel, és mindenki ugyanazt a feladatot kapja: „Na, mit gondolsz, kik voltak az első kommunisták?”

Az első jelentkező némi töprengés után magabiztosan rávágja:

- Csakis Ádám és Éva lehetett, mert olyan szegények voltak, hogy még ruhára se telt; a fűgefalevél alól is kilátszott a csupasz fenekük.

- Hát, elvtárs, a felelet nem helyes. Még tanulnia kell! Na, küldje be a következőt!

Emberünk kimegy, szólítja a társát, és amikor az elhalad mellette, csak ennyit mond:

- Nehogy má' te is Ádámot meg Évát mondd, úgy vigyázz! A másodiknak is felteszik az előző kérdést, ő rávágja:

- Hát biztosan Káin meg Ábel lehetett, mert azok is egymást ölték.

- Hát bizony a maga válasza is helytelen. No, kérjük a következőt!

A második vizsgázó szólítja a harmadikat, és amikor az elhalad mellette, halkán odasúgja:

- Káin meg Ábel se jó, másokat mondjal!

A harmadik a feltett kérdésre habozás nélkül így válaszol:

- Nem lehettek mások, mint a betlehemi pásztorok.

A bizottság fellelegzik, értékeli a feleletet.

- A válasz helyes, elfogadjuk. Csak azt is meg kellene még mondania, hogy az elvtárs miért éppen e szegény emberekre gondolt?

- Hát mert azok is a csillag után mentek, azután az istállóba, a barmok közé jutottak, és a jászolnál kötöttek ki.

A vizsgán elbukott prímásjelölt nagy merészen a pártba jelentkezik. A párttitkár előzetes beszélgetésre rendeli, és faggatni kezdi:

- Hát egyáltalán tudja, hogy ki az a Sztálin? Mondjon róla valamit!
- Hát hogy beszéljek én róla, mikor még a hírét sem hallottam?
- Hát akkor beszéljen Rákosi elvtársról! Őt csak ismeri?
- Most hallom a nevét először, de ha már hallottam is, nem ismerem, semmit se tudok róla.

A párttitkár megdühödik.

- Hát akkor hogy a fenébe akar maga párttag lenni, ha senkit nem ismer?!
- Hát az elvtárs tán ismeri a Lajost?
- Nem, én nem ismerem.
- Hát a Lalit?
- Azt se!
- Na látja, titkár elvtárs, én nem ismerem a maga bandáját, maga meg nem ismeri az én bandámat, hát mindenki a maga bandáját ismeri legjobban!

Rendőrtiszti akadémián elméleti képzésben is részesülnek a hallgatók. Többek között a tragédia fogalmával is megismerkednek. Elégséges magyarázat után az előadó felszólít egy tisztet, hogy mondjon példát a tragédiára!

- Hát tragédia lenne például, ha megdőglene a kutyám.
- Elvtárs, az nem tragédia, hanem csak baj, ellenben igazi tragédia lenne, ha, mondjuk, Rákosi elvtársat repülőszerencsétlenség érné. Nos, ennek tudatában mondjon most egy más példát!

Akad egy önként jelentkező, s azonnal fújja a kigondolt választ:

- Tragédia lenne, ha Rákosi elvtársat halálos repülőbaleset érné, de ez nem lenne baj, ellenben baj lenne, ha megdőglene a kedvenc kanárim.

A szovjet elhárítás kíváncsi volt, hogy szokatlan helyzetben egyes népek küldöttei hogyan viselkednek. Nemzetközi pártértekezletet hívtak össze; előzőleg minden küldött székébe szöveget rejtettek, és a meghívottakat némi időkülönbséggel engedték csak be.

Elsőnek az amerikai küldött foglalt helyet. Beleült a szögbe, káromkodva felpattant, kivágta a széket a nyitott ablakon, és a szomszéd teremből egy másikat vitt be.

Az angol higgadtan viselkedett, de nagyon hasonlóan cselekedett: megfogta a széket, átvitte az üres szomszédos terembe, kicserélte, és visszaült a helyére.

A német elővett táskájából egy harapófogót, a szöveget kihúzta, a fogóval együtt szépen eltette, és nyugodtan ült.

Az orosz beleült a szögbe, arcizma sem rándult, mozdulatlanul ült, és hallgatott.

Utoljára érkezett egy moszkovita magyar, beledőlt a székbe, azonnal fel is pattant, és kacskaringósat káromkodott... Hirtelen észbe kapott, egy még el nem foglalt székből kihúzott egy szöveget, a sajátja mellé verte, mindkettőbe óvatosan beleült, és mosolyogva hallgatott.

Műértők egymás közötti párbeszéde:

- Te mit gondolsz, jelenleg kik a világ legjobb színészei?

- Eisenhower, mert még a vasfüggöny mögött is tapsolnak neki. Azután Veres Péter, mert egyedül játszotta el a parasztbecsületet. És Rákosi, mert mielőbb szeretnék több darabban látni.

Rákosi megszemléli egy különböző fegyvernemekből összeválogatott katonai díszalakulatot. Szakaszonként egy-egy katonát meg is kérdez:

- Te milyen fegyvernemhez tartozol, fiam?

- Én gyalogos vagyok.

- Ismersz-e engem?

- Igen, Rákosi elvtárs.

- És szeretsz-e?

- Igen, Rákosi elvtárs.

Ez így folytatódik tovább; a tüzéreket már felismeri; ellenben az utolsó szakasznál kissé tétovázik. Odafordul egy közlegényhez:

- Utász?

- Mint a bűnömet!

Nyílt utcán két pesti járókelő halkán, de egyre derűsebben cseveg, csak úgy sugárik róluk a bizakodó várakozás. Egy szemközt jövő már távolabbról figyeli őket, és amikor melléjük ér, sűgva kérdi:

- Jó, jó, én is tudom! De mikor?

Rákosi Mátyás nagynevű királyi elődjének példájára álruhában járja az országot. Dél tájban falatozó munkásokat lát. Odalép a csoporthoz, illendően jó étvágyat kíván, majd mindennapi dolgokról kezd beszélgetni. Végül a következő kérdést teszi fel:

- Az elvtársak szeretik-e Rákosit?

Mély csönd. Az egyik munkás hunyorít, fejével int, hogy vonuljanak kissé távolabbra! Amikor négyszemközt maradnak, óvakodva körülnéz, és halkán megsűgja:

- Én speciál kedvelem, de ne mondja már senkinek!

Az emlékezetes új szellemet hozó 1953-as Nagy Imre-féle beszéd után gyakran vitatták a „kollektív bölcsesség” elvét, a párt által elkövetett hibákat. Az egyik vitautulást a vezető a következő megállapítással zárta le:

- A párt is követhetett el hibákat, hiszen az is csak egy ember!

Rákosi gépkocsija egy falu főutcáján elüt egy disznót. A vezető fékez; Rákosi utasítja a titkárát, hogy derítse ki a károsult tulajdonost, és fizesse ki a kárt! A titkár sorra kopogtat a közeli házak ablakán,

végül az egyikbe be is megy. Telik-múlik az idő, a titkár sehol. Egyszer csak kivágódik a kapun félrecesapott kalappal, bizonytalan léptekkel közeledik a titkár, bentről muzsikaszó hallatszik. Rákosi türelmetlenségében gorombán ráförmed titkárjára:

- Hol a fenében volt ilyen sokáig? Mit csináltak ott bent?
- Elnézést, Rákosi elvtárs: én az utasításnak megfelelően csak ennyit mondtam: megdöglött a disznó. Azonnal asztalhoz ültettek, csapra vertek egy hordót, és azóta is mulatnak.

Nagy Imre 1953-as fellépése ellenállásba ütközött, ráragasztották a revizionista (*a marxizmus egyes tételeit, illetve a trianoni határok felülvizsgálatát hirdető*) jelzöt. Korabeli célzás a kettős hatalomra:

- Ki a két legfőbb revizionista ma Magyarországon?
- Nagy Imre, aki azt hirdeti: mindent vissza, és Rákosi, aki pedig azt: nem, nem, soha!

1953. március 5-én végre meghalt Sztálin; korabeli kifejezéssel:

- Elköltözött a szent nyalhatatlanságba.

Központi utasítás érkezett:

- Mindenhová kitűzni a fekete trikolorrt (*háromszínű zászlót*)!

Megszületett az alkalmi jelszó:

- Végre! Lehunyta a szemét a szemét.

A felszínen gyász és csend, a lelkek mélyén alig visszafojtott öröm honolt. Egyszer csak felcsendült a Rádióban:

- Meghalt a cselszövő, de él a rút viszály. Az előző mű zeneszerzője, Hunyadi László e zeneműve miatt börtönnel bünhődött.

A költők egy része gyászverset írt, olyan túlzásokkal, hogy az emberek saját életükből adtak volna a nagy Vezérnek, hogy minél tovább éljen! Mások viszont a minden bizonnyal szándékosan rosszul szedettettségű híreket idézték a következő változatokban:

- „Népünk mély megrendeléssel értesült Sztálin elvtárs haláláról”.
- „A magyar nép is megrendelt lélekkel gyászolja atyját, a nagy Sztálint”.
- „Itt állunk megrendelt lélekkel Sztálin elvtárs jelképes ravatalánál”. stb.

Fogadalom Sztálin elvtárs ravatalánál:

- E naptól kezdve pedig minden másképp volt.

Sztálin halálhírére gyászlobogót öltött az egész hivatalos Magyarország. Nem lehetett nem tudni az eseményről. István bácsinak valahol Magyarországon éppen miséről hazamenet tűnt fel ez az általános gyász. Összetalálkozik komájával, attól kérdi:

- Te, kinek szól ez a töméntelen gyászlobogó?

- Hát a nagy Sztálinnak! Te nem tudtad, hogy meghalt?!
- Tudtam, tudtam, csak azt nem, hogy idevaló volt.

Sztálin is végrendeletet hagyott hátra, mely hamarosan ismertté vált. Három sorszámozott borítékban a következő rendelkezések voltak olvashatók:

1. Ha bajban vagytok, mindent kenjetek rám!
2. Ha a nehézségek nem szűnnének, mindent kenjetek az imperialistákra és a maoistákra!
3. Ha még ez sem elég, ti is írjatok három végrendeletet!

A gyászünnepek egész sorozata a „hívő” lelkeket mélyen felkavarta, sokan kisírt szemüket törölgették, mások sajnálkoztak, sóhajtoztak. Egy ilyen gyászünnepen Kohn bácsi is a megindultságtól szinte reszketett, úgyhogy a figyelmes párttitkár kénytelen volt halkán odasúgni:

- Ne féljen, Kohn elvtárs! A nagy Sztálin halott, de szelleme örökkön-örökké élni fog.

Erre Kohn bácsi összeszedi magát, s alig hallhatóan mormolja:

- Hát hiszen épp ettől félek én!

A közelmúltban elhunyt pápát a mennyben természetesen nagy szeretettel fogadták. Szent Péter az angyalkarral megfűvatta a harsonákat. Kiadta az arkangyaloknak a parancsot, hogy őszentsége számára különszobát biztosítsanak, minden kényelemmel, és tetszése szerint szabadon jöhet-mehet. Nem sokkal később meghal Sztálin, ő is megjelenik az égi kapunál: Szent Péternél, aki a harsonákon kívül még éneket és díszmenetet is rendel. Végül külön lakosztályt biztosítat az egykori generalissimusznak, díszőrséggel, természetesen neki is jár minden kényelem, és szabad a mozgás. A szentatya fülébe jut mindez, méltatlankodva kérdi:

- Ennek a hírhedt istentelen alaknak hogy járhat ennyi kedvezés? Ez mélyen sérti minden keresztény érzületét.

- Hagyjátok csak ránk - így szól az égi kapus. Mi csak tudjuk, hogy ez a Sztálin mennyivel több embert tanított meg fohászkodni, mint Te.

Hazánk hinta mérték nélkül (1954)

Egy üzemben bérkifizetés után az egyik munkás odakiált társainak:

- Mindnyájan a vendégeim vagytok!
- Mi az, tán nyertél?
- Nem én!
- Akkor biztosan prémium.
- Az se!
- Akkor csak túlóra lehet.
- Dehogy! Csak eltévesztették: amit le akartak vonni, kifizették, és a fizetésemet vonták le.

- Mikor voltak a legvallásosabbak az emberek?
- Békekölsönjegyzéskor, mert első nap gyóntatták, második nap áldoztatták őket, és a harmadikon a szentségeket emlegették.

- Ki tudja: mi a különbség a porosz és a magyar szén között?
- Hát a porosz: fekete gyémánt, a magyar pedig „drága kő”.

- Olyan heves mostanság az építészeti vita! De hát egyáltalán van-e abszolút építész?
- Hogyne lenne! A kerti csiga: háza abszolút független a mindenkori gazdasági és társadalmi viszonyoktól.

Három műpártoló jó barát hosszasan nézegeti a városligeti Sztálin-szobrot, majd egyenként meg is fogalmazzák eltérő véleményüket:

1. Ez a szobor engem egy óriásra emlékeztet.
2. Engem éppen ellenkezőleg: egy törpére.
3. Engem pedig egy szoborra!

Az 54-es esztendő árvizei országosan is komoly gondot okoztak. Egy korabeli sanda tünődés:

- De hát egyáltalán szabad-e ilyenkor viccelődni?
- Hát miért ne lenne szabad, hiszen lassú vicc pártot mos!

1954 júliusában a dunai árvíz majdnem az egész Szigetközt elpusztította; mindenki a felelősöket kereste.

- De hát miért válhatott ilyen súlyossá az árvízi helyzet?

- Mert a part helyett a pártot építettük.

- Mi különbség van egy zebra és egy párttitkár között?

- A zebra egy csíkos állat, a párttitkár meg egy vonalas dög.

Elterjed a híre, hogy Arisztid halálán van. Tasziló látogatóba siet. Megrökönyödve tapasztalja, hogy barátja hálóköntösén pártjelvény díszel, ágya pedig vörös drapériával van letakarva. Arisztid elhaló hangon magyarázza:

- Tudod, kérlek, arra gondoltam, ha már úgyis meg kell halni, inkább haljon meg egy kommunista, mint egy gróf!

A megbízhatósági osztályszempontok még katonai sorozás alkalmával is érvényesültek: előbb megkérdezték az újoncok foglalkozását, és csak utána osztották be őket az egyes fegyvernemekhez.

- Foglalkozása?

- Dolgozó paraszt.

- Álljon balra! Ejtőernyős lesz.

- Foglalkozása?

- Lakatos és szerelő.

- Balra, ejtőernyős!

- Foglalkozása?

- Kiskereskedő.

- Álljon jobbra, egészségügyi.

- De én is ejtőernyős szeretnék lenni! Mi az akadály?

- Magánkereskedő, tehát nem megbízható.

- Tán azt hiszik, hogy én majd ugrás közben nem fogom kinyitni az ejtőernyőt?

A Szabad Nép munkatársai is meglátogatják az egyik elmeógyógyintézetet. Kellemes meglepetéssel tapasztalják, hogy szinte minden beteg a Szabad Nép-et bújja, csak egyetlen ember kezében nincs újság. Oda is mennek hozzá, és megkérdik:

- Elvtárs, maga miért nem olvas Szabad Népet?

- Kérem, én ápoló vagyok, nem bolond.

Az elmeógyógyintézetbe új beteg érkezik. Amikor az ápolók eltávoznak, társai körülveszik, és faggatják:

- Te miért kerültél ide?

- Disszidálni akartam, de a határon elfogtak.

- Á, azért legfeljebb csak börtön jár!

- Igen, de én kelet felé indultam.

Grün bácsit szökési kísérlet közben a nyugati határon elfogják, bekísérik a határőr-parancsnokságra. Ott egy tiszt átnézi az iratait, és nem kis meglepetéssel kérdi:

- Hát ezt aztán végképp nem értem! Maga régi párttag, sőt bizalmi állásban van, hogyan adhatta fejét a szökésre?

- Ennek két oka is van: a szomszédom egy volt nyilas, aki a büntetés kitöltése után hazatért, és azonnal megfenyegetett: ha megváltozik a rendszer, gondja lesz rám.

- Attól ne féljen! Ez a rendszer sohase fog megváltozni.

- Na látja, épp ez a második ok.

A három jó barát: Grün, Kohn és Schwarz még jóval az 1944-es vészhelyzet előtt kölcsönösen megfogadja, hogy bármi történik is, feltétlenül keresni fogják egymást. Mindhárman életben maradtak, de annyira szétszóródtak, hogy Grün és Schwarz csak tíz év múltán tud találkozni, mégpedig Sanghajban! Kölcsönös faggatózás után kiderül, hogy egyikük minden tilalommal dacolva ópiummal kereskedik, másikuk pedig afrikai nagyvadakkal.

- Te, és Kohnról tudsz valamit?

- Tudod jól, hogy ő volt a legkalandvágyóbb, így Budapesten maradt.

Az ún. Ratkó-féle törvény szigorával túllóttek a célon, de az egészségügyiek és az igazságügyiek sem találják a módját, hogyan lehetne az abortuszokon könnyíteni. Behívadják öreg tanácsadójukat, Kohnt. Közlik vele, hogy a törvényt nyilvánosan, szégyenszemre nem vonhatják vissza. Illő jutalom fejében tanácsoljon egy elfogadható megoldást, melyet közlésezznek.

- Mi sem egyszerűbb - válaszolja Kohn -, tegyünk közzé egy hírt, mely szerint X. Y. orvost 10 Ft-ra büntették tiltott magzatelhajtásért.

Móricka olyan erőszakosan követeli a rég megígért futball-labdát, hogy édesanyja elveszti a türelmét.

- Takarodj innen, ne is lássalak! Tűnj el, de gyorsan!

Móricka dühöngve neki is lódul, de érkező apja karjába szalad.

- Hova, hova olyan sietve?

- Anya elzavart a háztól. Feljelentem disszidálásra való felbujtás, magzatelhajtás és zsidóüldözés miatt.

Taggyűlésen a szónok gondos helyzetelemzését néma csend követi, hiába hangzik el a szokványos felszólítás: szóljanak hozzá az elvtársak: senki nem jelentkezik. A kínos helyzetet az ülésvezető elnök úgy próbálja feloldani, hogy a legbuzgóbb hozzászólót, Kohnt név szerint bíztatja, mire ő:

- Itt folyton azt hallottuk, hogy „Lenin elvtárs megállapította”, „Lenin elvtárs megmondta”, én nem szeretném, hogy egyszer majd így emlegessenek engemet is: „Kohn elvtárs megmondta”.

A két komikus: Hacsek és Sajó korabeli jellemző párbeszéde:

- Tudod, Sajókám, mégiscsak az USA a szabadság igazi hazája, mert ott azt mondasz, amit akarsz, azt szidod, akit akarsz, még magát az elnököt is szidhatod, és biztos lehetsz benne, hogy ezért nem lesz semmi bajod.

- Mi van ebben olyan nagyszerű, hiszen az USA elnökét én is szidhatom, nekem sem lesz belőle semmi bajom.

A pártszékház kapuját két ÁVH-s katona őrzi; már jól ismerik egymást, és ha éppen nincs ott senki, szót is váltanak:

- Te, most magunk közt vagyunk, mondd meg őszintén: mi a véleményed a jelenlegi vezetőinkről és erről az egész rendszerről?

- Hát mi lehetne? Ugyanaz, ami neked!

- Hát akkor, nagyon sajnálom, de kénytelen vagyok feljelentést tenni, addig is őrizetbe veszek.

A gyűjtőfogházban közös cellába zárják a régi és az „új” foglyokat: megkezdődik az utóbbiak kihallgatása. Elsőnek egy kovácsot visznek vallatóra. Hamarosan elrémülve hallják ordítását. Az „új” foglyok ijedten érdeklődnek a részletek felől, mire a régiek némi cinizmussal mondják:

- Semmi! Csak „kalapálják” és „tüzes vassal sütögetik”!

A kovács nem tér vissza, ellenben viszik az asztalost. Hatalmas ordítás reszketteti meg a levegőt, mire a régiek:

- Csak semmi izgalom, „elvtársak”! Ezt egy kicsit „meggyalulják”.

Az asztalos sem tér vissza. Hátravan a harmadik új őrizetes, aki vidám hangulatban várja a kihallgatást. Meg is kérdik:

- Maga meg mit vigyorog? Tán nem tudja, mi vár magára?

- De tudom! Nekem „nyalni” fognak, mert én cukrász vagyok.

Az egyhangú választást utólag még igazolni kellett. Ennek érdekében a Szabad Nép egyik tudósítója lemegy vidékre, s ott megkérdez egy öreg paraszt bácsit:

- Bátyám, magának mi a véleménye a lezajlott választásról?

- Hát tudja, amikor az Úr megteremtette Ádámot...

- Jaj, kedves bátyám, ne kezdjük most Ádámnál-Évánál, hanem a választásról beszéljen!

- De hát épp arról beszélék! Szóval, akkor kivette egyik oldalbordáját, abból alkotta meg Évát, és akkor azt mondta: „Ádám, most válassz magadnak társat!”

Mi a lényegi különbség a két nagyhatalom és hazánk között?

- Az USA érték minta nélkül.

- A SZU minta érték nélkül.

- Hazánk hinta mérték nélkül.

Az idei május elsején miért a Sztálin-szobor mögött vonultak el a tömegek? Talán a gyász jeléül?

- Nem, hogy mindenki láthassa, milyen fényesre nyalták a fenekét.

A történelemtanár összefoglalót tart, az egész évi tananyagot kérdi:

- Soroljuk csak el, kik is népünk legfőbb ellenségei!

A diákok sorban jelentkeznek, az első:

- A kulákok.

- Nagyon jó, hát még?

- Tito, a láncos kutya.

- Na, az tavalyi tananyag volt. Már nem időszerű. Mást!

- Rákosi.

- Hányszor mondjam, ne tanuljatok előre!

A triumvirátus: Gerő, Rákosi és Révai országjáró körútjuk során eljutnak Szegedre, ahol találomra meglátogatnak egy iskolát is. Az igazgató beszámolójából kiderül, hogy vannak még hiányosságok, s ezt oly meggyőzően mondja, hogy Rákosi ezer forint rendkívüli segílyt is ígér.

Továbbmennek a Csillag-börtönbe, ahol a két háború között Rákosi is raboskodott. Itt is az anyagiak hiánya a fejlesztés fő akadálya. Rákosi nagyvonalúan százezer forintot ígér. Kifelé menet Révai megkérdi tőle:

- Nem értelek, miért ez a százszoros különbség?

- Pedig egyszerű: iskolába már nem, de börtönbe még kerülhetünk.

A kedvezőtlen változások láttán lassanként Rákosi is aggódni kezd. Nagy titokban felkeresi a bölcs rabbit, őszintén elmond neki mindent, és tanácsot kér. A rabbi mindent megért, és a következő történelmileg „bevált” tanácsot adja neki:

- Nem lenne jobb ezt az egészet itt hagyni, de előtte mindent ráíratni valamelyik testvérére?

Az egyik vidéki pártiskola befejeztével a vizsgáztatók elbeszélgetnek a hallgatókkal. Maga az elnök kérdezet két idősebb tsz tagot:

- Na, János bátyám, maga szerint milyen ember ez a Rákosi?

- Hát, - mondja óvakodva az öreg - éppen lehetne rosszabb is.

- Miket beszél maga össze-vissza? Azonnal vonja vissza, amit mondott, különben baj lesz!

- Visszavonom, kérem, rosszabb már nem is lehetne!

Harmadik világháború pedig nem lesz, csak békeharc (1955)

- Hallottad? Végre megegyezett a két nagyhatalom, a Szovjetunió és az Egyesült Államok!
- Miben?
- Atomegyezményt kötöttek.
- És az mit tartalmaz?
- Hát egyikük adja a területet, másikuk az atombombát.

Churchill, Dulles és Sztálin a másvilágon összetalálkoznak. Beülnek egy presszóba. Személyükre való tekintettel külön ellátásban részesülnek; az ügyeletes angyal kijelenti:

- Kívánhatnak bármit, azonnal teljesítjük.

Erre Sztálin váratlanul megszólal:

- Pusztuljon el az Egyesült Államok!
- Kíváncsian tekintenek le a Földre, hát valóban, földrengés, árvíz, tűzvész és minden más természeti csapás is eltünteti az USA-t. Dulles elsápad, ajkát harapdálva sziszegi:
- Pusztuljon a Szovjetunió is!

Ez is megtörténik. Az angyal Churchill-hez fordul kérdőn, mire ő látható nyugalommal közli:

- Kérek egy csésze igazi angol teát.

Történelemórán a tanár magyarázza, hogy Sztálin tanítását követve, a népek veszik kezükbe a béke sorsát, harcolnak érte, s így a háború kiküszöbölhető lesz. A következő órán a tanár visszakérdez:

- Nos, elkerülhető-e a harmadik világháború? És ha igen, hogy?

Egy diák jelentkezik, felszólítás után folyamatosan fújja:

- Harmadik világháború pedig nem lesz, de lesz itt olyan békeharc, hogy kő kövön nem marad!

A cigányok is rémülten latolgatják a háború és béke esélyeit, a banda esze, a primás megszólal:

- Hát ha mán lesz is háború, de legalább felszabadulás ne legyen!

Vidám farsangi felvonulás fővárosunkban. A menetben felfedeznek egy amerikai katonát, körülveszik, éltetni kezdik Amerikát. A katona váratlanul megszólal:

- Nyet Amerika! Karnyevál!

A cigányzenekar sikeres amerikai körút után hazatér, itthon jelentkezniük kell. Alaposan kifaggatják őket, azt is megkérdezik, mit játszottak leggyakrabban?

- Hát a köztársasági indulónkat: „Elnyomás, szolgasors...”
- És most itthon mivel bővül a repertoár?
- „Nincsen annál gazdagabb, szebb ország...”

Kohn megígéri barátjának, hogy nyugati kiküldetéséből híven informálja. Sikerül is Bécsbe kijutnia. Azonnal küld egy képeslapot barátjának: a lapon egy fekvő női akt látható egyetlen sor írás nélkül. Grün nem érti, elviszi a bölcs rabbihoz, aki azonnal meg is fejtí:

- Kohn közli veled, hogy felette jól érzi magát.

Kohn kivándorlása utáni első vállalkozásába belebukik, elszegényedik. Kapja magát, leül a washingtoni Fehér Ház lépcsőjére, és ott száraz kenyérhajat majszol, kéregetésül a kalapját maga elé rakja. Eisenhower elnök megpillantja őt, megszanja, s egy csinosabb összeget dob a kalapba. Ezt Kohn már ügyesebben forgatja, és végül dúsgazdag ember lesz. Levelében boldogan számol be Budapesten maradt barátjának, Schwarznak, aki kapva kap az ötleten: maroknyi száraz kenyérhéjjal ő meg a Parlament lépcsőjére telepszik, kalapját maga elé teszi, és rágcsálni kezd. Rákosi halad el mellette; megpillantja, azonnal hozzá is fordul, és a következő „atyai” tanácsot adja neki:

- De ember! Ha már ennyire rosszul megy a dolga, akkor legalább ne habzsoljon, hanem ossza be azt a keveset, amije van!

- Mi a különbség a Szabad Nép és a pápa között?

- A Szabad Népek van előfizetője, de nincs olvasója, a pápának viszont nincs előfizetője, de van olvasója.

- Mi a különbség a Közért és a papi békebizottság között:

- Egy betű: az egyik vegyeskereskedés, a másik kegyes vereskedés.

A Földművelődésügyi Minisztérium egy idősebb agrárszakembere biztonság kedvéért megkérdezi újonnan kinevezett osztályvezetőjét:

- Mondd, kitől kaphatnék felvilágosítást a kukoricatermesztés legújabb módszeréről?
- Fordulj bizalommal a takarítónőhöz: tegnap vettem föl, most érkezett faluról.

Miniszteriális kulcspozíció betöltésére nyilvános pályázatot hirdetnek. Három személy jelentkezik, behívatják és egyenként szólítják őket. Mind a három ugyanazt a kérdést kapja:

- Mennyi hatszor hét?

A válaszok azonban eltérnek, mégpedig az érkezők sorrendjében.

- Hát az függ a párt mindenkori irányvonalától.
- Hatvanhét.
- Negyvenkettő.

A bizottság vitatja, melyik jelöltet vegyék fel? Végül a kollektív bölcsesség alapján úgy döntenek: mindhármat, mivel az elsőről kiderült, követi a párt irányvonalát, a második megelőzi a tömegeket, a harmadik pedig valóságos tudós.

Két vállalatvezető találkozik, egyikük egy okos, gyors és megbízható titkárnőt keres.

- Nem tudsz véletlenül ajánlani?

- De tudok: az enyémet.

- Miért adnád át nekem, ha olyan kiváló?

- Kínos ügyem volt veled: névnapra hívtok, együtt megvacsoráztunk. Utána diszkréten elvonult. Egyszer csak nyílik az ajtó, ott áll a vállalati csasztuskabrigád (*énekegyüttes*), és névnapi köszöntőt adott elő...

- De hát mi volt ebben kínos?

- Hát az, hogy én már gatyára voltam vetkőzve!

Két szaki meglehető unalommal hallgatja az üzemi kultúrműsort. Egyikük halkán megkérdi:

- Te, a csasztuskákat miért mindig brigád énekli, miért nem adják elő szólóban?

- Ugyan már, ilyen szamárságokat ki vállalna egyedül?

- Mikor lenne igazán eredményes a vasgyűjtés?

- Ha Csapig felszednénk a síneket, és beadnánk a láncainkat is.

- A haza javára, a magad hasznára jegyezz békekölcsönt!

- Jó, jegyzek ötszáz forintot.

- Tavaly ezret jegyeztél.

- A haza javára jegyzek ötszázat, a magam hasznáról most lemondok.

- Mikor volt leghosszabb a mise?

- Békekölcsönjegyzéskor: egy napig tartott a könyörgés, két napig a felajánlás és tíz hónapig a szentségelés.

Nagy Imre márciusi leváltása után Hegedűs András alakított kormányt; nevével kapcsolatos a korabeli párbeszéd:

- Kikből áll az országos „filharmónia”?

- Hegedűs a prímás, félmillió párttag a kontrás, kilencmillió a citerás-nagybögös.

Móricza siránkozva panasolja apjának, hogy nem tudja egyedül a házi feladatot megírni.

- Miről? - kérdi az apa.

- Arról, hogyan élt a család a múltban és hogy él ma?

- Na, majd én diktálom, írd: a múltban autó, pezsgő, Riviéra, táncosnők, jelenleg pedig trolibusz, kisfröccs, Dagály, anyád.

Róthot beidézik az ÁVH-ra, szembesítik a kegyetlenül összevert Schwarcz-cal, aki kérleli:

- Remélem, megismersz, és igazolod ártatlanságomat!
- Én ezt az embert soha nem láttam.
- Hogy lehetsz ilyen? Hát együtt voltunk Auschwitzban!
- Ó, azok a régi szép idők!

Ideológiai továbbképzésen neves központi pártkáder tart előadást időszerű elvi kérdésekről:

- Elvtársak, helytelen az a nézet, mely szerint társadalmunkban megszűntek volna az ellentmondások. Ne kendőzzük nehézségeinket: életünk tele van ellentmondásokkal, ha ezek mégoly különbözőek is. Ez alaptétel, ebben nem tűrünk semmiféle ellentmondást!...

- Ki az abszolút éber?
- Aki kesztyűjébe néz, mielőtt felhúzná, hogy nincs-e benne az ellenség keze?

Sári néni beszélni tudó papagája megszökött. Újsághirdetést tesz közé, melyben busás jutalmat ígér a becsületes megtalálónak. Leírja a madár külsejét, és azt is, miket szokott mondani, hozzátéve:

- „...amit a párt központi bizottságának legújabb határozatáról mond, azt nem én tanítottam, hanem saját fejtől mondja.”

Osztályfőnöki órán a tanító a közeli környezeten mutatja be az ország előrehaladását. Felszólítja az első tanulót:

- Nézz csak ki az ablakon! Mit láatsz?
- Új házakat, elöttük járdát, azt fasor szegélyezi...
- Jól van! Na, látjátok, ezt a pártnak és Rákosi apánknak köszönhetjük!

Felszólítja a következő tanulót is, aki a sportpályát és a közértet említi. A tanító ekkor észreveszi, hogy az egyik gyerek mással van elfoglalva.

- Pisti, te nem is figyelsz! Azt sem tudod, miről van szó!
- Dehogynem, tanító bácsi! Ahogy mi most kinézünk, azt a pártnak és Rákosinak köszönhetjük...

- Minek az ünnepe voltaképp április 4-e?
- A kikelet, a hazaszeretet és a vödör ünnepe.
- Hogy lehet ennyi mindent ünnepelni?
- Úgy, hogy *ki kellett* vonulni, pedig már mindenki *haza szeretett* volna menni, és e napon jutottunk csöbörből *vödörbe*.

A cigány börtönbe kerül; rabtársai mindjárt faggatni kezdik, hogy miért került dutyiba.

- Hát liliomtiprásért.

- Hogyhogy? Hány éves volt?

- Izélgettem ezt a népi demokráciát, pedig még csak tízéves.

- Hát hallottatok ilyet? A párttagokat ezentúl harminc fillérrel olcsóbban borotválják.

- Micsoda disznóság: már megint egy újabb kiváltság?

- Szó sincs róla! Csak kisebb lett a pofájuk.

A kilépések ellensúlyozására a párt sürgős tagtoborzást rendel el. Az eredményes toborzók különféle kedvezményekben részesülnek, mégpedig:

- Aki egy tagot beszervez, felmentik a szeminárium hallgatása alól.

- Aki két új tagot visz be, az akár ki is léphet a pártból.

- Aki három új tagot toboroz, az kap egy igazolást, hogy soha nem volt párttag.

- Aki négy taggal gyarapítja a párt sorait, nem emlegetik többé nyilas párttagságát.

- Aki öt új tagot visz, visszaadják neki nyilas tagsági könyvét.

Kohn trafikengedélyért folyamodik. Behívadják a tanácsba, s ott a párttitkár jelenlétében káderezik:

- Párttag?

- Nem.

- Mik az olvasmányai? Marx, Engels, netán Lenin egyik műve?

- Nem, egyiküktől sem olvastam semmit.

- Hát jó, mi segíteni szeretnénk. Akkor mondja meg, most mit olvas?

- Rákosit.

- Na, látja! Ez már jó! És mit olvas tőle?

- *A Korhadat fakesztereket. (E regényt Rákosi Viktor írta!)*

Az írók egy korai ellenzéki megmozdulásához a színészek is csatlakoztak. Az ekkor ismét teljhatalmat élvező Rákosi ügyes húzással előbb a színészeket győzte meg saját igazáról, aztán próbálkozott az írókkal, akik azonban továbbra is makacszkodtak. Rákosi kifakadt:

- Úgy látom, a színészek jobb kommunisták!

Mire Déry Tibor megszólal:

- Nem, csak jobb színészek!

- A nemzetközi események is igazoltak egy régi magyar mondást.

- Ugyan melyiket?

- Nem a Pravdában, hanem a Bor(bá)ban van az igazság.

Kohn örömmel újságolja barátjának, hogy leánya milyen remek munkahelyet fogott ki: vállalati titkárnő; a főnöke egy keveset diktál neki, munka után majdnem mindig elviszi szórakozni. Mire Grün gyorsan megjegyzi:

- Szóval kurva?

Kohn így vág neki vissza:

- Úgy tudom, hogy a te lányod is titkárnő, és ugyanezt csinálja.

- Titkárnőnek titkárnő, de nem hagy magának diktálni. (Célzás Tito lázadására Sztálin ellen.)

(A Tito-ellenes támadások idején láncos kutyaként emlegették leggyakrabban; utóbb megtörtént a kibékülés.)

- Te, minek mondjuk ezentúl Titót?

- Ő lesz a béke nagy komondora.

- Ha párttagok szólnak Titóról, elvtársnak vagy minek mondják?

- Ezentúl ő lesz az ebtársunk.

(Nagy Imrét ez év márciusában megbírálták, áprilisban pedig „betegségére” való hivatkozással lemondatták; ezt G. M. Malenkov látogatásával hozták kapcsolatba.)

- Úgy látszik, Nagy Imrének mégsem angina pectorisa volt.

- Hanem?

- Malenkóliája.

Három rab kerül össze a börtönben, ismerkednek, beszélgetnek.

- Én azért kerültem ide, mert szidtam Nagy Imrét.

- Én meg dicsértem.

- Én vagyok Nagy Imre.

Kocsmái mulatozók részeg jókedvükben húzatják a cigánnyal.

- Hitler szőke, Sztálin barna, Rákosi meg le van szá...a.

Megjelenik egy ÁVH-s, a duhajkodók elszelelnek, a cigányt elkapják. A mulatozók közül az egyik értesíti a cigány feleségét, aki a kocsmába rohan, jajveszékelve mondja:

- Jaj, nekem, Zsiga, Zsiga! Ugye, mindig mondtam, hogy ne tegyél köztük különbséget!

- Melyik Mátyás uralkodása lesz emlékezetesebb?

- A mostanié, Rákosi Mátyásé, mert még meg sem halt, máris oda az igazság.

- Ugyan már, hát nem hallottad, hogy Rákosi többé már nem államfő?!

- Hanem micsoda?

- Hát kössék fő!

A tanfolyamvezető az önkéntes mentőket oktatja:

- Fuldoklót tanácsos előbb fejbeütéssel elkábítani, aztán hajánál fogva a partra húzni. Utána kezdődhet az élesztgetés. Nos, ki tudna példát is mondani?

Egy hallgató jelentkezik.

- Mondjuk, Rákosi elvtárs fuldoklik, azonnal vízbe vetem magam, jól fejbe ütöm, és ha nincs haja, hát nincs haja...

Rákosi séta közben meghallja egy ablakba kitett papagáj kiáltozását:

- Dögölj meg, Rrrrákosi! Dögölj meg, Rrrrákosi!

Rákosi éktelen haragra lobban, elrohan. A tulajdonos gyanút fog, madarát gyorsan kicseréli plébános barátjával. Jól is tette, mert fékcsikorgás hallatszik, megérkezik az ÁVH. A tulajdonost madarastul beviszik, de mindent tagad, a papagáj pedig csendben van. Átadják az ügyet a bíróságnak. A tárgyaláson mindenképpen szóra akarják bírni a továbbra is konokul hallgató papagájt, az ülnökök kórusban kezdik mondani:

- Dögölj meg, Rákosi! Dögölj meg, Rákosi!

Erre már a plébános papagája is megszólal:

- Urrram, hallgasd meg könyörgésüket!

Bomba siker: fél ház! **(1956)**

- Mi a különbség a halál, az igmándi keserűvíz és az ideológiai szeminárium között?
- Lényegében semmi: ha menni kell, hát menni kell!

Kísérletképpen megnyitnak egy ún. nyilvánosházat, ahova bizonyos idő elteltével az egyik fő elvtárs is ellátogat. „Természetesen” a legcsinosabb leánnyal mehet szobára. Zavarában megjegyzi:

- Elvtársnő, magának nem itt volna a helye, hanem a DISZ-ben (*Demokratikus Ifjúsági Szövetség*)!
- De elvtársam, anyukám még ide is alig engedett el!

Két barát beszélget, egyikük sovány, másikuk kellő húsban van, és mindkettő nő.

- Miért nem iratod be a feleségedet a főzőtanfolyamra? Mindjárt jobb bőrben lennél.
- Igazad van, meg is teszem.

Néhány hónap múltán újra találkoznak, de az utóbbi még soványabb. Barátja ráförmed:

- Hát csak nem hallgattál rám? Nem íratad be az asszonyt a főzőtanfolyamra?
- Ugyan hagyj! Beíratam én!
- Hát akkor mért vagy még most is ilyen agár?
- Mert annyi idő elteltével is még csak az 1905-ös forradalomnál tartanak.

- Mit „örököltünk” az előző történelmi-társadalmi rendszerektől? - hangzott sűrűn kötetlen beszélgetéseken.

- Az ösközöségtől a munkaeszközöket, a rabszolgaságtól a munkaviszonyokat, a feudalizmustól a társadalmi ranglétrát, a kapitalizmustól az egyéni haszonra fordítható tőkét, s végül mindezt egyesíti felsőbb fokon a szocializmus.

- Mi hát voltaképp a szocializmus?
- Az eszme diadala, az ideológia győzelme a józan ész felett.

- És mikor lesz már ebből kommunizmus?
- Majd amikor mindenkinek mindenből elege lesz!

Egy süketnémának is ideológiai vizsgát kell tennie. Nagy nehezen megértetik vele a következő vizsgakérdést:

- Sorolja fel a marxizmus-leninizmus kiemelkedő személyiségeit, ún. klasszikusait!

- Állától elindulva kezét a gyomorfalra teszi (Marx), ugyancsak az állától indul el, de kezét a mellére fekteti (Engels), állánál kapirgál (Lenin), mintha bajuszát kétfelé pödörné (Sztálin), hirtelen mozdulattal ráüt egyik kezével a feje tetejére, a másikkal pedig a fenekére (Rákosi).

- Hogyan lehetne összegezni az SZKP (Szovjetunió Kommunista Pártja) sztálinizmust leleplező XX. kongresszusát?

- Ezentúl minden másképp *volt*.

- Ezek után ideológiailag kik a „legfeljettebbek”?

- Akik már Leninnek sem hisznek.

- Mi lesz az idei új május elsejei jelszó?

- Több mézet a dolgozók madzagjára!

A tanítónő sorban szólítja fel a tanulókat.

- Mit mutatnátok meg Rákosi pajtásnak, ha otthonotokban meglátogatna?

1. tanuló: - A konyhát és a kamrát, hogy lássa a jólétet!

2. tanuló: - A tiszta szobát, benne a könyvtárt, rádiót, hogy lássa a kultúrát.

3. tanuló: - A hálószobát, hogy láthassa, hogyan egyesülnek a proletárok!

Ez év januárjában egy busz a vezetővel és a jegykezelővel a Dunába zuhant, a közvélemény zsúfolt járműről suttogott. A két vízbe fült jelentkezik az égi kapusnál, aki beengedi őket. Kisvártatva feltűnik vagy harminc utas. Szent Péter mérgesen rájuk förmed:

- Csak legalább nekem ne hazudnátok! Azt hiszitek, én nem olvasom a Szabad Nép-et?

Bordy Bella, Svéd Sándor és Kellér Dezső a Szovjetunióba utazik turnéra. A határon kemény vámvizsgálat, faggatódzás, melynek során foglalkozásuk felől érdeklődnek. Bordy Bella magyarázat helyett táncba kezd... Á, balerina! Harasó!... Erre Svéd Sándor is énekelni kezd!... Á, artyszit! Harasó!... Kellér Dezső konferanszié nehezebb helyzetben van: elkezd beszélni, majd tapsol... Á, duma! Párttitkár. Harasó! Davaj!

- Miért nem teljesülhet a párt három fő törekvése, hogy sok becsületes és értelmes tagja legyen?

- Mert aki kommunista és becsületes is, az nem értelmes, aki becsületes és értelmes, az nem kommunista.

- Agitációjuk során a párttagok miért mondanak politikai vicceket is?

- Hogy el ne szakadjanak a tömegektől.

A Fővárosi Nagycirkusz gálaműsorán az igazgató bejelenti, hogy 5000 Ft üti a vállalkozónak a markát, aki az elefántot letérdelted, és 10 000 Ft-ot kap, aki le is fekteti. A nézőtéren ott ül a triumvirátus. Először Révai próbálkozik, aztán Gerő, az elefánt mozdulatlan marad.

Következik Rákosi: előbb az állat bal fülébe súg valamit, amitől az térdre esik, aztán a jobba, ettől pedig el vágódik. Taps, Rákosi megkapja a jutalmat; társait vacsorára hívja. A fehér asztalnál Révai megkérdi:

- Áru!d már el, mit sugdostál az elefánt fülébe?
- A bal fülébe azt, hogy mennyi az én fizetésem, ettől rogyott térdre, a jobb fülébe pedig, hogy mennyi a munkásé, ekkor elvágódott.

Ez év elején kisebb földrengést észleltek a fővárosban és környékén. A viccfaragókat élénken foglalkoztatta, pl.:

- Ugyan mi válthatta ki a földrengést?
- A földalatti ütközött össze az életszínvonallal.

- Mi okozta a földrengést?
- Sztálin megfordult a sírjában.

- A rendszer szemszögéből mi volt a földrengés?
- Alulról jövő bíráló.

- Mit mondanak a szakemberek, lesz-e újabb földrengés?
- Megnyugodhatunk: földrengés már nem lesz, de földrengés igen!

- Miért hangoztatják, hogy a munkás a népi demokrácia oszlopa?
- Mert alacsony a bére, osz(t)lop.

Szent Péter az Úrnak beadja lemondását, beadja a kulcsot is. Az Úr indoklást kíván, mire az égi kapus kijelenti:

- A török a félholdat lopja, az orosz a csillagot, a magyar pedig a napot.

- Mi a Rózsadomb új neve?
- Káder-lejtő.

- Mi a Rózsadomb új jelszava?
- Villák proletárjai, egyesüljete!

- Mi van felírva a rózsadombi villanyoszlopokra?
- „A vezetők érintése életveszélyes!”

- Még szorosabbra fűzzük a magyar-szovjet barátságot.
- Hogyhogy?

- Budapest új nevet kap: Nyalingrád lesz.

Három orosz betér egy pesti kiskocsmába, 1-1 dl rumot rendelnek. Ezt még kétszer megismétlik, mire egyik társuk az asztal alá kerül. A pincér legnagyobb meglepetésére, negyedszerre is 1-1 decit rendelnek, és az asztal alatt heverő részegbe is beletöltik. Az ötödik fordulón már csak kétszer 1 dl a rendelés, most viszont a pincér meg is kérdi:

- Hogyhogya csak két adagot kérnek? És a harmadiknak?

- Á, annak nem szabad! Az a sofőrünk!

- Igaz lenne, hogy hazamennek az oroszok?

- Igaz, de csak ide Kecskemétre.

- Igaz, hogy kimennek az oroszok?

- Igaz, de csak egyenként.

- Voltaképpen mi is az a disszidálás?

- A szocializmusból a kapitalizmusba való viszonylag békés átmenet.

Rajk László és társai októberi temetésén részt vesz két ősz, fogatlan veterán, a munkásmozgalom régi harcosai, akik évek óta itt találkoznak először.

- Hogy vagy, elvtársam? Látom, te is megöregedtél, és neked sincsenek fogaid. A tiédet ugyan ki verte ki?

- Az enyémet Péter Gábor, és a tiédet?

- Az enyémet még szegény Rajk Laci.

Két távoli ismerős találkozik, rövid beszélgetés után puhatolódzás kezdődik:

- Mondja! Magának mi a véleménye a jelenlegi helyzetről?

- Hát... hogy is mondjam?

- Mi az, tán nincs is véleménye?

- De van, csak azzal én magam sem mindenben értek egyet.

Csu Te kínai marsall tapasztalatcserére hazánkba látogatott. A Rákosival folytatott eszmecsere során a következő párbeszédre került sor közöttük:

- Kína jelenleg hol tart a szocializmus építésében?

- Még csak az első szakaszánál.

- Igen, Magyarország is. És Kínában melyek a főbb szakaszok?

- Hát előbb a nehéz-, majd a könnyűipar és utána a föld szocializálása következik.

- Igen, mi is így tervezzük. Most engedjen meg egy bizalmas kérdést: Kínában mennyi az ellenzék vagy inkább ellenség?

- Nem veszélyesen sok: mindössze úgy tízmillió.
- Épp ennyi lehet nálunk is.

Csikorgó téli hidegben állnak sorban az emberek. Hosszas ácsorgás után valaki megszólal:

- Hát ezt már igazán nem lehet kibírni!

Egy civilbe öltözött államvédelmis azonnal odalép, lefüleli és be is kíséri. Jelenti az esetet. A kihallgatás-vezető a gyanúsítottnak szemére veti a hangos és felelőtlen kifakadást, mire a bekísért így védekezik:

- De hát én azt a kibírhatatlanul nagy hidegre mondtam!
- Mi aztán igazán csak tudhatjuk, hogy azt még ki lehet bírni!

Hasonló jelenet zajlik le egy közértben: az egyik vevő kosarában alig lapul valamennyi áru, mégis elég tetemes összeget kell fizetnie. Hangosan kifakad:

- A fene egye meg ezt a sok csirkefogót.

Kint már várja egy államvédelmis, őrizetbe veszi és bekíséri. Jelenti az esetet, és a kihallgatáson megismétlik a hallottakat, hogy valóban mondta-e, így mondta-e és kikre értette? Az őrizetes így védekezik:

- De elvtársak! Én az imperialistákra mondtam, hogy csirkefogók!
- Ne beszéljen így mellé! Nagyon is jól tudjuk, kik azok az igazi „csirke fogók”.

Annak idején Hitler küldött táviratot Sztálinnak, most pedig Horthy, amikor a személyi „tisztogatások” során Rákosiék nagyjából négyszer annyi baloldali politikust intéztek el, mint az előző rendszer.

- „Gratulálok! Ennyi kommunistát még nekem sem sikerült kiirtanom”. Horthy.

Mi a különbség Tito és egy futball labda között?

- Előbb mindkettőbe belerúgnak, aztán meg futnak utánuk.

Gerő Ernő belgrádi látogatásakor a fogadáson hevesen udvarol Tito feleségének, Jovának.

- Elvtársnő, el vagyok bűvölve ragyogó szépségétől, éles elméjétől!
- Nana, Gerő! De azért a férjem sem „kutya”!

- A kibékülés után mi lesz Titóné, Jovanka új neve?
- Láncos cica.

Tito Moszkva felé tart, eközben Molotov és Rákosi között a következő táviratváltás zajlik le:

„Tito jön, én megyek. A »láncos kutya« miatt magának is ezt ajánlom. Molotov.”

Mire a válasz: „Ebadó már fizetve. Én maradok. Rákosi.”

Voltaképpen milyen jóvátételt fizetünk Jugoszláviának?

- Ebadót.

- Hallottad? Rákosit beszállították a Pasteur-intézetbe, és beoltották veszettség ellen.

- Megmarta a „láncos kutya”.

- Rákosit „betegsége” miatt fogják meneszteni.

- Hát mi baja? Talán hipertóniában szenved?

- Nem egészen! Hiper-Titoniában.

- De hát arra lenne orvosság.

- Micsoda?

- Hát a szerbazil.

A Rákosi házaspár köztudottan gyermektelen volt. Egyszer elhatározták, hogy örökbe fogadnak egy gyermeket. Egy népes cigánycsalád fejével kezdtek tárgyalni, de az sehogyan sem akart kötélnek állani. Rákosi elvesztette a türelmét, és ráförmedt az apára:

- Tudja maga egyáltalán, hogy én ki vagyok?!

- Nem én, nem tudom!

- Hát vegye tudomásul: én vagyok Rákosi Mátyás!

- Áj ve! Akkor pláne nem adom a fiamat, mert maguknak már volt egy *Rajkó*juk, de arra sem tudtak vigyázni!

Rákosi meglátogat egy iskolát, elbeszélget a diákokkal. Az egyik kisdíák addig ügyeskedik, míg egy óvatlan pillanatban megsimogatja Rákosi arcát, aki épp ellágyulóban van, amikor a „tettes” diadalmas hangon közli társaival:

- Van bőr a pofáján!

(Az áltudós Micsurint továbbra is viccek garmadája gúnyolta ki: egy politikai változat 1956-ból:)

- Mi volt eddig Micsurin legsikeresebb keresztezése?

- Sztálin kezének és Rákosi fejének keresztezése.

- És mi lett belőle?

- Lopótök.

Egy vidéki napilap szerkesztőjét bekísérik az ÁVH-ra; sejtelve sincs róla, miért.

- Elvtársak, mit véhettem a párt és Rákosi elvtárs ellen?

Erre kezébe nyomják saját újságját, melyben képes tudósítás jelent meg Rákosi sertéstelepi látogatásáról. A képaláírás:

„Rákosi elvtárs a disznók között. Balról a harmadik Rákosi elvtárs.”

A sztálinizmust leleplező szovjet XX. pártkongresszus után nálunk is hasztalanul próbálják a tagságot mozgósítani. Nagyon megcsappan a pártgyűléseken a részvételi arány. Állandó belső vitatéma: hogyan lehetne az érdeklődést fokozni?

Egyik alkalommal több kivihetetlen javaslat is elhangzik, mire előáll egy cigány, és a következőket mondja:

- Ha minden megjelent párttag után 1 Ft fejpénzt kapok, vállalom, hogy ezerért egy, kétezerért kétezer, háromezerért háromezer tagot toborzok.

- Jó, de hát mi erre a biztosíték? - kérdik tőle a pártban.

- Hát ezerért kihirdetem, hogy jön Horthy, kettőért, hogy beszél Mindszenty, háromért pedig, hogy akasztják Rákosit.

1956 első felében Rákosi sehogyan sem akart önként lemondani. Ez a makacsság élénken foglalkoztatta a közvéleményt, így Kohn és Grün is, a két jó barát, a bölcs rabbihoz fordul magyarázatért, aki szokása szerint példázattal él:

Móricka székrekedésre panaszkodik, a gondos mama azonnal hashajtót ad be neki, és kellő időben bilire ülteti. Telnek az órák, Móricka rendületlenül trónol tovább. Anyja türelmetlenül kérdi:

- Mi a csoda van már veled? Még mindig nem vagy meg?

- De megvagyok - válaszolja Móricka.

- Akkor miért nem kelsz már fel?

- Mert ha én felkelek, lesz itt olyan bűz, hogy mindenki menten kiszalad!

Valószínűleg figyelemelterelésből erőltették az új megye-beosztási tervet, melyet parlamenti vitára bocsátottak. A közvélemény már az új „elnevezésen” is töprengett:

- Rákosi megye-e?

A Gerővel való helycseréje utáni új „megyenév” Gerő megye-e?

Korabeli orvosi jelentés Rákosi állítólag megromlott egészségi állapotáról:

„Beszélni még tud, de nem megy.”

- Hallottad? Rákosi nevet változtatott!

- Hogy hívják újabban?

- De-mosth-te-mész.

1956 folyamán egész Lengyelországban zavargások voltak, így többek között Poznanban is. Nálunk a nagy nehezen leváltott Rákosi végül is a Szovjetunióba távozott. Korabeli kommentár:

- Miért ment ki Rákosi a Szovjetunióba?

- Hogy nálunk ne legyen póznán.

- Mi lesz Rákosi „költői” sírfelirata?

- Mindenből fakadhat áldás, itt nyugszik Rákosi Mátyás.

- Anya, félek! - sír fel egy kisgyermek.

- Mitől, kicsikém? - kérdi anyja.

- Hát a szellemtől.

- Dehát olyan nincs is!

- És a genfi szellem?

- Mi lesz a pesti Sztálin út új neve? Három javaslat hangzott el:

1. Kollektív Vezetés útja,

2. Régi Bálvány útja,

3. Tévedések útja.

A Szovjetunió Központi Bizottsága megvitatta, hol helyezték Sztálint örök nyugalomra. Nem alakult ki egységes állásfoglalás, de akár belső, akár pedig külső ajánlatként hangzott is el a következő javaslat, csaknem egyhangúlag utasították el:

- Temessük el a Szentföldön!

- Mindenhova inkább, csak oda nem, mert ott egyszer már valaki feltámadt.

- Hogy nevezték ezután a Lenin-Sztálin-mauzóleumot?

- „Blamázs bátya kunyhója”.

- És mi lesz ezután a moszkvai Vörös tér neve?

- Blama Lujza tér.

Szakértői megállapítás szerint a túlméretezett városligeti Sztálin-szobor lassan süllyedni kezd, ezért újabb szoborpályázatot kell kiírni. Ez meg is történik, és a díjnyertes pályázat szerint négy kisebb szobor kerülne a nagy helyébe, más-más személy és felirat, mégpedig sorrendben:

1. Sztálin: Mi „atyánk”.

2. Rajk: Ki vagy a mennyekben.

3. Mindszenty: Szenteltessék meg a te neved.

4. Nagy Imre: Jöjjön el a te országod!

- Melyik volt a világ újkori szoborcsodája?

- A városligeti Sztálin-szobor, mert három évig vitatkoztak, hol állítsák fel; rövid idő alatt: fél éven belül elkészült, de épp öt évig tartott, mire leleplezték.

Egy anya kisfiával elhalad a Sztálin-szobor előtt. A fiúcska felfigyel Sztálin öltözékére:

- Anya, ez a bácsi nem fog megfázni télen ebben a kiskabátban?

- Á, dehogya! Nem éri ez itt meg a telet!

- Mikor fog megszólalni a Sztálin-szobor?

- Ha majd harangot öntenek belőle.

Két ismerős az októberi napok egyikén összefut, egyikük újságolja:

- Képzeld el, meghalt a sógorom!

- Hogyhogy, hát nem is volt beteg! Találat érte?

- Á, dehogya! Ő volt a személyi kultusz utolsó áldozata: bontás közben rádőlt a Sztálin-szobor.

A ledöntött szobor talapzatán még napokig ott éktelenkedett Sztálin két ormótlan csizmája; azonnal megszületett róla a vicc:

- Ki tette ki elsőnek a csizmáit Mikulásra?

- Sztálin.

- Mi kerül majd a Sztálin-szobor helyére?

- Egy verébnek a szobra, mert az elsőnek merte „letisztelni” a generalisszimuszit.

Imádság 1956 őszén: „Mi atyánk, Hruscsov, ki vagy a Kremlben, átkoztassék meg a te neved, miképpen az egész Világon, azonképpen Budapesten is. Mindennapi kenyérünket ne vedd el, és bocsásd el a mi foglyainkat, miképpen mi is elbocsátjuk az orosz megszálló csapatokat. És ne vígy minket Szibériába, de szabadíts meg az oroszoktól, mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség, de nem mindörökké: Ámen”

A közvélemény úgy tudta, hogy a hírhedt Gerő Ernő hívta be a szovjet csapatokat; korabeli jelszó:

- Hol vagy Gerő? Most bújj elő!

Nemzetközi tudományos értekezlet tartanak egyetlen kérdéstről: lehetséges-e a Holdon élet? Minden küldött egyetért abban, hogy bolygótársunkon nyoma sincs az életnek, az indoklás azonban nemzetenként eltér:

Amerikai küldött: - Nincs ott élet, mert akkor már támaszpontokat építettünk volna rajta.

Angol: - Mi pedig már gyarmatosítottuk volna.

Francia: - Bennünket alighanem kiűztek volna.

Orosz: - Már rég felszabadítottuk volna őket.

Magyar: - Ők is benyújtották volna nekünk a jóvátételi követeléseket.

Kohn váratlanul bejelenti barátjának, hogy a nyugati határra megy, és ott fogja várni az ENSZ-csapatokat, mire Grün megkérdi:

- Végképp nem értelek! 44-ben meg mindenáron keletre akartál menni, hogy ott várd az oroszokat.

- Na és, nem jöttek?

56 őszén két barát tűnődik lehangoltan a romos pesti utcán.

- Hát ez a pusztítás elképesztő! Mikor fogjuk ezt kiheverni?

- Most ne erre gondold! Jobb, hogy a barátaink jöttek! Képzeld, akkor mi lett volna, ha ellenség tör ránk?!

- Nálunk végre megszületett a nemzeti közmegegyezés: nép és kormány egyet akar...

- Hogyhogy?

- A kormány egy másik népet, a nép pedig egy másik kormányt.

56 októberében egy Múzeum körüti lakás ablakában papagáj nézi a tüntető felvonulást, hallgatja a jelszavakat. Összecsapja két szárnyát, és ezt rikácsolja:

- Ezután mindent felejtsek el, amit eddig tanultam?!

Két barát ballag lehangoltan a romos pesti utcákon, egyikük megszólal:

- Mit szólsz ezekhez a romokhoz?

- Hát ha nem tudnám, hogy a szocializmust építjük, azt hinném, valami végzetes tévedés történt.

Előzetes tájékozódás 56 októberének „forró” napjain az ablakból vagy a kapualjból kidugott kézzel.

- Vízszintes tenyérrel: esik?

- Függőleges kézfejjel: lónek?

- 56-os jelszó, illetve rígmus volt:

- Lódd a várost, lódd a népet! Ezzel is a békét véded!

Az 56-os szabadságharc idején új repülőjáratot jelentettek be; útvonala:

- Budapest - Baja - Moszkva; Moszkva - Baja - Budapest.

- Melyik most az 56-os ügyben közvetlenül érdekelt öt nagy hatalom?

- Én kettőről, legfeljebb háromról tudok: USA, SZU és Kína.

- Dehogy! Az USA-SZU és a VII., VIII., IX. kerület.

- Hallottad, a harcok elmúltával új nevet kap az Üllői út.

- Mit?

- A Magyar-Szovjet Barátság útja lesz.

- Miért nem nyáron tört ki a forradalom?

- Mert a gyerekek úttörőtáborban voltak.

- 56 őszén miért éjszaka támadtak az oroszok?

- Mert azt hitték, hogy a gyerekek alszanak.

A rádió felhívása 56 októberében:

- Jó estét, gyerekek! Töltsétek meg a benzines palackokat, menjetek a barikádokra! Ne féljetek, reggel az óvodások felváltanak benneteket!

- 56 őszén melyik országnak volt a legerősebb „csapata”?

- Hazánknak, mert a főváros minden kapujában egy puskás öcsi állt. *(Célzás legnépszerűbb labdarúgónk becenevére.)*

Két gyerek a harcok szünetében benzines palackokat töltöget, egyikük felpillant, elkiáltja magát:

- Fussunk! Jön a mama porolóval!

Az Üllői úton lövések dördülnek, amikor fent becsengetnek egy III. emeleti lakás ajtaján. Többszöri csengés után a háziasszony halálra rémülten nyit ajtót. Három géppisztolyos diák áll az ajtó előtt, egyikük azonnal nyugtatólag szól:

- Kezét csókolom. Ne tessék félni. Csak az ablakot szeretnénk kinyitni, hogy pontosan célozhassunk. Letöröljük a cipőnket, bent is vigyázunk mindenre. Bemehetünk?

„Hirdetés” korabeli falragaszokon:

- „Társbérlok figyelem! Lakását ingyen és gyorsan leválasztja Zsukov marsall”.

Romos ház tetején lehetett látni a következő feliratot:

„A hatalmas Szovjetunió baráti ajándéka!”

56 őszén mi volt a legnagyobb „siker”?

- Bombasiker: fél ház.

Működtek-e a pesti liftek 56 őszén?

- Hogyne, ha az ember megnyomott egy liftgombot, lejött az egész emelet.

Az idült lakáskérdés végre a megoldás útján, mondja a korabeli rigmus:

„Nem lesz többé lakásgondja, Zsukov ingyen leválasztja!”

Hogyan aktualizálták a korabeli legnépszerűbb slágert?

„Látta-e már Budapestet széjjel?”

Hogy változott a kabaréműsor címe: a „Jót neveltünk októberben”:

- Jót reszkettünk októberben...

Hogy hirdetjük most az idegenforgalmat?

- Üdüljön Budapesten, a vérfürdők városában!

- Tudod-e, hány aranyérmet nyertünk az olimpián Melbourne-ben?

- Hogyne tudnám: 9-et.

- Tévedsz, barátom: tízet! Nemcsak kalapácsvetés volt, hanem sarlódobás és csillagrúgás is.

- Ezentúl az olimpiai számokat a mi javaslatunkra bővíteni fogják.

- Mivel?

- A kalapácsvetésen kívül lesz még sarlódobás is.

- Mi volt október 23-a?

- A 12 éven át tartó szemináriumi képzés záróvizsgálója.

- De a vizsga nem sikerült, és most mi lesz?

- Tavasszal a pótvizsga következik.

- Addig is mi lesz az októberi forradalom hivatalos neve?

- A Nagy Magyar Októberi Ellenforradalom.

- És ha valaki nem akarja egyiket se használni, mit mondjon?

- OSE = októberi sajnálatos események.

Igazi lovas nemzet vagyunk, mert Árpád fehér, Horthy szürke, Rákosi Vorosilovon érkezett, majd Szuszlovon ment, Kádár pedig Sepilovon jött.

- Hogyan érkezett Kádár 56 novemberében?

- Úgy tudom, tankkal vagy taxival?

- Pontosabban: tank-szival.
- Miért csak öttagú a Kádár-kormány?
- Mert többen nem fértek bele egy tankba.
- Miben különbözik az új kormány az előzőtől?
- Rákosinak volt egy *Farkasa*, de Kádárnak csak Apró Dögei.
- Az új politikusok közül ki a legnagyobb fakír?
- Kádár, mert 200 000 orosz szuronyra támaszkodik.
- Van szőlőtök?
- Nincs.
- Hát hordótok?
- Az sincs.
- Akkor nektek sem kell Kádár.

Egy férfi felszáll a villamosra, hangosan elkiáltja magát.

- Éljen Kádár János!

Néma csend, mire a férfi hangosan kitör:

- Hát nincs egyetlen tisztességes ember maguk közt, aki jó alaposan fenékbe rúgna?
- Mit jelent az „új” pártnak, az MSZMP-nek a rövidítése:
- Magyar Szocialista Muszkavezetők Pártja.
- Hallottad, lépfenejárvány lépett fel, ahogy az új párt megalakult?
- Mi köze a kettőnek egymáshoz?
- Hát csak annyi, hogy akit kérdeznek: belépsz-e az MSZMP-be, mind azt válaszolja: „Lép a fene!”
- Mi lesz ennek az új pártnak a jelvénye?
- Nagy kalapács, kis zabszem.
- Ugyan, ki hajlandó az új MSZMP-be tagokat toborozni?
- A kedvezmény miatt nem is kevesen, mert aki egy új tagot toboroz, az fél évig nem fizet tagdíjat, aki kettőt visz be, egy kerek esztendeig tagdíjmentes, aki hármat, az már ki is léphet, ha akar, és aki négyet, az kap egy igazolást, hogy soha nem volt párttag.

- Mit lehet mondani az egymástól olyannyira eltérő 56-os magatartásokról?
- Lényegében a halottak: hősök. A disszidensek: gyávák. Az itthonmaradottak pedig hülyék.

- Hogy beszél az okos magyar a buta magyarral?
- Telefonon Bécsből.

Grün fekete szemüveggel, fehér bottal lassan, tapogatva halad a nyugati határ felé, ahol feltartóztatják.

- Hova, hova? - kérdik, mire így vágja ki magát:
- Tessék mondani, merre menjek Nyíregyháza felé?

Kohn végül kijut Bécsbe, tanácstalan, hova is menjen. A menekültügyi irodában kap egy földgömböt. Hosszasan nézegeti, pörgeti, egyszer csak megszólal:

- Tessék mondani, nem lehetne egy másik földgömböt kapni?
- Mi lenne most egy igazán időszerű újévi jókívánság?
- *Határtalan* boldog új évet kívánok!

Örülök, hogy még láthatsz! (1957)

- Hallottad? Újabban nem BÚÉK, hanem csak BÚK az újévi köszöntés.
- És ez mit jelent?
- Bolondság újra kezdeni.

Év eleji pesti átok (célzás az Egyesült Nemzetek Szövetségének tehetetlenségére): Támogasson téged az ENSZ! Legyen barátod a nagy SZU.

- Új nevet kapott nálunk az ENSZ.
- Mit?
- Impot-ENSZ.

- Mi történt voltaképp 1956. október 23-án a Rádiónál?
- Hát Gerő Ernő megtartotta az előadását, s utána következtek a hozzászólások.

- 1956. október 23-a után hogy kezdődött a Rádió esti meséje?
- Jó estét, gyerekek! Remélem, tankban vagytok már?!

- 45 után mikor volt legélesebb az osztályharc hazánkban?
- 1956 októberében, amikor a többiek után az I. II. és III. osztályosok is fegyvert fogtak.

- Hogyan kezdődött a lövöldözés 1956. október 23-án?
- Úgy, hogy a békésen lövöldöző ÁVH-sokra visszalóttek.
- De miért és hogyan folytatódott?
- Hasonlóképpen: a segítségünkre siető és szintén békésen lövöldöző szovjet csapatokat a felkelők orvul hátba támadták.

- Képzeld, meghalt a sógorom!
- Úgy tudtam, nem beteg. Mi történt vele?
- Ő volt a személyi kultusz utolsó áldozata: bontás közben rádőlt a Sztálin-szobor.

- Végül is hogy sikerült Sztálin szobrát ledönteni?
- Letettek elé egy órát, és amikor lehajolt, hatalmas erővel fenékbe rúgták.

- Sztálin hova költözhetett el az élők sorából?

- A „szent” nyalhatatlanságba.

- Mi lesz a ledöntött Sztálin-szobor helyén?

- Vízcsep, hogy akik eddig nyaltak, ezután öblögethessenek.

- Mi lesz ezután a Sztálin út új neve?

- A régi bálvány útja.

- Miért tudták az oroszok 56 novemberében Budapestet elfoglalni?

- Mert hajnalban jöttek, amikor a gyerekek még aludtak.

- Miért nem mentek be az oroszok a Murányi utcába?

- Mert ott az általános iskola mellett óvoda is van.

- Hallottad? A Német Demokratikus Köztársaságba új szovjet csapatereősítések érkeztek.

- De hát miért? Mi szükség ott rájuk?

- Biztonsági okokból, mert vagy ezer magyar iskolás gyermeket téli üdültetésre vittek oda.

Zuglóban a Bosnyák téren egy kislány egy karaj zsíros kenyeret ad át egy idős férfinak:

- Bácsi, tessék már odaadni annak az őrálló szovjet katonának.

- Hát miért nem te adod oda?

- Mert tőlem nagyon fél, nem fogadja el.

Hivatalos felhívás a fegyverrejtegetőkhöz:

- E hó végéig szolgáltatásotok be a fegyvereket, mert megvonjuk a tejjegyet!

Óra alatt tankdübörgés hallatszik. Az ablak mellett ülő kislányok felpattan, kinyitja az ablakot, kivág egy zsebből előkotort kézigránátot, majd nyugodtan leül. A tanár szó nélkül végignézi, kisvártatva felszólítja felelni, de a diák meg se mukkan.

- Na, mi van veled, te hős?

- Tanító bácsi, én úgy félek.

Kérdés-felelet ideológiai szemináriumon:

- Lényegében mi történt 1956 őszén?

- Az imperialista hatalmak el akarták pusztítani a szocializmust építő, békés Magyarországot, de a nagy Szovjetunió megelőzte őket.

Kérdés-felelet egy másik ideológiai szemináriumon:

- Miért testvérünk a Szovjetunió, és miért nem barátunk?
- Mert a barátainkat megválogathatjuk, de a testvérünket nem.

Kérdés-felelet négy szemközti beszélgetés során:

- Tulajdonképpen mit köszönhet a magyar nép a Szovjetuniónak?
- Szabadságot (összebilincselte a kezét), függetlenséget (állt alatta akasztást mutat), technikát (fél kézzel lopást mutat), kultúrát (orrát kabátja ujjához törli), s még néhány apróságot (fejében vakarászik).

Kohn virágcsokorral a kezében ácsorog a Nemzetinél, Grün érdeklődve kérdi:

- Hát te mire vársz ilyen kitartóan?
- Várom az amerikaiakat.
- Most? Meghibbantál? 45-ben még az oroszokat vártad!
- Na, és nem jöttek?

Kohn ismét összefut Grünnel, aki női ruhában siet valahova.

- Mi az, megőrültél?
- Dehogy! Itt ödög az a sok orosz, inkább történjék velem valami, minthogy kivigyenek Szibériába.

Egy vevő egy illatszerboltban hőmérőt kér. Eléje tesznek egy osztrák és egy orosz gyártmányút, mire a vevő habozás nélkül az osztrákért nyúl. Az eladó megjegyzi:

- Kérem, az orosz ugyanolyan jó, és még olcsóbb is.
- Lehet, de az orosz nem lehet lerázni.

- Hallottad? Végre megszületett a magyar-szovjet megegyezés.

- Nem hallottam, de miben egyeztünk meg?
- Mi megyünk, ők maradnak.

- Hallottad? Három napra megnyitják a nyugati határt.

- Az lehetetlen. Mikor?
- Február 29., 30. és 31-én.

- Hallottad? Ezután egy nappal rövidebb lesz az esztendő.

- Hogyan?
- Hivatalosan közölték, hogy nem lesz többé október 23-a!

A tanító az osztályban kihirdeti, hogy március 15-ére felesleges az utcán csoportosulni, gyülekezzenek csak az osztályban! Mire Pistike megkérdi:

- Fegyvereket itt osztanak, vagy hozzunk hazulról magunkkal?

Tavaszi pótsorozás alkalmával újoncokat vonultatnak be. Eskütétel után egyikük megkérdi:

- Én gyalogos lettem. Fegyvert bent kapunk, vagy hozzam a magamét hazulról?

- Hallottad? Az Üllői út is új nevet kapott.

- Mi lesz az új neve?

- A szocializmus építésének sajátosan magyar útja.

Hirdetés az egyik romos körúti ház kapuján:

„Első emeleti lakás a földszinten kiadó!”

Az egyik ház falán a következő „kijavított” jelszó volt olvasható:

„A Párt félt, fél és félni fog”.

Egy másik felirat hasonló „kiegészítése”:

„(Ne) Támogasd a karhatalmat.”

És egy harmadik „javított” felhívás:

„(F)Éljen a Kádár-kormány!”

Az új párt, a Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP) korabeli „jelentései”:

1. Megint szoarében maradtunk, pajtás.
2. Már szemtelenkedik, még pici.
3. Mennyi szemét, mennyi piszok.
4. Magyar-szovjet megszállók pártja.
5. Minden szovjetbarát menjen a pokolba.
6. Minden sztálinista menjen a pokolba.

- Milyen az új pártjelvény?

- Egy tölcsér fagylalt, felette egy madár.

- Mit akar ez jelenteni?

- Vagy nyalsz, vagy röpülsz!

Mindenkit újra kádereznek; a tagrevízió egyik jelenete:

- Annak idején miért lépett be az elvtárs „elődünkbe”, a Magyar Dolgozók Pártjába (MDP-be)?

- Hogy ezt az állást megtarthassam.

A tagtoborzás során végül felvételre jelentkeznek a burgonya, a paprika és a bab. Folyamodványukban érdemüket hangoztatják, ám a válaszok mindhárom esetben elutasítók: A burgonya valóban néptáplálék, minden asztalon ott van, de Amerikából érkezett, megbízhatatlan. A paprika valóban piros, sőt, ahova és amibe csak kerül, azt is vörössé teszi, de nem szabad elfelejteni, hogy eredetileg nem is olyan rég, még zöld volt! A bab valóban a szegény emberek húspótló étele, de néha „elszólja” magát.

A tanító lendületes meggyőződéssel magyarázza:

- A honvágy gyötrő érzés, nem lehet tőle szabadulni, mindent legyőz, és nem is sokáig lehet kibírni... Pisti közbevág:

- Tanító bácsi, az oroszoknak nincs honvágyuk?

Az egyik vállalatvezetőt otthonában meglátogatja az üzemi párttitkár. A megbeszélés alatt váratlanul megszólal a papagáj:

- Rrrruszki, mrrrrs ki!

A vállalatvezető kalitkástul kirakja a tyúkólba, ahol a tyúkok körülállják, és láthatólag kelletik magukat, dicsérik a papagáj színes tollazatát, szép hangját. A madár egy idő után megunja, kitör:

- Szégyentelen rrringyók! Hát nem látjátok, hogy interrnált vagyok?!

Fogós kérdés, okos válasz:

- Mi a különbség a demokrácia és a népi demokrácia között?

- Ami a zubbony és a kényszerzubbony között.

- Milyen ez a szocializmus?

- Olyan, mint egy repülőút: nagy a távolság és a mélység, majdnem mindenkinek hányingere van, de menet közben nem lehet kiszállni.

- Hogyan köszöntek egymásnak az ismerősök 56 végén és 57 elején?

Októberben: - Hogy vagy?

Novemberben: - Megvagy?

Decemberben: - Te még itt vagy?!

Januárban: - Mondd, te hülye vagy?!

- Kik a világ legbátrabb emberei?

- A magyarok, mert fegyvertelenül megszállták Bécset, majd egész Ausztriát és utána Nyugatot.

- Tudtad, hogy Kölcsey nemcsak költő volt, hanem jós is?
- Hogy-hogy?
- Jó előre megírta: „Nyögte Mátyás bús hadát, Bécsnek büszke vára”. (Célzás Rákosira.)

Kohn mindenáron biztosítékot akar, mielőtt belépne a pártba. A párttitkárt faggatja:

- Biztos benne, hogy nem visznek Auschwitzba?
- Szabaduljon már meg végre a rémképektől! Dehogy viszik!
- És nem hurcolnak el Mauthausenbe se?
- Most mondtam, hogy nem!
- És Bergen-Belsenbe?
- Ej, hát hagyja már! Sehova nem viszik!
- Jaj nekem, szóval itt kell megdöglennem?

- Hallottad a legújabb bécsi sztorit?
- Nem én, mondd már!
- Két osztrák találkozik a Mariahilfén.

- 1957-ben hogyan köszöntik egymást az ismerősök?
- Szervusz, jaj de örülök, hogy láthatlak!
- Szervusz, én még jobban örülök, hogy láthatsz!

Egy vidéki paraszt nézgelődik a még romos Pesten; már nem bírja tovább, hangosan kifakad, de épp a legrosszabb helyen:

- Azt a mindenét ennek az átkozott rendszernek!

Azonnal elkapják, rövid úton internálják. Ezt megtudva, felesége egy percig sem télenkedik: mindkét lovukat eladja, a végén sikerül is férjét kiszabadítania. Épp a tavaszi szántás ideje következik, ló azonban sehol. A férj tépelődik:

- Te anyjuk, most mit fogok be?
- A szádat, apjuk!

- Mi a rendőrségi karhatalmi gumibot új neve?
- Mondd!
- Sűrített marxizmus.

Egy járókelő megáll az internáló tábor kerítésénél és figyel a rabokat. Az őr azonnal rámondul:

- Haladjon tovább! Mit bámul itt?
- Csak „olvasom a szabad népet”. (Célzás a pártújságra: a Szabad Nép-re.)

Egy vidéki tsz küldöttség keresi fel a belügyminisztériumot, és azzal a meglepő kéréssel rukkol elő, hogy állítsák vissza a felosztatott ÁVH-t. Mire a miniszteri titkár epésen megjegyzi:

- Nemrég még épp maguk követelték a megszüntetését.
- Igaz, de akkor még nem ismertük a karhatalmat, a pufajkásokat.

A fegyveres őr megkérdi az egyik internálttól:

- Maga miért van itt?
- Kivettem a földemet a közösből.
- De hát miért vette ki?
- Mert a többi is kivette.
- Szóval maga is ment a nép után?...

Két rab összekerül a börtönben, beszélgetnek:

- Te miért kerültél ide?
- Izgatásért: szidtam a rendszert. És te?
- Nyugtatásért: azt mondtam, úgysem tart ez már sokáig.

A tanár meggyőzően magyarázza a szocialista tervgazdaság, a nagyüzem fölényét. Párhuzamot keresve, sorra kérdi a diákokat az apa múltbeli foglalkozásáról:

1. diák: - Volt egy vegyeskereskedésünk, nem olyan nagy, mint egy közért, de megéltünk.
2. diák: - Nekünk pedig volt egy kevés földünk, nem olyan sok, mint a tsz-nek, de mi is megéltünk.
3. diák, Móricka: - Volt egy nyilvánosházunk, kisebb, mint most a Demokratikus Nőszövetség, de jól megéltünk.

Mivel az írók többsége minden biztatás ellenére is mélyen hallgatott, a párttitkár titokban felkereste a bölcs rabbit, hogy tanácsot kérjen. Az viszont a következő tanmesét mondta: Sára adakozó, jószívű vénkisasszony, egyetlen hűséges társa a kutyája. Egyik nap a jó tündérral találkoznak, aki megszólítja Sárát:

- Leányom, jó szívedért egy kívánságodat teljesítem, bármi legyen is az.

Sára némi töprengés után szemlesütve megszólal:

- A kutyámat változtasd daliás férfivá, engem fiatal lánnyá!

A kívánság teljesül, a tündér eltűnik. Sára nem akar hinni a szemének; kisvártatva boldogan, kitárt karral rohan a férfi felé, mire az megszólal:

- Látod, látod! Ha néhány éve ki nem heréltetsz, most milyen boldog egy pár lehetnénk.

Ismét új sírfeliratok születtek:

- Itt nyugszik Zelk Zoltán. Pártjelvény akadt a torkán.
- Itt nyugszik Horváth Márton. Ezzel tett legnagyobb szolgálatot a pártnak.

- Azt még valahogy megértem, hogy kevés a borunk, mert a terméstől függ, de hogy miért kevés a hordó, azt már nem!

- Pedig igen egyszerű: csak egy Kádárunk van, az is az oroszoknak dolgozik.

- Miért éppen Kádár lett az új pártfőtitkár?

- Mert Hruscsov nevét nehezebb kimondani.

Kádár bizonytalan a jövőt illetően, titokban ő is felkeres egy jóst, aki rögtön felismeri, és kérdéseket tesz fel:

1. Hol fog kezdődni az új háború?

2. Hol fog végződni?

3. Mi lesz Kádár elvtársal?

A jós e kérdésekbe rejtette a választ. Kádár csalódottan távozik, betér egy vendéglőbe, és elmeséli a zenész cigánynak. Az dalokkal válaszol:

1. „Túl az Óperencián...”

2. „Valahol a Volga mentén...”

3. „Hajlik a jegenye...”

Kedvelt beugratás volt 1957-ben: valakivel kirakattak három darab 1 vagy 2 Ft-ost, és megkérdezték:

- Ez itt Rákosi, ez Gerő, ez pedig Kádár, melyik kell?

- Egyik se!

- Köszönöm szépen (és zsebre tette a pénzeket).

A tanító kínosan ügyelve a helyesíráásra, diktálja:

- Rákosi rossz ember (vessző), Gerő is rossz ember (pont). Kádár jó ember. Na, Pisti, olvasd el!

- Rákosi rossz ember (vessző), Gerő is rossz ember, pont Kádár jó ember?

- Aki hallja, adja át: Mátyás és Ernő üzeni, hogy „szabad” földre érkeztek. Imrével találoztak, Jánost is várják!

- Mi a különbség Latabár és Kádár között?

- Latabár okos, de hülyéskedik; Kádár hülye, de okoskodik.

Téli kikiáltás:

- Itt a meleg, forró lángos, le van ejtve Kádár János. (Mondták durvábban is.)

- Mi a különbség egy vödör ürülék és Kádár között?

- A vödör.

Marosán Györgyöt tárca nélküli miniszternek nevezték ki.

- Miért nem rendes, miért csak tárca nélküli miniszter lett? (Célzás eredeti foglalkozására.)
- Mert elfogyott a sütnivalója.

Marosán elsőik között is Illyés Gyulától kérte számon, hogy miért hallgat? Erre Illyés így válaszolt:

- Mert nincs mit írnom, nincs mit mondanom.
- Én még olyan író nem láttam, akinek ne lenne mondanivalója.
- De én már láttam olyan péket, akinek nincs sütnivalója.

- Mikor lesz újra jó világ?

- Majd ha Csang Kaj-sek (*Kína polgári vezetője*) ismét Pekingben, Marosán pedig pékingben lesz.

Marosán édesanyját arról faggatták, mikor lesz már jó világ hazánkban?

Őszintén válaszolt:

- Ha majd a fiam megint pékingben lesz.

1957 októberében lőtték fel az első szovjet műholdat. Korabeli pesti átok:

- Legyen száz műholdad, de egyetlen nyugodt napod se!

- Miért kering olyan hosszan ez az első műhold?

- Annyira örül, hogy neki végre sikerült megszabadulnia.

- De hát miért nem tér már vissza a műhold a Földre valahová?

- Mert az USA nem adott neki menedékjogot.

- És mi lesz a szputnyik neve, ha majd lezuhan?

- Szput-nyekk.

- Miért lőtték fel olyan hamar a második műholdat?

- Hogy ellenőrizze az elsőt.

Fent a két műhold összetalálkozik, a második oroszul akarja köszönteni idősebb társát:

- Zdraszt...

- Mire az megszólal:

- Ugyan hagyj! Nyugodtan köszönj csak németül, itt fent rajtunk kívül senki nem hallja.

- Hallottad? A műhold panaszt nyújtott be az ENSZ-hez.
- Hogy-hogy?
- A Marsot háborús bűnökkel vádolja.

(A második műholdban küldték fel a Lajka nevű kutyát.)

- De hát hogy fogja a Lajka az űrben kibírni?
- Na, hallod! Ha a Szovjetunióban eddig kibírta!

- Hallottad? Eltűnt az égről a Tejút.
- De hát mi történt vele?
- Felnyalta a Lajka kutya.

A szovjet műhold miatt nagy a nyugtalanság az égen: a Fiastyúk szárnyai alá rejtette csibéit. Szaturnusz lehúzta és elrejtette gyűrűjét, Vénusz pedig csúf vénasszonynak öltözött.

- Ugyan mi lesz majd a harmadik műholdban?
- Biztosan két ló.
- De hát miért?
- Hogy elhúzzák a Gönczöl szekeret.

Hallottad? A műhold pályát tévesztett.

- Nem hallottam. Merre tart?
- Itt jön ki a könyökömön.

Hruscsov nyilvános gyűlésen újabb javaslattal állt elő:

- Emeljük ki Sztálint Lenin mellől, mert nem méltó arra, hogy ott legyen.

Erre egy lelkes helyeslő hang bekiáltja:

- Egyetértek Hruscsov elvtárrsal; javaslom, hogy szeretve tisztelt Hruscsov elvtársunkat tegyük oda helyette.

- Mi jellemzi a mai szocialista realizmust?
- Megszűnik az embernek ember által való ábrázolása.

Mindenem oda, csak a kiejtésem maradt! **(1958)**

A távozás utáni második évben egy magyar disszidens sóhaja Bécsben:

- Mindenem oda, csak a kiejtésem maradt!

A Földközi-tengeren két izraeli személyszállító hajó úszik egymással szemben, az egyik kivándorlókat visz, a másik hazatérőket hoz. A hajók egymás közvetlen közelébe érve, az utasok megpillantják egymást, mindkét fedélzeten egyszerre emelkednek ég felé a karok, és hangosan kiabálják:

- Meg vagytok örülve?

Az első szovjet műhold országos téma lett. Két cigány korabeli párbeszéde:

- Na, te is láttad a műholdat?

- Mán hogy láttam vóna? Nem vagyok én párttag!

Kocsmai borozgatás közben az egyik cigány a kelleténél mélyebbre néz a pohár fenekére. Társa felkarolja, biztatja:

- Gyere, Lajoskám! Szíjjunk egy kis jó levegőt!

- Dehogy mék! Jó nekem itt!

Végül mégis sikerül kicipelni, de Lajos a fejét leszegzi:

- Ne a földet nézd mán, hanem a csillagokat!

- Mit nézzek rajtuk! Eleget láttam őket!

- De ott van fönt a műhold, azt nézd!

- Nem nézem, nem vagyok én kommunista.

- Ha egyszer majd mi magyarok is műholdat bocsátunk fel, az milyen pályán fog keringeni?

- Hát lehet kérdéses? A szovjet műhold körül.

A holdraszállítás előkészületei során az amerikaiak nemzetközi tagtoborzást hirdetnek, jutalommal kecsegtetve az elszánt vállalkozókat. Három jelentkező is akad: sorra kérdezik igényeiket. A magyar egymillió dollárt kér, és úgy rendelkezik, ha nem térne vissza, az egész összeget utalják át családjának! A francia jelentkező kereken kétfélmilliót kér, és ha balul ütne ki a dolog, a fele összeget juttassák el családjának, a másik felét pedig kedvesének! Kohn hárommilliót kér: egyet családjának, egyet kedvesének, egyet pedig annak a magyarnak, aki felmegy helyette.

A TASSZ (*szovjet hírügynökség*) bejelentette, hogy Hruscsov főtitkár elvtárs 1958. április 4-ére újra Budapestre érkezik. Előre közlik, hogy nyakában tábla fog lógni magyar felirattal:

- Nekem már nincs édesanyám!

- De hát mire való ez az egész? Miért kell ez a felirat?
- Mert már nem lehet őt oda küldeni...

Egy idős tsz-tag épp aznap jön Pestre, amikor Hruscsov ide látogat. Az öreg paraszt mit sem sejtve ballag az utcán, amikor eldördül a dízsorsűz. Emberünk behúzódik egy kapualjba, onnan tekinget szét. Megnyugtatják:

- Bácsi, ne tessék félni! A lövés Hruscsovnek szólt.

Megnyugodva lép ki a kapualjból, kiszórtatva újabb sorsűz. Rohan vissza, ott mosolyogva mondják:

- Most mondtuk, hogy Hruscsovnek lőttek.
- Hát az első nem talált?

- Hallottad? Kádár egy kormánykerék nélküli kocsit kapott ajándékba Hruscsovtól.

- Hát szép-szép, de hogy tud vele közlekedni?

- Távirányítással.

56 után Kádár részleges tisztogatást rendelt el az ÁVH-nál, a hírhedt államvédelmi hatóságnál. A hír világszerte elterjedt.

- Mit mondtak rá az arabok?
- Kapd el Kádár.

Egy jelenet az „elbocsátott légió” végnapjaiból: az ÁVH-s százados minden emberét magához rendeli, rájuk üvölt:

- Szemét banda! Tönkretettetek! Aki Kádár elvtárs ellen van, azonnal takarodjék! Háromig számolok, tűnjetek el! Egy, kettő, három!

A húsz főből kettő ezek után is ott marad. A százados jól ismeri felfogásukat, rájuk ripakodik:

- Mit ácsorogtok itt, képmutatók? Tán süketek vagytok? Mars!

56 után bizonyos idő elteltével a párt összehívja az egyházak képviselőit. Együttműködést hirdet, és viszonzásul erőlteti az 1956 utáni fordulat elismerését. A meghívottak mélyen hallgatnak, végül jelentkeznek a főrabbi, és példázattal él:

- Az Úr megteremtette a Világot, utoljára megalkotta Ádámot, kivette egyik oldalbordáját, és belőle lett Éva anyánk, aki Ádámnak társa lett. T.i. hogy ne legyen egyedül; az Úr felszólította Ádámot: Ádám, válassz magadnak társat.

A tanító váratlan nehézséggel kerül szembe: tizenéves diákjaival kell megértetnie a dialektikát. Hirtelen jó ötlete támad.

- Mondj egy számot! - mutat rá az egyik diákra.

- 72 - válaszolja.

- Na, most mondd fordítva!

- 27 - válaszolja.

- Te is mondj egyet! - mutat rá egy másikra.
- 23 - válaszolja.
- Fordítsd meg!
- 32 - feleli.
- Na, gyerekek, hát ez a dialektika. Ugye, milyen könnyű?
- Tanító bácsi - szólal meg Pisti -, én is mondok egyet: 88, ezt tessék megfordítani!

Hasonlóképpen nehéz helyzetbe került az a tanító is, akinek a nacionalizmus-internacionalizmus-kommunizmus fogalmát kellett megmagyaráznia. Hirtelen ötlettel a következőket mondja:

- Nacionalizmus, ha azt mondom, mindenkinek magyar fityisz az orrára. Internacionalizmus, ha azt mondom, hogy mindenkinek fityisz az orrára. Kommunizmus, ha azt mondom, mindenkinek szovjet fityisz az orrára.

Időközben kivontak egy 50 filléres címletű pénzermét; ezzel kapcsolatos a következő tréfás párbeszéd:

- Mit akart mondani az 50 filléresen üldögélő alak?
- Azt, hogy ennyi pénzért nem hajlandó dolgozni.
- Mi a válasz a kicsiny bérekre, fizetésekre?
- Ahogy fizetgetnek, úgy dolgoztatunk.

Az 1958-as május elsejét a megbékélés jegyében minden eddiginél látványosabbra tervezték, és mindenkit mozgósítottak. Kovács és Szabó is halad a hömpölygő tömegben. Egyszer csak Kovács felkapja a fejét, méltatlankodva súgja:

- Te, nézd csak! Ez a Varga mekkora vörös zászlót cipel? Ekkora nincs is a tömegben! Ugyan honnan vette?
- Hagyd! Ezt még 1951-ben nyomták a kezébe.
- Tudod-e, miért a legreakciósabb város Debrecen?
- Hogyne tudnám: mert a Vörös Hadsereg útja a Nagytemplomba, a Szabadság út a Köztemetőbe, a Béke útja pedig a vágóhídra vezet.

(1958 őszén Bartók-fesztivál volt; mivel jelentőségét kissé túl is hangsúlyozták, egy több változatban ismert vicc a következő csattanóval éledt fel.)

Az üdvözült Kohn letekint a mennyből, belát a pokolba. Nem kis megrökönyödéssel tapasztalja, hogy barátja, Grün anyaszült meztelenül pihen egy kényelmes karosszékben, ölében ruhátlan hölgyel, és közben felkorbácsoló stílusú zene szól. Kohn nem bírja tovább, engedélyt kér a távozásra, lerohan a pokolba, ahol irigykedve ripakodik rá barátjára:

- Hát ez több a soknál! Jobb dolgod van itt a pokolban, mint nekem fenn a mennyekben!

- Ugyan hagyd - csitítja Grün -, nem láthatod, hogy a szék ülőkéjéből kiáll egy nagy rozsdás szög, ez a nő itt a feleségem, s közben unalomig Bartókot hallgathatok...

Egy kérdés a jereváni rádióhoz:

- Miért változott meg máról holnapra a műsoruk?

- Költözködés miatt: igazgatónk eddig a börtönnel szemben lakott, most pedig a lakásával szemben.

- Mit csinál a szű?

- Perceg.

- Mit csinál a kis szű?

- Másodperceg.

- És mit csinál a nagy SZU (Szovjetunió)?

- Körülragta hazánk határát.

- Jó, de még jobb, ha most ezt nem nagyon firtatjuk.

Nem azt látom, amit hallok, és nem azt hallom, amit látok (1959)

Központi határozatok alapján nagy erővel indult újra a tsz szervezés. Az év célzatosan legtöbbet előadott nótái: Nincs cserepes tanyám. Ki tanyája ez a nyárfás? Nem győztem az angolokat várni, be kellett a tszcs-be állni.

A helyi tsz-szervezés során a tagság eljut a névadásig; egy idősebb paraszt bácsi javaslata:

- Körösztljük el Bár-ne-volná-nak!

Egy vidéki paraszt bácsi böngészi a feliratokat a klinika folyosóján, de sehogyan sem tud eligazodni. Végre egy orvoshoz fordul.

- Doktor úr, tessék már nekem megmondani, merre van a szemfülészet?

- Bácsikám, ilyen nincs! Van külön szemészet, és van fülészet.

- De nekem egyszerre kell mind a kettő, mert nem azt látom, amit hallok, és nem azt hallom, amit látok.

Az amerikaiak feljutnak a Holdba, s azt hiszik, hogy megelőzték a Szovjetuniót. Találkoznak a holdlakókkal, és nagy nehezen megértetik velük, hogy a Holdon egy rakétatámaszpontot akarnak építeni az égitest Föld felé néző oldalára. A holdlakók kézzel-lábbal magyaráznak:

- Azt nem lehet! Már itt járt egy alacsony, köpcös, kopasz ember (*Hruscsov*), aki az egész területet lefoglalta silókukoricának. (*Célzás Hruscsov egyik gazdasági vesszőparipájára.*)

- Hallottad, az oroszok felmentek a Holdba?

- Mind?

- Kik lesznek a legközelebbi űrrakéta utasai?

- Nem tudom.

- Apró (Antal), Marosán (György) és Kádár (János).

- Dehát milyen alapon, miért?

- Apró, mert apró; Marosán minden szférában feltalálja magát; és Kádár a legjobban távirányítható.

Szovjet tudósok kiderítették, hogyan hívták az első emberpárt.

- Ilyet nem lehet kinyomozni!

- De igen! Adamov és Bordácskája.

Külföldi kocsikat bámul a tömeg a moszkvai Vörös téren. Egy idősebb férfi elismeréssel mondja:

- Na, ez igazán szép Zasztava!

Mire a fiatalabb azonnal kijavítja:

- Tata, látszik, hogy maga egyáltalán nem ismeri a nyugati márkákat. Ez Mercedes.

- Azokat ismerem, de magát nem.

- Képzeld! Kiderült, hogy az NDK-ban még ma is van GPU. (A hírhedt szovjet titkosrendőrség rövidítése.)

- Az lehetetlen!

- Gotewohl-Piesk-Ulbricht.

- Hallottad? A műemléki felügyelőség a Sztálin-szobrot utólag védetté akarja nyilvánítani.

- De milyen címen?

- Mátyás kori műemlék.

- A népligeti díszpáholyt, ahonnan a vezetők a május 1-jei felvonulást nézték, miért vették körül korlátokkal?

- Hogy oda ne rohanjunk!

Az idegenvezető hangosan olvassa egy emléktábla feliratát:

- E házban született Temesi Zoltán lírai költő, aki Kossuth Lajosról szóló verséért József Attila díjat, a József Attiláról szóló verséért pedig Kossuth-díjat kapott.

Az ifjabb Kohn kihasználja a fegyveres alakulatok által kínált lehetőségeket, továbbszolgálóként őrmesteri rangot ér el. Magas rangú látogató érkezik, amikor Kohn szakaszának vezényel, a katonák meg sem mozdulnak. A látogató megszólal:

- Őrmester! Hát hogy vezényel maga? Már a második sorban se hallani.

- Nem hallják? Majd elterjed.

Munkaidő után elgondolkodva ballag hazafelé egy munkás, a szemét a földre szegezi. Megpillant egy degeszre tömött pénztárcát. Már éppen a zsebébe akarja csúsztatni, amikor egy láthatatlan valakinek a hangja megszólal:

- Becsületes ember nem károsít meg másokat. Öntudatos dolgozónak nem kell a potya pénz!

Emberünk nagy ívben eldobja a pénztárcát. Hiába tekinget jobbra-balra, nem lát senkit. Izgalmában betér a legközelebbi italboltba, töményt rendel. Már éppen le akarja húzni, amikor az előbbi hang halkán fülébe súgja:

- Tudod jól, hogy az alkohol öl, butít és nyomorba dönt.

- Dehát ki vagy te, aki már másodszor beleszól az életembe?

- Én vagyok a te őrangyalod, itt állok melletted, hogy vigyázzak rád.

Emberünk a hang irányába fordul és leken egy hatalmas pofont. Az őrangyal szipogva kérdezi:

- Most miért bántottál? Én mindig a javadat akartam.

- Azért, mert hol voltál akkor, amikor beléptem a pártba?

A két arisztokrata: Arisztid és Tasziló összehatalálkozik.

- Rég láttalak, kérlek alássan! Mivel foglalkozol?

- Újabban toronyőr vagyok.

- Igen? És ott fent mi a dolgod?

- Folyton lesem a nyugatiakat.

- Mennyit fizetnek érte?

- Semmit, de legalább örökös állás.

Ez átmeneti év lesz: rosszabb a tavalyinál, de jobb a jövő esztendőnél (1960)

- Ki tudja, milyen év lesz az idej?
- „Átmeneti”: rosszabb a tavalyinál, de jobb a jövő esztendőnél.
- Mi történt Hruscsovval? Miért nem vesz részt a közéletben?
- Mert a lábát törte: elcsúszott a kommunizmus felé vezető úton.

Egy üzemi párttitkár e szavakkal kezdi beszédét:

- Elvtársak! Önkritikát kell gyakorolnom: az előző időszakban hibák sorozatát követtem el. Ezentúl minden erőmmel azon leszek, hogy hasonló eredményeket érjek el: a régi hiányosságokat szeretném újakkal pótolni!

Az ünnepi szónok az elért eredményeket sorolja, végére hagyva:

- ...és mennyi a kocs! Ha ilyen ütemben fejlődünk, az ezredfordulóra gyermekeinknek akár saját helikopterük vagy sugárhajtású repülőgépük is lehet...

Egy hang:

- Aztán mit kezdenének vele?
- Gondolja csak el! Pl. a fia meg fogja tudni a tv-ből, hogy mondjuk, Debrecenben borjúhúst lehet kapni, csak felpattan a gépére, odaröppen, és előbb kerül sorra, mint a szegediek.

Záhonynál jegyzik a ki- és befelé tartó forgalmat; a vámtiszt hangosan diktálja:

- 10 vagon liszt ki, 20 vagon marha ki, Mojszejev együttes be...

A vártnál gyorsabban csökken a forint vásárlóértéke. A Pénzügyminisztériumban külső szakértők bevonásával értekezletet tartanak. A miniszter javaslatokat kér a pénz vásárlóerejének növelésére. Újszerű elgondolások is születnek:

- A forintosa lyukat kellene ültetni, mint volt a kétfilléresben is, és ezt arannyal kitölteni.
- Nincs annyi tartalék aranyunk.
- Akkor jobb híján ezüsttel kellene feljavítani.
- Ezüstünk sincs elegendő.

Végül Zimits Tibor a sikeres vaszari tsz elnöke szólal meg:

- Elegendő két lyuk is, nem is kell kitölteni, hanem a forintot 1,50-ért eladjuk gombnak.

Két fogoly párbeszéde a cellában:

- Maga miért van itt?

- Mert nem értettem egyet a kormánnyal.
- Szóval, politikai.
- Dehogy! Abban tért el a nézetünk, hogy 20 orkánkabátot szabad-e vámmentesen az országba behozni.

Két bizalmas jó barát kölcsönösen megfogadja egymásnak, hogy semmiféle erőszaknak nem engednek, nem lépnek be a tsz-be. Az eredményes agitáció és szervezés után hónapok múlva találkoznak ismét:

- Hallom, te is csak beléptél! Mikor?
- Hát én az ankét után.
- Milyen ankét után?
- Kaptam *an két* pofont, hogy azonnal aláírtam.
- Hallottad? Másfél méternél alacsonyabb embert be sem vesznek a tsz-be.
- Ugyan! Hisz ez a katonaságnál volt! Miért kell magasabb?
- Hogy kilássék a gazból.

Kohn és Grün felsorolják barátaikat, hogy kit hova sodort 56 szele:

- Mit tudsz Schwarzról, hol van és mit csinál?
- Ő az NDK-ba került, és természetesen ott építi a szocializmust.
- És Weiss hol van, mit csinál?
- Jugoszláviában tartózkodik, és ott úgy tesz, mintha építené a szocializmust.
- És Roth?
- Ő Izraelben él.
- És „természetesen” ő ott építi a szocializmust?
- Ne beszélj bolondokat! Saját hazájában?

Krausz bácsi kijut Londonba, azonnal felkeresi régi barátját, Sternt, aki 56-ban hagyta el Magyarországot. Egy főváros környéki luxusvillában talál rá. Kölcsönösen megörülnek egymásnak, kezdődik az érdeklődés:

- Hogy élsz itt Londonban?
- Hát magad is láthatod! A cityben van az áruházam, ebben a villában lakom. Saját sofőröm van. Mindig máshova megyek nyaralni, hobbiból márkás képeket gyűjtök...
- Hát te aztán igazán meg lehetsz elégedve!
- Ugyan! Lehet egy angol elégedett India nélkül?

Egy középkorú férfi személyesen jelenik meg a Belügyminisztériumban, hogy útlevelet kérjen az USA-ba.

- Kihez megy, és milyen célból?

- A bátyámat szeretném meglátogatni.
- A bátyjának mi a foglalkozása? Csak azért kérdem, hogy vállalná-e az eltartás költségeit?
- Igen, mert a bátyám bankár.
- Jó, és miért menne ki hozzá?
- Mert a bátyám vak, és vezetgetni kell.
- Nem lenne egyszerűbb, ha hazahívná?
- Mondtam, hogy vak, nem hülye!

Kép a jövőből: két idős, nyugalmazott politikus nosztalgiavetélkedője.

Eisenhower: - Olyan népszerű voltam, hogy engem mind a tízmillió magyar epedve várt, pedig azok a te táborodba tartoznak.

Hruscsov: - Na és, mentél? Látod, engem csak hárman hívtak, és én azonnal mentem.

Célzás a májusban meghiúsult párizsi négyhatalmi csúcsra és a nyár folyamán bejelentett kínaiakkal való szakításra.

- Mi a legújabb kínai köszönés?
- Csúcs, fuccs!

- Mi a legbiztosabb eszköz a társadalmi egyenlőtlenségek végleges megszüntetésére?
- A hidrogénbomba.

- Mikor köszönt be az igazi, örök világbéke?
- Ha majd az SZKP főtitkára látogatást tesz a Vatikánba, és bejelenti, hogy gyónni szeretne; a pápa viszont kiüzen, hogy néhány perc türelmet kér, mert még nem tekintette át a legutóbbi párthatározatokat.

Angol nyelvtanfolyamon ún. kiemelt káder vizsgázik. A tanár kérdezi:

- Tudna valamit angolul mondani?
- Igen: Metro-Goldwyn-Mayer.
- Esetleg még valamit?
- Igen, azt egy kicsit nehezebben... (És elüvölti magát, mint a filmbeli oroszlán.)

A tanár nyelvtanulásra buzdítja diákjait. Többen is jelentkezők, sorra megkérdezi, milyen nyelvet tanulnának, és miért?

- Angolt, igazi világnyelv.
- Franciát, az irodalom és a művészet érdekel.
- Spanyolt, mert Dél-Amerikába utazunk.
- Olaszt, mert engem a zene érdekel.

- Németet, a tudományok nyelvét.

- Rendben van - mondja a tanár -, de legyen benne keleti nyelv is!

Mire Pisti megszólal:

- Keletnémet!

Jó ez a szocializmus, de a hozzá vezető út nélkül (1961)

Schwarz hivatalos kiküldetéséből érkezik Nyugatról. A párttagok előtt beszámolót kell tartania. Beszédét így fejezi be:

- Elvtársak! A kapitalizmus a végét járja, haldoklik. Saját szememmel győződhettem meg róla...

Egy hang: - Milyen a halála?

- Micsoda szép halál! Micsoda szép halál!...

Kérdés a jereváni rádióhoz:

- Svédországban megvalósítható-e a szocializmus?

- Igen, de minek?

Kérdés a Magyar Rádióhoz:

- Mi a legjobb a világon? Pl. jó-e a szocializmus?

- Jó a szocializmus, de a hozzá vezető út nélkül.

- Mikor lesz igazi jólét Magyarországon?

- Ha majd a Nemzeti Bank önkiszolgáló boltta válik.

- Mikor valósul meg az örök világbéke?

- Ha majd a Vatikánra ez lesz kiírva: Lenin Fohászati Művek.

A tsz-szervezés befejezése körüli időkből:

- Hallottad? Parasztküldöttség megy a Szovjetunióba Rákosiért?

- Mit akarnak vele?

- Haza akarják hívni, hogy újra ossza fel a földet.

A KGST (*Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa, a szocialista tábor fő gazdasági szerve*) egyik magyar üzletkötője Kohn. Kiküldetéséről megérkezve azonnal jelentést tesz az igazgatótanácsnak:

- Remek üzletet kötöttem: eladtam egy fajkutyát 100 000 Ft-ért.

- Kitűnő! És hol a pénz?

- Két macskát kaptam érte, darabjuk 50 000 Ft volt.

A fellendülő idegenforgalomról készült jelentés hangsúlyozza:

- Ez év folyamán a csehszlovák turisták felkerestek összesen 35 000 szalámit.

A turista felvásárlások után a következő szövegű táblák kerültek ki a csemegeüzletek ajtóira:

- Cseh megette.

Ez év áprilisában Jurij Gagarin elsőnek repült a világűrbe. Korabeli kérdés:

- Mi a különbség Gagarin, a szilva és a sertéshús között?

- Gagarinnak híre, a szilvának hamva van, a sertéshúsnak se híre, se hamva.

Nem kell tartani a húsellátás zavaraitól!

- Hogy-hogy?

Gagarin sok bárányfelhőt látott, és kijelentette, hogy bőven lesz ürühús.

- Gagarint hogyan engedhette el a felesége ilyen veszélyes útra?

- Mert most az egyszer igazi űr-ügyet talált.

Az űrrepülés előtt miért lépett be a pártba Gagarin?

- Mert a Szovjetunióból csak a párttagok juthatnak ki külföldre.

- Miért a Földről irányították mindvégig Gagarint repülés közben?

- Hogy eszébe ne jusson az USA-ba leszállni és menedékjogot kérni.

- Gagarin miben különbözik egy közönséges halandótól?

- Abban, hogy ő kétszer jött a világra.

- Mi a különbség az Üllői út és Gagarin között?

- Semmi: mind a kettőt az oroszok lőtték ki.

Ez év augusztusában újabb űrhajós keringett a Föld körül: Tyitov.

- Mi a különbség Tyitov és egy magyar tsz-paraszt között?

- Semmi: mind a kettő kerüli a földet.

A Szovjetunió és hazánk is megszakította diplomáciai kapcsolatait Albániával.

- Hallottad? Hruscsov megbetegedett.

- Mik a tünetek?

- *Al-bántalm*ai vannak.

„Mi lesz veled Enverke?”

- Hogyan biztatták Enver Hodzsát a barátai?

- Mondottuk, Enver, küzdj és bízva bízzál!

- Már volt láncos kutyánk, Tito, most lesz egy láncos egerünk is: Enver Hodzsa.

Ez év október 24-én Sztálint kivették Lenin mellől. Egész viccsorozat keletkezett róla:

- A Szovjetunióban javul a lakáshelyzet: megszűnt egy társbérlet.

- Új technikai vívmány Moszkvában: a lépegető szarkofág.

- Kiírás a Lenin-mauzóleum bejáratán: „Kirakat rendezés alatt; bent a szocializmus építése zavartalanul folyik.”

(Célzás a sztálini citatológiára és Hruscsov szerepére.)

- A kiemelés tőlem. Ny. Sz. Hruscsov.

- Hruscsov új neve: lépegető exhumátor.

- Új kiírás a lenini mauzóleumon: „Ideológiai tatarozás miatt ideiglenesen zárva!”

- A legújabb pártbüntetés a SZU-ban: sírból való kizárás. *(Célzás Csuhraj: „Tiszta égbolt” és a magyar „Költözik a hivatal” c. filmekre.)*

- Új filmeket mutatnak be Moszkvában: - *Tiszta sírbolt* és *Költözik a ravatal* címűt.

- A moszkvaiak átvették nótáinkat: Énmeltem elaludni nem lehet; Veled is megtörténhet egyszer; Kítették a holttestet az udvarra...

- Javaslat a moszkvai Vörös tér nevének megváltoztatására: legyen ezentúl Blama Lujza tér.

- Ki az abszolút párttag?

- Aki a párttal együtt ingadozik. Vagy: Az, akinek van kivel, van mivel, van hol, mégis taggyűlésre siet.

A kijevei pályaudvaron egy amerikai turista a moszkvai gyorsra vár. Megkérdi az ügyeletet, megnyugtatóják: hamarosan befut. Egy-két óra elteltével a jelenet ismétlődik. Amikor elfogy a türelme, beront az állomásfőnökhöz.

- Hát még ilyet! Már órák óta várok, sehol semmi, a felvilágosítás is csupa mellébeszélés... Micsoda helyzet, micsoda ország?

- Na és? Maguknál meg üldözik a négereket!

Célzás a művelődésügyi miniszter személyének változására:

A művelődésügyi minisztérium előző neve volt Valéria-telep (Benke Valéria), az új pedig Ilkuvics. (Célzás Ilku Pál személyére, a Nyugatival szemben állott Ilkovics néven emlegetett olcsó étterme.)

- Hogyan végződik a „kapitalista” és egy „szocialista” népmese?

- Gondolom egyformán.

- Nem. A kapitalista így: Még most is élnek, ha meg nem haltak. Aki nem hiszi, járjon utána!
A szocialista pedig: Aki nem hiszi, annak utánajárnak!

Én már gyermekkoromban szerettem a rizst (1962)

(A tsz-szervezés befejezése egybeesett az angol eredetű, gyors ütemű és élénk mozgással járó twist nevű tánc és zene népszerűségével.) Korabeli gúny dal a tsz-ről:

„Beléptem a tszcs-be, twist!
Bevittem a tehéncémet, twist!
Hadd tudja meg az a barom,
milyen is a közös vagyon, twist!”

A párt újabb tagfelvételt hirdet. Többek közt a fontosabb zöldségfélék is jelentkeznek. Beszélgetésre hívják őket, hogy mondják el indokaikat. Egymás után fejtik ki érdemeiket:

- Burgonya: nekem főként föld alatti munkában van nagy gyakorlatom.
- Paradicsom: születésemtől kezdve arra törekszem, hogy vörös legyek, és ez kívül-belül sikerül. Én adtam a nevét az örök boldogság és a földi végcél helyének is.
- Bab: háborúban, békében bármi történjék, sőt az időjárás legyen bármilyen mostoha, én mindig a tömegeké vagyok: igazi népeledelként szolgálom őket.

A három jelöltet meghallgatták, kiküldik őket. Bent tanácskoznak, újra behívják a zöldségeket, és közlik velük az elutasító döntést, „személyekre” lebontva:

- Burgonya: Amerikából érkezett, ezért megbízhatatlan. Paradicsom: valamikor zöld volt és ezt akarja színváltoztatással leplezni. Bab: mindig rosszkor szól.

A párttitkárnak jelentik, hogy a cigányprímás vallásos életet él, holott ugyanakkor aktív tagja is a pártnak. Bekéreti.

- Azt hallottam, hogy rendszeres templomlátogató vagy. Igaz?
- Igen, de ugyanilyen szorgalmasan eljárók minden aktíva- és egyéb gyűlésre is.
- Ráadásul még egyházi adót is fizetsz, pénzt dobsz a perselybe, és el nem mulasztanád, hogy külön alkalmakkor is ne adakoznál.
- Igen, de ugyanilyen rendszeresen fizettem a tagdíjat, és minden más célra is adok.
- Látták, hogy megcsókolod a feszületen függő Krisztus lábát.
- A tiédet is megcsókolnám, ha a hitedért keresztre feszítenének.

- Hogyan fog 2000-ben kezdődni egy önéletrajz?

- Én már gyermekkoromban szerettem a rizst... *(Célzás Kína növekvő szerepére.)*

Egy magyar leány 56-ban disszidál, Párizsba kerül, ahol jobb híján prostitúcióra kényszerül. Egyszer a Montmartre-on összeakad egy földijével, aki hivatalos kiküldetésben jár Párizsban. A nő felviszi magával az ún. garniszállóba. Amikor a légyott után fizetésre kerül a sor, a férfi közli.

- Holnap megy a vonatom. Csak 10 frankom maradt.
- Nem tesz semmit - mondja a lány -, a többit add át Budapesten a mamának! Itt a címe...
- Nekünk jelenleg három magyar úrhajósunk is van.
- Kik azok?
- Dobi évek óta a súlytalanság állapotában van; Kádárt kezdettől fogva távolról irányítják, Marosánt pedig épp most lőtték ki. *(Célzás leváltására.)*

Marosán a pártnak küldött 80 oldalas memorandumban fejtette ki véleményét; ti. az év folyamán minden tisztség alól felmentették és nyugdíjazták.

1) Miért bukott le Marosán?

Mert foglalkozást akart változtatni! „Kádár” akart lenni.

2) Újabbán mivel foglalkozik?

Ő a KB (Központi Bizottság) levelező tagja. *(Célzás a 80 oldalas memorandumra.)*

3) Miért maradt munka nélkül?

Mert elfogyott a sütnivalója.

4) Hogy viseli a sorsát?

Zsemle-sütve jár.

5) Hogy néznek rá az emberek?

Ő a kis emberek példa-péke.

A baj és a tragédia közti különbséget fejtegeti a tanár a kisdíákoknak, az érthetőség kedvéért mindjárt példákkal is él:

- Ha pl. baromfivész van, és hullanak az aprójószágok, az baj, ugyan, de még nem tragédia. Ha viszont neves államférfiakkal zuhan le egy repülőgép, és ők szörnyet halnak, az igazi tragédia.

Másnap szakfelügyelő érkezik, tudomást szerez a tanultakról, mindjárt fel is teszi a kérdést: mi a különbség a baj és a tragédia között? Rámutat egy diákra, az szinte fújja a „leckét”:

- Ha egy politikusokat szállító repülőgép lezuhan, és mindenki meghal, az egyáltalán nem baj, hanem tragédia. Ha ellenben hullik az aprójószág, az nem tragédia, de elég nagy baj.

Csak kagylója van, beszélni nem lehet bele (1963)

Egy cseh férfi horgászik a Vlata-ban (*Moldvában*), sikerül egy több kilós halat kifognia. Boldogan viszi haza, és otthon latolgatja az elkészítés módozatait, ámde felesége lehüti:

- Nincs itthon se tojás, se zsír, se pedig paprika. Én nem is tudom, mit csináljak belőle.

A férj megdühödik, fogja a halat, visszamegy a folyóra, és beleengedi a zsákmányt a vízbe. A hal azonnal felbukkan, elkiáltja magát:

- Éljen a szocializmus!

A. Novotný, csehszlovák köztársasági elnök ünnepi szónoklatában így lelkesít:

- Széles és egyenes úton együtt menetelünk a boldog végcél: a szocializmus felé.

Egy hang:

- Éhesen?

A szónok:

- Menetelés közben nincs zabálás!

A. Novotný köztársasági elnök magához rendeli közellátási miniszterét, és jelentést kér tőle a rendelkezésre álló élelmiszertartalékokról. A miniszter sorolja:

- Burgonyából van még úgy hat hónapra elegendő tartalék, lisztből három hónapra, zsírból pedig kettőre...

- Szlovákiát is beleértve?

- Nem, csak kettőnket!

- Mi a különbség a kapitalizmus és a szocializmus között?

- A kapitalizmusban szociális, a szocializmusban pedig kapitális hibákat követnek el.

- Mi lenne, ha nem volna szocializmus?

- Minden!

Egy lelkes szónok a beszámolója végén színes képekben vázolja fel a jövőt, közben sűrűn emlegeti a horizont szót. Egy hallgató otthon az idegen szavak szótárában utánanéző a szó pontosabb jelentésének. A meghatározás a következő:

- Horizont: látóhatárunkat lezáró képzeletbeli vonal, melyhez minél jobban közeledünk, annál inkább távolodik, és soha el nem érhető.

A két nagyhatalom hivatalosan is deklarált versengésének időszakában az egyik ideológiai szeminárium vizsgakérdése:

- Jelenleg milyen viszonyok vannak az USA-ban és a SZU-ban, és a közeljövőben mi várható?
- Az USA-ban ma nyomor és munkanélküliség van, a helyzet feszült, a vezetőket utálják. Ezzel szemben a SZU-ban teljes a foglalkoztatottság, mindenkinek megvan a betevő falatja, a helyzet nyugodt, a vezetőket szeretik és önként követik.
- Helyes, és mi lesz, mondjuk, a SZU-ban 20 év múlva?
- Az, ami ma az USA-ban van.

Kohn repülőgépen utazik, amikor egyszer csak jeletkezik nála Szent Péter.

- Le fogtok zuhanni, hacsak nem kezded el éltetni a kapitalizmust!

Kohn ijedten körbenéz, ott az osztályvezető, a párttitkár; kinéz, és a fejét rázza. Igen ám, de már a földi tárgyak körvonalai is kezdenek kirajzolódni, amikor Szent Péter ismét jelentkezik. Kohn félelmében másodszor is nemet mond. Mielőtt azonban becsapódna a gép, elordítja magát.

- Éljen a kapitalizmus!

Szomszédja nagy erővel oldalba böki:

- Hát ha már taggyűlésen elalszol, legalább ne éltesd itt a kapitalizmust!

A nyugati turisták egyre nagyobb számban keresik fel hazánkat. Nemzetközi gyakorlatnak megfelelően több nyelvű táblát állítanak fel a nyugati határon a következő szöveggel:

- Szívélyesen köszöntjük az átkos kapitalizmusból érkező kedves vendégeinket a mi szocialista hazánkban!

- Hallottad? Kohn és Grün önként jelentkezett vájárnak a széncsatára.

- Nem hallottam.

- Nem is fogod!

Ez év februárjában ismét választásokat rendeztek, az eredmény egy percig sem volt kétséges. Egy választó belép a szavazóhelyiségbe, és kezébe nyomnak egy szavazólapot.

- Nem ezt kérem, tessék adni egy másikat!

Készséggel adnak neki egy másik cédulát, de arra is ugyanezt mondja:

- Nem, ez nem kell! Adjanak másikat.

Kívánságát teljesítik, de kioktatólag azonnal megjegyzik:

- Nem értjük az elvtársat, mi a kifogása? Láthatja, minden szavazólap kitöltetlen és teljesen egyforma.

- Hát hadd legyen már az az illúzióm, hogy ezt szabadon választottam!

- Ki az abszolút tájékozatlan?

- Aki a Gyümölcsoltó Boldogasszonyról azt hiszi, hogy Micsurin özvegye.

- Mi jellemzi napjaink Magyarországot?

- Legvidámabb barakk a lágerben.

- Milyen Kádár telefonja?

- Csak kagylója van, beszélni nem lehet bele.

- Rákosi rendszere volt az erősebb, vagy Kádáré?

- Gondolom, Rákosié, mert neki Farkasa volt, de Kádárnak csak Czinegéje van. *(Mindkettő hadsereg-főparancsnok volt.)*

- Mi a különbség az NSZK és az NDK között?

- Az, hogy az NDK-t jobban kell szeretnünk.

- Milyen most a szocialista tábor labdarúgó-válogottjának felállása?

- Balszélső: Enver Hodzsa, balösszekötő: G. Gheorghiu-Dej, középesatár: Kádár János, jobbösszekötő: W. Gomulka, jobbszélső: J. Br. Tito, s végül az edző: Ny. Sz. Hruscsov.

Ez év júniusában halt meg XIII. János pápa, novemberben lőtték agyon J. F. Kennedyt.

- Ki a párt idei két nagy halottja?

- XIII. János pápa és Kennedy, az USA elnöke.

F. Kennedy lelkét az égben maga az Úr fogadja. Szeretettel átöleli és mondja:

- Fiam, érezd magad otthon! Külön lakosztályt rendeltem a számodra: haladj először egyenesen, majd fordulj jobbra, és a folyosó végén megtalálsz.

Kennedy kisvártatva izgatottan tér vissza. Az Úr megkérdezi:

- Talán nem találod? Eltévesztetted az irányt? Adok melléd egy angyalt.

- Nem Atyám, köszönöm. De ahogy jobbra fordultam, ott találtam Sztálint egy nagy fütykössel, nálam meg nem volt semmi.

- Menj csak el mellette nyugodtan! Nem téged vár az.

A visszatért úrhajóst ünnepélyes fogadtatásban részesítik. Az SZKP főtitkára félrevonja, és négy szemközt megkérdi:

- Mondd, fiam, csakugyan voltál az égben?

- Igen, jártam fenn.

- És láttad ott az Istent?

- Láttam bizony.

- Gondoltam én, de ne mondd már senkinek!

Az ünnepélyes fogadtatás és a párbeszéd megismétlődik a pápánál is, az úrhajós végső válasza azonban eltér:

- Nem láttam én ott fent az égvilágon senkit.
- Mindjárt gondoltam, de el ne mondd már senkinek!

Utoljára az USA elnöke fogadja hősünket, párbeszédük befejezése ezúttal így alakul:

- Igen, láttam az égben az Istent - mondja az úrhajós.
- Nos, akkor végképp meg vagyok nyugodva - így az elnök.
- Semmi oka rá, mert az Isten néger.

1963-ban rövid ideig tartó kínai-indiai határvillongás volt.

- Miért nem tudott egyik fél sem győzni ebben a himalájai háborúban?
- Mert a szovjet fegyverek legyőzhetetlenek.

Lábhoz tett nyelvvel várjuk a fejleményeket (1964)

- Miért felülmúlhatatlan a szocializmus?

- Mert minden előző kortól örökölt: az ősközöségtől a termelés módját, a rabszolgaságtól a bérezést, a feudalizmustól a kiskirályokat, a kapitalizmustól pedig az állandósult válságot.

- Mi a szocialista munka három fő ismérve?

1. Mivel a munka „nemesít”, el kell kerülni, hogy e káros társadalmi folyamat bekövetkezzék!
2. Amíg fizetgetnek, addig dolgozgatunk.
3. Legfontosabb a munkához való „hozzáállás”, arra vigyázzunk, hogy mások is hozzáférhessenek!

- Békében mi az üzemi békebrigádok feladata?

- A munkát békén hagyni!

Hruscsov mely három fő kérdésre nem tudott válaszolni?

- 1) Ha a kapitalizmus rothad, miért akarják Nyugatot mégis utolérni?
- 2) Németországot hogyan tudták úgy kettéosztani, hogy Nyugatra került minden fasiszta, Keletre pedig valamennyi demokrata?
- 3) Ha majd az egész világon kommunizmus lesz, a Szovjetunió honnan szerzi be a gabonát?

- Mi jellemzi a szocializmust?

- Olyan nehézségek folyamatos legyőzése, melyek egyébként nem lennének.

Egy távoli szibériai faluból Leningrádba látogat a munkásmozgalom egy veteránja. Minden nevezetességet gondosan megnéz, s végül megkérdez egy idegenvezetőt:

- 1917-ben volt itt egy felkelés, aztán lett-e belőle valami?

Az idős Grünwald bácsi elköltözik az élők sorából. Lelke jelentkezik az égi kapusnál, Szent Péternél, aki elmondhatja vele élete történetét.

- Hát megszülettem az Osztrák-Magyar Monarchiában, felnőttem, szakmát tanultam, és munkát vállaltam a Csehszlovák Köztársaságban, saját kis műhelyem is lett Magyarországon, és most üzemi szakmunkásként mentem nyugdíjba a Szovjetunióban, ott is haltam meg. Szent Péter bekiált az Úrnak:

- Uram, gyere! Megvan a bolygó zsidó!

Grünwald bácsi méltatlankodva háritja el:

- Ugyan, életemben ki sem mozdultam Munkácsról!

Bányász-szerencsétlenség volt Tatabányán; az áldozatok ünnepélyes temetését a TV is közvetítette. Az apa, és fia, Móric is nézi a temetést, a kis Móric folyton kérdez:

- Apa, ki az a fekete szoknyás férfi?
- A katolikus pap.
- Hát az a palástos?
- Az a kálvinista pap.
- És hol van a rabbi?
- Kisfiam, nem a minisztériumban, hanem a bányában volt a robbanás.

Három időszerű kérdés a jereváni rádióhoz és a feleletek:

1. Lesz-e a kommunizmusban pénz?

- Akkor sem lesz.

2. Van-e élet a Holdon?

- Ott sincs.

3. Lehet-e idős, kopasz férfit szeretni?

- Provokatív politikai kérdésekre nem válaszolunk. *(Hruscsovra vonatkozik a célzás.)*

(Hruscsov magyarországi látogatása során ajándékba kapón egy bábolnai ötös fogatot.)

- Mi a különbség Árpád vezér és Kádár között?

- Árpád adott egy fehér lovat, kapott érte egy országot; Kádár adott öt fehér lovat és ráadásnak még egy országot.

Kádár János külföldi tudósítónak nyilatkozik; a beszélgetés végén a riporter a következőket kéri:

- Kérem, őszinte választ adjon, hogy önt hányan támogatják ma Magyarországon?

- Szerintem kilenc és fél millió.

- És mit lehet tenni a további félmillióval? Nem okoznak gondot?

- Nem, mert őket köti a pártfegyelem.

Hruscsov magyarországi látogatása során négyszemközt kérdi Kádár Jánostól:

- Ha a szovjet csapatokat kivonnánk, a rendet fenn tudnád tartani?

- A rendet igen, de a rendszert nem.

Modernizált felelet egy történelemórán feltett kérdésre:

- Ki volt Szulejmán szultán?

- A mohácsi szerződés értelmében hazánkban ideiglenesen állomásozó török csapatok fővezére, a birodalom ura.

- Miért bukott meg Hruscsov?
- Mert nem akarta a közösbe beadni a tőlünk kapott ötös fogatot.
- Dehát voltaképpen mi történt Hruscsovval? Csakugyan baleset érte?
- Igen, elesett a kommunizmus felé vezető úton.

Kádár János éppen Lengyelországból érkezett, amikor Hruscsovot leváltották. Beszédében sorra vette a szocialista tábor országait:

- A szovjet elvtársak, lengyel testvéreink, jugoszláv barátaink, csehszlovák szomszédaink és a Román Népköztársaság polgárai.

- Mi a szocialista tábor legnagyobb közös dilemmája?
- Lehetséges-e a táboron belüli békés egymás mellett élés?

Hruscsov leváltása után mi a magyar álláspont?

- Lábhoz tett nyelvvel várjuk a fejleményeket.

Távirat Hruscsov leváltásáról Moszkvából Kamcsatkára, és a két hónap után érkezett válasz:

- Hruscsov elvtárs beadta lemondását.
- Mit szól hozzá Sztálin elvtárs?

Leváltása idején melyik nép milyen nevet adott Hruscsovnek?

Magyarok: Már-kuss!

Törökök: Iszkiri!

Görögök: De-moszt-the-mész!

Hruscsov leváltásának módjáról rémhírek terjedtek el, az utód Brezsnyev kénytelen volt személyesen cáfolni:

- Hruscsov elvtársnak egyetlen haja szála sem görbült meg! (*Célzás Hruscsov kopaszságára.*)
- Újabb bizonyíték van rá, hogy a Föld gömbölyű.
- Mégpedig micsoda?
- A Nyugatra szórt átkok Keletről térnek vissza.

Egy prágai húsbolt előtt hosszú sor kígyózik. Egy idő után a sor vége felé álló idős férfi elveszíti türelmét, felkiált:

- Megyek, és leszúrom azt az átkozott Novotnyít! - és elrohan. Nemsokára visszatér, csendben beáll a sor legvégére. Valaki megkérdi:

- Mi az? Nem sikerült?

- Á, ott még többen állnak!

Egy kolozsvári húsbolt előtt még hosszabb sor áll. Egy idő után kiszól az üzletvezető:

- Most érkezett a húszállítmány, de mindenkinek nem jut. Távozzanak a magyarok!

A magyarok kedvetlenül elszélednek. Telik-múlik az idő, újra kiszólnak:

- Kevesebb a hús, mint gondoltuk. Távozzanak a zsidók is!

Azok is hazatérnek. Csak nem halad a sor előre. Újabb felhívás:

- Most már meg merjük mondani: mára nem érkezett hús, úgyhogy a románok is menjenek haza, holnap próbálkozzanak!

A tömeg szétoszlik, egy öblös hang:

- A fene egye meg! Már megint a magyarok jártak jobban!

Szeptemberben jugoszláv küldött járt Magyarországon, Tito vezetésével.

- Miért jött Tito?

- Az ebadóért.

Ittjártakor Tito miért ragaszkodott ahhoz, hogy a Margit hídon menjenek át Budára?

- Mert el akarta kerülni a Lánchidat.

A feneket nem nyalni, hanem kotorni kell! **(1965)**

- Mi a szocializmus két szakasza?
- 1. A fejlődés nehézségei; 2. A nehézségek fejlődése.

- Mi az abszolút végtelen?
- A szocializmus kezdeti nehézsége.

- Mikor fogjuk igazán sajnálni a szocializmust?
- Majd a kommunizmusban.

- Mi a különbség a kapitalizmus és a szocializmus válságai között?
- A kapitalizmusé ciklikus, a szocializmusé pedig permanens.

- Mivel tehetnénk biztosan tönkre a kapitalizmust?
- Azzal, ha munkamódszereinket exportálnánk.

Kohn bácsi a moszkvai lottón több millió rubelt nyer, de nem hozhatja haza, ott kell elköltenie. Megvesz egy egész áruházat, beáll a pult mögé, és ingyen osztogatja az árucikkeket. Értetlenül kérdezik tőle:

- De hát miért herdálja el a nyereményét?
- Szerettem volna látni, milyen is lesz a kommunizmus első napja!

- Mikor lesz ránk igazán jó világ?
- Ha majd egy amerikai turista száz dollárért hetven forintot kap, hogy megnézzze Magyarországot.

- Miért építjük a szocializmust?
- Mert még ez is jobb, mint dolgozni.

- Milyen típusú szocializmus van nálunk?
- Spanyol, mert lop ez, lop az, mégis minden frankó.

Egy 56-os disszidens látogatóba érkezik, felkeresi rokonait, barátait, és egy közös vacsorán beszélgetnek. Az amerikai viszi a szót:

- Ti hogy vagytok itthon?

- Köszönjük jól. Nem panaszkodhatunk. És te hogy élsz, hogy vagy?
- Nekem jól megy a sorom, hál' isten, de én panaszkodhatom.

Egy cigány felvételét kéri a tsz-be. Tájékoztató beszélgetésre hívja az elnökség, hogy néhány sablonos kérdést válaszoljon meg:

- Ha sok szilva teremne, mit csinálnál?
- Szilvóriumot.
- Ha sok alma?
- Almáriumot.
- És ha nem teremne semmi?
- Szemináriumot.

- Hazánk jelenleg valóságos virágoskert.
- Hogyhogy?
- Dobi borvirág, Kádár nebáncsvirág, Czinege mákvirág, és van tízmillió árvácska.

Tavasztúton és nyár elején újabb pusztító árvíz volt Magyarországon és a szomszédos Szlovákiában.

- Miért volt ilyen pusztító a mostani árvíz?
- Mert a feneket nem nyalni, hanem kotorni kell!

Ez év áprilisában avatták fel a Dózsa György úti Lenin-szobrot, amely a ledöntött Sztálin-szobor helyére került.

- De hát miért van kabátban Lenin?
- Mert a következő telet is szeretné kihúzni.

Kádár egy rádiós szereplése utáni napon vidéki körútra indul. Egy faluban megállítja a kocsit, kiszáll, odaint egy gyereket.

- Eredj, mondd meg apádnak, hogy az a bácsi megy most hozzátok látogatóba, aki tegnap a rádióban beszélt!

A gyerek előrerohan, már a kapuban kiabálja messzebről is hallható hangon:

- Apám, gyere! Mindjárt itt lesz Bálint gazda, aki tegnap beszélt a Szabad Európa Rádióban!

A Népköztársaság útján az egyik fa tetején egy ember újságot olvas. Elég nagy feltűnést kelt; egy rendőr odamegy, és letessékeli.

- Mondja, maga mit csinál ott fenn?
- Újságot olvasok, de szabad országban egy szabad állampolgár ott olvas, ahol neki tetszik!
- Elnézést, nem tudhattam, hogy ön külföldi.

Az Úr friss híreket akar hallani a Földről, ezért három angyalát leküldi, hogy a világ más-más pontjáról szerezzenek értesüléseket. A megadott időpontban visszatérnek, leadják jelentésüket:

1. Egy angyal az USA-ról: Az emberek szorgalmasan dolgoznak, jól élnek, de félnek a háborútól.
2. A másik angyal a Szovjetunióról: Az emberek nem dolgoznak, nem is élnek jól, félnek a háborútól.
3. A harmadik angyal hazánkról: Az emberek nem szakadnak meg a munkában, valahogy mégis jól élnek, és nem is félnek a háborútól.

Az Úr elgondolkodva mondja:

- Hm, magyarok! Ez a pimasz társaság már megint rám számít.

Az Úr nem elégszik meg másodkézből kapott értesülésekkel, úgyis régen látta már a Földet, elhatározza tehát, hogy személyesen járja be, mint valamikor tette. Először a washingtoni Fehér Ház felé tart; ott egy lépcsőn üldögélő, gondokba merült emberrel találkozik. Az Úr kérdésére kiderül, hogy a férfi az USA elnöke.

- Hát miért búsulsz itt, fiam? Talán segíthetek, én vagyok a Mindenható.

- Hogyne búsulnék, Atyám, hiszen Kínának több a lakosa, a SZU-nak pedig nagyobb a területe, tőlük féltem az én népemet.

- Ne félj semmit! Gondolj arra, hogy ti viszont sokkal, de sokkal gazdagabbak vagytok, és azok is maradtok.

Az elnök láthatólag meg is vigasztalódik; az Úr vándorol tovább. Felkeresi Pekinget; az elnöki palota lépcsőjén szintén egy gondokba merült embert talál. Hamarosan itt is kiderül, hogy maga az elnök. Az Úr tőle is megkérdi:

- Miért bánkódol, fiam? Hátha segíthetek?

- Ezen úgysem tudsz. Az a gondom, hogy az USA gazdagabb, a SZU-nak pedig nagyobb a területe, mint Kínáé; tartok is tőlük.

- Ezért ugyan nem kell búsulnod, hiszen ti többen vagytok, mint a másik kettő együttvéve.

A kínai elnök is láthatólag megnyugszik, és az Úr folytatja vándorútját. A moszkvai Kreml lépcsőjén az előzőkhöz hasonló jelenet fogadja, ott is az elnökkel van dolga. Újra csak megkérdi:

- Miért vagy olyan gondban? Talán segíthetek?

- Hogyne lennék gondban, amikor az USA gazdagabb, Kína pedig népesebb a SZU-nál.

- Hát ezért igazán nem kell búsulnod! A te hazád a legnagyobb a világon.

Az elnök láthatólag megnyugszik. Az Úr végezetül felkeresi hazánkat. A Parlament lépcsőjén itt is egy búsakodó férfi fogadja. Hamarosan kiderül, hogy ő Kádár János. Ez egyszer az Úr nem szól egy szót sem, letelepszik mellé, és azóta is együtt sírnak.

- A két német állam hogyan osztozott meg Marx hagyatékán?
- Úgy, hogy az NSZK kapta a Tőkét, az NDK pedig a Kiáltványt.

- Hazánk szuperszonikus ország.
- Hogyhogy?
- A vezetőknek szuper, a népnek szóni kuss!

- Mi a különbség a cirkusz és a kormány között?
- A cirkuszban okosok hülyéskednek, a kormányban hülyék okoskodnak.

Egy szocialista újjgazdag elhatározza, hogy megszerzi a státusz-szimbólumokat; kezdi is mindjárt egy különleges papagájjal. Bemegy a boltba, rámutat egy tetszetősebb példányra.

- Ez mit tud, és mennyibe kerül?
- Mindenkinék kora és neme szerint köszön magyarul és angolul, gyorsan tanul újabb szöveget; az ára ötszáz forint.
- És az ott középütt? Kérem, nekem a legszebb, legokosabb madár kell!
- Az meg elmondja a *Miatyánkot*, a *Himnusz* szövegét, és mindent tud, amit az alsó. Ára ezer forint.
- Olcsó, nekem drágább kell! Az ott legfelül mennyibe kerül?
- Az kétezer forint.
- Na, és az mit tud ennyi pénzért?
- Az semmit!
- Hát az hogy lehet?
- Az a főnök!

A vadon élő állatok után az állatkertiek is vezetőt, mégpedig párttitkárt választanak maguk közül. Három jelölt szerepel a listán, a röpgyűlés azonban kettőt leszavaz, a harmadikat fogadja el. Az indoklás a következő:

1. A medve tekintélyes, de állandóan bundában fészít.
2. A gólya szerénytelen, mindig nagy lábon él.
3. Az ülógumós majom megfelel, mert csupasz a fenéke, és ráadásul piros is.

Egy tsz-tag bejelenti az elnök halálát, és amikor a rendőrségen a jegyzőkönyvvezető kérdi a halál okát, így felel:

- A villám agyonütötte.

A jegyzőkönyvet aláíratták, és közlik vele, hogy elmehet, mire elismétli:

- A villám agyonütötte.

- Tudjuk, már mondta, bevettük a jegyzőkönyvbe.
- De a nyele a kezemben volt.

János bácsit hiába agitálja a pénztáros, egyetlen fillért sem akar bankba tenni, pedig a tsz jól jövedelmez, a tagok gyarapodnak.

- János bácsi, legalább egy ezrest tegyen be a bankba, a többit fölélheti, de lesz egy kis tartaléka!
- Nem teszem én, mert a bank megbukhat.
- Ha véletlenül meg is bukna, a betéteket szavatolja a Magyar Nemzeti Bank.
- Az is ugyanúgy megbukhat, mint a kisebb.
- Ne okoskodjék már annyit! Az csak akkor bukik meg, ha ez az egész rendszer megbukik.
- Á, láttam én már karón varjút! Na és, ha ez a rendszer megbukik, megint odalesz a pénzem, mint eddig.
- Ejnye, hát az nem érne meg magának ezer forintot?

Karácsony előtt újabb ár- és bérrendezést jelentettek be:

- Az árak és a bérek kiegyenlítődnek: amennyivel emelkednek az árak, annyival csökkennek a bérek.

Fock Jenő miniszterelnök jelentette be az ár- és bérrendezést.

- Hogy alakul majd az életszínvonalunk?
- Fockról Fockra változik.
- Miért kellett a hús árát is emelni?
- Mert olcsó húsnak híg a leve.
- A karácsony előtt bejelentett ár és bérrendezés miatt most az aranyvasárnap után mi következik?
- Szomorú, fekete vasárnap.
- Ki az igazi jóstehetség?
- Aki meg tudja mondani a Szovjetunió múltját.

A SZU története pillanatsfelvételekben:

Lenin vezetésének időszaka: sötét alagút végén egy kis fény.

Sztálin ideje: tömött villamoson az utasok fele ül, a felel áll, senki nem tudja, mikor lesz helycsere.

Hruscsov ideje: éttermi asztalokon teríték, a vendégek nem tudják, ki fogja a számlát fizetni.

Brezsnyev ideje: hangversenyteremben ott a karmester, a zenekar, de a közönség még nem tudja, mi lesz a program.

A transz-szibériai expressz nyílt pályán váratlanul megáll, de kint alig észlelhető a mozgás. Az utasok egymás közt:

- Mi történik?

- Mozdonyt cserélnék.

- Miért?

- Pálinkáért.

A hivatalos találkozó után az államférfiak szórakozásul beleegyeznek, hogy hozzanak egy olyan varázsgömböt, mely az ezredfordulót megjósolja. Először Johnson amerikai elnök néz bele, visszahököl.

- Úgy látom, ez a felirat: kommunizmus.

Brezsnyev rendkívül elégedett, magabiztosan tekint a gömbbe, elkapja a fejét, sápadtan körülnéz, és alig hallható hangon kérdi:

- Tud itt valaki kínaiul?

A helyzet reménytelen, de nem komoly (1966)

- Mi a kapitalizmus?

- Embernek ember által való kizsákmányolása.

- És mi a szocializmus?

- A fordítottja.

- Mi a szocializmus?

- A kapitalizmushoz vezető kitérő: a leghosszabb, legdrágább, legrosszabb és legnehezebb út.

Mi a kommunizmus?

- A szegénység egy főre eső egyenlő elosztása.

- Mi a szocializmus?

- Magyar népballada.

- És mi a kommunizmus?

- Orosz népmese.

- Hány út vezet ki a szocializmusból a kapitalizmusba?

- Kettő: a hosszabb az új gazdasági mechanizmus, a rövidebb a disszidálás.

Szépségkirálynőt választanak Magyarországon. Az eseményen Kádár János is megjelenik, gratulál a győztesnek. Gavallérosan meg is kérdezi:

- Mi a kívánsága, kedvesem?

- Nyissák meg a nyugati határokat!

- Csak nem akar velem bizalmas kettesben maradni?

Rikkancskiáltás a közeljövőből:

- Itt a Népszabadság az itthonmaradtak teljes névsorával!

- Hogyan keletkeznek, terjednek a rémhírek, és mi lesz a sorsuk?

- A pártonkívüliek kitalálják, a párttagok továbbadják, és a párt központi bizottsága megvalósítja.

- Mi vehető ma a leghazafiasabb cselekedetnek?

- A párttagok vigasztalása.

- Mi az új gazdasági mechanizmus jelszava?

- Tiszta vizet a fejekbe!

- Mi az új gazdasági mechanizmus másik jelszava?

- Megvalósítjuk a marxizmust-gebinizmust (*szabadkasszás alapon működő üzleti vállalkozás*).

- Mit mond a cigányprímás az új gazdasági mechanizmusra?

- Ha rosszul játszanak, a bandát kell kicserélni, nem a hangszereket!

- Van-e kiút az új gazdasági mechanizmusból?

- Van: Hegyeshalom felé.

- Kik, milyen szemmel néznek az új gazdasági mechanizmusra?

- Az oroszok elviszemmel.

- A kínaiak ferde szemmel.

- A hívő katolikusok pápaszemmel.

- A hülyék elhiszemmel.

- A tízmillió magyar könnyes szemmel.

Új egyezség született az állam és az egyház között: az egyház elismeri az állami ünnepeket, az állam pedig bőjtje szorítja a hívőket.

- Hogy módosul ma a *Miatyánk*?

- Mi Atyánk, Te is úgy ki vagy a mennyekben?

Egy újabb „árrendezés” bejelentése utáni kérdés-felelet:

- Mennyi lesz ezután a havi fizetés értéke?

- A fél élelem bére (*Cézárs „A félelem bére” című filmre.*)

Nyárra ötven százalékkal megemelkedik az életszínvonal: most fázunk és éhezünk, de nyáron már nem fogunk fázni.

Két csontváz összetalálkozik, beszélgetnek:

- Te mikor haltál meg?

- Én még a 48-as szabadságharcban. És te?

- Vén hülye! Nem látod, hogy még élek?

Nagygyűlésen az ünnepi szónok lelkes meggyőződéssel hangoztatja:

- A szocializmus minden áldását voltaképpen majd a mai fiatalok fogják igazán élvezni.

Egy hang a hátsó sorokból:

- Úgy kell ezeknek a pimasz huligánoknak!

Az áremelés utáni kiírás a húsbolt kirakatában:

- OTP-hitelre is kapható!

- Hogy kell valakinek most rosszat kívánni?

- Jó étvágyat kívánok.

- Mi most a legkedvesebb becézés?

- Drága husikám.

- Hogy köszönünk az áremelés után?

- Pá, husi!

- Manapság ki az igazi pesszimista?

- Aki evőpálcikákat szerez be.

- És ki az optimista?

- Aki azt hiszi, hogy lesz is hozzá rizs.

Zárolták a fát és a vasat: tízmillió koldusbotot veszünk kézbe, és ugyanennyi lakatot tesznek a szánkra.

Új tv-játék kezdődik: ezentúl ki mit fog?

- Nyugat a hasát, Kádár a fejét, mi pedig a szánkat.

- Elmentek a február elsejei lagziba?

- Kik házasodnak?

- Az új gazdasági mechanizmus veszi el a munkakedvet.

Fock Jenőt kórházba szállították: sérvet kapott az életszínvonal megemelésétől.

- Most télen mi lenne a legkedvezőbb hőmérséklet?

- Mínusz egy Fock.

Megszigorítják a jogszabályokat: Fock-piszkálásért akár egyévi börtön is adható.

Egy magyar turista Nyugatról hazatérőben a vámos felszólítására felnyitja a bőröndjét, amely - nem kis meglepetésre - tele van gyufásdobozzal.

- Mi értelme ennyi gyufát behozni? Feketézni akar vele? Nálunk is korlátlanul lehet kapni.

- Nem üzletelek én vele, csak annyit hoztam, amennyi saját háztartásunkban a magyar gyufák meggyújtására kell.

- Ki az igazán bátor ember?

- Aki nagy nyilvánosság előtt meg meri kérdezni, hogy a Barátság-vezetéken az olaj jön vagy megy?

Magyar párt- és kormányküldöttségjárt a SZU-ban. Megvitatták az időszerű bel- és külpolitikai, valamint gazdasági és katonai kérdéseket, valamennyiben egyező álláspontra jutottak. A közös közleményt mindkét fővárosban egyidejűleg tették közzé, szövege természetesen egyezik, csak az utolsó mondat szórendje tér el:

Pravda: A helyzet komoly, de nem reménytelen.

Népszabadság: A helyzet reménytelen, de nem komoly.

Hírneves hipnotizőr széles körben ismert mutatványaival kápráztatja el nézőit. Három legismertebb és legsikeresebb mutatványa:

1. Egy önként jelentkezőt a színpadon leültet egy székre, delejes álomba szuggerálja: - Ön most az Északi-sarkon van, dermesztő a hideg, süvít a szél, kavarog a hó... Az illető begombolkozik, didereg, vacognak a fogai. A hipnotizőr egyet pattint, elmúlik a varázs; hatalmas taps.

2. A másik nézőnek ezt mondja: - Az Egyenlítőn vagyunk, 40 °C árnyékban, szellő sem rebben, a párától fülledt a levegő... A jelentkező elkezdi izzadni, homlokát törli, majd csorog róla a verejték, egyre sűrűbben kapkodja a levegőt. A hipnotizőr pattint az ujjával, egy szempillantás alatt múlik el ez a varázs is. Felzúg a taps.

3. Végül a harmadik jelentkezőnek ezt sugallja: - Ön most az USA-ban van, nincs munkája, segélyből él... Ez a néző viszont széles mosollyal hallgatja, kényelmesebben ül a széken. A hipnotizőr már emeli kezét, hogy pattintson, amikor a delikvens váratlanul megszólal:

- Ha most is pattintani mer, úgy állon vágom, hogy lerepül a színpadról!

A fizetések abc-je: atyafiak, barátok, cicák, dolgozók.

Egy járókelő hosszasan nézi a kirakatot, egyenként is az árat, hangosan kifakad:

- A fene egye meg ezt az egész rendszert!

Ebben a pillanatban odalép egy marcona civil, felemeli kabátja hajtóját és zord hangon mondja:

- Feltűnés nélkül kövessen!

A járókelő is ugyanúgy felemeli saját kabáthajtókáját, és kijelenti:

- Nem követem!

Jelenet 2000-ből: a pesti Mao Ce-tung körúton Kohn-fucse fürdőszobai rézkályhát cipel, és szitkozódik. Szembejön vele Grün-fucse.

- Hát te mit cipelsz?

- Ezt a dög nagy rézkályhát viszem a nagy népi olvasztóba. *(Kínában volt egy népi kohómozgalom az ipar fellendítésére.)*

- És miért dohogsz egyfolytában?

- Azokat az örülteket szidom, akik 56-ban azt követelték, hogy vonják ki a szovjet csapatokat.

- Mikor lesz hazánknak atombombája?

- Ha ránk dobják.

- Mi történik akkor?

- eltűnik a város és a falu közötti különbség.

- Hogyan viselkedjünk?

- Vigyázzunk, nehogy pánikot keltsünk!

- És aztán mi lesz velünk?

- Felvesszük a néhai nevet.

- Mi minden látható egy mai kínai lakásban?

- A lakó mao-tracon ülve egy Mao-kép alatt Mao-Zeitungot olvas, a lakás díszé a kínai mao-lika, a szobából a mao-szóba nyílik az ajtó, a kamrában mao-cska vadászik egerekre, közben miao-zik.

- Melyik utcanevet hagynák meg a kínaiak?

- Mao-thner Sándorét.

- Miért járt nálunk az iráni sah?

- Tájékozódni, hogy Dárius kincse elég lesz-e az új gazdasági mechanizmusra.

- És jön-e még egyszer?

- Igen: megnézi, hogy mire is tudtuk Dárius kincsét elkölteni.

Egy esztétikai ülészen a szocialista realizmus létjogosultságát és szerepét vitatják. A vitavezető konkrét példával él:

- Egy apró termetű, púpos és félszemű kalifa megkéreti szomszédja szépséges leányának kezét. Az apósjelölt él a gyanúval, és a kalifától arcképet kér. Ez kihirdeti, hogy az a festő, aki megfelelő portrét készít róla, egy zsák aranyat kap, aki azonban kudarcot vall, halállal bünhődik.

Az első piktor olyannak festi a kalifát, amilyen. Amikor kész a kép, megrendelőjének bemutatja, az éktelen haragra gerjed, és a festőt lefejezteti. A második művész okul az első

tragédiáján: daliás, szép férfinak ábrázolja a kalifát, úgyhogy nem is lehet a képet és modelljét azonosítani. A kalifa most is elégedetlen, az ügyetlen művész büntetése: halál. A harmadik festő kalifánkat lóra ülteti, így magasabbnak látszik; a nyeregben előrehajol, eltűnik a púp, s mivel oldalnézetben van ábrázolva, nem látszik az sem, hogy fél szemére vak. Amikor a képet bemutatja, a kalifa elégedett, megparancsolja a zsák arany kiadását.

Lám, ez a szocialista realizmus!

Világ proletárjai, oszlojtatok! (1967)

- Nekünk jól jön ez az új gazdasági mechanizmus.
- Hogyhoggy?
- Mert elsejétől hozzájárulással kiléphetünk a KGST-ből.

- Csak tíz év után lesz nekünk igazán jó.
- Miért épp akkor?
- Mert a Szovjetunió akkor lesz hatvanéves, és nyugdíjba megy.

Az októberi forradalom 50. évfordulóján Moszkvában is nagy ünnepségsorozat kíséri. Állandóan nagy tömeg hullámszik az utcákon, gyakori a forgalmi dugó és a baleset. Egy idős bácsit is elüt egy gépkocsi, kórházba kell szállítani. Amikor magához tér, az orvosok faggatni kezdik:

- Hova valósi, bácsi?
- Jaj, nem tudom, elfelejtettem.
- Hát hány éves?
- Azt is elfelejtettem.
- A nevét csak meg tudja mondani?
- Nem tudom.
- Hát akkor mit ünneplünk, milyen év az idej?
- Jubileumi! - vágja rá a bácsi diadallal.

- Mi is az új gazdasági mechanizmus?
- A szocializmus alapjainak felszedése.

- Mit tesz az új gazdasági mechanizmus?
- Ballépést jobbra.

- Milyen ez az új gazdasági mechanizmus?
- Hát igazán klasszikus!
- Hogy érted ezt?
- Úgy, hogy a vezetőknek klassz, a többieknek kuss!

- Mi a különbség a kereszténység és az új gazdasági mechanizmus között?
- A kereszténység csak hirdeti, az új gazdasági mechanizmus viszont meg is valósítja az általános szegénységet.

Példázat az új gazdasági mechanizmusról:

Egy mozi nézőterén két vak ül egymás mellett, pereg a film. Bizonyos idő elteltével megkezdődik a párbeszéd:

- Mondd, te látsz valamit?
- Nem látok semmit. És Te?
- Én se.
- Tudod mit, cseréljünk helyet.

Hát itt tartunk most.

Másik példázat az új gazdasági mechanizmusról:

A járókelők egy különös viselkedésű emberre figyelnek fel, aki fél kézzel hosszú zsineteket húz maga után, és sűrűn előre-hátra tekingetve látható gonddal kerülgeti a különféle akadályokat, ügyet sem vetve a nyomába szegődött kíváncsiskodókra. Végre valaki eléje kerül, és megkérdi:

- Miért húzza azt a madzagot?
- Mert tolni nem lehet.

Arisztid vékony zsineteken egy összekötött szárnyú verebet vezet, láthatólag valamit akar vele, de az eredménytelenség miatt folyton csak a fejét csóválja. Összetalálkozik Taszilóval, aki ráköszön, és csodálkozva kérdi:

- Hát te mit csinálsz itt ezzel a veréssel?
- Jární tanítom, mert az új gazdasági mechanizmusban senki sem ugrálhat.

Két tsz-tag poharazgatás közben azon tűnődik: kik találhatták ki ezt az új gazdasági mechanizmust?

- Te, én úgy gondolom, hogy az ügyvédek.
- Szerintem azok sokkal okosabbak, hogy ilyet kitaláljanak.
- Hát akkor pedig az orvosok.
- Azok aztán végképp nem, mert előbb a kutyákon próbálták volna ki.

Illetékes fórumon nagy vita folyik az új gazdasági mechanizmus lényegesnek tekinthető és lényegtelen kérdéseiről, de az álláspontok nem közelednek. Már mindenki hozzászólt, letette a voksát, már csak az idős Kohn bácsi van hátra. Hosszas unszolás után kimondja a szentenciát.

- Ha egy bordélyház csődbe jut, nem az ágyakat, hanem a lányokat kell kicserélni.
- Az új mechanizmusban egyenruha lesz.
- Hogyhogy?
- Egyen ruha lesz, a többi meg ágyékkötőt hord.
- Hol kezdődik az új gazdasági mechanizmus?

- Kisbérnél.
- És hol fog végződni?
- Nagybajomnál.

Szónoki érvelés:

- Természetesen még manapság is előfordulhatnak bizonyos hiányosságok, de most már tudjuk, hogy ezeket milyen megfelelő újakkal kell pótolni...
- Ki az abszolút opportunist?
- Aki a sóletet is pálcikával eszi. *(Célzás a jövőbeli kínai erőfölényre.)*

Május 1-jei felvonulás 2000-ben: a menetben Kohn is cipekedik, izzad, nyög és halkán méltatlankodik. Egyszer csendesen hátraszól Grünnek, aki a végén áll.

- Azért valaha csak könnyebb volt a vörös zászlót cipelni, mint ezt a nagy dög sárkányt. *(A kínai ünnepi felvonulások tartozéka a hatalmas sárkány.)*

Kohn itthon azt hallja, hogy Nyugaton csak heti egy napot kell dolgozni. Alig várja az alkalmat, hogy végre kijuthasson. Amikor Ausztriába ér, első kérdése is ez:

- Tessék mondani: itt csakugyan heti egy napot kell dolgozni?
- Igen, mégpedig a hét közepén, szerdán.
- És tessék mondani: minden szerdán?

A Mont Blanc-alagút építésére nemzetközi pályázatot hirdetnek, és versenytárgyaláson döntenek. Egymást követik az ajánlatok:

Angol: A költségek 50 millió fontot tesznek ki, a kétfelől fűrt alagút menetei közötti eltérés legfeljebb 50 cm lehet.

Német: A költségek 40 millióra rúgnak, az eltérés maximum 40 cm.

Magyar: A költségek kb. 30 milliót tesznek ki, a két alagútmenet közötti különbség legfeljebb 2-3 cm.

A bíráló bizottságnak egyedül a magyar félhez van kérdése:

- És mi lesz akkor, ha az alagút két vége között nagyobb, netán tetemes lesz a különbség?
- Semmi! Legfeljebb lesz két alagútjuk.

Az új gazdasági mechanizmus előrehaladottával a fontosabb köznevek megváltoznak:

Magyarország: Fock-föld, a főváros: Fock-város, az országház pedig Fock-ház.

- Manapság mi a legelterjedtebb népbetegség?
- A Fock-fájás.

- Mi a parlamenti interpelláció új neve?

- Fock-piszkálás.

- Mennyivel jobb ez az új kormány a réginél?

- Egy Fock-kal.

- Mit üzent Mao Ce-tung a magyar népnek?

- Ne féljetek! Titeket nem fogunk bántani, hiszen mao-gyarak vagytok.

- Mi van olyankor, amikor Mao Ce-tung eszik?

- A nagy kínai fal.

A kínai-szovjet határon pattanásig feszült a helyzet: mindkét oldalon nagy katonai erőket vontak össze, valamennyi fegyvernem felsorakozott, bevetésre kész. Az égen sötét felhők gomolyognak. Egyszer csak kitisztul, fent megjelenik Marx alakja, aki több nyelven is hatalmas hangon mondja az égi szózatot:

- Világ proletárjai, oszoljatok!

Egy továbbképző tanfolyamon az előadó megkérdi a hallgatóságot:

- Ki tud önök közül oroszul?

Többszöri kérdésre sem jelentkezik senki, mire az előadó kifakad:

- Mégiscsak hallatlan! Már 22 éve vannak itt az oroszok, és a nyelvüket nem ismeri senki...

Egy hang:

- A törökök meg 150 évig voltak Magyarországon...

- Az új gazdasági mechanizmusban mit fog csinálni, aki sem írni, sem olvasni nem tud?

- Az majd diktálni fog.

Két ismerős cigány hosszú idő elteltével találkozik ismét.

- Hát veled meg mi van, Lajos?

- Én közbe akadémikus lettem.

- Ne beszélj bolondokat, hát írni-olvasni se tudsz!

- Na, én nem is levelező, hanem rendes tag lettem.

De Gaulle Moszkvába látogat, ahol ünnepélyesen fogadják. Brezsnyev, Koszigin és Podgornij egy-egy rövid üdvözlő beszédet olvas fel, De Gaulle azonban szabadon rögtönöz. A díszszázad egyik katonája csendben odaszól mellette álló társának:

- Te, én nem is tudtam, hogy a franciák analfabéták.

Lukács Györgyöt visszavették a pártba; az értelmiségi közvélemény ezt így regisztrálta:

- Lukács Györgyöt újra bezárták a pártba.
- A párt belelépett Lukács Györgybe.

Hosszas gondolkodás után a cigány primás is jelentkezik a pártba. A felvételi beszélgetés során rámutatnak a helyiség falán függő képekre; Marx, Engels, Lenin, Sztálin sorakozik egymás mellett:

- Kiket ismer fel közülük?
- Hát bizony én egyiket sem ismerem.
- Hát akkor hogyan akar párttag lenni, ha senkit nem ismer?
- Miért? Maguk ismerik Gazsit, Lajost, Tódort meg Kálmánt?
- Nem ismerjük!
- Ha maguk nem ismerik az én bandámat, mért kellene nekem ismernem a maguk bandáját?

Hat nap alatt zajlott le a harmadik arab-izraeli háború. Viccek egész sorozata született, illetve aktualizálódott.

Kohn bácsi az izraeli sikereken fellelkesülve, táviratot meneszt Tel Avivba:

- Önkéntesnek jelentkezem. Mikor fogadnak?
- A legelső járattal induljon, fogadásáról gondoskodunk - táviratozzák.

Amikor kiszáll a gépből, a fogadóbizottság elhülve látja, hogy egy aggastyánról van szó. Az üdvözlés után meg is kérdik:

- De Kohn bácsi, hogy gondolta? Hiszen még egy puskát sem bír el!
- És tábornokra nincs szükségük?

A párttitkár próbára akarja tenni Grünt, és megkérdi:

- Grün elvtársnak mi a véleménye az arab-izraeli háborúról? Egyáltalán van már kialakult álláspontja?
- Már hogyan volna, de azzal én magam sem értek egyet!

Roth és Schwarcz megbízható párttag, még egymás előtt sem szeretnének színt vallani; az arab-izraeli háború alatti egyik óvatos párbeszédük:

- Hallottad? Megint lelőttünk három ellenséges repülőgépet!
- Nem. De kik lőtték le?
- Hát a mieink.

- Milyen elismerést kapott Golda Meir a nyugati diplomatáktól?
- Golda, maga az egyetlen igaz férfi az egész izraeli kormányban!

- Miért torpant meg az egész arab hadsereg előrenyomulás közben?
- Mert Golda Meir kijelentette: csak a testemen keresztül!

- Mikor lesz béke a Közel-Keleten?
- Majd ha Dajan és Nasszer négyszemközt tárgyal.

Egy hadtörténész megemlíti, hogy több híres és sikeres hadvezér is félszemű volt: így pl. Vak Bottyán, Kutuzov és most Dajan is. Egy hang:

- Nem kellene Czinege honvédelmi miniszter karrierjét is elősegíteni?

Az arab-izraeli frontvonalon megszólal a hangszóró:

- Mohamed! Állj csak fel, mutatunk neked valamit!

Az arabok lövészárkából vagy húsz Mohamed is feláll, abban a pillanatban izraeli sortűz dördül, az arabok holtan zuhannak vissza. Kisvártatva újra megszólal a hangszóró:

- Ali! Nézd meg, mit mutatunk!

Legalább egy tucat Ali kíváncsi, azokat is mind leterítik. Erre az arabok is észbe kapnak, egy idő után az ő hangszórójuk is megszólal:

- Mózes! Ezt nézd meg, ha mered!

Néma csend, nyugalom. Senki ki nem dugja fejét az izraeli lövészárokból, ellenben megszólal a hangszórójuk:

- Kik keresték a Mózeseket?

Erre felállnak a hangosbemondó kezelői, sortűz, őket is leterítik.

Egy egész szakasznyi arab katona menekül a frontról, egyetlen izraeli fegyveres üzi őket. A szembejövő tiszt látja a helyzetet:

- Álljatok meg! Hát nem látjátok, hogy egy szál izraeli katona elől szaladtok?
- Látjuk, tudjuk, csak azt nem, hogy melyikünket kergeti.

Az arab-izraeli ellentét miatt megszakadtak a magyar-izraeli diplomáciai kapcsolatok.

- Mi volt a Tel Aviv-i magyar követ dilemmája?
- Most nem tudom: hazamenjek vagy itthon maradjak?

A győzelmes háború után amerikai katonai küldöttség érkezik Tel Avivba és szeretnék megkoszorúzni az ismeretlen katona sírját. Mivel ilyen még nincs, szorultságból kiviszik őket a köztemetőbe, és ott rámutatnak Kohn bácsi sírjára. Igen ám, de a küldöttségből valaki tud héberül, elolvassa a sírfeliratot és közli:

- De hiszen ez Kohn, az ismert kereskedő sírja, nem az ismeretlen katonáé.
- Kohn kereskedőnek valóban ismert volt, de katonának abszolút ismeretlen.

Schwarz Tel Aviv-ban zöldségkereskedő. Kitér az arab-izraeli háború, a következő felirat látható a kirakatban:

- Háború miatt zárva. Rögtön jövök.

Az arab-izraeli háború utáni izraeli idegenforgalmi hirdetés Budapesten:

- Látogasson el a Szentföldre, egyúttal tekintse meg a piramisokat is!

- A háború befejeztével is miért félelmetes még Golda Meir?

- Mert ha megszólal, Mahmud el riad.

Tankkal álmodni: jó barát érkezik (1968)

Az új gazdasági mechanizmus programjának realitása és végrehajtásának biztosítéka:

- Napjainkig megmaradtak ugyan az öröklött hiányosságok, de mi már tudjuk, hogyan lehet ezeket újakkal pótolni.

Miért hangoztatta Fock Jenő olyan nyomatékkal, hogy teljes erőnkkel építjük a szocializmust?

- Mert ehhez van elegendő nyersanyagunk.

Célzás egy sétarepülőgép Zuglóban történt lezuhanására:

- Hol a legmagasabb az életszínvonal?

- Zuglóban: három főre esik egy repülőgép.

- Hallottad, hogy jövőre már csak fél kézzel fogunk dolgozni?

- Miért?

- Mert a másikkal majd a fügefalevelet tartjuk.

Egy vásárlási jelenet az egyik illatszerboltban:

- Vevő: Szabadság! Kérek egy csomag 5 éves terv pengét!

- Főnök: Ilyet nem tartunk.

- Vevő: Hát akkor kérek Figarót.

- Főnök: Pillanatnyilag kifogyott.

- Vevő: Akkor tessék valamilyet ajánlani!

Főnök: Azt ajánlom, szíveskedjék másutt érdeklődni, nálunk jelenleg semmi nincs, és nem is tudjuk, mikor jön a következő szállítmány.

A vevő csalódottan el; az egyik eladó, aki fül-, és szemtanúja volt ennek az egész jelenetnek, csodálkozva kérdi:

- Főnök! Hát miért mondott ilyeneket? Minden pengéből van.

- Azért, mert aki még ma is szabadság-gal köszön, az borotválkozzék sarlóval!

- Hogy tanítják a csárdást egy mai KISZ-tanfolyamon?

- Kettőt balra, kettőt balra!

- Ki az abszolút vallásos?

- Akinek józanon is keresztbe áll a szeme.

- Politikailag ki a legtájékozottabb ember Magyarországon?
- Aki meg tudja mondani, hogy jelenleg ki van hatalmon Kongóban.
- És ki a legtájékozatlanabb?
- Aki meg van róla győződve, hogy Csömbe egy új amerikai tánc, Lumumba egy nemi betegség, Kaszavubu Casablanca bátyja, Nasszer pesti vagányok szava, Nixon valamilyen műanyag, Dulles nagy disznóság, De Gaulle új futballszabály, Franco ismert kávéfajta, Tito mosószer, Gomulka sajtóféleség, Wilhelm Pick szalámi, Grotewohl pedig német köszöntés.

(A mexikói olimpián disszidált Varga Zoltán labdarúgó, a csapat Lakat Károly vezetésével utazott ki.)

- Megvan az első aranyérem: Varga Zoltáné, távolugrásból.
- Miért tudott kinn maradni Varga Zoltán?
- Mert nem jól tették rá a Lakatot.

Nemcsak az olimpián szerepeltünk kiválóan, hanem az „ürkutatás”-ban is: 300 évvel ezelőtt levertük a félholdat, 56-ban a csillagot, most pedig a Napot lopjuk.

- Melyik ország a legbékésebb a világon?
- Hazánk, mert még saját belügyeibe sem avatkozik bele.

(1968-ban a varsói hatalmak 200 000-es hadsereggel megszállták Csehszlovákiát. Ez a viccek sorozatát eredményezte.)

A régi álmoskönyvek kiegészítése egy új álomfejtéssel:

- Tankkal álmodni: jó barát érkezik.
- Számunkra mit jelent Csehszlovákia öthatalmi megszállása?
- Most végre megtudjuk, mit jelent a hazánkban ideiglenesen tartózkodó szovjet csapatok ittlétének határídeje.
- Mit keresnek a megszálló csapatok Csehszlovákiában?
- Nem mit, hanem kit: aki behívta őket.
- És meddig maradnak bent?
- Amíg meg nem találják a „behívó”-t.
- Miért van Izrael könnyebb helyzetben, mint Csehszlovákia?
- Mert Izraelt nem baráti, hanem ellenséges országok veszik körül.

Három vezető politikus: Koszigin, Johnson és Dubček egy kocsiban utazik. Az első útelágazásnál hátraszól a vezető és kérdi:

- Merre tartsak?

- Koszigin: Haladjon balra!

A második elágazásnál már Johnson válaszol:

- Tartson jobbra!

A harmadiknál Dubček így szól:

- Jelezzen balra és tartson jobbra!

- Mi van kiírva a csehszlovák határon?

- Szabadság miatt zárva. Az átalakítás ideje alatt a szocializmus építése zavartalanul folyik.

Egy magyar kiskatona levele édesanyjának Csehszlovákiából, a megszállás idejéből:

„Most már jól érzem magam, ne aggódjék! Olyan jól szolgáltam a sereget, hogy századosom megígérte: legközelebb Romániába is velük megyek.”

- Mi a különbség a norvég és a csehszlovák párt között?

- Semmi, mind a kettő Oslóban van.

Csehszlovákia megszállása után közös tanácskozást tartanak a varsói hatalmak. A megbeszélés kezdete előtt kávéét szolgálnak fel; mindenki szürcsölgetni kezdi, csak Dubček ül mozdulatlanul. Brezsnyev megkérdi:

- Dubček elvtárs, nem szokott feketét inni?

- De igen, csak így - felmutatja bilincsbe vert két kezét - nem tudom a cukrot felkeverni.

- Legújabbán mivel fizetnek a csehek?

- Dub-csekkal.

- Melyik nép hogyan építi a szocializmust?

- A magyarok ímmel-ámmal.

- Az oroszok lelkesen.

- A csehek mint a „megszállottak”.

- A csehszlovák kérdés mikor oldódik meg véglegesen?

- Ha saját országukból kivonulnak a csehek és a szlovákok.

(Célzás a sorozatos varsói diáktüntetésekre és a rendőrterrorra.) Két varsói rendőr beszélget:

- Na, mi van a fiaddal? Úgy tudom, egyetemen tanul.

- Á, hagyd már! Kivettem, nem járatom.
- És miért? Nem megy neki a tanulás?
- Dehogy! De verni otthon is tudom.

Nem lehet tudni, mit hoz a múlt... (1969)

- Milyen a lenini humanizmus?

Egy megtörtént esettel lehet legjobban bemutatni. Lenin Krupszkájával sétál a kertben, amikor a kerítésen át váratlanul eléjük pottyan egy labda: a falon kívül játszó gyerekek dobták át véletlenül. Lenin nyugodtan lehajol, közelebb lép a kerítéshez, és nagy ívben visszadobja a labdát a játszó gyerekeknek.

- De mi ebben a humanizmus?

- Az, hogy akár le is lövethette volna őket.

Sztálin a másvilágon összetalálkozik II. Miklós cárral, akit országának legújabb kori sorsa nagyon érdekel. Faggatózni kezd:

- Megvan-e még az orosz birodalom és mekkora?

- Megvan, és sokkal nagyobb, mint valaha is volt.

- Van-e most is hadsereg és az milyen erős?

- Nagyobb a hadsereg és erősebb, mint valaha volt: legyőzhetetlen, a németeket is megvertük.

- Van-e rendőrség? Megvan-e az ochrana (titkos rendőrség)? Van-e ezeknek tekintélyük?

- Megvannak, de a titkos rendőrség mostani neve GPU; mind a kettő erősebb és rettegettebb, mint az elődök.

- Most is Szibériába száműzik a politikai foglyokat, és mennyit?

- Szibériába, és sokkal többet, mint valaha, de a legtöbbet kivégzik.

- Főznek-e még vodkát? Ha igen, mennyit isznak?

- Több vodkát főznek, sokkal többet isznak, mint régen.

- Az én időmben 40 fokos volt, most mennyi?

- Legkevesebb 42-43 fokos, de vannak erősebbek is.

- Most őszintén! Ezért az egy-két fokért érdemes volt ekkora felfordulást csinálni?

- A szocializmusban mitől félnek legjobban az emberek?

- Attól, hogy nem lehet tudni, mit hoz a múlt.

- Mi történik az esetben, ha a Szaharában is bevezetik a szocializmust?

- Tíz év múlva importálni fogják a homokot.

- Miért fejlettebb egy szocialista kombájn, mint egy kapitalista?

- Azért, mert elől aratja a kenyérgabonát, hátul pedig kiugrik a pék, és jelenti, hogy a kenyér elfogyott!

- Miért nem kell félnünk az újabb influenzától?

- Hivatalos közlés hangzott el a közelgő influenzajárványról: a hongkongi vírussal való fertőzéstől nem kell tartanunk, mert a járvány e legújabb fajtája csak pénz útján terjed.

Ivan Ivanovicsot végleg kizárták a pártból, és pártszerűtlen, cinikus magatartása miatt meg is bélyegezték. Három súlyos vétséget követett el:

1. Amikor annak idején meghallotta, hogy Sztálin temetése egymillió rubelbe került, nem átgondolta kijelenteni, hogy annyi pénzen akár az egész vezetőséget is el lehetett volna temetni!

2. Dolgozószobájában ki volt téve Marx, Engels, Lenin, Sztálin és Hruscsov képe, és amikor a párttitkár megkérdezte, hogy ezt a gazembert miért nem akasztja le onnan, visszakérdezett: „Melyiket?”

3. Amikor számon kérték, hogy hol maradt a legutolsó taggyűlésről, megint visszavágott: „Ha tudtam volna, hogy az utolsó, akkor feltétlenül elmentem volna.”

- Mi volt régebben az Országházzal szembeni nagy épület?

- A Kúria, az igazság háza.

- És mi lett belőle?

- Nemzeti Galéria, a képmutatás háza.

- Mi a világtörténelem legfurcsább fintora?

- Az, hogy a zsidók hősieesen harcolnak, a németek pedig ügyesen kereskednek.

- Miért amerikai és nem szovjet ember jutott fel előbb a Holdra?

- Mert az amerikaiak nem rabjai a Földnek.

Egy amerikai turista megszólít egy, a kocsijából éppen kiszálló moszkvait:

- Ha nem zavarom, nagyon érdekelne, hogy kocsija vállalati vagy saját?

- Saját.

- És milyen utakra használja?

- Hát többféle: városban belül munkába jövet-menet, bevásárolni, vidékre ezzel megyek látogatóba, üdülésre.

- És külföldre?

- Oda nem! Külföldre mi tankkal szoktunk járni.

Pozsony, meleg nyár van, egy szlovák házaspár nyitott ablak mellett alszik. Lent a téren teljes a csend. Váratlanul tankok dübörgése töri meg a csendet, s mind több és több vonul fel. A feleség a nagy zajra felriad, odarohan az ablakhoz, vissza az ágyhoz, ijedten rángatja fel a férjét.

- Ébredj! Tele a tér tankkal, megszálltak bennünket.

- Ugyan, miket beszélsz!? Biztosan rosszat álmodtál, hiszen barátaink ilyen ügysem tűrnének, főként a nagy Szovjetunió nem hagyná.

- Mit mond egy pesszimista cseh?

- Gyalog kell mennünk Szibériába.

- És egy optimista?

- Dehogy! Vonaton fognak vinni.

- Valóban nagyon lassú az ügyintézés a Szovjetunióban?

- Lassú, pl. a csehek 1938-as segítségkérését 1968-ban teljesítették. *(Célzás a 38-as hitleri német megszállásra.)*

- Milyen most a szocializmus Csehszlovákiában?

- Magas feszültség plusz szovjet hatalom.

- A világ leghosszabb kerékpárja Csehszlovákiában van.

- Hogyhogy?

- Kormánya Prágában, ülése Pozsonyban, fékje pedig Moszkvában.

Moszkvából egy nemzetközi találkozóról közös gépen tér vissza Kádár János és Walter Ulbricht. Egymás mellett ülnek, beszélgetnek, de Ulbricht életkora és a nagy motorzaj miatt kissé nehezen hall. Kádár udvariasan felajánlja:

- Tudja mit? Cseréljünk helyet!

(Kagylót formálva kezéből füle mellett.)

- Mit mond? Heréljünk csehet?

- Mi most a legrövidebb cseh vicc?

- Az oroszok kimennek.

- És a leghosszabb?

- Igen, de egyenként.

Egy cseh férfi egy kútkáva fölé hajolva hangosan számol:

- ...huszonöt, huszonöt, huszonöt...

Egy arra elhaladó orosz katona gyanút fog, odamegy, belenéz a kútba, a cseh belelöki, és számol tovább:

- ...huszonhat, huszonhat, huszonhat...

Szolzsenyicin dilemmája: - fejem vagy írásom? (1970)

Ceaușescu vidéki körútját készítik elő a kisvárosban, meglepődve látják, hogy hosszú sor kígyózik a húsbolt előtt. A vezetőt arra próbálják rábírní, hogy legalább arra az időre csukjon be, amíg az elnöki gépkocsi oszlop elhalad, de a boltvezető megnyugtatja őket.

- Tessék csak rám bízni!

Kitesz egy cégtáblát „Bank” felirattal. Ceaușescut kellemesen érinti, hogy ennyi ember akar betétet elhelyezni, jutalmat kínál a vezetőnek: előbb egy gépkocsit, majd amikor kiderül, hogy már van neki, akkor egy családi házat, de azt is elhárítja.

- Hát akkor maga mondja meg, mit kíván! - zárja le a beszélgetést az elnök.

- Azt, hogy ne is érdeklődjenek, honnan van az autóm meg a házam.

Az új idők szele a mennyeket is elérte. Az angyalok kara elhatározza, hogy új vezetőséget választanak, elsőnek is egy főtitkárt. A következő követelményeket támasztják vele szemben: legyen tekintélyes, megbízható, szent életű és bátor újító! A jelöltek közül végül három esélyes marad:

1. Szent Tamás, aki az égi karok szerint minden tulajdonsággal rendelkezik ugyan, de bátortalan, habozó és kétkedő.

2. Szent Péter pedig ingatag: háromszor tagadta meg Mesterét.

3. Jézus minden szempontból maximálisan megfelelne, csak az a baj, hogy életének legdöntőbb szakaszáról semmit nem lehet tudni, csak annyit, hogy évtizedeket töltött Izraelben.

- Melyik a világ legnagyobb országa?

- Hazánk, mert a szovjet egységek már évtizedekkel ezelőtt megkezdték a kiürítést, de még most sem mind lépte át a határt.

Országházunkban kellemetlenül elszaporodtak az egerek és a patkányok, és az irtás semmiféle módja nem vezetett eredményre. Szakértői bizottságot hívtak össze, és valakinek eszébe jutott a legendás hamelni patkányfogó, aki a város menti folyóba vezette e férgeket. Azonnal meg is hívják, s kis idő múlva megjelenik. A Parlament kupolacsarnokában kirakja kis műanyagból való egeres patkányfiguráit, majd belefúj a varázsfuvolájába. Erre előbb szép rendben felsorakoznak a műegerek és -patkányok, majd előmászna az igaziak is, a patkányfogó megindul elől, neki a Dunának, és minden férget bele is fullaszt. Óriási a tetszés, egy németül tudó képviselő halkán, négy szemközt megkérdezi:

- Nincs véletlenül egy kis orosz katonája is?

Egy cseh horgász váratlanul egy palackot fog ki a Vlatából. Felnyitja, kiszabadul egy jóságos szellem, aki hálából három kívánságát teljesíti. A horgász mind a háromszor ezt mondja:

- Jöjjenek be Csehszlovákiába a kínaiak, és menjenek vissza!

- Ne haragudj, de ennek mi az értelme? - kérdi a szellem.

- Az, hogy így hatszor mennek végig a Szovjetunión.

Megengedték, hogy a Lenin-centenárium alkalmából politikai viccekkel is lehessen vetélkedni, a díjakat is meghirdették:

3. díj: öt év Szibériában,

2. díj: tíz év Szibériában,

1. díj: találkozás Leninnel.

Hitler után Sztálin is pokolra jut, Lucifernél kell személyesen jelentkeznie. Az elégedetten dörzsöli a tenyerét, söprút nyom Sztálin kezébe, hogy a folyosókat tisztogassa. Sztálin kelleetlenül söpröget, közben be-bekukucskál a szobába. Az egyikben hatalmas meglepetéssel látja, hogy Hitler egy könyvekkel rakott íróasztal mellett ül, kényelmes karosszékben terpeszkedik, lapozgatva ír-olvas, közben szivarozik. Sztálin éktelen haragra lobbán, visszaballag Luciferhez, és a szemére veti:

- Micsoda disznóság, hogy ez az alak nyugodtan olvasgat, míg én alantas munkát vagyok kénytelen végezni?!

- Csillapodj, fiam! Tudod te egyáltalán, mit csinál Hitler?

- Láttam: olvas és kényelmesen ül, szivarozik.

- Nem! Lenin és Sztálin összes művét fordítja oroszról ivritre (*újhéberre*).

Brezsnyev egy kecskét vezet a kínai-szovjet határon. Feltűnik Mao Ce-tung, és hangosan átszól:

- Hová viszed ezt a marhát?

- Ez nem marha, hanem kecske. - válaszolja Brezsnyev.

- Én nem téged kérdeztelek!

- Mit mondott De Gaulle tábornok, amikor lemondott?

- Amikor átvettem a vezetést, a francia nép boldogtalan volt. Amikor most távozom, már csak elégedetlen. Hát ez a fejlődés!

Brezsnyev három kérdést tesz fel legbizalmasabb elvtársainak, de sem Kádár, sem pedig Koszigin nem tud rájuk válaszolni. Kísérletképen egy idős, tapasztalt tsz-tagot kérdeznek meg, aki nótában válaszol:

- Hol élnek a világon a legjobban?

- Túl az Óperencián...

- Hol fogják ledobni az első atombombát?

- Valahol a Volga mentén...

- Brezsnyev hol fogja életét végezni?

- Magas jegenyefán...

- Mi a különbség az áruló, a háborús bűnös és az ügyes politikus között?

- Áruló az a közkatona, aki átáll az ellenséghez.
- Háborús bűnös az a hadvezér, aki végsőkéig kitart, pedig a háború már elveszett.
- Ügyes politikus, aki idejében átáll az egész hadsereggel.

Kohn és Grün továbbképzésen vesznek részt, a vizsgatárgyak között az ideológia is szerepel. Elsőnek Kohn megy be, kisvártatva letörten jön ki.

- A fene egye meg! Kirúgtak, ismételnem kell, mert nem tudtam megmondani, hogy mi a különbség a kapitalizmus és a szocializmus között.
- Örülj neki, hogy ennyivel megúszad! Stern pontosan megmondta, és kereken három évet kapott érte.

Minek minősül, ha különböző rendű-rangú emberek nyilatkoznak a magyar felsőoktatás kérdéseiről?

Ha tudósítók: az illetéktelen beavatkozás.

Ha a hallgatóság: az destruktív magatartás.

Ha tanársegédek: szélsőséges, dühöngő fiatalok.

Ha adjunktusok: feleslegesen okvetetlenkedők.

Ha professzorok: progresszív oktatási reformok hívei.

- Mikor lesz abszolút szegénység?
- Ha majd a kenyér is műanyagból lesz.

Téli párbeszéd Budapest egyik utcáján:

- Ki fogja ezt a temérdek havat eltakarítani?
- Aki leszórta.

Szolzsenyicin átveszi a Nobel-díjat, külön is kér egy svéd koronást. Megpörgeti, magasra feldobja, és így kiált:

- Fejem vagy írásom?

Egy kelet-szibériai kolhoz központi leiratot kap, hogy egy valakit küldjenek agronómusnak. A vezetőség és a tagok egyöntetűen a fiatal, vállalkozó kedvű Vaszili Vasziljevicsre szavaznak. Ő annak rendje és módja szerint el is megy, s kiképzése után a megfelelő munkakörbe beáll dolgozni. Néhány év múlva orvostanhallgató-jelöltet kérnek, a bizalom ismét Vaszilijt övezi. Elutazik, és néhány év elteltével orvosként kerül vissza. Újabb egy-két év elmúltával tanítójelöltet kérnek, mindenki ismét Vasziljevicsre szavaz, mire Ő megjegyzi:

- De ezt aztán igazán nem gondolhatjátok komolyan, hogy harmincéves fejjel tanuljak meg írni-olvasni!

Katyusa ruhátlanul fürdik a patakban, amikor megpillantja, hogy egy férfi rohan felé. Rémülten kiugrik a vízből, kezébe kapja ruháit, és egyenesen be az erdőbe. A férfi azonban gyorsabb, utoléri, átfogja, és boldogan, lihegve hadarja:

- Nem bántalak! Csak el akarom újságolni, hogy felvettek a Komszomolba.

Parancs a szovjet úrhajósoknak:

Pályamódosítás: - A Mars helyett a Napot közelítsék meg!

Válasz: - Kibírhatatlan a hőség!

Újabb parancs: - Közelítsék meg éjjel!

Az MSZMP X., novemberi kongresszusára Brezsnyev is eljött. Ezt az alkalmat használták ki az emberrablók, hogy ismeretlen helyre hurcolják. Hamarosan közlik is követelésüket:

- 10 millió rubel váltságdíjat kérünk Moszkvától.

Hatóságaik vállalják a közvetítést, de előzetesen a telefonon jelentkező ismeretlen tettetől megkérdik:

- És mi lesz, ha Moszkva megtagadja a magas összeg kifizetését?

- Az esetben bosszút állunk rajtuk: Brezsnyevet szabadon engedjük.

Kovács elvtársat a vállalatvezető behívhatja, és közli vele, hogy azonnali hatállyal elbocsátották. Kovács elképedve kérdi:

- De hát a munkám ellen soha nem volt kifogás. Akkor miért?

- Közelebbi információért forduljon az üzemi párttitkárhoz!

Kovács azonnal fel is keresi, de a titkár visszakérdez:

- Csakugyan nem tudja, miért menesztjük?

- A leghalványabb sejtelmem sincs róla.

- No, majd én segítek! Gondolkozzon csak: mit vitt egyik kezében a május 1-jei felvonuláson?

- Brezsnyev képét.

- És a másikban?

- A tascómat, mert egyedül élek, nem lehetett otthon hagyni.

- És amikor odaszóltam, hogy dobja el azt a dögöt, melyiket dobta el?

- A KGST együttműködése keretében új, egyenlőségi alapon nyugvó megegyezés született.

- Miben?

- A makaróni gyártásához Magyarország adja a lisztet, a Szovjetunió pedig a lyukat.

- Hogyan zajlik le egy hétvégi fehérműváltás a szovjet hadseregben?

- A katonák kettős sorokba állnak fel, egymás felé fordulnak, vezényszóra meztelenre vetkőznek, ki-ki a szembenlevő katonatársával fehérműt cserél, majd felveszi a kapott inget, gatyát és felöltözik.

Egy nemzetközi munkaértekezlet közben uzsonnaszünetet tartanak, a takarékoság jegyében mindenki a sajátját fogyasztja. Kádár elővesz egy rúd szalámit, tölt magának egy pohár egri

vöröset, falatozik. Husák prágai sonkát fogyaszt, pilsenivel öblíti le. Brezsnyev száraz kenyeret majszol, se ital, se hozzávaló. Kádár halkán odaszól Husáknak:

- Nézd csak, Guszti! Ezek az oroszok már megint előttünk járnak legalább öt esztendővel.

Stern és Schwarz újabb párbeszéde munka- és életviszonyainkról:

- Szerinted máma hogy élünk?

- Hát egyszerűen fantasztikusan!

- Mondd, olvasol te egyáltalán újságot?

- Hát persze, különben honnan tudnám?

Az új gazdasági mechanizmust az egyik tsz-paraszt sehogyan se érti. A falu bölcse példával világítja meg:

- Na, nézd csak itt ezt a fát! Csipognak rajta a verebek. Ha most ezeket elhessentem - meg is teszi -akkor mi történik?

- Semmi! Ugyanoda szállnak vissza.

- Látod, milyen rossz megfigyelő vagy! Egy se ugyanazt a helyet foglalta el.

A debreceni Nagy Jenő befizet egy IBUSZ-körutazásra. A meglátogatott fővárosokból sorra küldi barátjának a képes üdvözlőlapokat:

- A szabad Prágából szeretettel küldi üdvözetét, Jenő.

- A szabad Lipséből baráti szívvel köszönt, Jenő.

- A bajor Münchenből szívélyes üdvözetét küldi szabad barátod, Jenő.

Célzás az egyik fő káder disszidálására, korábbi kapcsolatára:

- Miért hagyta itt hazánkat és pozícióját Herskó, a tette mivel indokolható?

- Azért ment Svédországba, mert a svéd Aczél jobb.

Hír a közeljövőből:

- Alexander Dubčeket súlyos betegségére való tekintettel, saját kérésére, érdemei elismerése mellett... felakasztották.

- A magyar áruházakban miért játsszák olyan sűrűn a cseh és a szlovák himnuszt?

- Hogy azalatt a magyarok is bevásárolhassanak. *(Célzás a csehszlovák bevásárló turizmusra.)*

Nixon amerikai elnök felesége azt tapasztalja, hogy férje a sok közéleti gond miatt elhanyagolja őt. Nem akar ebbe beletörődni, elmegy egy neves pszichiáterhez, és feltárja a helyzetet. A szakember azt javasolja az elnöknek, hogy esténként fogadja a férjét lenge, áttetsző öltözékben, alatta divatos fekete nadrágban, melltartóban, az utóbbit félig csúsztassa le. Amikor férje majd belép a hálóba, a köntöst egészen dobja le magáról. Így is történik: Nixon belép a hálósobába, ott áll előtte neje fekete nadrágban és melltartóban. Az elnök a fejéhez kap:

- Erről jut eszembe, hogy elfelejtettem táviratozni Dajan izraeli tábornoknak!

Nixon elnök és Golda Meir izraeli miniszterelnök asszony tárgyalni kezd, az amerikai elnök különös kéréssel áll elő:

- Két kiváló tábornokot kérek öntől, természetesen viszonzásos alapon: general Dajant és general Robint.

Golda Meir sokáig vonakodik, végül ő is megfogalmazza saját kérését:

- Ám legyen! De én is kérek „cserében” két generált: a General Motorst és a General Electricet.

Harcos politikai irányvonalat jutányos áron cserélnék kedvezőbb földrajzi fekvésre (1971)

- Mi a különbség a kapitalizmusban és a szocializmusban élő vallásos zsidók között?
- A kapitalizmusban élő vallásos zsidók a hosszú napok alatt titokban esznek, a szocializmusban pedig titokban koplalnak.

Hirdetmény a román Scînteiiában:

- Harcos politikai irányvonalat jutányos áron cserélnék kedvezőbb földrajzi fekvésre.
- Mi a különbség Svédország és Csehszlovákia között?
- Lényegében semmi: Gusztáv uralkodik itt is, ott is; korona a pénznem itt is, ott is; és mindenkinek mindenből elege van itt is, ott is.
- Nálunk kinek a képe lesz az új ezresen?
- Rózsa Sándoré.
- Miért?
- Mert akkor lesz csak igazán betyár világ!

Ez év őszén a MALÉV-gépekkel három repülőgép-szerencsétlenség történt. Két hónap leforgása alatt egy egész viccsorozat született a balesetekről:

Összefoglaló hír a balesetekről: hullanak a MALEV-elek.

Új felirat a ferihegyi repülőtéren: „Csak feljáró!”

A MALÉV új jelszava: „Kapaszkodj a fellegekbe!”

A MALÉV új utazási felhívása: „Tartson velünk: rövid utazás, hosszú pihenés!”

Új utazási kedvezmény a MALÉV-nél: „Féláron utazhat, csak a felszállást kell fizetnie!”

Legújabb utazási felhívás a MALÉV-plakátokon: „Utazzon a MALÉV-vel, amíg a készlet tart!”

A MALÉV új útvonala: Budapest-Kijev-Szent Péter-vár.

- Ki búcsúztatta a Kijevbe induló magyar küldöttséget?
- Péter János püspök.
- És ki fogadta őket?
- Szent Péter.

A Nehézipari Minisztérium élére Lévárdi Ferenc helyett Székér Gyula került.

- Mi történt Lévárdival?

- Elütötte a Szekér.

- Mi a személyi kultusz?

- Ha egy ember mindenkit leköp.

- És hogy történik a felszámolása?

- Mindenki egy embert köpköd.

Egy cigánylegény mindenáron bent akar maradni a katonaságnál. Beszélgetésre hívják be: a következő könnyű kérdést teszik fel neki:

- Ha harc közben látna egy amerikai és egy orosz katonát, melyikre lőne?

- Hát az oroszra.

Elzavarják, és megmondják neki, amíg ideológiailag nem fejlődik, nem lehet továbbszolgáló. Végighallgat egy tanfolyamot, újra jelentkezik, de most már „okosabb”. Amikor felteszik neki ugyanazt a kérdést, visszakérdez:

- Hadnagy elvtárs, melyiket lőné le?

- Én természetesen az amerikaiit.

- Na, tessék nézni! Nekem megint csak az a nyavalyás orosz maradt!

Egy újonnan nyílt fővárosi étterem ablakába a következő hirdetés van kitéve:

- A kedves vendég nálunk minden különlegességet megkap. Ha mégsem, úgy 100 Ft fájdalomdíjat fizetünk.

Olvassa egy csavargó, a könnyű kereset reményében beül. Jön a pincér a rendelést felvenni. A csavargó:

- Zsiráfsültet kérek burgonyával!

A pincér szó nélkül felírja, el. Egy idő után a vendég meglepetve látja, hogy az udvaron át egy zsiráfot vezetnek a konyha felé. Már épp kereket akar oldani, amikor a pincér feltűnik, tálcán 100 Ft-ot és egy sajnálkozó írást hoz. A csavargó meglepetve kérdi:

- Nem jól láttam volna? Hát még sincs zsiráfhus?

- Zsiráfhus az van, de burgonya nincs.

Ki az igazi szocialista vezető, és hogyan csinálja?

- Lenin megmutatta, hogyan kell vezetni.

- Sztálin megmutatta, hogyan nem szabad vezetni.

- Hruscsov megmutatta, hogy voltaképp mindenki tud vezetni.

- Brezsnyev megmutatta, hogy nem is kell vezetni.

(Nemrég avatták a Jászai Mari téren Marx és Engels közös szobrát, mely a Rózsadomb felé néz, ahol a pártkáderek laknak.)

- Mi a jelszavuk?

- Villák proletárjai, egyesüljtek!

Az egyik novoszibirszki kutatóintézetben szenzációs felfedezés született: az élesztővíz, mellyel bepermeteztek egy mammutot, és az azonnal feléledt. Egy szűk kabinet elhatározta, hogy titokban Lenint is feltámasztják. Múmiáját behintik, azonnal talpra is ugrik, ügyködni kezd: jelentést kér, újságot olvas, jegyzetel. Majd azt kéri, hagyják magára! Reggel kopogtatnak szobája ajtaján, de nincs válasz. Rosszat sejtve belépnek, nevét kiáltozzák, keresik mindenütt, de Lenin sehol. Végül íróasztalán találnak egy cédulát, rajta a következő szöveg:

- Tájékoztam. Ne keressetek! Svájcba mentem. Mindent elbaltáztatok! Kezdek az egészséget előlről! Lenin.

Fejlődésünk jelenlegi szakaszában a szocialista táboron belül melyik országban mit is építenek?

- A Szovjetunióban kommunizmust, Jugoszláviában gebines szocializmust, Romániában nacionalista szocializmust, Csehszlovákiában demokratikus szocializmust, nálunk pedig polgári demokráciát... De pszt! Erről Kádár még nem tud!

A proletariátus önuralma (1972)

- Mit fizet a SZU Lengyelországnak?
- Gierek-tartást.

- Miért halad olyan lassan a szocializmus Lengyelországban?
- Mert még Gierek-cipőben jár.

Miért mondott le tavaly decemberben Gomulka?

- Mert Gierek-et várt.

- Mi a világon a legjobb?
- A kommunizmus.
- És mi a legrosszabb?
- Benne élni.

- Milyen uralom van ma Magyarországon?
- A proletariátus önuralma.

- Mi a konyak?

- A dolgozó nép itala, melyet a munkásosztály és a vele szövetséges dolgozó parasztság nevében az általuk megbízott vezetők fogyasztanak.

Egy szovjet katona megunja a várakozást, beül az állomás éttermébe, sört rendel. Minden újabb korszóhoz kér egy másik alátétet is. Egyszer azután a pincér kihozza a sört alátét nélkül. Mire a katona megkérdi:

- Keksz nyet?

Nixon amerikai elnök Peking után Moszkvába látogat, és kívánsága szerint szabadon sétálhat az utcákon. Egyik helyen hosszan kígyózó sort pillant meg, természetesen azonnal odasiet, és tolmács útján kérdezi:

- Miért állnak sorban?
- Hangversenyre szeretnénk jegyet venni.
- Biztosan Csajkovszkijra várnak.
- Franz! Lisztre!

Az új gazdasági mechanizmus lehetőségeit kihasználva, Kohn temetkezési magánvállalkozó lesz. Az egyik érdeklődővel közli, hogy nála 3000 Ft egy koporsó ára.

- Az állami temetkezési vállalatnál csak 2500 Ft - kezdene alkudni a vevő, de Kohn közbevág:
- Az lehet, de ha maga csak egyet is fordul abban a koporsóban, az menten darabjaira esik szét.

Egy idős férfi tanácstalanul toporog, feltehetőleg nem tud tájékozódni. Végre feltűnik egy rendőr. Látható örömmel tudakolja tőle:

- Jó, hogy jön! Mondja, merre van a Horthy Miklós út?

A rendőr hidegen végigméri, de azt látja, hogy szándékos ugratásról nincs szó, oktatólag megkérdi:

- Maga mindig ilyen hülyéket szokott kérdezni?
- Elnézést, biztos úr, de egy teremtett lélek sincs a közelben, csak ön.

Egy részeg dülöngél az utcán, saját holléte felől teljesen tájékozatlan. Végre megkérdez egy járókelőt:

- Hol vagyok én most?
- A Lenin körút és a Majakovszkij utca sarkán.
- Jó, jó, de melyik országban?

Breznjev magyarországi látogatása előtt megidézteti II. Szulejmán szellemét, és tanácsot kér tőle:

- Mi csak jó negyedszázada vagyunk még Magyarországon, de máig nincs irántunk rokonszenv. Önök hogyan érték el, hogy 150 évig maradhattak?
- Úgy, hogy Mohácsot nem nyilvánítottuk nemzeti ünnepnek, a török nyelvet nem tettük kötelezővé, és soha nem mondtuk, hogy a török csapatok ideiglenesen tartózkodnak Magyarországon.

Nemzetközi alapon lélektani kísérletet folytatnak a férfiak és a nők viszonyáról: egy-egy hónapra összezárnak két férfit egy nővel egy lakatlan szigeten. Íme az eredmény:

A francia nő csinos, ápolt, kipihent, mert a férfiakat naponként felváltva részesítette kegyeiben, és az éppen szabadnapos férfi minden munkát elvégzett.

Az angol hölgy nyúzott, fáradt, ingerlékeny, mert a két férfi egész nap csak golfozott, és a nőnek éjjel-nappal minden téren, mindkét partnerével kapcsolatban helyt kellett állnia.

A magyar nő egyenesen majd szétrobban, mert a két férfi reggeltől estig marakodott, sem szétválasztani, sem lecsitítani nem sikerült őket, és közben élni is kellett.

Az orosz nő vigasztalanul zokog. Az történt ugyanis, hogy az egyenlőség alapján első nap az egyik, második nap a másik férfival hált, a harmadik napon a két férfi kizárta őt a pártból feslett erkölcsi miatt.

Mókuska nagy gonddal ráspolyozza a körmeit s közben mondogat valamit. Arra halad a nyuszi:

- Mit csinálsz, mókuska?

- Élesítem a körmeimet, hogy annak a beste oroszlánnak kikaparjam mind a két szemét.

Ugyanezt mondja a rókának és a farkasnak is; végre feltűnik az oroszlán, ő is megkérdi:

- Mókuska, mit csinálsz? Mit motyogsz?

- Reszelgetem a körmeimet és közben hülyeségeket beszélek.

A Lenin-jubileum kapcsán befejeződnek a különféle pályázatok, vetélkedők és versenyek. Utoljára következik az órák versenyének eredményhirdetése; a három első helyre javasolt kap bemutatóra szóló meghívást:

Az első pályázó behoz egy ingaórát, tetején Lenin képmásával. Az órából hatvan percenként kiugrik a kakukk, és annyiszor mondja a kakukkot, ahány órát jelez.

A második pályázó órásmester egy nagyobb, díszesebb, szebb órát mutat be, ebből is kiugrik a kakukk, és hangosan kiáltja: „Lenin!”

A harmadik behoz egy embermagasságú kakukkos órát, melyből kiugrik életnagyságban Lenin, és hangosan kiáltozza: „Kakukk, kakukk!”

- Hogyan fogják hívni 2000-ben a Lenin körutat?

- Honnan tudjam?

- Le vagy káderezve: nem bízol a rendszerben.

Két fegyenc egy szibériai büntetőtáborban ismerkedik. Az egyik köztörvényes: rablógyilkossági kísérletért kapott 10 évet. Mire a másik:

- Én 6 napot, 4 hónapot és 15 évet kaptam.

- Ne hülyéskedj! Hogy lehetett háromfelé választani, és másképp büntetni?

- Hát úgy, hogy 6 napot azért kaptam, mert felmásztam a Kreml falára, 4 hónapot pedig azért, mert távcsővel belestem Brezsnyev dolgozószobájába, 15 évet sóztak rám, mert a távcső egy puskára volt szerelve.

Kép a jövőből, a 2000. évből: Kínában közlik a szovjet hadifoglyokkal, hogy az ezredforduló alkalmából valamennyien hazatérhetnek. Szűrőpróbaszerűen egy-egy hadifogollyal elbeszélgetnek, hogy otthon ki mihez fog kezdeni?

- Én visszamegyek az üzembe, esztergályozom tovább.

- Én kolhozban dolgoztam, folytatom a munkát.

- Én előbb kerékpárral bejárom egész hazámat...

Erre a kínai kihallgatás vezető tiszt megkérdi:

- Jó, jó, de mit csinál délután?

Két vitéz izraeli: Schwarz és Roth, önként vállalkozik, hogy a fronton arab túszt fognak. Siker esetén fejenként éppen 100 dollár ütné a markukat. A leállásuktól messzire elkúsznak, elfáradnak, és az éj leple alatt mind a kettő mélyen elalszik. Roth arra ébred, hogy rájuk szegezett fegyverekkel arab katonák veszik őket körül. Felrázza barátját.

- Ébredj! Milliomosok lettünk!

Kohn és Grün a másvilágról vitatkozik, de semmi bizonyosat nem tudnak kisütni. Végül abban állapodnak meg, hogy aki előbb hal meg, az valamilyen formában tudatni fogja sorsát földön maradt társával. Bizonyos idő elteltével Kohn hal meg előbb. Néhány hétre rá Grün lakásán cseng a telefon, kissé furcsa hang szólal meg:

- Szervusz, barátom! Ne ijedj meg, csak én vagyok, Kohn. Megígértem, hogy személyesen jelentkezem, hát itt vagyok.

- Szervusz! De mondd, hogy érzed magad, és mit csinálsz?

- Köszönöm, minden kitűnő: reggel, délben, este bőséges étel-ital, elegendő pihenés és korlátlan szerelmi örömök.

- Á, szóval a mennyországba jutottál?

- Dehogy! Baknyúl vagyok a sasadi téeszben.

Nemzetközi hazugságversenyen három döntős küzd az elsőségért. Az lesz a győztes, aki nagyobb tud mondani.

Amerikai: - Nálunk minden száz versenyautóból egynek be van fűrészelve a tengelye. Senki nem tudhatja előre, melyik kocsi életveszélyes, mégis minden versenyző elindul.

Német: - Mi egymásra lövünk célba, de senki nem tudhatja előre, mennyi és melyik az éles és a vaktöltés, mégis részt vesz mindenki.

Magyar: - Ez mind semmi! Mi állandóan politikai vicceket mondunk egymásnak, pedig nem tudhatjuk, ki a besúgó közöttünk.

Losonczi Pál elnökünknek 5 órakor kellene beszélnie a tv-ben, s ezt egyenes adásban közvetítik. 3/4 5-kor még nem állt elő a szolgálati kocsi, lemegy az utcára, megállít egy taxit. Amikor a tv-nél kiszáll, 1/2 6-ra ugyanoda visszarendeli. A taxis először nemet mond, mert szeretné végre látni is, hallani is Losonczi elnököt, akit nem ismer. Erre Losonczi ad neki egy újabb százast, mire a taxis:

- Tudja mit? Losonczi le van ejtve! Itt leszek.

Két hetünk van, hogy megtanuljunk víz alatt élni! (1973)

Rendőrtiszti vizsgán az egyik jelölt megbukik, a társa faggatja, hogy megtudja, hol tévedett.

- Mik voltak a kérdések?
- Az első: hogyan halt meg Napóleon?
- S te mit mondtál?
- Hogy leesett a Waterloóról.
- Hát a második?
- Hogyan halt meg Rákóczi?
- És erre mit válaszoltál?
- Hogy beleesett a Rodostóba.
- És a harmadik?
- El kellett mondanom a *Szeptember végé*nt.
- Na, mondd el!
- 29, 30, 31.
- Megvan, te számár! Hát a szeptember csak 30 napos!

Két pozicionált barát hosszú idő után újra találkozik:

- Rég láttalak, hova tűntél?
- Latint tanulok.
- Hát ennek meg mi az értelme?
- Hamarosan kiküldenek Latin-Amerikába.

Kádár János elutazik az ENSZ közgyűlésére. Amikor megérkezik New Yorkba, egy amerikai tudósító megkérdi:

- Mi a véleménye az amerikai strip-tease-ről?
- Van az USA-ban strip-tease? - kérdez vissza Kádár.

Másnap az újságok címdalalás öklömnyi betűkkel ez állt:

- A magyar Kádár János pártfőtitkár első kérdése ez volt: van az USA-ban strip-tease?

Egy amerikai turista felkeresi lókedvelő magyar barátját, és elújságolja neki:

- Épp most vettem egy kettős fogatot, mert részletre lehet fizetni, és ezzel fogok a farmon közlekedni.
- Én meg épp most vettem ötödszörre lovat részletre...
- Hogyhogy? Hát úgy tudom, ön itt a fővárosban lakik, mi szüksége lóra?

- A húsboltban igazán könnyű részletre lovat vásárolni.

Vályi Péter pénzügyminisztert üzemlátogatás közben halálos baleset érte: belezuhant az izzó acélba.

- Hallottad? Keményebb lett a forint.

- Hogyhogy? Mivel ötvözték?

- Beolvasztották a pénzügyminisztert.

- Miért halt meg Vályi Péter pénzügyminiszter?

- Egy Fockot még csak kibírt, de ezret már nem.

- Miért van a kapitalizmus a szakadék szélén?

- Hogy jól lásson bennünket.

- Kérek egy jó forró, citromos teát!

- Milyet parancsol: orosz vagy kínait?

- Nem hagyom magam lekáderezni: hozzon ceylonit! (*Célzás a két nagyhatalom ellentétére.*)

A párttitkár lakására hívja meg bizalmas barátait, ahol nagy ivászatot rendeznek. A hangulat emelkedik, egyszer csak megszólal a papagáj:

- Kurrrva rruszkik! Marrs haza! Brrrezsnyev marrha!

A vendégsereg megütközve hallgatja a szöveget, a párttitkár hiába mentegetőzik, hogy a plébánostól kapta a papagájt ajándékba, barátai lassanként elszélednek. A titkár mérgében bevágja a papagájt a hűtőbe, és ott felejt, csak amikor kijózanodik, akkor jut eszébe a madár. Félig megfagyva veszi ki. Barátait addig agitálja, hogy újra csak visszamennek, a mulatozás folytatódik. A hangulat tetőfokán ismét megszólal a papagáj:

- Rrrruszkik cuki fiúk! Brrrezsnyev bölc s vezérrr...

A vendégek felfigyelnek, egyikük odakiált a papagájnak:

- Mi az?! Tán a gazdád beszélt a fejeddel?!

- Mire a papagáj:

- Voltatok márrr Szibérrriában?

A Lenin-jubileum ünnepei hosszan elhúzódnak. Idős veteránok járják az országot, és elmesélik Leninnel való személyes találkozásukat. Az idő távolából a valóság és a visszaemlékezés is távol kerül egymástól.

A valóság: Századforduló, Szibéria, dermedt hideg. Az egyik ház ablakán kopogtatnak, bentől kiszól egy férfihang:

- Ki az?

- Egy száműzött. Engedj be, fáradt és éhes is vagyok!

- Takarodj innen!
- Nem kérek enni, de legalább egy kicsit hadd melegedjem!
- Fuss el innen, majd kimelegszel!
- Nincs már jártányi erőm, hiszen lázas beteg is vagyok.
- Akkor meg pusztulj el.

A visszaemlékezés: Bemutatom önöknek Ivan Ivanovics elvtársunkat, aki a századfordulón háromszor is beszélt a Szibériába száműzött Leninnel.

Brezsnyev a november 7-i beszéd megírását titkárára bízta, meghagyva neki, hogy félórásnál hosszabb ne legyen, mert idő előtt el kell távoznia. Amikor elérkezik a szónoklat ideje, Brezsnyev berohan, sietve kikapja a papírt titkára kezéből, azonnal olvasni kezdi fent az emelvényen. Mire a végére ér, veszi észre, hogy egy teljes óráig szónokolt. Titkárát azonnal leteremti:

- Nem megmondtam, hogy félórás beszédet kérek?!
- De Brezsnyev elvtárs, én igazán nem tehetek róla, hogy a másolatot is felolvasta!

Egy lélektani összefoglalás számára nemzetközi körkérdést intéznek az érdeklődőkhöz:

- Mi volt élete legszebb, legemlékezetesebb élménye?

A beküldött válaszok nemzetenként meglehetősen eltérnek:

- Amerikai: kisémberként elvette a tőkés Ford leányát, apósa hamarosan meghalt, ő egy csapásra milliomos lett.
- Francia: fiatal, nőtlen férfiként rokoni látogatóba érkezett csinos, nagynénihez, aki bevezette őt a szexuális élet művészetébe.
- Orosz: éppen látogatóban volt, amikor csengettek, és vendégként ő nyitott ajtót. Két bőrkabátos GPU-s állt kint, és mondták: Vaszilij Vasziljevicset keressük. Ön kicsoda és hol lakik? Én Ivan Ivanovics vagyok és egy emelettel feljebb lakom.

Nixon Bukarestbe látogat, a hivatalos tárgyalások után fesztelen beszélgetést folytat Ceaușescuval. Az utóbbi kezdi a beszélgetést:

- Elnök úrnak mi a hobbija?
- Gyűjtöm a rólam szóló vicceket. És ön?
- Én pedig azokat, akik rólam vicceket mondanak.

(Ez év őszén zajlott le a negyedik arab-izraeli háború, mely nálunk újabb vicceket eredményezett.)

Pótsorozást tartanak Izraelben, lehetőleg mindenkit alkalmasnak nyilvánítanak. A bizottság szinte csak a nevet kérdezi:

- Neve?
- Kohn.
- Alkalmas.

- Neve?
- Grün.
- Alkalmas.
- Neve?
- Schwarz.
- Alkalmas.
- De kérem, én vak vagyok.
- Nem tesz semmit! Majd kap egy fehér puskát... A következőt!

- Az utóbbi háborúban miért nem tudta az arab hírszerző szolgálat az izraeli titkos üzeneteket megfejteni?
- Mert az egész mindvégig magyar nyelven folyt.

- A kettő közül kit választanál feleségnek: Lolobrigidát vagy Golda Meir-t?
- Természetesen Lolobrigidát.
- Csalódtam benned, nem gondoltam, hogy ilyen megrögzött elfogult antiszemita vagy.

A pápa Golda Meir-t is kihallgatáson fogadja, aki a vatikáni előírásoknak megfelelően, lefátyolozott arccal lép be. Amikor a pápa kezén lévő halászyűrűt akarja megcsókolni, fátylát fellebbenti. A pápa halkán odaszól nunciúsának:

- Cölibátus marad.

Az Úr közli az emberekkel, hogy bűneik miatt két hét múlva ismét özönvízzel árasztja el a Földet. Az egyes kormányok különbözőképpen reagálnak:

Az USA elnöke kiosztatja a bankbetéteket, eltörli az adókat, felfüggeszt mindenféle pénzügyi korlátozást.

A szovjet kormány elrendeli az árukészletek kiosztását, munkaszünetet engedélyez.

Az izraeli kormányfő beszédet mond a Knesszetben:

- Tisztelt Ház, mindössze két hetünk van, hogy megtanuljunk víz alatt élni!

Kötelet is mi hozzunk? (1974)

Egy cigányt szökési kísérlet közben elfognak a nyugati határon. A határőrök nem kis meglepetéssel látják, hogy egy kettes számjegy lóg a nyakában.

- Mi ez? Tán kabala?
- Nem, azt hallottuk, hogy egyeseket elfogtak.

Két ismerős hosszú idő után találkozik ismét:

- Hallom, hogy a végén te is beléptél...
- *(Cipője talpát nézve)* Mibe léptem bele: nem is vettem észre.

- Ki az abszolút fafej?
- Aki megvakarja a fejét, és szálfka megy a kisujjába.

- Nézd, - mondja nejének a bolgár pártfőtitkár, - vérzik a körmöm!
- Todor, Todor! Százszor megmondtam, hogy ne vakarászd mindig a fejedet!

- Mik a mai magyar státusszimbólumok?
- Kártya-konyak-kutya-körvadászat-kocsi-külföld-Kútvölgyi-Kerepesi.

Célzás a személyi változásokra:

- Mi történt fent a vezetésben?
- Nyers-Fehér-Aczél-öntés.

Nemzetközi értekezlet után a részt vevő politikusok fehér asztal mellett fesztelenül beszélgetnek, csillogtatják konyhaművészeti tudásukat. Valaki megjegyzi, hogy a macska semmilyen körülmények között sem hajlandó megenni a mustárt. V. Giscard d'Estaing kijelenti:

- Uraim, én mint a Francia Köztársaság elnöke megígérem, hogy aki itt a macskával a mustárt meg tudja etetni, becsületrendet kap.

Az elegáns ajánlat felajzza a kedélyeket. Elsőként a lengyel E. Gierak vállalkozik: két szelet sült húst kér, ezeket belül bekeni mustárral, és leteszi a macska elé. Az bele is harap, de ahogy a mustár ízét megérzi, azonnal abba is hagyja. Most L. I. Brezsnyev szovjet pártfőtitkár próbálkozik: a macskát nyakon ragadja, beleveri az orrát a mustárba, a macska fűj, karmol, de nem eszik. Elő a korbácsot, hogy megverje, a többiek azonban nem engedik. Következik Kádár János: megsimogatja a macskát, felülteti a vállára; a macska farkát kissé felemeli, és fenekét jó vastagon bekeni mustárral. A macska miákolva leugrik, karikába görbül, és fenekét hangos nyávogással kitisztítja. Kádár megjegyzi:

- Na, látjátok? Így kell önszántából megetetni! És még énekel is hozzá!

Kádár János Ceaușescu kíséretében rövid erdélyi körutat tesz. Maga a román elnök mutogatja a városokat, azok nevezetességeit:

- Ez Székelyudvarhely. Tetszik?

- Oké.

- Ez már Kolozsvár! Tetszik?

- Oké.

- Ez pedig végállomásunk: Nagyvárad. Ez is tetszik?

- Oké.

- De Kádár elvtárs, miért mondja mindig, hogy oké?

- Hát a *magyaroké*.

Egy bukaresti üzemben röpgyűlést hirdetnek. A vállalatvezető ismerteti a pillanatnyi nehézségeket, melyeken egyszerű munkaidő-hosszabbítással túl lehet jutni, így bejelenti:

- Ezentúl kötelező a napi 12 órai munka, változatlan fizetség mellett. Van-e valakinek kérdése, megjegyzése?

Döbönt csend: az ülést berekesztik. Egy hónap múlva újra összetoborozzák a munkásokat, és most azt közlik velük, hogy az erőfeszítések nem bizonyultak elegendőknek, így a munkaidő marad, de a fizetések felét visszatartják. Néma csend. A tömeg széteszlik. Újabb hónap elteltével bejelentik, hogy az üzemben szabotázs nyomait észlelték, ezért a következő alkalommal nyilvános akasztás lesz. Egy hang:

- Kötelet is mi hozunk?

Az orosz Szolzsenyicint írásai miatt kiutasították a Szovjetunióból. Egy amerikai turista ezt követően szétnéz Moszkvában, majd Leningrádban, és csodálkozva állapítja meg, hogy minden napszakban milyen kihaltak az utcák. A végén az egyik újságírótól kap magyarázatot:

- Mióta Szolzsenyicint kiutasították, minden második szovjet állampolgár regényírással próbálkozik, hátha őt is kitessékelik.

Moszkva nyerte el az 1986. évi nyári olimpia rendezésének jogát. Kép ebből a közeljövőből:

Brezsnyev olimpiai megnyitó beszédét olvassa, ezzel kezdi:

- Ó! - majd kivár; taps után folytatja: - Ó... összesen három ízben, mire a titkár észbe kap, odaugrik, és fülébe súgja:

- Brezsnyev elvtárs, ne olvassa be mind az öt olimpiai karikát!

Kissinger amerikai külügyminiszter és Golda Meir izraeli miniszterelnök tanácskozása előtt pohárköszöntők hangzanak el.

- Golda: bizonyos vagyok benne, hogy megegyezésünk könnyű lesz, hiszen mindketten egy vallás hívei vagyunk.

- Kissinger: én születésem szerint német vagyok, most amerikai, azonkívül külügyminiszter és csak utolsósorban vagyok zsidó.

- Golda: milyen szerencse, hogy mi zsidók visszafelé olvasunk!

Az Amur nagy kanyarjában volt egy Birobidzsán nevű zsidó autonóm terület, ahova a magukat zsidó nemzetiségűeknek valló szovjet állampolgárok áttelepülhettek. A moszkvai Kohn dilemmája, amikor áttelepülési engedélyért akar folyamodni:

- Most aztán igazán nem tudom, hogy Távol-Keletre menjek-e a közeli vagy Közel-Keletre a távoli rokonokhoz?

A 4. arab-izraeli villámháború idején Kohn kimerészkedik az első vonalba, ott arabul és héberül kiáltozza:

- Coca-Colát, hűsítőket, cukorkát, csokoládét, narancsot! Arab oldalról tüzet nyitnak, jajgatás hallatszik, majd néhány perces csend. Utána kissé halkabban, de még hallhatóan arabul és héberül:

- Kötszert, gyógyszert vegyenek!

A háborúzás miatt a Szezei-csatornán megszűnt a közlekedés.

- Hallottad? Végre megindult az átkelés a Szezei-csatornán.

- Ez lehetetlen! Hogyan?

- Keresztben.

Az arabul jól beszélő Kohnt megbízzák, hogy a front mögött osszon szét 100 000 röpcédulát. Éjszaka át is dobják, de hetekig hiába várják vissza. Már-már végképp lemondanak róla, amikor soványán, borostásan váratlanul megjelenik:

- De hát az istenét, mi történt veled?! Fogságba estél? Hol maradtál ilyen sokáig?

- Hát azt hiszitek, olyan könnyű az araboknak ennyi röpcédulát eladni?

Az arab-izraeli fronton állóháború alakul ki. Kohn szeretne eltávozást kapni, de a parancsnok csak hőstett ellenében engedélyezi. Másnap ott is van Kohn egy arab tankkal, így távozhat. Az eset többször megismétlődik, mire a parancsnok gyanút fog, s kérdi:

- De hát hogyan csinálod?

- Van egy arab barátom, ő is katona. Kimegyek a vonalba, hangos bemondón át megkérdezem: Ali, akarsz szabadságra menni? Cseréljünk tankot!

Világ proletárjai, bocsássatok meg! (1975)

Történelem jelszavakban, 1945-1975:

- Halál a fasizmusra!
- Le a feketézőkkel!
- Arccal a vasút felé!
- Földet vissza nem adunk!
- Telket vissza nem adunk!

Ez év márciusában volt az MSZMP XI. kongresszusa, mely visszalépett a reformok útjáról.

- Mit is határozott a párt előző, X. kongresszusa?
- Hogy lerakjuk a szocializmus szilárd alapjait.
- És mit a mostani, a XI.?
- A falazást.

Az árrendezéseket nem kell eltúlozni, mert egy sereg „ár” nem fog emelkedni: Gáspár, Huszár, Kádár, Lázár és Timár. *(Valamennyien korabeli fő funkcionáriusok.)*

Kádár Jánost a Moszkva melletti seremetyevói repülőtéren maga Brezsnyev szovjet pártfőtitkár búcsúztatja. Kádár a gép ajtajából visszanéz, kezével meszelő mozdulatokat tesz, és közben ezt gondolja: „Úgyse teljesítjük!”

Brezsnyev lent áll, ő pedig összekulcsolt kezével integet, és közben ezt gondolja: „Úgyis kiszorítjuk belőletek!”

Fock Jenő miniszterelnök májusban lemondott. Lázár György lett az utóda.

- Miért hült le a levegő?
- Mert egy Fock-kal hidegebb lett.

Egy újabb váltás során Huszár lett a miniszterelnök Szekér helyettese.

- Milyen az új magyar fogat?
- Egy Huszár ül egy Szekéren.

A munka törvénykönyvének legújabb szakasza így szól:

- Figyelmeztessük a dolgozókat, hogy a munkahely nem italbolt, ahol állandó jelleggel ücsöröghetnek!

Rendőrtisztek vizsgája történelemből:

Tanár: - Tessék felolvasni, milyen tételt húzott?!

Jelölt: - Kszi Lajos.

Tanár: - Nem Kszi, hanem XI. Lajos! Olvassa a következőt!

Jelölt: - Hatodik (V. I.) Lenin.

Tanár: - Nem hatodik, hanem Vlagyimir Iljics Lenin! Tessék másikat választani és felolvasni!

Jelölt: - Vlagyimir Iljics (VI.) Pál pápa.

Két közrendőr repülőtéren szolgáltra van beosztva, eközben nézelődnek, beszélgetnek:

- Te, én nem hiszem, hogy egy ilyen nagy gépet egyetlen ember el tudjon téríteni!

- Hát itt lent nem is, de a levegőben igen, amikor ilyen (*mutatja*) kicsi.

- Ki az abszolút párttag?

- Aki korona helyett sarlót és kalapácsot tétet a fogára.

Jelenet a villamoson: egy kissé kapatos, kedélyes utas szomszédjától megkérdi:

- Mi a különbség Kína és Magyarország között?

- Nem tudom.

- Hát én megmondom: Kína a mosoly országa, Magyarország tiszta röhej.

Meghallja ezt egy harmadik utas, odafordul a kedélyeskedőhöz:

- Nekem meg azt mondja meg, mi a különbség a villamos és maga között?

- Nem tudom.

- Majd én megmondom: a villamos tovább megy, maga meg leszáll velem!

És ekkor megmutatja kabátja hajtókáját. A legközelebbi megállóban leszállnak, ott ismét a kedélyeskedő veszi át a szót:

- Tudja, mi a hasonlóság köztem és maga között?

- Nem tudom.

- Majd én megmutatom!

Ezzel ő is felemeli a kabátja hajtókáját.

- Mi a különbség a svájci és a magyar alkotmány között?

- Mind a kettő biztosítja a szólásszabadságot, de a svájci utána is.

A KGST keretén belül megalakul az első magyar-szovjet vegyesvállalat. A megállapodás aláírása kis ünnepség keretében történik. Mindkét fél kifejti álláspontját.

Szovjet: - Mindkét ország szocialista lévén, a közös vállalkozás hasznán testvériesen fogunk osztozkodni.

Magyar: - Barátokról lévén szó, nem testvériesen, hanem fele-fele arányban fogunk részesülni a haszonból.

Szenzációs új találmány az élesztővíz, mellyel bárkit fel lehet halottaiból támasztani. A szocialista országok tudósai egyhangúlag Marx felélesztésére szavaznak, hogy egyrészt mit fog szólni az elért eredményekhez, másrészt a továbbiakhoz milyen tanácsot ad.

A feltámasztás teljes sikerrel jár. Marx pillanatok alatt megérti, miről is van szó, csak néhány napos tájékozódási időt kér, és majd azután fog nyilatkozni.

Lázás gyorsasággal utazgat, beszélget, olvas, megismerkedik az új technikai vívmányokkal, üzemeket látogat, és még sok minden mást is. Végül a rádiótól félórás adásidőt kér, meg is kapja. Odaáll a mikrofon elé, és elcsukló hangon csak ennyit tud mondani:

- Világ proletárjai, bocsássatok meg!

- Mikor lesz már igazán jó világ?

- Majd ha a városligeti Lenin szobor megszólal.

- És mikor fog megszólalni?

- Amikor majd harangot öntenek belőle.

A jereváni örmény rádió váratlanul bejelenti:

- Eddig folyton hazudtunk, de holnaptól kezdve csak az igazat vagyunk hajlandóak mondani.

Másnap megszólal a rádió:

- Itt a jereváni rádió, Szibériából.

Moszkvában közhírré teszik, hogy a tv 1-es csatornáján Brezsnyev pártfőtitkár fog beszélni. Szergej fegyelmezett párttag, hallgatja a terjengős beszédet, ám egyszer csak mégis megunja, és jobb műsor reményében átkapcsol a 2-es csatornára. Egy rendőr jelenik meg a képernyőn, gumibotját lóbálva kéri számon:

- Mi az, neked tán nem tetszik, amit Brezsnyev elvtárs mond?

- Hallottad? A román sportolóknak, diákoknak, katonáknak és minden üdülőnek csak a hátúszást engedélyezik.

- Ez meg miféle örültség? Miért?

- Hogy még úszás közben is tapsolhassanak. *(Célzás Ceaușescu mértéktelen személyi kultuszára.)*

- Románia nevet változtatott.

- Ezentúl hogy hívják?

- Cezarománia.

- Az elnök-főtitkár Ceaușescu is új nevet kapott.

- Mit?

- Mao-cseszku. (*Célzás Mao Ce-tungra.*)

- Egy románnak miért kell a pártot annyira szeretnie?

- Mert az is csak egy ember.

Romániában megürül a tervhivatal igazgatói állása, nyilvános pályázatot hirdetnek a feltételek és a kérdések igényesek, szigorúak. Mindenkitől megkérdezik:

- Mennyi kétszer kettő? Ki az ország vezetője? Ki a román történelem legkiemelkedőbb egyénisége?

- És a számos jelölt közül e neves versenyben lehet-e tudni, ki lett az igazgató?

- Igen! Ceaușescu unokaöccse.

Ceaușescu kivételesen maga borotválkozik, de a nagy sietségben megvágja magát, kiserked a vére. Neje odarohan.

- Istenem... - mire Ceaușescu így szól hozzá bizalmasan:

- Neked megengedem, hogy magunk között csak Nicunak szólíts!

- Mi a különbség egy optimista és egy pesszimista román közt?

- Az optimista ezt mondja: „Ennél rosszabb már nem lehet!”

- A pesszimista: „De igen!”

Egy öreg székely góbé kerülgeti a kolozsvári Ceaușescu-szobrot, és közben csóváltja a fejét. A rendőr gyanakodva nézi egy darabig, majd megállítja és kérdi:

- Mit néz, öreg? Mit keres rajta?

- Két nagy hibát találtam.

- Mit?

- Nincs rajta a „béke poraira”.

- Maga megőrült? Miért lenne rajta, hiszen még él!

- Na, lássa, épp ez a másik nagy hiba.

A József Attila verseit szerető irodalombarátok előre megírták Ceaușescu és neje közös költői sírfeliratát:

- Végre lehunyta négy szemét a két szemét.

Különös véletlen folytán a mennyország kapuján három híres orvos kopogtat egyszerre. Szent Péter, a kapus tőlük is megkérdi foglalkozásukat.

- Atyám, én sebész voltam.

- Te itt nem kellesz, elmehetsz.

- Én pedig nőgyógyász.

- Te abortőr, tűnj el a szemem elől!

- Én ideggyógyász vagyok.
- Te azonnal gyere, kezeld az Urat!
- Miért? Mi baja van?
- Súlyos eset! Ceaușescu képzele magát.

Terelés akolból ki, akolba be... (1976)

A szocializmus hajója viharba kerül. Hiába adnak teljes gőzt, csak dudál, hánykolódik a hullámok hátán, de nem halad előre. Lemegy a fő-, majd a másodgépész, hiába! Maga a kapitány próbálkozik, de ő sem találja a hibát.

Egy amerikai utas nem bírja már nézni ezt a tehetetlenséget, engedélyt kér a kapitánytól, hogy ő is lemelessen a gépházba. Amikor megkapja, lerohan, kisvártatva a duda elhallgat, a hajó erőteljesen szeli a hullámokat. Amikor az utas ismét felér, a kapitány megkérdi:

- Mit csinált ott lent?

- Semmi különöset! Csak levettem a gőzt a dudáról, és ráengedtem a hajtóműre.

- Miért maradt abba a szocializmus építése Egyiptomban?

- Mert közben a homok hiánycikk lett.

- Milyen a mai szocializmus az egymástól legeltérőbb foglalkozásúak szerint?

Tsz-tag: - Olyan, mint az őszi mélyszántás: az alja fölülre, a fölseje pedig alulra került.

Matematikus: - Kör, melynek minden pontja egyforma távolságra van a közepétől, a demokráciától.

Hajós: - Egy kormány nélkül hánykolódó hajó, már minden utasnak hányingere van, de nem lehet kiszállni.

Meghirdetik a juhászok országos vetélkedőjét. Feltételek:

- Orosz nyelvismeret.

- Terelés akolból ki, akolba be.

- Miért lépett be a pártba sok új tag?

- Mert a pártonkívüliek rendezik soraikat.

- Miért nem örülnek a pártonkívüliek a tagkönyvcserének?

- Mert attól félnek, hogy felhígnak az ő soraik.

A titkárnő jegyzeteiből levelet ír, a kolléganője fölé hajol.

- Hú, te ilyen rosszul gépelsz?

- Pszt, ne olyan hangosan! A főnök nagyon büszke rá, ha észrevesz egy-egy hibát.

Az esztergomi érsek beiktatásakor esküt tesz hazánk szocialista alkotmányára, és ünnepi beszédet is mond. Amikor később a pápánál látogatást tesz, ezért fejmosást kap.

- Fiam, kissé túlmentél a megengedett határon.
- Szentséges atyám, hiszen benne van a Bibliában, hogy „...add meg a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami Istené!”
- Benne bizony, de az már nincs, hogy még nyaljunk is!
- Mi az abszolút osztályharc?
- Amikor a pártszékház macskája kergeti a templom egerét.

A XXV. moszkvai pártkongresszus után Brezsnyev búcsúzik Kádártól:

- Aztán hazaérve ne feledd *(kezét felemelve ujjával mutatja):* 5, 4, 3, 2, 1!
- Ez mit akar jelenteni, Brezsnyev elvtárs?
- Az 5 éves tervet 4 év alatt teljesítétek úgy, hogy 3 ember munkáját 2 végezze el 1 fizetésért!

(Július folyamán újabb áremelés volt, főként a húsárak emelkedtek.) Kádár János alhasi fájdalmakat érez, orvoshoz megy, aki gondos vizsgálat után kideríti a bajt.

- Hát, Kádár elvtárs, ez bizony szabályos sérv. Talán valami nagyot emelt?
- Igen, a húsárakat.
- Ezentúl egyáltalán semmit nem szabad emelnie.
- Jaj de sajnálom! Most akartam a dolgozók bérét is megemelni.
- Kié a leghosszabb gépkocsi a világon?
- Kádáré, mert a kormánya Moszkvában van, az ülése Budapesten.
- A legutóbbi KGST ülésen miért a magyar küldöttség volt a leginkább ágrólszakadt?
- Mert egy szegény Lázárt *(miniszterelnök)* küldtünk ki egy közönséges Szekérrel *(miniszter)*.

Tito jugoszláv államelnök indiai körútja során elefántbébit kap ajándékba. Haza is szállíttatja, és otthona közelében, lakosztálya egyik helyiségében tartja. Egy idő után felhívja a belgrádi állatkert igazgatóját:

- Itt Tito! Mondja, igazgató elvtárs, mennyi ideig él az elefánt?
- Hát, Tito elvtárs, kedvező esetben akár 120-150 évig is.
- Ó, már annyira megszerettem! De kár, hogy egyszer ezt is el kell veszítenem!

Ceaușescu szobrát román katonai egyenruhában őrzi egy székely legény. Rokon látogatók érkeznek, s kérdik:

- Mit csinálsz te itt?
- Őrzöm ezt a szobrot.
- De minek?

- Hogy le ne tiszteljék.
- Ugyan, ki merné bemocskolni?
- Én is, ha nem volnék szolgálatban.

Van egy jó és egy rossz hírem, melyiket mondjam előbb?

- Hát a jót, aztán könnyebb a rosszat elviselni.
- A Szovjetunió jövőre lesz 60 éves, és nyugdíjba megy.
- És mi a rossz híred?
- Az, hogy nekünk kell eltartanunk.

Úrhajósok nemzetközi csoportja sikerrel hajtotta végre feladatát, a közös fogadtatás után ki-ki a hazájában kap jutalmat:

Amerikai: Ford elnök átad egy 100 000 dollárról szóló csekket.

Szovjet: Brezsnyev közli, hogy az úrhajóst soron kívül felvették a pártba, és kiutálnak egy lakást számára.

Magyar: Kádár megkérdezi, hogy az úrben töltött időt a szabadsága terhére számolják-e el, vagy pedig csúsztaskák?

- Mi lesz majd a kubai úrhajós neve:
- Castro-nauta.

Két szovjet turista kijut Franciaországba. Párizsi sétájuk során gondolnak egyet: vesznek egy lottószelvényt. Csodák csodája: megütik a főnyereményt. Kiszámítják, hogy elegendő egy modern sportkocsira és egy franciaországi körútra. Jelentkeznek a közlekedési minisztériumban, és előadják kérésüket. Kocsit szeretnének venni. Ott csodálkozva kérdik:

- De hát mi akadály? Megvan a pénz, vehetnek.

Ezután elmennek a Nemzeti Bankba, engedélyt kérnek, hogy a nyereményt felvehessék. Ott is csodálkozva kérdik:

- De hát megvan a nyertes szelvény, miért nem veszik fel a pénzt?

Végül felkeresik a belügyminisztériumot, hogy engedélyezzék az ország bejárását. Csodálkozva kérdik:

- Ha lesz kocsis, marad pénz, mi akadály?

A két turista értetlenül néz egymásra, végre egyikük megszólal:

- Te, idestova kétszáz éve lesz, hogy a francia forradalom lezajlott, de igazán nem gondoltam, hogy még most is ekkora anarchia van Franciaországban!

- A szurkolók hogyan bíztatták Onyiscsenkót?
- Nyomd meg a gombot!

- 1980-ban milyen számokból fog állni az öttusa?
- Futás, céllövészet, úszás, lovaglás és villanyszerelés.

- Onyiscsenkó régi címe: Moszkva, Szibéria-tér.
- Új címe: Szibéria, Omszk, Moszkva-tér.

A montreali olimpián az NDK egy sereg aranyat hódított el a szovjetektől. A következő táviratot kapták:

- Gratulálunk, stop! Gáz stop! Olaj stop! L. I. Brezsnyev.

Brezsnyev munkája megkezdése előtt kitarja dolgozószobája ablakát, kihajol. A Nap ragyog, egyszer csak váratlanul odaköszön:

- Jó reggelt, Brezsnyev elvtárs! Erőt, egészséget, jó munkát!

Brezsnyev úgy meglepődik, hogy elfelejt visszaköszönni. Délben ismét szellőztet, a Nap már delel, tisztességgel odaköszön:

- Jó napot, Brezsnyev elvtárs! Jó étvágyat az ebédhez!

Most Brezsnyev elégedetten megköszöni, és estére alig várja, hogy munkája végeztével kinyithassa az ablakot, és a Nappal ismét köszönthessék egymást. Amikor kitarja az ablakot, a Nap már lenyugodni készül. Még láthatják egymást, de a Nap néma marad. Ekkor viszont Brezsnyev szólal meg:

- Jó estét, Napocska! Hát hol maradt a köszönés?
- Bolond lennék neked köszönni! Én már Nyugaton vagyok!

Ez év szeptemberében 83 éves korában elhunyt Mao Ce-tung. Végrendeletében meghagyta a következőket:

- A gyászszertartások befejezése után valahol Moszkva környékén, egy csendes kis kínai faluban helyezzenek örök nyugalomra!

Az USA elnökének, Fordnak vidéki villája közelében épít egy ugyanolyat Kohn bácsi. Amikor elkészül vele, kilesi a pihenő elnököt, és áthívja látogatóba. Ford nem győz álmélni, hogy mennyire egyforma minden, végül megjegyzi:

- Mivel a két villa olyan egyforma, mint két iker, így egyenlő az áruk, értékük is.
- Elnök úr nagyon téved!
- Hogy-hogy?
- Hát úgy, hogy míg az Ön villájának szomszédságában csak egy kereskedő lakik, az én szomszédom viszont az USA elnöke.

Rabin izraeli külügyminiszter bizalmas megbeszélést folytatott Ford elnökkel. A teljes egyetértés és barátság zálogául az elnök ajándékba akar adni Rabinnak egy gyönyörű, vadonatúj

luxuskocsit, de az a szigorú izraeli törvényekre hivatkozva ki akarja fizetni. Végül jelképes összegben egyeznek meg:

- Jó, miniszter úr, hát fizessen 50 dollárt!

Rabin egy másodpercig gondolkodik, hirtelen mozdulattal átad az elnöknek 100-at:

- Tudja mit? Akkor adjon nekem kettőt belőle!

Ford elnök vállal súlyos gond: a néger-kérdés nyomja. Erejét nem érzi elegendőnek, elmegy a templomba, ahol egyedül fohászkodik az Úrhoz. Csodák csodája, meghallgatásra talál, az Úr kinyilatkoztatja:

- A néger kérdés egyszer megoldódik, bár te azt már nem éred meg.

Ford nagyon boldog, a titkot nem tudja magában tartani, elmondja Brezsnyevnek. Ő is elmegy titokban az ortodox templomba, buzgón fohászkodik, hogy kapjon választ arra, felépül-e valaha a Szovjetunióban a szocializmus, majd a kommunizmus? Szinte hihetetlen, de az Úr ismét megnyilatkozik:

- Egyszer talán a jövő évezredben, de az más lesz, mint amilyennek képzelitek.

Akárhogy is, de Brezsnyev megnyugszik. boldogan újságolja el Szaddatnak, aki azonnal rohan a mecsetbe és Allahtól kérdi, az arab-izraeli viszály megoldódik-e és mikor? Allah neki is válaszol:

- Nagyon sokára megoldódik, de azt már én sem érem meg.

Ki mi tud a Szovjetunióról szellemi vetélkedőt hirdetnek, először közlik a helyezési díjakat:

I.díj: egy hét a Szovjetunióban.

II.díj: két hét a Szovjetunióban.

III.díj: három hét a Szovjetunióban.

Milyen a politikai viccek „díjazása” a Szovjetunióban?

3. díj: utazás Szibériába oda-vissza,

2. díj: utazás Szibériába csak oda,

1. díj: „találkozás” Leninnel.

A szolgálatos rendőr egy park mellett elhaladva hallja „Horthy Miklós katonája vagyok, legszebb katonája...”

Nem akar egy feltehetőleg részegnek bekísérni, megbüntetni, úgy tesz, mintha nem hallaná. A dal azonban tovább hallatszik, egy-egy nyögéstől megszakítva. Odalép a bokorhoz, ahol egy véres férfi fekszik tehetetlenül. A rendőr megkérdi:

- Ha ilyen állapotban van, miért ezt énekli?

- Mert ha valami mást énekelnék, maga soha ide nem jött volna!

Indiai csoda-balzsammal Marxot feltámasztják, rögtön meg is hívják a XXV. pártkongresszusra. Amikor Marx az egészet végighallgatja, a tv-stáb nyilatkozatra akarja hívni, de ő szerényen szabódik. Végre rááll és megszólal:

- Világ proletárjai, bocsássatok meg!

A szovjet régészek múmiát ásnak ki Egyiptomban. Nyakában üveg lóg felirattal: „élesztővíz”. Először a múmiával tesznek próbát, sikerül. Boldogan viszik haza a csodaszert, Lenint élesztik fel, aki azonnal országjárásra indul tájékozódni, s el is veszti szem elől. Végre interurbán hívás érkezik Brezsnyevhez:

- Itt Lenin.

- Hol van, Lenin elvtárs?

- Az *Aurórán*, kezdjük előlről!

Ha gondolkoztál, le ne írd! (1977)

- Mit mond egy abszolút elidegenedett ember?
- Nemre, korra, fajra, nyelvre és vallásra való tekintet nélkül minden embert utálok.

- Mit akar a végképp elidegenedett ember?
- Állítsátok meg a Földet, ki akarok szállni!

- Mi a legfőbb különbség Nyugat és Kelet között?
- Nyugaton félelem nélkül élnek, Keleten élelem nélkül félnek.

- Mi a különbség a nyugati és keleti szólásszabadság között?
- Nyugaton megvan a szólás utána szabadság is.

A szocialista országok belgrádi értekezletén elhangzott javaslat:

- Új, közös főváros lehetne Retrográd néven.

- Ma hogyan kezdődik a Kommunista Kiáltvány?
- Kísértet járja be a kommunizmust, Európa kísérlete. *(Célzás az ún. euro-kommunizmusra, mely a moszkoviták ellenében keletkezett.)*

Ferenc József is feltámad halottaiból, sorra látogatja tartományait; Budapestre is betéved. Halad a Rákóczi úton, ahol éppen nagy tömeg özönlik. Addig kérdezget, míg talál egy olyan embert, aki tud németül:

- Hova tart ez a sok ember?
- A Népstadionba.
- Mi lesz ott?
- Labdarúgó-mérkőzés.
- Á, igen, valamit már hallottam róla. És kik játszanak?
- A magyarok és az osztrákok.
- Na jó, de kik ellen?

Korszerűsített írói-újságírói szabályzat:

- Ha valamilyen kényes témáról elmélkedel, legalább ne mondd el senkinek!
- Ha már elmondtad, legalább ne írd meg!

- Ha mégis leírtad, semmiképp ne írd alá!
- Ha már aláírtad, akkor semmin ne csodálkozzál!

- Miért járt Kádár János a Vatikánban?

- Lenin-rendjét megszenteltetni.

- Mire kérte Kádár János a pápát?

- Imádkozzék értünk, mert rajtunk már csak az segít.

Az egyház és a párt sajátos viszonya Lengyelországban köztudott; párbeszéd egy párttitkár és a helybeli plébános között:

- Légy szíves a hordozható templomi padokat a taggyűlésre kölcsönadni, mint a múltkor is!
- Most nem adom oda, mert legutóbb bepiszkították, és mocskosan kaptuk őket vissza.
- Na, megállj! Ha nem adod kölcsön, én meg nem engedem a pionírokat ministrálni.
- Nem engeded a pionírokat ministrálni? Én meg nem esketem össze az ifjúkommunistáidat.
- Micsoda? Nem esketed össze az ifjúkommunistákat? Nem engedem többet a munkásöröket az úrnapi körmenetben felvonulni.
- Nem engeded a munkásöröket a körmeneten részt venni? Hát akkor vedd tudomásul: nem írom meg többé a november 7-i beszédedet.
- Nem írod meg többé az ünnepi beszédemet? Én meg nem járok többet a misédre.
- Nem jössz a misémre? Én meg kilépek a pártból.

Kádár János aggódik közállapotaink miatt, hiába olvassa a hivatalos jelentéseket vagy hallgatja a szóbeli nyilatkozatokat, ezekből az igazat, a valóságot nem sikerül megtudnia. Nagy titokban behívat három papot, és tőlük érdeklődik.

Íme a válaszok:

Katolikus: - A kapott őszinte vallomásokról azért nem nyilatkozhatom, mert engem köt a gyónási titok.

Kálvinista: - Mivel sokan és sokfélék vagyunk, ilyen a gondolkozásunk és a beszédünk is.

Izraelita: előveszi a tórát, fellapozza, és felszólítja Kádárt:

- Tegyen ide egy százast! Kádár megteszi. A rabbi tovább lapoz, újabb százast kér. Ez így folytatódik mindaddig, míg azután egyszer Kádár kitör:

- De hát még meddig megy ez így tovább?!
- Na, látja! A nép is szóról szóra ugyanezt kérdezi.

Baráti jelenet a jugoszláv-román határon; a román határőr barátságosan átszól a határon:

- Előre is sajnálom a jugoszláv népet: mi lesz veletek, ha egyszer Tito elvtárs meghal?
- Én is előre sajnállak titeket, ha Ceaușescu olyan sokáig él, mint a mi Titónk.

Párbeszéd két magyar között:

- Hogy kell Ceaușescu kiejteni?
- Így: Csauseszku.
- Nem: fejjel lefelé a 10. emeletről.

Az öreg székely sugárzó arccal ébred.

- Hallod, te anyjuk? Milyen gyönyörűt álmodtam: Bukarestben jártam.
- Aztán mi ebben a gyönyörű?
- Hát az, hogy útlevéllal.

Nagy erősségű földrengés volt Romániában. Magyarok párbeszéde:

- Mi történt Romániában?
- Földrengés látogatta meg a Ceaușescu sújtotta országot.

(Köztudott volt Brezsnyev hiúsága, erről egy magyar párbeszéd.)

- Milyen kitüntetése hiányzik Brezsnyevnek?
- A „Hős anya” és a „Kiváló áruk fóruma”!

Kérdés a jereváni rádióhoz:

- Miért nem kiáltották már ki cárnak Brezsnyevet?
- Mert nem tudtuk eldönteni, hogy I. Leonyid vagy II. Iljics legyen!

A Szovjetunió is a modernizáció útjára óhajt lépni. Többek között bevezetik a szexuális felvilágosítást. Ehhez a már kiépült népművelői hálózatot használják fel, s továbbképző tanfolyamot szerveznek. Az előadó a szexuális kapcsolatok főbb formáit ismerteti:

1. Elsősorban a tőkés országokban dívik a férfinak férfival folytatott természetellenes szexuális kapcsolata. Mivel ez nálunk tilos, gyakorlatilag nincs, erről nem beszélünk.
2. Hasonló a helyzet az előzőnél még ritkább nőnek nővel folytatott kapcsolatával is, tehát erre is kár szót vesztegetni.
3. A férfinak nővel folytatott szexuális kapcsolata nálunk is természetes és köztudott, így felesleges lenne róla beszélni.
4. Végül, de nem utolsósorban megnyilvánul a párt iránt érzett érzelmek: szeretet, rajongás és sok egyéb formája is, bővebben tehát erről érdemes beszélni; ez lesz mai előadásom tárgya.

Aladin a washingtoni Fehér Ház lépcsőjén üldögél a csodalámpájával. Carter elnök elhalad mellette, felismeri, visszafordul és kérdi:

- Jé, Aladin! Hát te mit keresel itt?
- Az igazságot, elnök úr.

- Azt hiszem, nem épp a legjobb helyen jársz. Keres inkább talán Párizsban!

Aladin ott is leül az Élysées-palota lépcsőjére. Giscard elnök rögtön észreveszi, és örömmel üdvözlí:

- Nahát, ezt a meglepetést! Aladin, ezer éve nem láttalak. Mit keresel te itt?

- Az igazságot, elnök úr!

- Nagy feladat! Szerintem keresd inkább Moszkvában!

Aladin a Kreml lépcsőjén üldögél, jobbra-balra tekinget. Egyszer feltűnik Brezsnyev:

- Ki vagy te, és mit keresel itt?

- Én vagyok Aladin, a csodalámpámat keresem.

Kohn magyar vámtisztként a nyugati határon teljesít szolgálatot. A beérkező utasokat kérdezi:

- Van-e valamilyen elvámolnivalójuk, pl. arany, ezüst, gyémánt, különféle ékszerek?

Az utasok kórusban felelik:

- Nincs!

Kohn szinte levegőt sem véve hadarja:

- És nincs is rá szükségük?

Egy dadogós férfi is jelentkezik a rádió nyilvános pályázatán meghirdetett bemondói állásra. A többivel együtt őt is behívják beszédpróbára. Amikor a meghallgatás után letörten kijön, a várakozók megkérdezik:

- Na, hogy sikerült?

- Ne-ne-nem vet-vet-vettek fe-fe-fel - mondja dadogva.

- Miért?

- Me-me-mert ne-ne-nem va-vavagyok pá-pá-párttag.

A túlzásba vitt Ady-centenárium ünnepségek két szóvicce:

- Hazánkban valóságos Ady-állapot van számtalan Ady-rokkanttal.

- Miért éppen egy lengyel lett a pápa?

- Mert a lengyelek megszokták, hogy nemcsak pénteken kell böjtölniük.

A Coca-Cola cég vezérigazgatója nagy nehezen kihallgatást eszközöl ki a pápánál. Tisztelettudó üdvözlés után adja elő kérését.

- Világhírű cégünk százezer dollárt ajánl fel egyházi célokra, ha ön elrendeli, hogy a mindennapi kenyérünket kitétel helyett a mindennapi colánkat kerüljön a miatyánk szövegébe.

- A kettő eltérő értelmű, és nem is egyenlő fontosságú, következésképpen nem cserélhetők ki.

- A döntés megkönnyítése érdekében félmillió dollárra emelem fel ezt az összeget.

- Hagyományos szövegről van szó, melyet a hívek csaknem két évezred óta imádkoznak.

- A végső nehézségek leküzdésére egy millió dollárt ajánlok fel.

- Mindhiába! A miatyánk szövege nem változtatható meg.

Az igazgató leverten távozik, és közben ezen tépelődik:

- Csak azt tudnám, hogy az a pék mennyit ajánlott fel?

János, nekem ló kell, nem pedig számár! (1978)

(C. Vance, az USA külügyminisztere visszahozta a magyar koronát, és január 6-án átadta a magyar kormánynak. Viccsorozat született. Ezt közvetlenül megelőzte Losonczi Pál USA-beli látogatása, és követte az áremelés.)

- Ezentúl mi lesz Magyarországból?

- Koronagyarmat.

- Miért kaptuk vissza a koronát?

- Hogy tudjunk magunkon uralkodni.

- Kik milyen szemmel nézik koronánkat?

- Magyarok könnyes szemmel.

- Amerikaiak jóhiszemmel.

- Tudósok nem hiszemmel.

- Vatikán pápaszemmel.

- Románok sanda szemmel.

- Kínaiak ferde szemmel.

- Oroszok elviszemmel.

- Hogyan fogadták szomszédaink a korona visszaadásának hírért?

- Csehszlovákia és Románia az ENSZ-hez fordult, hogy területi alapon osszák fel a magyar koronát is.

- 1978. január 6-tól mennyivel emelkedik az életszínvonal?

- Egy koronával.

- Az áremeléssel kapcsolatban miért volt most könnyebb dolga a kormánynak, mint máskor?

- Mert most a magyar szent korona nevében intézkedhetnek.

- Itthon újra elosztották a koronázási jelvényeket:

- Kádáré (*pártfőtitkár*) lett a korona, Losonczié (*elnök*) a jogar, Lékaié (*esztergomi érsek*) a palást, Czinegée (*honvédelmi miniszter*) a kard és a népé az alma és a kereszt.

- Miért járt Losonczi az USA-ban?
- A koronát felpróbálni.

- Miért mondott le Losonczi?
- Mert kicsi neki a korona.

(Erdélyben egy Király Károly nevű magyar a nyilvánosság előtt leplezte le Ceaușescu nemzetiségi politikájának elnyomó jellegét.)

- Miért kértük ki Király Károlyt a románoktól?
- Koronánk már van, legyen egy Királyunk is!

Egy kispénzű magyar turista valami olcsóságot vesz Bécsben egy osztrák kereskedőtől, és ráadásul még ezt is megkérdi:

- Lehetne-e forinttal fizetni?
- Mutassa már, milyen az a forint?! Még sohasem láttam. És kik vannak rajta?
- A 10-esen Petőfi, aki 1849-ben esett el Segesvárnál, a 20-ason Dózsa, akit izzó vastrónon égettek el, az 50-esen Rákóczi, aki száműzetésben halt meg, a 100-ason Kossuth, szintén száműzve halt meg, az 500-ason Ady, aki fiatalon halt meg vérbajban...

A kereskedő hüledezve nézi, hallgatja, végül sajnálkozva megszólal:

- Tudja mit? Ne fizessen nekem semmit! Ingyen odaadom, vigye!
- Hallottad? Ezentúl gumiból fogják gyártani a forintot, és azt adják a turistáknak.
- Nem hallottam, de miért?
- Hogy Nyugaton két hétig ki lehessen vele húzni.

Egy disszidens férjtől itthon maradt felesége pénzt kér, megérkezik kintről a válasz, amelyet a cenzúrán elolvastak:

- Pénzt nem küldök, de ásd fel a kertet! Ott a kincs!

A feleség válaszelevele így szól:

- Már nem tehetem, mert a rendőrök az egészet felásták, de kincset nem találtak.
- Nagyon jó! Te most már megtalálod, csak vedd be!

Egy gyárban társadalmi munkára toboroznak. Az első sorban ülők természetesen jelentkeznek, az utolsó sorban valaki föltartja a kezét; szólítják, és ő megkérdi:

- Azt szeretném megtudni, hogy a társadalmi munka voltaképpen közügy vagy magánügy?
- Természetesen a társadalmi munka közügy.
- Hát akkor nagyon sajnálom, de nem vehetek részt a társadalmi munkában!

- De hát miért?
- Mert négy évre el vagyok tiltva a közügyektől.

Kádár esti sétája során elhalad Szent István szobra mellett, a szobor leszól:

- János, gyenge már alattam ez a ló, ki kellene cserélni!

Kádár meglepődik, de feltalálja magát:

- Jó, majd szólok az illetékeseknek.

El is mondja a pártközpontban, de mindenki csóválja a fejét, s hitetlenkedik. Kádár megdühödik, szólítja Biszkut, menjenek a szoborhoz, az méltatlankodva leszól:

- János, nekem ló kell, nem pedig számár!

(A személyi változások során Biszku Béla nyugdíjba ment, Korom Mihályt nevezték ki helyette.)

- Megkérdezték Biszkut, miért ment nyugdíjba?
- A Korom miatt - válaszolta.

- Miért váltották le Biszkut?

- Mert Kádár akart lenni.

(Kép a jövőből, célzás Kína sokat emlegetett hegemoniájára.)

Kohn a következőket újságolja Schwarznak:

- Nemhiába Glück (= szerencse) a neve közös barátunknak, végre sikerült egy nagyobb üzletet kötnie!
- Hogyhogy?
- Egy egész köteg evőpálcikát adott el a Nagykörúton.

Kohn az izraeli titkosszolgálat embere. Tel Aviv-ból Moszkvába küldik, hogy Grünnel vegye fel a kapcsolatot. Az utca nevét és a házszámot meg tudják adni, de már az emeletet és az ajtószámot nem. A jelszó majd kíségeti. Kohn a helyszínen meglepetve tapasztalja, hogy a szóban forgó hatalmas bérházban három Grün is lakik. Találomra becsönget a II. emeleti Grünhöz. Amikor az ajtót nyit, Kohn megmondja a jelszót:

- Már virágoznak a narancsfák.

Ez a kicsöngetett Grün azonnal válaszol:

- Ja, a kém nem én vagyok, hanem a VII. emeleten lakó Grün.

- Ha egy transz-szibériai szerelvény műszaki hiba miatt nyílt pályán megállt, melyik vezető hogyan intézkedett?

- 1920: Lenin kommunista szombatot hirdetett, és a hibát rohammunkában kijavították.

- 1930: Sztálin kivégeztette a mozdonyvezetőt, megtizedeltette a vonatszerelvény egész személyzetét, kényszermunkára fogott rabokkal állította helyre a pályát.

- 1960: Hruscsov hátul felszedette, elől lerakatta a síneket és a talpfákat, s így lassan-lassan előre haladtak.

- 1970: Brezsnyev veszteg marad a kocsiban, a függönnyt elhúzza és parancsára a kocsikat kétoldalt ingatják, mintha haladnának.

- Brezsnyev miért csak marsallnak hívhatja magát és nem generalisszimusznak, mint Sztálin?

- Mert a marsall szót könnyebb kiejteni.

Szergej sehogyan sem érti a legújabb neutronbomba pusztító hatását: az élőlények - úgymond - elpusztulnak, a tárgyak viszont megmaradnak? Iván egyszerű példával világítja meg:

- Ide figyelj! Itt van a Vörös tér! Mondjuk, ez tele lenne vodkás üvegekkel, rekeszekkel és ezek között temérdek ember sétálgatna; ha ide ledobnák a neutronbombát, senki nem élné túl, aki megihatná a tömérdek megmaradt pálinkát.

Vaszilij kényelmesen kiballag a kolhoz kukoricaföldjére, hogy kapálgasson. Kint letelepszik, előveszi az üveget, jót húz a vodkából. Előkerül az elemózsia, komótosan falatozik. Reggeli után lehever egy fa árnyékába, előhúzza zsebéből a Pravdát, gondosan, ráérősen végigolvassa. Azután visszateszi, közben megtapogatja párttagsági könyvét, szétnéz, és megállapítja:

- Ettem-ittam, pihentem, képeztem is magam, mindenem megvan, csak a kapácskát felejtettem otthon.

Egy vevő az ismert moszkvai nagyáruház, a GUM I. emeletén megkérdi:

- Itt nincs cipő?

- Itt kabátokat árulunk, a II. emeleten nincs cipő.

Egy menetrendszerű repülőgép levegőbe emelkedik a prágai repülőtéren, irány Kassa. Egy férfi pisztolyt tart a pilóta hátába:

- Követelem, hogy Kassára vigye a gépet!

- De kedves utas, hiszen oda megyünk!

- Tudom, de már kétszer Münchenben kötöttünk ki, harmadszorra szeretnék végre megérkezni!

Jubileumi gálaest a cirkuszban Magyarországon, a plakát szövege:

„A Nagy Szovjet Cirkusz 60 éves!”

Mi a kenendő? (1979)

- Az egyes fizetési és bérkategóriákba soroltak hogyan viszonyulnak a szocializmushoz?
 - A 2-4000 Ft közöttiek építik a szocializmust.
 - A 4-10 000 Ft közöttiek hirdetik a szocializmust.
 - A 10 000 Ft felettiak pedig élvezik a szocializmust.

 - Kiket nem érint az áremelés?
 - Főnököket, orvosokat, rendőröket, ingyenélőket, naplopókat, trógerokat. (*Forint*)

 - Az év eleji áremelés után mi lesz a lábassal?
 - Két kezes kell, hogy egy lábast vehessünk.

 - 1979-hez képest milyen lesz 1980?
 - Még az idén lesz favilla, jövőre fatál is.

 - Hallottad, az MSZMP mellett új „párt” alakult Magyarországon?
 - Hogyan lehetséges ez egy egypártrendszerben, és milyen néven?
 - Nem eszem pé!

 - Mi a különbség egy optimista és egy pesszimista között?
 - Lényegében semmi, csak a pesszimista jobban informált.

 - Winnetou miért látogat éppen hazánkba?
 - Hogy minél több igazi sápadt arcút láthasson.

 - Manapság mitől vörös a Csepel?
 - A dühtől.
- Csepeli jelszó: „Aki árt mondott, mondjon bért is!”
- Űrhajósainknak állítólag semmiféle technikai berendezés nem kell, hát akkor mivel emelkednek fel és szállnak le?
 - Az árakkal mennek fel, és az életszínvonallal süllyednek le.

- Miért hívtuk a pápát Magyarországra?
- Hogy ő pontifikálja áraink mennybemenetelét.

A nemzetközi földrengés-előrejelző szolgálat időközben módosította prognózisát:

- Nem földrengés lesz, hanem szökő ár.

- Mi lesz az idei áremelések menete?

- Júliusban emelik az élelmiszer-, augusztusban a gépkocsi-, szeptemberben a benzinárakat, októberben pedig a barikádokat.

- Nálunk miért nem szükséges még külön is kiharcolni a sztrájkjogot?

- Mert mi munka közben sztrájkolunk.

A lengyel pápa hivatalosan bejelenti, hogy hazalátogat. Olyan jelszót keresnek, mely pártszerű, ugyanakkor egyházas jellegű is. A következő felirattal várják őszentségét:

„Világ proletárjai, az Isten szerelmére, egyesüljete!”

- Hallottad, hogy Lengyelországban 50%-kal nőtt az életszínvonal?

- Képtelenség! Hogyan?

- Télen fáztak és éheztek, nyáron már csak éheznek.

- Milyen felirat volt látható Lenin szobrán?

- „Ne búsulj, kenyeres, nem tart ez örökké! Százötven év alatt sem lettünk törökké.”

- Lenin összes műve új kiadásának új címeket adnak. A „Mi a teendő”-nek mi lesz a címe?

- Mi a kenendő?

- Mi a különbség a reális és a fejlett szocializmus között?

- A reális még nem fejlett, a fejlett viszont nem reális.

- Mi a szocializmus célja?

- Azoknak a nehézségeknek a leküzdése, amelyek egyébként fel sem vetődtek volna.

- Miért gömbölyű a Föld?

- Hogy a párttagokat ne lehessen sarokba szorítani.

Csehszlovákia bejelentette a szocialista tábor országainak, hogy tengerészeti minisztériumot szervez; indoklás:

- Lengyelországban van népjóléti, Romániában igazságügyi, Magyarországon pedig munkaügyi minisztérium.

A magyar zsidók a bizonytalan jövő miatt nyugtalankodnak. Egy küldöttség felkeresi a bölcs rabbit:

- Mondd meg nekünk, maradjunk-e, vagy kivándoroljunk?

- Aki marad, kínaiul, aki megy, héberül tanuljon.

Orosz idegenvezető Lev Nyikolajevics Tolsztoj szülőhelyét, egykori birtokát: Jasznaja Poljana-t mutatja be a látogatóknak. Vezetése végén nem mulaszthatja el, hogy a múlt és a jelen között párhuzamot ne vonjon!

- A fejlődést egyetlen számadattal is lehet érzékeltetni: a Nagy Októberi Forradalom előtt mindössze egy, most pedig 53 író élhet és alkothat itt.

Brezsnyev címére tele zsákot kézbesít a posta, a csomag Pekingből érkezett. Kíváncsian bontják fel, hát mákkal van tele. A mák tetején ez olvasható:

- Ennyien jövünk!

Az SZKP KB-ja összeül, eldöntik, hogy a mákot megdaráltatják. Másnap a következő üzenettel küldik Pekingbe:

- Így tértek vissza!

Sűrűn hangoztatják Moszkvában, hogy a pártvezetés előregedett, sőt a szenilitást is emlegetik. Különösen Kosziginről állítják, hogy valósággal gyerekes lett. Bizalmasan megkérdezik Brezsnyevet: igaz-e ez a híresztelés?

- Sajnos, kénytelen vagyok igazolni. A múltkor is legyőztem a csatában, és azóta sem hajlandó az ólomkatonáimat visszaadni.

Brezsnyev nyomtatásban megjelent beszédeit irodalmi Lenin-díjjal tüntették ki. Gratulált a Magyar írószövetség is, táviratuk szövege:

- Toll sztoj! (*Toll, állj!*)

Kép a jövőből:

Carter, az USA elnöke, és Brezsnyev, a SZU főtitkára a másvilágon is újságot olvas, és vetélkedik, egymást ugratják.

- Brezsnyev: az égi híradóban azt olvasom, hogy az USA-ban egy kommunista elnököt választottak.

- Carter: lapozzon csak tovább! Itt meg az áll, hogy a finn-kínai határon kisebb fegyveres összetűzés volt, de a helyi ellentéteket sikerült elsimítani.

- Miért nincs terrorizmus a SZU-ban?

- Mert már a 20-as években államosították.

Japán szeizmológusok kiszámítják, hogy Moszkva középponttal hamarosan nagy erejű földrengés várható. Idejében küldik a táviratot:

- 48 órán belül Richter/8 fenyegeti fővárosukat!

Jó egy hét múlva érkezik csak a választávirat:

- Köszönjük az idejében történt figyelmeztetést. Richter és 8 társa, akik földalatti aknamunkájukkal tetemes károkkal járó földrengést okoztak, likvidálva.

Az Urat szerfelett nyugtalanítják a véres iráni események. A bölcs és tapasztalt Szent Pétert küldi le rendteremtésre. Azt kéri, hogy munkája eredményéről azonnal tájékoztasson!

Néhány nap múltán befut a távirat, szövege a következő:

- „Idegen beavatkozást nem tűrök, a nép velem, Péter börtönben, Khomeini ajatolláh.” *(Az iráni fundamentalisták vezéralakja.)*

Az Úr gyors döntést szeretne kicsikarni, egyszülött fiát küldi, Jézust. Hiába minden, a Megváltó küldetése is hasonló kudarcba fullad. Nincs más hátra, mint a keménykezű ószövetségi próféta: Mózes. Eltelik egy hét, eltelik kettő, egyszer csak befut a távirat:

„Jézus és Péter szabadon, Khomeini börtönben, a nép velem, én veled, Mózes ajatolláh.”

- Mi a különbség az iráni sah és Khomeini ajatolláh között?

- A sah néhány embert áldozott fel a birodalom érdekében, Khomeini a birodalmat áldozza fel néhány ember érdekében.

- Mi lesz a sah bukása után Iránban?

- Khomeinizmus.

Kohn hosszabb időre utazik ki az USA-ba, jobbnak látja, ha értékes műtárgyait, ékszereit és egyéb kincseit a rabbira bízta. El is viszi neki, a rabbi behívja a bóhereket és mindnyájuk szeme láttára zárja el az értékeket. Kohn egy év múlva visszatér, felkeresi a rabbit, és kéri vissza átadott értékeit. A rabbi semmiről sem akar tudni, Kohn összeomlik. Erre a rabbi behívja bóhereit, és mondja:

- Kohn állítja, hogy egy évvel ezelőtt valamilyen értékeket adott át, és hogy mindnyájunk szeme láttára bezártam egy fiókba. Én erre nem emlékszem, ti tudtok róla?

- Ugyan rabbi, hiszen ezt az embert nem is láttuk!

- Na, jól van, most menjetek ki!

Amikor már Kohn kellőképpen összeomlott, kinyitja a fiókot, megmutatja az érintetlen kincseket, de mielőtt átadná, újra behívja a növendékeket.

- Közben nekem eszembe jutott, csakugyan átvettem és be is zártam valamit. itt valamelyik fiókba tettem, nektek is emlékeznetek kell.

- Igen, csakugyan ide tetszett zárnai!

- Na, jól van, megtaláltuk. Most pedig menjetek ki.

A rabbi hiánytalanul visszaad mindent, Kohn alig jut szóhoz, s teljesen értetlenül áll az eset előtt.

- De rabbi, miért tetted mindezt?

- Azért fiam, hogy te is lásd, milyen emberekkel vagyok én is körülvéve.

Magyar zsidók látogatnak meg az USA-ban élő, szintén magyar zsidó rokonokat, akiknek a fején ott a sábeszdekli. A látogatás után a kisebbik fiú megkérdi apjától:

- Apa, a bácsik fején miért nem volt sábeszdekli?

- Azért kisfiam, mert a bácsik már nem tartják zsidó vallásukat.

- Hát akkor hogy lehet, hogy mégis tudnak magyarul?

- Mi a szenteltvíz új neve?

- Eau de Pologne.

Országos pályázat a sertéstartás fellendítésére, hogy a sonkakivitel fokozhassuk. A következő micsurini javaslat nyerte el a pálmát:

- Keresztezzük a sertést a százlábúval, hogy egy csapásra megsokszorozódjék a sonka-termelés!

Kohn tenyészti az egész hitközség libáit, egyszer hullani kezdenek. Rohan a rabbihoz, aki megkérdi:

- Mivel tartod a libákat?

- Kukoricával.

- Adj nekik gyorsan zöldségvagdálékot, szórd meg korpával!

Hiába minden, az elhullás nem szűnik. Újabb rohanás, újabb tanács:

- Répaszeleteket szórj eléjük, és adj rá friss vizet!

Ez sem használ, máris kész az újabb tanács:

- Főtt burgonyát gyúrj össze darával, és tejet itass velük!

Kohn utoljára jelenik meg, szomorúan közli, hogy minden aprójószág elhullott, mire a rabbi is nagyot sóhajt:

- Igazán nagy kár! Pedig mennyi jó tanácsom lett volna még!

A hajóskapitány lekiált a gépházba:

- Mennyi?

- Harminc.

- Mi harminc?

- Mi mennyi?

- Az 1980-as moszkvai olimpián két számból abszolút biztos éremesélyesek vagyunk!

- Mikből?

- Földönfutásból és lelki tusából.

Szabadság miatt zárva! (1980)

Éjfél tájban egy férfi halad át a temetőn, lépteiket hall, hátranéz, a sötétben egy alak rajzolódik ki. Emberünk megszólal:

- De jó, hogy látom! Már kezdtem félni.
- Én is félttem, amíg éltem.

(Veszélyes árhullám vonult le a Tiszán, aktualizálódott egy ún. alapvicc.)

- Közös csónakban ülve tart helyszíni szemlét a párttitkár, a tanácselnök és a tsz-elnök, külön evezget mellettük a plébános. A közös csónak léket kap, és elsüllyed, utasai vízbe fúlnak. Ki vagy kik jártak jól?

- A falu.

- Lehetne-e a magyar gazdasági helyzet még rosszabb?

- Nem, mert ha lehetne, már lett volna.

- Hány dűlés volt Magyarországon?

- Három: tatár-, török- és felszabadulás, és most következik a negyedik: a koldulás.

(Ez év márciusában volt az MSZMP XII. kongresszusa, mely főként gazdasági nehézségeinkkel foglalkozott.)

- Hogyan kezdte Kádár János a beszámolóját?

- Drága elvtársnök, drága elvtársak, drága minden...

Kádár János titokban elmegy a csodarabbihoz, hogy tanácsot kérjen a bajokból való kilábalás módzataira. A rabbi megkérdezi:

- Csodával vagy csoda nélkül szeretné az országot a bajokból kivezetni?

- Hát természetesen csoda nélkül.

- Akkor tartson háromnapos böjtöt, óránként imádkozzék, menjen el a templomba, hogy az Úr angyalai megjelenjenek, és azok majd segítenek.

- Elnézést, rosszul értettem! Én csoda nélkül kérdeztem.

- Az lenne csoda, ha saját erejükből kimásznának!

- Mi a különbség a japán és a magyar halászok munkamódszere között?

- Ha nincs fogás, a japánok újra kivetik a hálót, a magyarok előbb termelési értekezletet tartanak.

Egy kitelepülő vinné magával kedvenc papagáját is, de a vámos nem engedi, legfeljebb kitömve. A tulajdonos a madarához fordul:

- Na, Lórikám, maradsz, vagy kitömve vigyelek?
- Mindegy, csak ki innen!

Az oktatás- és művelődésügyi minisztériumot összevonták.

- Mi az új, összevont minisztérium neve?
- Egyesített Aczél-művek.

- Mit jelent az, hogy művelődésügyi helyett csak művelődési minisztérium lett?
- Most már van egy vadonatúj „ügye-fogyott” minisztériumunk.

- Mi lenne a rövidítése az összevont oktatási és kulturális minisztériumnak?
- Ok-kult minisztérium.

- Milyen árváltozások várhatók a közeljövőben?
- Ismét drágul sok minden, csak a rózsaszínű szemüveg lesz olcsóbb.

- Az úrkutatásban is megelőztük az oroszokat.

- Hogy-hogy?

- Ők egy kutyával, Lajkával kezdték, mi azonnal egy Farkassal. *(Célzás Farkas Bertalan űrhajósra.)*

- Amikor a magyar űrhajóst meglátták, mit énekeltek az angyalkák odafenn az égben?
- Nem félünk a Farkastól...

- Kazincbarcika azt tervezi, hogy Farkas Bertalant díszpolgárává fogadja. Mi lesz akkor a város új neve?

- Kazincbercike.

Célzások a Szovjetunió afganisztáni fegyveres beavatkozására:

- Melyik az a tómondat, amelyikért három év jár?
- A SZU megszállta Afganisztánt.
- Melyik az az egyetlen szó, amelyikért négy év jár?
- Is!

- Mi van kiírva az afgán határon?

- Szabadság miatt zárva!

- Mi van kiírva a magyar temető kapujára?
- Feltámadunk.
- És az afgánokéra?
- Fel! Támadunk!

- Az afgán kérdés is könnyen és véglegesen megoldható.
- Hogyan?
- Kivonulnak az afgánok.

- Hogyan kerültek szovjet csapatok Afganisztánba?
- Iránt tévesztettek.

- Meddig maradnak bent a szovjet csapatok Afganisztánban?
- Míg meg nem találják azt a személyt, aki behívta őket.

- Milyen buliba keveredtünk már megint?
- Kabuliba.

- Mire módosították a moszkvai olimpia jelvényét? Mi lesz a maci helyett?
- Afgán agár, pórázon.

Az újságban a következő apróhirdetés jelenik meg:

- „Jutányos áron fajtiszta, afgán agarakat veszek!”

Másnap kora reggel az újságban megadott címen csengetnek. A lakó ajtót nyit, nem kis meglepetésére ott áll a folyosón két géppisztolyos szovjet katona és egy kísérő. A lakó meglepetten kérdi:

- Maguk mit akarnak?
- Jöttünk az agarait sétáltatni.

- Mi lesz, ha a Szovjetunió megszállja a Szaharát is?
- 10 év után jegyre fogják adni a homokot.

A Kreml jelszava:

„Hívásra házhoz megyünk. Telefonszámunk: 56-68-79.” (1956. Magyarország, 1968. Csehszlovákia, 1979. Afganisztán, a fegyveres beavatkozások egymásutánja.)

- Milyen szolgáltatás működik a legjobban a SZU-ban?
- A Vörös Hadsereg, mert hívásra is, anélkül is azonnal házhoz megy.

Az Inturiszt (*szovjet utazási iroda*) új plakátjai a következő szöveggel invitálják a nyugati turistákat a SZU-ba:

„Látogasson el a SZU-ba, mielőtt a SZU látogat el Önökhöz!”

Egy magyar és egy szovjet turista tapasztalatcseréje:

- Mi háromévenként kapunk valutát, de saját költségre...
- Mi 11-12 évenként (56, 68, 79), de akkor államköltségen megyünk.

Tito bal lábát amputálták, mülábbal pótolták.

- Miért műanyagból készült a müláb?
- Tito attól tartott, hogy a faládba belemegy a SZU.

Feleltetés földrajzórán. A tanárnő felteszi a kérdést:

- Ki tudja, jelenleg hol húzódnak a SZU határai?
- Ahol akarja - mondja az egyik kisdíák.

- Hogyan szeretik az oroszok az afgánokat?

- Határtalanul.

- És az afgánok az oroszokat?

- Mint a megszállottak.

- Milyen ígérettel vették rá a szovjet katonákat az Afganisztánba való bevonulásra?

- Azt mondták nekik: ha helyálltok, jövő nyáron a szabadságot mindnyájan az Adrián tölthetitek. (*Célzás Tito esetleges halálára és a szovjet beavatkozásra.*)

Két szovjet katona beszélget valahol Etiópiában:

- Szergej, tudod, mégiscsak jobb volt nekünk „otthon”: Székesfehérváron...

- Most melyik a világ legnagyobb országa?

- Kuba: a központja Moszkvában, temetője Angolában, lakossága az USA-ban van. (*A kubaiak beavatkoztak Angolában, Kubából egyre többen emigrálnak az USA-ba.*)

Az Úr kihallgatásra rendeli földi helytartóját, két kérdést tesz fel neki, és megengedi, hogy a harmadikat a pápa tegye fel:

- Lesz-e vatikáni reform-zsinat? - kérdi az Úr.

- Amíg én élek, addig nem! - válaszolja a pápa.

- Eltörlöd-e a papi nőtlenséget?

- Míg én élek, addig nem!

- Lesz-e még egyszer lengyel pápa? - kérdi most már őszentsége.
- Míg én élek, addig nem! - feleli az Úr.

Lengyelországban is jegyre adagolják a benzint, de a párttitkárok többet fognak kapni.

- Micsoda disznóság, megint ez a jogtalan előny!
- Szó sincs ilyesmiről! Ok messzebbre járnak el templomba.

Egy lengyel városi párttitkár felkeresi a püspököt, és megkérdi:

- Miért mennek az emberek templomba, mihelyt a harangszót meghallják, és miért nem gyülekezik senki, amikor hangszórával, gépkocsival akarjuk toborozni a tömeget? Mi is paradicsomot ígérünk!
- Egyszerű a magyarázat: nektek itt a Földön kell az ígéreteket beváltani, mi azonban erre ráérünk.
- Mivel fognak télen „tüzelni” a lengyelek?
- Géppisztollyal.

Lengyel párbeszéd az ottani legutóbbi áremelésről:

- Mégiscsak disznóság! Hogy merik a tej árát literenként 10 zlotyval egyszerre felemelni?
- Nyugodj már meg! Még mindig jobb, mintha két kopejkával lejjebb szállították volna!
- Mi hír Elefántcsontpartról?
- Ott is ormányválság van!

(Lengyelországban lemondatták a pártfőtitkár Giereket, aki betegsége hivatkozva vált meg tisztségétől.)

- Hogyan kapta Gierek a szívinfarktust?
- Telexen, Moszkvából.

Kisegítjük egymást a szocializmusból (1981)

- Milyen az új román egyenruha?
- Egyen ruha, a többi pucér.

(Ez év októberében Szadat egyiptomi elnököt egy katonai díszszemlén lelőtték.)

- Mire várnak most a románok?
- Katonai díszszemlére.

Tito és Hitler összetalálkozik a másvilágon, beszédbe elegyednek; Hitler kérdi:

- Van-e sok német Jugoszláviában?
- Igen, nagyon-nagyon sok van.
- És mit csinál ott ez a tömérdek német?
- Üdül, utazgat, egyesek nyaralókat, szállodákat építenek, mások különféle vállalkozásokba fognak, mindenbe, ami csak jövedelmező.
- És van-e jugoszláv Németországban?
- Igen, rengetegen.
- Mit csinálnak ott?
- Dolgoznak, főként olyan munkákon, amelyeket a németek nem szívesen vállalnak.
- Na látja! Én épp ezt akartam! - mondja Hitler elégedetten.

- Hogy hívják a papi békebizottságot?
- Lenin Fohászati Művek.
- És a berlini falat, a vasfüggönyt?
- Malter Ulbricht.

Kádár János beszél egy pártaktíván:

- Örömmel és nem kis elégedettséggel közölhetem az elvtársakkal, hogy a munkanélküliek egyenletesen fogynak...
- (Egy hang): Súlyban!

Brezsnyev tudomására jut, hogy a magyar *Himnusz* egyik sora így szól: „Balsors, akit régen *(Reagan, az USA elnöke)* tép...”

Azonnal szóvá is teszi egy magyar párt- és kormányküldöttség előtt, amely megígéri, hogy a kérdéses sort megváltoztatja, így:

- Balsors, akit Brezsnyev tép...

- Miért ül József Attila? (Az Országház melletti szoborról van szó.)

- Mert már ő is belefáradt.

- Milyen jó „madarak”-tól félnek a mai fiatalok?

- Leányaink a gólyától, fiaink pedig a Czinegétől.

- Melyik ország van kedvezőbb helyzetben: Izrael vagy Lengyelország?

- Izrael, mert ellenségek vesznek körül.

- Miért éppen az USA a legfőbb agresszor a világon?

- Mert a földkerekség minden pontján beleavatkozik a SZU „belügyeibe”.

Koszigin szovjet miniszterelnök leváltása után három hétre meghalt. Az SZKP KB ülésén szeméretlenül Brezsnyevnek, hogy a leváltással is siettetette Koszigin idő előtti halálát. Brezsnyev védekezik:

- Szegényke teljesen szenilis volt! Pl. amikor váratlanul léptem be hozzá, az ólomkatonákat gyorsan besöpörte íróasztala fiókjába.

- Ez önmagába nézve még nem vall szenilitásra, az volt a hobbi.

- Amikor meg az otthonában meglátogattam, akkor meg meztelen babákat öltöztetett.

- Úgy látszik, szerette a játékgurákat. Ez sem szenilitás.

- Na, jó! Ha ez mind semmi, hát ahhoz mit szóltok, hogy amikor engem látogatott meg otthon, fél percre hagytam csak magára, máris húsz ólomkatonámat söpört a zsebébe, aztán felpattant a hintalovamra, és az istennek se akart leszállni?

Ismertté vált, hogy Brezsnyev levélben figyelmeztette a lengyel testvérpártot a kialakult helyzet veszélyeire.

- Mégiscsak van egy újabb tisztsége Brezsnyevnek!

- Mi? Hiszen már mindenbe beválasztották.

- A LEMP (*Lengyel Egyesült Munkáspárt*) „levelező” tagja lett.

- Mit szándékoznak tenni a varsói hatalmak Lengyelországgal?

- Kisegítik... a szocializmusból.

- A sokszoros és folytonos személycserék közepette melyik lengyel vezetőt nem sikerült még leváltani?

- A pápát, aki valóban lengyel származású.

- Mit üzent a pápa a lengyeleknek?

- Ne csak keresztet, hanem búzát is vessetek!

- És nekünk?

- Keresztet vethettek a búzátkra!

- Mi a Szolidaritás agrárprogramja? (*Szolidaritás volt a lengyel ellenzéki mozgalom elnevezése.*)

- Szolid aratás.

- Győztek a lengyel bányászok!

- Hogyhogy?

- Alul maradt a szén.

- Mi a LEMP jelenlegi irányvonala?

- Diabetikus materializmus.

- És mi az SZKP-é?

- Marxizmus-szenilizmus.

Egy lengyel háziasszony üres kosárral ballag, mélyen elgondolkozva, hirtelen megtorpan, homlokára üt.

- Jézusom! Most nem tudom, vásárolni megyek vagy onnan jövök?

Nemzetközi találkozón az egyik asztal mellett hárman ülnek, de alul egyetlen láb sem látszik. Hogy lehet ez?

- Az amerikai felrakta az asztalra, a török a széken ül törökülésben, a lengyel pedig már térdig lejárt a lábát húsért.

- Száz méter hosszú és káposztán él, mi az?

- Húsért sorban álló lengyelek.

- Románia küldte a legkomolyabb segítséget a lengyeleknek.

- Ugyan mit?

- Két vagon kenyérjegyet.

- Milyen a mai lengyel melegszendvics?

- Két kenyérjegy között egy húsjegy és egy tüzelőutalvány.

- Mit tart egy lengyel macska a szájában?

- Egérjegyet.

- Hogyan irtják Lengyelországban az egereket?

- Bezárják őket az éléskamrába.

Egy varsói járókelő nem akar hinni a szemének: az egyik kirakatban kolbászt, sonkát, hurkát pillant meg. Azonnal berohan, nem lát senkit. Izgatottan, nagy hangon köszön:

- Jó napot kívánok!

Ez a kiáltás háromszor ismétlődik, mire kijön egy fehér köpönyeges, szemüveges úr, és csendesen csak ennyit mond:

- De uram, a múzeumban nem illik hangosan kiabálni!

- Hogyan fokozzák ma a lengyelek a rosszat?

- Rossz - orosz - porosz - munka.

(Nálunk a „Szódd a selymet, elvtárs!” közismert munkásinduló szövege szójátékokra adott alkalmat, íme egy lengyel változat:)

- A Szolidaritásnak mi az indulója?

- Lódd a Szejmet (*a lengyel parlament*), elvtárs!

- Milyen most a lengyel válogatott felállása?

- Csatársorban a Szolidaritás, középpályán a kormány, védelemben a LEMP, a „kapu”-ban a 3. ukrán hadsereg.

- Miért áll három szovjet tank a lengyel-szovjet határon?

- Mert azok már nem fértek be.

A lengyelek is kiadták a szocialista álmoskönyvet; a többi közt egy álomfejtés: Tankkal álmodni: testvér érkezik.

A SZU nagyvonalúan átvállalja Lengyelország külföldi adósságát, és azt arannyal fizeti ki. Csak egyetlen feltételt szab: - Az aranyat a Szolidaritás tagjai bányásszák ki Szibériában!

- Min hiúsult meg Walesa „öngyilkossági” kísérlete?

- Nem találták otthon.

- Mit tesz a pesszimista és az optimista lengyel?

- A pesszimista lengyel elindul gyalog Szibériába, az optimista megvárja a vonatot.

Román úrhajós indul bevetésre, a sürgős behívás miatt már csak egy cédulán tud üzeni a feleségének:

- „Azonnal mennem kellett! Hétfőn itthon leszek.”

Hétfőn meg is érkezik, hasonló cédulás üzenet várja feleségétől:

- „Ma reggel húsért mentem, nem tudom, melyik nap jövök!”

A leninizmustól a szenilizmusig (1982)

- Mi a XX. század legnagyobb tragédiája?
- Hogy a *Titanic* és nem az *Auróra* ütközött jéghegynek.

- Milyen a szovjet bűvös kocka?
- Minden oldala vörös.

Brezsnyev a moszkvai pártaktívaülésen ecseteli a nehéz gazdasági helyzetet; mondani-valójának lényegét hagyományos hasonlattal foglalja össze:

- Elvtársak! Összéb kell húznunk a nadrágszíjat! (*Egy hang*):
- Honnan vegyünk?

Brezsnyev sorra látogatja a szűzföldi kolhozokat. Az elsőben régi orosz szokás szerint kenyérrel és sóval fogadják, ünnepi ülésen számolnak be a termelési eredményekről. Brezsnyev a végén megkérdi:

- És mivel etetik a baromfiakat?
- Búzával, Brezsnyev elvtárs.
- Dehát az kenyérgabona! Nem lehet túrni ezt a pazarlást! Ezért még súlyos pénzbírságot fizetnek.

A kolhozelnök telefonon előre figyelmezteti a sorra következő vezetőt a kudarcról, és így ott már kukoricát mondanak, de ezzel sem ússzák meg a dorgálást és a pénzbírságot. A harmadik kolhozelnök Brezsnyev szokványos kérdésére már így válaszol:

- Mi minden egyes tyúknak fejenként adunk három kopejkát, s azon azt vesznek, amit akarnak.

Vezető szocialista államférfiak könyveket írnak; a címek:

Kádár János: „Az Árpád-háztól a szegényházig”,

Jaruzelski: „A Visztulától a pusztulásig”,

Brezsnyev: „A leninizmustól a szenilizmusig”.

A személyi kultusz elleni küzdelem jegyében szoborpályázatot hirdetnek Brezsnyevről. Az elkészült pályaműveket kiállításon mutatják be. Felszólítják a vendégeket, hogy valós hibákat keressenek a szobrokon. A legeredményesebbnek biztosítják a nyári üdülést. Az egyik néző mindjárt jelentkezik is:

- Két hibát is találtam!
- Melyek lennének azok?
- Az egyik: a Brezsnyev szobor talapzatán csak a születési év van feltüntetve, a halálózása nem.
- De hiszen Brezsnyev elvtárs még él!
- Ez a második nagy hiba!

- Miért nem szeretik a lengyelek a szovjet zászlót?
- Mert munkaeszközök vannak rajta. *(Célzás az állandósult sztrájkokra.)*

- Mi az, amikor két lengyel beszélget?
- Tiltott csoportosulás.
- És ha három teszi ugyanezt?
- Pártcsoport-értekezlet.
- Ha tízen tanácskoznak?
- Taggyűlés.
- Ha tizenketten?
- Pártkongresszus.
- Ha százak gyülekeznek?
- Elszigetelt, szélsőséges elemek összeesküvése a rendszer ellen.
- És ha ezrek?
- Kisebb, de annál elszántabb csoportok eleve kudarcra ítélt kísérlete a hatalom erőszakos megragadására.
- Milyen a lengyel paradicsomleves?
- Piros tányérba öntött forró víz.

Egy lengyel család asztalára kivételesen kifőtt tészta kerül. Gőzölgő lábas mellett ülve várják a családapát, aki még nem érkezett meg. Közben az egyik gyerek megkérdezi:

- Anya, mit teszel a tésztára?
- A lábasfedőt, hogy apádnak is jusson.

- Mi a különbség egy rabló és egy labdarúgó híresség között?

A rabló azt mondja: pénzt vagy lövök, a labdarúgó pedig: pénzt vagy nem lövök.

Az önálló vállalkozás hullámai lassanként eléri a hadsereget is. Lövészetben az egyik tüzér sorozatosan rosszul céloz. Az őrmester megsokallja, rárivall:

- Tudja mit? Vegyen egy ágyút, és önállósítsa vele magát.

A szerelő becsenget, a háziasszony nyit ajtót. Csodálkozva kérdi:

- Maga miért jött?
- A lefolyót megjavítani.
- Dehát hibátlanul működik.
- Akkor, kedves Kovácsné, miért hívott ki?

- Vagy úgy! Hát Kovácsné már két éve elköltözött, én meg Vargáné vagyok.
- Micsoda disznóság! Sürgős ügyben hívnak, és közben elköltöznek!

Három neves diplomatát: Brezsnyevet, Kádárt és Reagant szállító repülőgép lezuhan, mindenki szörnyethal. Melyik országban legnagyobb a gyász, melyik vesztett legtöbbet?

- Románia, mert nem volt a gépen Ceaușescu.

Ez év novemberében elhunyt L. I. Brezsnyev, utóda lett J. V. Andropov.

- Mi volt az idei év legnagyobb eseménye?
- Lenin és Brezsnyev személyes találkozása.
- Milyen felirat került Brezsnyev sírboltjára?
- Reagan, várlak!

Világ proletárjai, vegyetek mély lélegzetet! (1983)

(Az SZKP új főtitkáráról J. V. Andropovról köztudott volt, hogy néhány évig a budapesti nagykövetséget, otthon pedig a belügyminisztériumot irányította.)

~ Brezsnyev halála után mit mondott Andropov a SZKP KB tagjainak?

- Két út közül választhatnak: vagy engem követnek, vagy Brezsnyev elvtársat.

- Andropov mit mondott megválasztása előtt a KB tagjainak?

- Elvtársak, elegendő, ha csak az egyik kezüket emelik fel!

- Amikor a választás előtt a teremben megjelent a fegyveres palotaőrőség, Andropov mivel nyugtatta meg a KB tagjait?

- Elvtársak, aki rám szavaz, tegye le az egyik kezét!

- Mi a különbség Brezsnyev és Andropov között?

- Brezsnyevet mindenki ismerte, Andropov mindenkit ismer.

- Ebben az új szakaszban mi lesz Leningrád új neve?

- Andropovgrád.

- És Moszkváé?

- Csekágó. *(Cseka a volt régi szovjet titkosrendőrség neve; célzás Andropov belügyes múltjára.)*

- Mi a legújabb lengyel tánc neve?

- Andropolka.

- És hogyan járják?

- Tarkóra tett kézzel.

Moszkvába éjjel tizenkettőkor egy lakásba becsengetnek, ijedt és szomorú asszony nyit ajtót. Két szigorú tekintetű civil áll az ajtó előtt. Egyikük megszólal:

- Mihail Mihajlovicsot keressük!

- De kérem, épp egy hete temettem el szegény férjemet!

- „Szerencséje” volt! Már azt hittük, igazolatlanul hiányzik a munkahelyéről.

(A szovjet léghárítás ez év szeptemberében lelőtt egy dél-koreai utasszállító gépet, melynek mind a 269 utasa szörnyethalt. Hivatalos magyarázat szerint a gép Szahalinnál megsértette a SZU légterét. Az esetről viccsorozat született.)

Két szovjet pilóta párbeszéde a vadászgép vezetőfülkéjében:

- Te, látod azt a dél-koreai Boeing 745-öst? Ez a menetrendszerű járat, utasszállító gép?
- „Eltaláltad!”

A kis Szergej édesapját kérleli:

- Vegyél nekem egy repülőgépet!
- Nem veszek! Majd lósz magadnak, ha nagy leszel.

A lelőtt gép helyett újat állítottak be, mely Szahalin térségét messze elkerülte. Párbeszéd az új gépen a légikisasszony és egy utas között:

- Szolgálhatok teát, esetleg kávé tetszik?
- Teát kérek.
- Mit adhatok hozzá: szacharint vagy cukrot?
- Isten őrizz a szacharintól! Rendes cukrot kérek!

- Ha úgy érzik, hogy túrhetetlen a helyzet, melyik nép mit csinál?
- A magyar forradalmat, a lengyel sztrájkot, a románok pedig tapsolnak.

A bukaresti rádió szokásos reggeli műsora:

6 óra: Jó reggelt elvtársak! Ceaușescu elvtárs is most ébred. A Condocator-unknak kívánjunk mindannyian jó reggelt.

1/2 7 óra: Ceaușescu elvtárs reggeli tornáját végzi, megmosakodik, felöltözik. Kövessük mi is a példát!

7 óra: Ceaușescu elvtárs reggelizik. kívánjunk neki mindannyian jó étvágyat!

Kedves hallgatónk! Munkába indulásuk előtt reggeli zenés műsort közvetítünk.

A szovjetekkel közös űrrepülésen részt vett egy román űrhajós is. A sikeres visszatérés után Ceaușescu külön kihallgatáson fogadja, és ott kérdi meg:

- Mondja, mire gondolt ott fenn az űrben?
 - A gravitáció törvényére...
- Ceaușescu otthon megkérdi a feleségétől:
- Elena, nem emlékszel, mikor hoztuk meg a gravitációs törvényt?
 - Nicu, a törvényhozás a te reszortod, enyém a tudomány.

 - Mi a fejlődésből adódó új román jelszó?
 - Világ proletárjai, vegyetek mély lélegzetet!

Két aggastyán Párizsban újra találkozik: egyikük Moszkvában maradt, másikuk még a 20-as években Franciaországba emigrált. Az utóbbi érdeklődik:

- Hogy alakult a helyzet azóta a SZU-ban?
- Te is tudod, hogy az októberi forradalom novemberben volt. Hát azóta is így mennek ott a dolgok.
- Mondd csak, szerinted mégis mikor, hogyan lenne jó ez a szocializmus?
- Hát a hozzá vezető út nélkül.

Feljelentés fut be a rendőrségre, hogy a cigányok csoportosan hallgatják a Szabad Európát. Kimegy a járőr, de akármilyen óvatosan is közelítenek, a cigányok megneszelnek valamit, és az utolsó pillanatban hangolni kezdenek. Betoppannak a rendőrök, kérdik:

- Maguk mit csinálnak itt?
- Zavarjuk a Szabad Európát!

(A Szépművészeti Múzeumból hét képet elloptak; Garas Klára volt az igazgató.)

- Mit értek az ellopott műkincsek?
- Egy Garast se!
- Miért nem disszidálnak fiataljaink még nagyobb számban?
- Mert a többségük kalandvágyó.

A nyuszi elhatározza, hogy tanulás, tapasztalatszerzés céljából bejárta a világot, s útközben mindent megnéz vagy megkérdez, amit csak lehet. Bent az erdőben találkozik egy medvével. A nyuszi erőt vesz magán, és megkérdi:

- Te ki vagy?
- Én medve vagyok.
- És miért vagy medve?
- Apám-anyám medve volt, így én is az lettem.

Szalad tovább a nyuszi, föltűnik a farkaskutya. Félsz ide, félsz oda, ezt is megkérdi:

- Hát te ki vagy?
- Én farkaskutya vagyok.
- Hogy lehetsz egyszerre mind a kettő?
- Apám farkas volt, anyám kutya, így lettem mind a kettő.

A nyuszi szalad tovább, felnéz a fára, lát egy gyönyörű, tarka tollú madarat. Kedvtelve kérdi:

- Hát te ki vagy, szépséges madárka?
- Én a paradicsommadár vagyok.
- Csak azt ne akard velem elhíttetni, hogy van paradicsom!

Idei életszínvonalat ráfizetéssel cserélnénk tavalyira! (1984)

- Mi a különbség a repülőgép és az árák között?
- Az egyiket mindig leszállítják, a másodikat soha.

Hirdetés a lapokban:

- A 84-ben várható életszínvonalunkat némi ráfizetéssel elcserélnénk 83-asra.
- Ebben az energiaválságos időszakban mivel fogunk tüzelni jövőre?
- Géppisztollyal.

Nagy kupac burgonya mellé telepszik a tsz-brigád. Vezetőjük elmagyarázza és meg is mutatja, hogy milyen gumók kerüljenek a vető-, az ét- és a takarmányburgonya csoportjába. Utána elmegy ügyintézni. Néhány óra múlva visszatér, a válogatás szinte semmit nem haladt előre.

A brigádvezető megkérdi:

- Mi az? Talán olyan nehezükre esik a hajlongás?
- Á, dehogya! A döntés a nehéz.

A 23. nyári Los Angeles-i olimpián a szocialista országok zöme nem vett részt.

- Hallottad? Mi mégis megyünk!
- Honnan veszed?
- Megvan az olimpiai formaruhánk: otthonka.
- Két számban fogunk indulni!
- Melyekben?
- A helybenjárásban és a földönfutásban.

Kivételesen színházépítési mozgalom indul Nagyváradon: tervek szerint közadakozásból párhuzamosan építenék a magyar és a román színházat. A románok bőkezűen adakoznak is a sajátjukra, az erdélyi és a magyarországi magyarok azonban nem. Hovatovább bel- és külpolitikai problémává válik ez a kettősség, úgyhogy Ceaușescu táviratot küld Kádárnak:

- „A román színházi alap összegyűlt, a magyarok sem itt, sem ott nem adakoztak a sajátjukra. Mi az oka? Választ kérek! Ceaușescu”
- „És a telek az semmi? Kádár”

A szovjet pártfőtitkár pártatlan bíróként hallgatja Kádárt és Ceaușescut. Szeretné elérni, hogy a magyar-román ellentétek elsimuljanak. Felszólítja a feleket, hogy rövid történelmi visszapillantással kezdjék. Kádár belevág:

- Honfoglaló őseink 1100 évvel ezelőtt Vereckén jöttek be, egyhuzamban lovagoltak a Felső-Tiszáig. Ott fáradtan lenyergeltek, a folyóban megfürödtek. Utána mentek volna a nyergekért, fegyverekért, de sehol semmi!

Itt Kádár szünetet tart, szúrós szemmel ránéz Ceaușescura, mire az méltatlankodva felcsattan:

- Mi ott se voltunk!

- Na, elvtársak, ezt kérem jegyzőkönyvbe venni!

(Ez év februárjában meghalt J. V. Andropov, utóda a 73 éves K. U. Csernyenko lett. Andropov 1956-ban budapesti nagykövet volt, amikor őt Nagy Imre kormányfőként magához kérette.)

- Miért kellett Andropovnak ilyen hamar meghalnia?

- Mert Nagy Imre magához kérette.

- Mit mondott Andropov, amikor váratlanul felült a koporsóban?

- Csernyenko, jövőre veled, ugyanitt.

Amikor Kádár János Andropov temetésére indult, a Ferihegyi repülőtéren neje ezt kérdezte tőle:

- Temetés után hazajössz, vagy ott várod be a következőt?

- Ki tudná ezt előre megmondani?

- Ha ott maradnál, két temetés közt feltétlenül értesíts!

A moszkvai tv is közvetítette Andropov temetését, melyre minden közéleti ember felvonult. A tv-bemondó elszólása:

- A kedves nézők is láthatják, hogy az egész szovjet kormány a sír szélén áll!

- Miért Csernyenko lett a pártfőtitkár?

- Mert édesapja, idős korára való tekintettel, nem vállalta.

- Miért a 73 éves Csernyenko lett a pártfőtitkár?

- Sokan rosszul tudják: azért, mert az édesapja már nincs az élők sorában.

- Miért Csernyenko lett a pártfőtitkár! Mi az igazság?

- Tudomásom szerint azért, mert neki a legmagasabb a vérnyomása.

- Miért Csernyenko lett a pártfőtitkár? Az igazi okot kérem!

- Mert éppen megfelelő méretű koporsó van készenlétben.

- A magyarok milyen néven említik az új főtitkárt?

- Vecsernyenko!

- Máris nagy erődemonstrációra került sor Moszkvában.
- Hogyhogy?
- Csernyenko egyedül ment fel a Kreml lépcsőin.

- Mi most Moszkva legújabb neve?
- Aggtelek.

- Hogyan alakult át az SZKP KB összetétele?
- Korábban 6 tagja volt 36 foggal, most 36 tagja van 6 foggal.

- Nemcsak öregek, örök fiatalok is vannak a pártban, van egy pánk is!
- Milyen pánk?
- Lenin-apánk.

- A jövőben milyen osztályból fogják a pártfőtitkárt választani?
- Az intenzív osztályról.

(Reagant november folyamán újra elnökké választották.)

- Mi lesz Washington új neve?
- Reagansburg.

- Melyik mondatért lehetne 3 évet kapni?
- A szovjet megszállók azonnal hagyják el Afganisztánt!
- És melyik szóért 4 évet?
- Is!

- Villamosítják a lengyel szocializmust.
- Azt hogy lehet?
- Bevezetik a voltot a boltba, a feszültséget ki az utcára és az ellenállást a föld alá.

Az állam felkopik (1985)

- A legutóbbi áremelés után mi lesz az állammal?
- Felkopik.

- Csak mit nem emeltünk még 1956 óta?
- Barikádokat.

- Mit válaszolt Kádár arra a kérdésre, hogy mikor megy nyugdíjba?
- Azt mondta: „Majd ha úgy hagyhatom az utódomra az országot, ahogy én kaptam.”

(Célzás a lokális dunántúli földrengésre.)

- Mi lett a Skála Áruházból?
- Richter-skála.
- És a Centrumból?
- Epicentrum.

Idős székely bácsi jóízű álomból ébred, kéjesen nyújtózik. Neje megkérdi:

- Tán valami szépet álmodtál?
- Azt bizony! Bukarestben jártam.
- Hát oda a valóságban is bármikor eljuthatsz!
- Igen, de én útlevelemmel mentem oda.

- Mi lett a lengyel főváros, Varsó új neve?
- Jaruzsálem.

- Milyen szervezet tette el láb alól Popieluszko lelkészét?
- A lengyel BM GMK-ja.

Az egyes országok vezetői milyen osztályból kerülnek ki?

- Az USA-ban a tőkésosztályból.
- Hazánkban a munkásosztályból.
- A SZU-ban az intenzív osztályról.

- Egyes osztály nélküli társadalmakban hol folyik osztályharc?
- Az intenzív osztályon.

- Miért olyan magas a mellvéd a Vörös téri díszemlévény előtt?
- Hogy letről ne láthassák a tolókoszkat.

- Miért éppen Gromiko tárgyalt Genfben a leszerelésről, és nem Sevarnadze külügyminiszter?
- Mert ő az egyetlen járó beteg a kormányban.

- A SZU-ban jelentősen megkönnyítik a kivándorlást.
- Hogyan?
- A 70 éven felüliek szülői beleegyezéssel - indokolt esetben - kivándorolhatnak.

(Ez év márciusában meghalt K. V. Csernyenko, utóda M. Sz. Gorbacsov lett, a Politikai Bizottság legfiatalabb tagja. Vele kezdődött a reformkorszak; először is a szigorú alkoholtilalom. Viccsorozat a változásokról.)

- Miért tért vissza Kádár olyan nagy hirtelenséggel Moszkvából?
- Mert Csernyenko hidegen fogadta.

- Miért Gorbacsov lett a főtitkár?
- Mert az apja nem vállalta!

- Milyen feltétellel lehetett Gorbacsov főtitkár?
- Csakis szülői beleegyezéssel.

Gorbacsovnál, az új főtitkárnál sorban tisztelgő látogatást tesznek a szocialista tábor vezetői, köztük Kádár, aki mindjárt feladatot is kér és kap:

- Kádár elvtárs, tudd meg, hogy a mennyben van-e tenisz?
- De hát hogyan?
- Ezt rád bízom.

Kádár valahogyan megtudja, hogy van tenisz, sőt a játszmák sorrendjét is.

- Gorbacsov elvtárs, van egy jó és egy rossz hírem. A mennyben igenis van tenisz, de legközelebb te játszol Csernyenkóval.

- Miről lehet megismerni a legújabb szovjet műholdat?
- Gorba-csóvájáról.

- Máris miért csökkent a SZU-ból érkező olaj és gáz?
- Mert ezentúl Gorba-csővön jön.

A SZU-ban mi aggasztja azokat, akik most az alkoholtilalmat elrendelték?

- Hogy mi lesz akkor, ha az egész nép egyszer valóban kijózanodik.

(Gyors ütemben épült ki a transz-szibériai nyolc sávós autózstráda.)

- Méretein kívül miben tér el a hasonló pályáktól?
- Abban, hogy 7 sáv vezet oda, és csak 1 vissza.

Csak egy ugrás a sugár (1986)

- Mi lesz az állammal a szocializmusban és a kommunizmusban?
- A szocializmusban az állam felkopik, a kommunizmusban pedig elhal.

- Miért kapott Ceaușescu fizikai Nobel-díjat?
- Mert szemmel láthatólag bizonyította, hogy Romániában gyorsabban terjed a sötétség, mint a világosság.

- Mi lett Bukarest új neve?
- Tschauschwitz.

(Ez év április 26-án történt Csernobilben az atomerőmű negyedik egységének robbanása. „Utóhatásai” közé tartozik az alábbi vicc sorozat is.)

Véletlen egybeesés folytán a nemzetközi könyvpiacra egyszerre jelent meg három minikönyv:

1. a csernobili lakónyilvántartó,
2. az izraeli bányászok munkakönyve,
3. egy román szakácskönyv.

- Kik vonultak elől a kijevi május 1-jei menetben?
- A radioaktivisták.

- Milyen volt nálunk a május 1-jei felvonulás rendje?
- Elöl haladtak a rendszerrel elégedettek, mögöttük a gazdasági rendőrség; őket követték a rendszerrel elégedetlenek, mögöttük a politikai rendőrség.

- Mi a legjobb sugárelnyelő?
- A TASZSZ *(szovjet hírközlő iroda, amely csak április 28-án jelentette a hírt).*

- Két radioaktív felhő közül melyik a veszélytelen?
- A szovjet.

- Két éjjeliedény közül melyik világít?
- A csernobili.

- Miért lett Budapest és Kijev testvérváros?

- Mert mindkettőben csak egy ugrás a sugár.

- Új szolgáltatás a pesti Sugár Áruházban: radioaktív pihenés.

A kijevi piacon két saláta beszélget:

- Te már nyugdíjba mentél?

- Nem, még aktív vagyok.

- Az öngyilkosság milyen új módját választhatja egy kijevi?

- Egyszerűen fübe harap.

(Célzás az alkoholtilalomra.)

- Milyen a Gorbacsov-fröccs?

- Két hosszú lépés bezárt kocsmá előtt.

(Célzás az alkohol helyett propagált ásványvízre és Sztálin generalisszimuszi rangjára.)

- Gorbacsov pártfőtitkárnak mi az egyéni neve?

- Minyeralnij szekreter.

- És mi lesz, ha államelnöknek is megválasztják?

- Minyeralisszimusz.

- Ha a reform sikerül, mivé választhatják Gorbacsovot?

- I. Izotóp cárrá.

- Hallottad? A SZU-t soron kívül felvették a NATO kötelékébe.

- Miért?

- Mert elsőnek részesítette atomcsapásban a Varsói Szerződés tagállamait.

- Csernobil után hogy fejezik be a misét Magyarországon?

- Paks vobiscum!

A szocializmus lenini útja járhatatlan! (1987)

Az Útinform jelenti:

- Az M1-es, M5-ös, M6-os és az M7-es járható, a szocializmus lenini útja járhatatlan!
- Az Országgyűlés végre megtalálta a kiutat!
- Merre?
- Hegyeshalom felé.
- Milyen utasítás lesz csatolva a magyar világútlevelelhez?
- Aki utoljára megy ki, oltsa el a villanyt!
- Miért nem helyes a „kibontakozni” kifejezés jelenlegi helyzetünkben?
- Mert kibontakozni csak ölelő karokból lehet, de kátyúból legfeljebb kimászni vagy kikecmeregni.
- Mit nem emeltek 56 óta?
- Barikádokat.
- Jövőre mit fognak először emelni?
- A béka fenekét, hogy aláférhessünk.
- Mitől vörös az ötágú csillag?
- Az erőlködéstől.
- Mik a szocializmus jelenlegi fő ellenségei?
- Külső és belső környezetünk és a négy évszak: tavasz, nyár, ősz tél.
- Hallottad? A kezeslábas általános lesz.
- Hogy-hogy?
- Két kezes kell, hogy egy lábast vehessünk.
- Meddig építjük még a szocializmust?
- Ameddig a Nyugat kölcsönt ad.

- Miért maradt olyan sokáig főtitkár Kádár János?
- Mert elfelejtett lemondani.

(Ez év júniusában Grósz Károly pártfőtitkár miniszterelnök is lett, neve számtalan szójátékra adott alkalmat.)

- Miniszterelnökünk miért járt az NSZK-ban?
- Meglátogatta a Grósz-Fatert és a Grósz-Muttert.

- Hogyan fog alakulni a jövőnk, milyen lesz?
- Grósz, Grósz-abb, leg-Grósz-abb.

- Hogyan lehetne két szóban összefoglalni Kádár János egész pályáját?
- Nagytól *(Imrétől)* Grószig.

- Kinek a szobra áll az Országház mellett?
- Grósz Károlyi Mihályé.

- Miért épp királynőjük van a méheknek?
- Mert ha párttitkáruk volna, már nem lenne mézük.

- Miért nem megyünk el a munka temetésére?
- Mert nem ismertük az elhunytat.

- Miért gyűjtjük jó előre a Márka-kupakokat?
- Hogy jövőre legyen mélytányérunk.
- De mit tegyünk a kupakok műanyag betétjeivel?
- Azok meg jók lesznek lapostányéroknak.

- Milyen címet kap az újraírt magyar párttörténet?
- Az illegalitástól az alig-ellátásig.

- Miben bíznak nyugdíjasaink?
- Ha télen meg nem fagynak, nyáron éhen nem halnak, akkor igazi „ellenállók” lesznek.

- Milyen újabb könnyítést kapnak a nyugdíjasok?
- Ők a piroson is átmehetnek.

Két cigány a karzatról hallgatja a parlamenti vitát. Az egyik odaszól a másiknak:

- Na, gyertünk!

- Miért?

- Unom már ezt a „magyar kérdés”-t!

- A jövőben mit tesz egy magyar párttitkár, ha megéhezik?

- Bemegy az éléskamrába, és levág egy nagy dumát.

- Egy lelkiismeretes párttitkár az öngyilkosságnak milyen nemét választja?

- Beleveti magát a tömeg és a vezetés között tátongó szakadékba.

Két öreg székely góbé utazik a vaksötét vonaton, az állomás nevét próbálják kibetűzni. Egyikük megszólal:

- Te, Áron! Ha még kenyérünk is lenne, azt hinném, hogy háború van.

- Hány román fér be egy Dacia-ba?

- Tégy be egy füstölt sonkát, majd meglátod!

- Télen mivel fűtötték a román kórházakat?

- Kitakarták a lázas betegeket.

- Romániában a mécs, a gyertya és a petróleum előtt mivel világítottak?

- Villannyal.

- Mi a különbség a Nap és Ceaușescu között?

- A Nap Keleten kel, Nyugaton nyugszik. Ceaușescu Keleten nem kel(l), Nyugaton nem nyugszik.

- Mi a szovjet glasznoszty magyar megfelelője?

- Grósz-noszty.

- És a peresztrojkáé?

- Berecz-trojka.

- Mi a különbség az amerikai és a szovjet AIDS között?

- Az amerikai gyógyíthatatlan, a szovjet legyőzhetetlen.

Szibéria, építkezés, csikorgó hideg. A lenti állványról egy munkás vodkásüveget nyújt fel a társának.

- Húzd meg, komám! Fűtsünk egy kicsit!
- Te, nem félsz, hogy ezért elvisznek?
- Innen? Hová?

Megvan a csernobili tettes! Gorbacsov parancsára robbantották fel, mert azt hitte, hogy titkos pálinkafőző.

Repülés közben az egyik szabadban tartózkodó szovjet űrhajós ámulva nézi, hogy egy vénasszony seprűnyélen lovagolva húz el mellette. Odakiált neki:

- Hát mégiscsak van boszorkány!
- Egy nyavalyát! Takarítónő voltam Csernobilban.

(Ez év májusának végén a 19 éves nyugatnémet Mathias Rust engedély nélkül behatolt „Cessna” típusú sportgépén a SZU légterébe, és a Vörös téren szállt le. Kisebb viccbokor keletkezett a különös esetről.)

- Milyen üzenettel repült M. Rust Moszkvába?
- Kohl kancellár levelét vitte, melyben ez állt: „Szállunk rendelkezésére!”

- Mi Mathias Rust magyar neve?
- Légtörő Mátyás.

Rendőreinket szerfelett bántja a civilek részéről gyakran megnyilvánuló fölényes lekezelés. Sokat töprengenek, milyen világraszóló tettel lehetne elismerést kivívni. Egyikük visszaemlékezik a Bibliára, s társát rábeszéli, hogy keljenek át gyalogszerrel a Duna víztükrén. Egyik nap az Erzsébet-híd alatt el is indulnak, és csodák csodája, nem süllyednek el! Nagy csődület támad a hídon, lekiabálnak nekik:

- Tiszta örültek vagytok! Ahelyett, hogy a hídon jönnétek, a vízen gyalogoltok át? Mi az, bunkók, még úszni sem tudtok?
- Mi a biztosíték arra, hogy a répa, a retek és a mogyoró árát nem fogják emelni?
- Az, hogy e szavakat Bányász Rezső *(a raccsoló szóvivő)* nem tudná felsorolni.

A létező szocializmus nem működik, működő pedig nem létezik (1988)

- Mi a szocializmus?
- A kapitalizmusból a kapitalizmusba vezető leghosszabb út.

- Mi a különbség a létező és a működő szocializmus között?
- A létező szocializmus nem működik, működő pedig nem létezik.

- Miért nem helyes fogalmak: demokratikus szocializmus és politikai pluralizmus?
- Mert mindkettőben van fosztóképző.

(Szent István halálának 950. évfordulóján közszemlére tették a Szent Jobbot.)

- Megvan a nemzeti közmegegyezés! Végre megvan az egység!
- Hogyan?
- A Szent Jobbtól a két bal kézig.

- Hallottad? A pápa hazánkba látogat.
- Miért jön hozzánk?
- Föladni nekünk az utolsó kenetet.

- Mi lenne, ha átmenne az úthenger a pápán, Gorbacsovon és Ceaușescun?
- Sorrendben: szentkép, ikon, és lapos elem.

A pápa látogatásakor mit fogunk imádkozni?

- Mi atyánk, ki vagy a mennyekben és itt e Földön is, szabadíts meg bennünket a rossztól, Grósztól és oroszától!

- Hogyan jutottunk idáig?
- Fockról Fockra lett Grósz-abb.

- Hallottad? Grósz Károly szakmát változtatott.
- Mi lett belőle?
- Kádár.

- Miért vállalt Grósz párttitkári mellett miniszterelnöki szerepet is?
- Mert nálunk egy fizetésből nem lehet megélni.

Kádár Jánostól, a még aktív párttitkártól Gromiko megkérdezte:

- Mit szólna egy pártelnöki tisztséghez?
- Nem tudom, hogy két ilyen fontos feladatot egyszerre el tudnék-e látni?

- Mi történt Kádár Jánossal?
- Műtéten esett át, kivették a Grósz-tatáját.

- Hallottad? Az idén kivételesen árcsökkenés is lesz.
- Az nem létezik!
- De igen! Csökken a Láz-ár és a Kád-ár.

- Minek nevezhetnénk a reálbérek csökkenését?
- Béaláfutásnak.

(Célzás a művelődési miniszter nevére, mely savanyú, böjti levest jelent.)

- A jövőben mit tesz a párt az értelmiségiekkel?
- Cziberén fogja őket tartani.

- Romániában ki kaphat WC-papírra szóló kiutalást?
- Aki bizonyítani tudja, hogy már két napja nem evett.

- Nálunk a jövőben mikor fogunk WC-papírhoz jutni?
- Amikor bizonyítottuk, hogy már ettünk.

(Célzás Grósz Károly Ceaușescuval folytatott aradi tárgyalására, miközben a román falurombolás tovább halad.)

- Miért ment Grósz Károly Aradra?
- Bontásból visszamaradt tégláért.

(Célzás Grósz Károly USA-beli látogatására: a gazdasági segítségkérésre.)

- Miben utazott Grósz Károly az USA-ba?
- Kincskereső kis ködmönben.
- Mit vitt még magával, amit fel tudott mutatni?
- *(Kolduló mozdulattal.)* A Szent Jobbot.

- Miért nem mentek el a magyarok és az oroszok a munka temetésére?
- Mert nem is ismerték a megboldogultat.

- A csillag helyett mi kerül majd a Parlament tetejére?
- Egy elakadásjelző.

- Mitől vörös a Parlament tetején látható ötágú csillag?
- Az erőlködéstől.

- Milyen keretet biztosít az NSZK és Magyarország a labdarúgásnak?
- Az NSZK Bundesligát, mi pedig bundásligát.

Az idén miért épp április 4-ére esett a húsvét?

- Hogy még egy nyuszi is színt tudjon vallani: beléphessen a pártba.

A Parlament folyosóján két képviselő beszélget:

- Mit gondolsz, Király Zoltán párttag,
- Ki van zárva.

- Mi a különbség a lábtörő és a forradalom között?
- Semmi! Mindkettő küszöbön van.

- Hallottad? Tagkönyvcseré lesz a pártban.
- És milyen lesz az új?
- *(Mutatva.)* A mell előtt egy páncéling, golyóálló.

- Jelenleg mi bizonytalanabb még a magyar jövőnél is?
- A szovjet múlt.

Szergej elújságolja, hogy Gorbacsov rendeletére olyan új bombát fejlesztettek ki, melynek hatására csak a szervetlen anyagok pusztulnak el, az élők nem. Iván nem egészen érti, Szergej példával világítja meg.

- Mondjuk mind a ketten éppen a szeszraktárban dolgozunk, amikor ezt az új bombát ránk dobják. Az a sok jó ital mind elpusztul, mi ketten életben maradunk, de nem lesz egy korty vodkánk sem.

- A borsodiak miért vállalták, hogy nálunk szerelik össze a Daciát?
- Mert Románia szétszereléséhez nem mernének hozzákezdeni.

Nicu Ceaușescu, a család legidősebb sarja, az aranyifjú, egy napon így szól szüleihez:

- Hadd indítsak valamilyen szexlapot vagy egy Play Boy-félét, legyen egy ilyen Romániában is! Haladjunk mi is a korrall!

- De fiam, hát hogy néznénk ki anyáddal együtt hetvenévesen, anyaszült meztelenül a címlapon?

Vissza a lenini úton! (1989)

Közelmúltunk a párt fő jelszava változásának tükrében:

- Rákosi Mátyás: Aki nincs velünk, az ellenünk!
- Kádár János: Aki nincs ellenünk, az velünk!
- Grósz Károly: Miért van ellenünk, aki velünk van?

- Mikor lesz igazi demokrácia?
- Amikor majd meg lehet mondani, hogy nincs igazi demokrácia.

- Mi a kapitalizmusból a kommunizmusba való átmenet?
- Az alkoholizmus.

- Hogyan lehetne a helyzet változását tömören jellemezni?
- Kaja kevesebb, póráz hosszabb, lehet ugatni.

Gorbacsov így szól népéhez:

- Amikor hatalomra jutottam, a gazdaság a szakadék szélén állt! Büszkén mondhatom, hogy azóta előbbre léptünk.

- Mi a különbség a magyar reformmozgalom és a szovjet peresztrojka-glasznoszty között?
- A magyar helybenjárás, a szovjet helybenfutás.

(Célzás a hírhedt sztálini munkatáborokra a Gulag-szigetcsoporton.)

Kohn 5 évi kényszermunka után szabadul, 50 rubel kárpótlást kap. Ahogy kilép a kapun, megpillant egy játékkaszinót, bemegy, pénzét néhány perc alatt el is veszti.

- Sebaj - mondja -, könnyen jött, könnyen ment.

- Mik voltak a március 15-i jelszavak?
- Vissza a lenini úton!
- Iván, nincs honvágyad?

- Miért vonták ki sürgősen a szovjet csapatokat Afganisztánból?
- Hogy március 15-ére Budapestre érjenek.

(Célzás a gorbacsovi alkoholtilalomra.)

Szovjet barkochba:

- Fogalom?

- Igen.

- Elvont?

- Igen.

- Akkor vodka.

- Miért exhumálják Nagy Imre és Maiéter Pál holttestét?

- Hogy legyen hely Kádár Jánosnak és Grósz Károlynak.

- Grósz neve minek a rövidítése?

- Gazdasági romlás országszerte.

- Mit kívántak egymásnak az emberek március 15-ére?

- Olyan jót, mint a jó benzin.

- Az milyen?

- Ólommentes.

- Mi a jelszó szókimondás esetére?

- Mond igazat, betöltik a helyed!

Tavaly decemberben súlyos földrengés volt Örményországban. A vártnál nagyobb károk miatt vizsgálat indult, a per során megidéztek az építőanyagokat is. Védekezésük:

- Homok: Engem messziről szállítottak oda, semmiről nem tudtam, nem is tehetek, csak „belekeveredtem”.

- Mész: Engem is máshonnan vittek, a helyszínen csak oltottak, semmiről nem is volt tudomásom, csak „belekevertek”.

- Beton: Én ott se voltam.

- Hogy éneklük a magyarok manapság Rigoletto áriáját?

- A pénzünk ingatag...

Szakembereink szerint az izraeli himnuszban magyar dallamfordulatok vannak. Nemrég izraeli küldöttség járt hazánkban. A kölcsönösség elvét a magyarok fogalmazták meg:

- Ha mi adtuk a himnuszt, kapjunk cserébe kölcsönt!

- Végre teljesült egyik nemzeti óhajunk, melyet a *Himnusz* fogalmaz meg!

- Melyik?

- Az, hogy Bős-éggel meg vagyunk áldva...

- Romániában egy kutya mikor lát csontot?
- Ha nyílt törése van.

Egy kolozsvári kisdíák napról napra gyűrött ingben jár iskolába. Amikor tanítója szóvá teszi, ezt válaszolja:

- Ha a rádiót kapcsoljuk be, ott is mindig a Conducator beszél, ha a tv-t, ott is folyton csak ő szónokol, úgyhogy a mamám már be sem meri kapcsolni a villanyvasalót!

- Hallottad? Ceaușescu lemondott!

- Miről?

- A Dunántúlról.

- A szovjet Moldáviában hivatalos orosz álláspont szerint minek alapján lehet osztályozni az egyes nemzetiségeket?

- Aki három nyelvet tud: cionista, aki kettőt: román nacionalista, aki pedig csak egyet: orosz internacionalista.

- Hallottad, az NDK-ban nem lesz szükség személyi igazolványra.

- Hogyhogy!

- Az a kevés ember, aki ott marad, mind személyes ismerőse egymásnak.

- Mi adja az USA elnöke, Bush magyarországi látogatásának időszerűségét?

- Egy Bush szeretné személyesen is látni a 10 millió búst.

- Miben halt meg Kádár János?

- Elütötte a peresztrojka,

- Mikor lesz nyugalom és jólét Magyarországon?

- Ha majd Grósz temetésén Pozsgay megkérdezi Berecz özvegyét, hogy ki volt az a férfi, aki Kádár temetésén lelőtte Sarlóst?

- Hallottad? Hajdú Jánost visszahívják! *(Svájcból.)*

- Miért?

- Hogy a HÉT műsorában meghajlás után ő jelentse be: „Ez volt a szocializmus.”

Hazánk nem rés, hanem nyitott persely... (1990)

Elszólás a moszkvai rádióban:

- Időjárás-jelentés: a Vörös téren *sztálingózik* a hó...

Egy férfi mérőónnal a kezében halad a Moszkva folyó partján, időnként megméri a meder mélységét, és feljegyzi. Egy idő után megkérdik tőle:

- Miért méri a folyó mélységét?

- Hogy az *Auróra* cirkáló fel tud-e jönni. *(Az Auróra ágyúja adta meg a jelt az 1917-es forradalomnak.)*

- Hogyan alakítottuk át eddigi legfőbb jelszavunkat?

- Példaképünk a hatalmas problémákkal küszködő Szovjetunió.

- Mi most az időszerű május 1-jei jelszó?

- Hazánk nem rés, hanem nyitott persely...

Két tőkés beszélget Nyugaton:

- Tudod, mit lenne érdemes Magyarországra szállítani?

- Mire gondolsz?

- Zöld ágra.

- Miért?

- Mert mielőbb szeretnének zöldágra vergődni.

Grósz Károly főtitkár, miniszterelnök fellép egy zsúfolt villamosra, balról hatalmas pofont kap. Dühösen kérdi:

- Ez miért volt?

- Rálépett a cipőmre.

Erre jobbról is lekevernek neki egyet.

- Hát ez már mégis felháborító! Csak nem léptem rá a maga lábára is?

- Nem, de azt hittem, hogy már kezdődik!

- Mi volt a szocializmus?

- A kapitalizmushoz vezető leghosszabb, legnehezebb út!

- Milyen lesz a magyar piacgazdaság?
- Kofa be!

- Melyik pártnak vagy tagja?
- Én ma is kommunista vagyok.
- Kár, mert egy kft.-be volt kommunistákat keresnek!
- Tudod mit? Vegyük úgy, hogy csak voltam!

Álláshirdetés napjainkban:

„Újonnan megnyílt áruházunkba 10 árazót és 5 eladót felvesszünk, *Egykedvűek előnyben* jeligére.”

- Hogy foglalnád össze eddigi eredményeinket?
- Mi még a kapitalizmust is rosszul csináljuk.
- Hova lettek a viccek? Legvidámabb barakk voltunk a lágerben.
- Most pedig a legszomorúbb demokrácia a táborban.
- Mi a (*vidéki*) képviselőtestületi szavazások tanulsága?
- Az, hogy a párt-ütők győztek.

(*Taxisblokádnál idején egy fiatal nő kiszól a volán mellől:*)

- Engedjenek már át, hiszen terhes vagyok!
- Igen, és mióta?
- Már legalább egy jó órája.
- Miért írják két l-lel Antall József nevét?
- Mert máris múlt időben van.
- Mi a kormányátalakítás eredménye?
- A kabinet egy Boross Kupával gyarapodott.
- Mi a magyar külpolitika fő kérdése?
- Hogy Jeszenszky elér-e a Horn-fokot?
- Miért lettünk ennyire szegények?
- Mert nekünk csak egy Göncz jutott.

Egy beteg megkérdi szemorvosát:

- Komoly látászavarom van, mit tegyek?

- Talán menjen át politikai pályára.

- Mi történik a szomszédos Szlovákiában?

- Az optimisták angol, a pesszimisták magyar nyelvleckét, a realisták pedig puskát vesznek.

Újságbeli hirdetés Romániában: „Országomat egy egérlyukért!” Cím a kiadóban.

- Miért nincs több Ceaușescu-vicc?

- Mert lelőtték a poént.

Kopogtatnak a mennyország kapuján; Szent Péter kiszól:

- Ki az?

- Én Ceaușescu.

- Eredj a pokolba! Ott a helyed!

Kisvártatva újabb kopogás.

- Ki az?

- Lucifer. Engedj be, menedékjogot kérek, mert Ceaușescu átvette a hatalmat.

Kolozsvárt egy román megkérdez egy magyar járókelőt:

- Merre van a Győzelem sugárútja?

- Miért épp tőlem kérded? Ti laktok itt 2000 éve!

Miből telik a magyaroknak ekkora deficitre? (1991)

A választási küzdelem során a kortesfőnök ijedten mondja a képviselőjelöltnek:

- Baj van! Az ellenfél iható vizű kutat is ígér a választóknak.
- Sebaj! Vizzel még egyetlen képviselőt sem választottak meg Magyarországon.

- Szerinted milyen egy mindenáron ellenzékieskedő politikus?
- Mint egy „csak azért is” bőgő gyerek.
- Hogy érted?
- Ha csokit kínálnak neki, nem kell! Ha cukrot, az sem kell! Ha peracet, az sem! És ha kérdik: „Mit akarsz, drága gyermekem?” A válasz:
- Bö-hö-hőgni akarok.

(Célzás a tejtermelők országos és fővárosi tüntetésére.)

- Mik a tejtermelők jelszavai?
- Ez a tej lesz a végső!
- A tej: élet-erő-szegénység.

- Mi a legidőszerűbb jelszavunk?
- Példaképünk a nagy szovjet tél.

- Mi lett a vége a szovjet államcsínynek?
- Puccs fuccs!

- Hogy képzelhető el a karabachi válság megoldása?
- Kétféleképpen: vagy természetes módon, vagy természetfelettin.
- Konkrétan?
- Természetes mód lenne, ha a Mars-lakók teremtenének rendet, és természetfeletti, ha békésen megegyeznének.

- Miért nem tud Románia csatlakozni Európához?
- Mert Nagy-Románia térképén nem találják Európát.

- Miért halt meg Robert Maxwell?
- Mert Moszad-os volt jachtjának fedélzete.

A nyugati tőkések időszerű dilemmája:

- Ugyan miből „telik” ezeknek a magyaroknak ekkora deficitre?

(Célzás „A 8. utas a halál” című amerikai horrorfilmre s Kupa Mihály pénzügyminiszteri kinevezésére.)

- Mi lesz az új magyar horrorfilm címe?

- A 8. utas Kupa Mihály.

A Duna nyári áradását Antall József miniszterelnök is megszemléli. A parton állva a hullámokban vergődő őzgidát pillant meg. Rövid fohász után elindul a víz tetején, és kiment a fuldokló állatot, majd újra imádkozik: hálát ad az égnek. Távolabbról többen is végignézték a jelenetet, egyikük megjegyzi:

- Igazán nem gondoltam volna, hogy Antall miniszterelnök létére még úszni se tud!

- Mi a különbség Kádár és Antall vezetése között?

- Az, hogy Kádárnak 30 év alatt sem sikerült megkedveltetnie a szocializmust, Antalinak viszont egy év alatt sikerült.

Magyar vendégmunkások Japánban tanulnak; meglepődve látják, hogy a japánok a napi 8 órát milyen szorgosan végigdolgozzák. Meg is kérdi egyikük, hogy mi fűti őket ennyire? A japán munkás válasza:

- Arra gondolunk, hogy a 8 órából hármat dolgozunk a császárért, hármat vallásunkért és kettőt a családért.

- Hát nekünk nincs császárunk, a vallás magánügy, marad a kétórai megfeszített munka.

Mi rosszabb a kommunizmusnál? (1992)

- Mi rosszabb a kommunizmusnál?
- Ami utána következik.

- Hallottad? Ezentúl a csillagászok fogják meghatározni az árakat.
- Miért?
- Mert már elérték a csillagos eget.

(Célzás a pápa látogatására.)

- Tudod-e, mit hagyott ránk öszentsége?
- Nem. Mit?
- Egy kopott Gönczöt, egy üres Boross Kupát és szent Antallt.

A nehézségek megoldása érdekében Antall miniszterelnök egy este titokban felkeresi elődje, Kádár János sírját, és tanácsot kér, hogy mit tegyen? Kádár válasza:

- Tudod mit? Hajtsd fel és hajítsd el Boross Kupádat, vedd le Gönczödet, aztán feküdj ide mellém!

- Miért volt az idei szárazság?
- Hogy ez az új rendszer meg ne gyökereddzék.

Hosszú idő után újra összefut a nyuszi a rókával; a tapsifüles előre köszön:

- A, jó napot, róka elvtárs! Vagyis... róka úr! Nem tudom, most hogy is szólítsam, vagy egyszerűen csak lerókázzam?

A sokféle jubileumi találkozó egyikén egy idős férfi odalép a másikhoz, köszönti:

- Szervusz, öreg harcos! Rég láttalak, hogy vagy?
- Ne haragudj, öregem, de nem emlékszem rád! Hol találkoztunk?
- Nem emlékszel? Hát együtt lőttük a pártszékházat!
- Mikor? Melyiket?
- Hát mikor melyiket...

(Célzás a horvátok és szerbek közötti ádáz vukovári harcokra.)

- Mi az? A földön kúszik Vukovárnál, terepszínű, aknát keres?

- Tűzszerész.
- És mi az: terepszínű és repül?
- Megtalálta.

Egy tudósító szerb katonát faggat:

- Dehát hogyan tud egy gyerekre lőni?
- Hát úgy, hogy lentebb tartom a puskacsövet.

- Tudod-e, hogy a szovjet elektronika miért nem tudott betörni a világpiacra?
- Nem tudom, miért?
- Mert nem fért ki a gyárkapun.

A sajtószabadság égisze alatt új kiadásban jelent meg az Értelmező Szótár. Néhány módosított címszava:

Béke: borzasztó évek következnek ezután.

KISZ: *Kádár* ifjú szamarai.

LSD: *liberális* szociáldemokrácia.

Ópium: ózdi privatizációs ipari umbulda.

Tszcs: tovább szolgáló cselédek.

Egy cigány férfi a kazettakölcsönzőben érdeklődik:

- Megvan-e *A cigánytábor az égbe megy* című jugoszláv film kazettán?
- Nincs, de ajánlom helyette *A cigánytábor munkába megy* című filmünket.
- Nem, köszönöm! Sose szerettem a tudományos-fantasztikus filmeket.

Ami késik, az nem az áremelés... (1993)

- Ma mit jelent a B. ú. é. k.?
- Budapest újra éhezni kezd.

- Mik a legújabb jelszavaink?
- Ami késik, az nem az árrendezés.
- Ki korán kel, az nem munkanélküli.
- Ki a nettót nem becsüli, az a bruttót nem érdekli.
- A hazug embert könnyebb utolérni, mint az inflációt.
- Amit ma elhalaszthatsz, ne halaszd holnapra!
- A magyar ember evés helyett most már beszél.

- Hallottad? Egyesítik a forintot a márkával.
- Hát hogyan?
- Úgy, hogy egy Kupa-forint ér egy márkakupakot.

- Mivel kezdődhet nálunk a polgárháború?
- Áfa-emeléssel.

- Miért mondják azt, hogy sötétben tapogatódzunk?
- Mert a törökök elvitték a holdat, az oroszok a csillagokat, mi meg a napot lopjuk.

Kónya Imre MDF-es képviselő a Parlament folyosóján összefut Torgyán Józseffel, aki megkérdi:

- Mi újság, képviselő úr? Látom, nagyon derűs!
- Igen, mert álomban azt mondta az Úr, hogy én vagyok a legbecsületesebb és a legokosabb képviselő az egész országgyűlésen.
- Én nem emlékszem, hogy ilyesmit mondtam volna.

(Célzás az MDF parlamenti frakciójából történt kizárásokra.)

- Mi a Parlament heti jelszava?
- Kizárták már az e hetit?

- A Fidesz most már miért nem akarja agyagba döngölni a kommunistákat?
- Mert a legtöbben rájöttek, hogy tisztelniök kell saját apjukat-anyjukat.

- Napjainkban hogyan szólítanak meg egy újjgazdagot?
- Kérem a vádlottat, álljon fel!

(Az év decemberében elhunyt Antall József miniszterelnök):

- Mi a különbség a daganatok és a szerbek között?
- A daganatok között van jóindulatú is.

- Milyen fából készült Antall koporsója?
- Áfából.

- Miért épp a Nemzeti Sírkertben helyezték végső nyugalomra Antall Józsefet?
- Hogy egyenlő távolságra legyen Deák Ferencről és Kádár Jánostól.

- Ezután hogyan írjuk a két szent Antal nevét?
- Így: Szent Antal, ill. szent Antall, hogy meg tudjuk őket különböztetni.

Visszatérnek az illegális idők... (1994, január-május)

- Na, mit gondolsz, Antall Józsefnek mije volt egyértelműen pozitív?

- A láttelete.

- Antall állítólag tetszhalott volt.

- Hát persze, kinek tetszett, kinek nem.

Most derült ki, miért épp karácsony előtt hunyt el Antall József.

- Odaátról János-napra meghívót kapott.

- Mi a különbség Antall és a banán között?

- Annyi, hogy a banán megérte a karácsonyt.

- Hallottad? Antall József fázik a sírban.

- Nem vihetett magával Gönczöt.

- Mit fog kapni Antall özvegye?

- Földalatti pótlékot.

- Azt mondják, az Antali-féle emlékbélyeg nem ragad.

- Annak, aki szemtől szemben nyálazza.

- Ha az MDF újra megnyeri a 94-es választásokat, kinek köszönhetné?

- Szent Antallnak és szent Józsefnek.

- Lassanként visszatérnek az illegális idők.

- Igen, Pető Iván fedőneve Kuncze Gábor.

Az erdei ABC-áruház is privatizálják. Huzamos ideig zárva volt, a jelzett nyitási időpontra sok állat áll sorban, legelől a medve. A nyuszi utoljára fut be; a lábak közt előrefurakodik, a medve azonban fülénél fogva elkapja, és nagy ívben hátradobja. A nyuszi feltápáskodik, leporolja magát, és hangosan méltatlankodva kijelenti:

- Vegyétek tudomásul: most már ki sem nyitok!

- Ki a legjobb kőműves ma hazánkban?

- Boross Péter, mert decemberben alapozott, január-február-március és április folyamán falazott, és májusban már pucolni fog.

A juhász az országút mellett terelgeti nyáját. Egy kocsi megáll, kiszáll belőle az utas, odalép a pásztorhoz.

- Jó napot! Mondja, nem adna el nekem egy bárányt?

- Hát attól függ, mennyiért?

- Adok érte 5000-et.

- Jó, válasszon!

Utasunk kifizeti, indul vissza a kocsihoz, a juhász utána szól:

- Mondja, nem maga a földművelési miniszter?

- De igen! Honnan tudta?

- Onnan, hogy a bárány helyett a kutyámat viszi.

Horn Gyulát, az MSZP elnökét május 5-én autóbaleset érte.

- Miért sérült meg Horn Gyula?

- Mert nem volt rajta pufajka.

- Miért következett be a baleset?

- Mert szakértő ült a kormánynál.

A május 8-i választás után mesélték:

- Miért késtek el hétfőn a gyerekek az iskolából?

- Mert az úttörőnyakkendőjüket keresték.

A választások végeredményét rádióon közlik a Föld körüli úton tartózkodó Fa Nándorral.
Válasza:

- Nem tévesztették össze a Horn-fokot a Jóreménység fokával?

-oOo-